

КОКОТНДЖА

АНДРІЙ

ЖИВИЙ
ЗВУК

 FOLIO

КОКОТЮХА
АНДРЕЙ

**ЖИВИЙ
ЗВУК**

Харьков
«Фолио»
2009

Є люди, яким на роду написано бути жертвами.

Жорж Сіменон

Люди носять маски, на яких зображені портрети тих, ким вони хочуть чи ким повинні бути. Сприятливий випадок не змінює людину, а лише знімає з неї маску. Ваше справжнє обличчя вас здивує. Але воно було там завжди.

Кліффорд Ірвінг

1. Сходить Сонцева

Я підхопив з підносу наповнений шампанським фужер і пройшов усередину.

На подібних тусівках бувати доводиться не часто. Можна сказати — практично не доводиться. Тому я не зрозумів: уже все почалося, ще нічого не почалося чи так і повинно бути.

Як для вечірки в клубі середньої престижності тут було надто тихо. Хоч людей вже й набилося досить багато, та й поїли не лише шампанським. Повз мене проходили дівчатка-офіціантки, розносячи коньяк у пузатеньких келишках, горілку в строгих класичних стопках, червоне вино та сік у високих склянках. Однак алкогольні напої чомусь активним попитом не користувалися. Аж дивно, адже, як на мене, народ, що зібрався для розпусти на халяву, повинен змагатися, хто більше вип'є.

Гості в основному зосередилися на закутках. Побачивши викладену на тарелі гірку смажених курячих крилець, я відчув, що не обідав. Тож одразу прилаштувався біля цього їдла за найближчим столиком.

Місце мало кілька очевидних переваг. Столик стоїть поряд із виходом. Повз нього всі проходять, не звертаючи уваги на

того, хто там засів. Завжди можна непомітно для інших зникнути, хоча навряд чи хтось із присутніх буде особливо перейматися як моєю появою, так і втечею.

А в тому, що звідси треба буде скоро тікати, у мене не було жодних сумнівів.

Я і йти не дуже хотів. Мене навіть особливо й не запрошували. Просто, подзвонивши продюсеру з метою традиційно запитати: «Ну, як там ваше нічого?», несподівано почув ввічливе: «Слухай, старий, у нас завтра типу бенкет. Зйомки закінчені, з цього приводу невеличка вечірка. Усі свої будуть, так що я тебе запрошую». — «А я хіба ваш?» — «Гівно питання, старий! Приходь, коротше!»

Коротше, я прийшов. Сам не знаю, для чого. Швидше за все, просто з цікавості.

Невеличку залу огортала напівтемрява. Тим не менше, схрумавши три крильця і запивши їх ковтком холодного шампанського, я, нарешті, роззирнувся довкола і побачив усе, що хотів побачити.

У кутку за двома зсунутими столиками отаборилися, очевидно, найбільш «свої» з усіх «наших». Продюсера Колю Комарницького важко не впізнати. Цього велетня, як я дізнався, в тусівці кіношників дражнять Кінг-Конгом. Він говорить щось смішне, махає руками, і кожне його речення викликає дружний жіночий сміх.

З-поміж дам, котрі обсіли «свій» столик, мої очі вихопили та ідентифікували акторку років сорока — вона часто грає бізнес-леді та дружин бізнесменів у російських серіалах. Я не дивлюся серіали, просто регулярно читаю нашу газету «Міський тиждень». А там недавно було з нею інтерв'ю: Люська Корбут випросила в мене телефон Комарницького і домовилася про зустріч із «зіркою» сама.

Із режисером Ромою Барабашем я теж познайомився. Власне, продюсер та режисер — єдині, з ким я тут був справді

знайомий і з ким плідно працював майже два місяці. Спроби напиться з обома відразу або з кожним окремо не вдалися. На відміну від офіцерів міліції, з якими мені доводилося мати справу набагато частіше, ці люди мистецтва, зокрема — кінобізнесу, сухий закон майже не порушували. По сто коньяку за знайомство — максимум, який я зміг собі з ними дозволити. Нема коли пити, виправдався тоді Комарницький, при тому навіть винувату мармизу скорчив.

Нема — значить, нема. Значить, так і буде.

Тепер же сидять, лигають — аж бігом. Подібні фуршети — той самий легальний привід відтягнутися по-людськи хоча б кілька разів на рік. Коля Кінг-Конг надто активно жестикулює своїми довгими руками, до однієї з яких ніби приріс келишок коньяку, а Роман тихенько сидить у дальньому кутку і, здається, повільно, але впевнено наливається горілкою. Хрін їх розбере, цих творчих людей...

Не те щоб мені залежало конче випити з діловим партнером. Просто я звик саме до таких, алкогольних стосунків з усіма, з ким по роду діяльності мав справи. Насамперед це були менти, а менти — народ, який живе за принципом «наливай та пий». Очевидно, на тверезу голову жоден з них не міг зрозуміти та пояснити, чому в нас якщо і ловлять когось серйозного, то дуже швидко відпускають. А пояснення, зроблені на п'яну голову, не мають юридичної сили і, відповідно, не можуть іти в газету.

До речі, про наших пташок. Тримаючи лівою рукою чергове крильце, а правою накладаючи собі на тарілку салатику з квашеної капусти, я вже встиг зафіксувати в напівтемряві клубної зали кількох персонажів, яких свого часу злапали та швидко випустили на волю, де ці екзотичні птахи літають дотепер. Де-де, а тут, на приватній вечірці кіношників, я нікого з них побачити не сподівався.

З жодним із них я особисто не знайомий. Вони теж не знають про моє існування, а якщо знають, то не особливо переймаються. Моє існування в цьому світі їм нічим не загрожує, попри те, що ваш покірний слуга завідує в газеті «Міський тиждень» відділом криміналу. І на кожного з цих типчиків, так само, як на багатьох інших, мені регулярно несуть компромат як підлеглі, кореспонденти мого відділу, так і позаштатні автори з числа добровільних та безкомпромісних борців із криміналітетом.

Наприклад, Григорій Юхимович Захаревич. Ось він, біля барної стійки, смакує каву з коньяком і втирає щось симпатичній молодій елегантній парі. Хлопець, якого я бачу в профіль, активно киває. Дівчина тримає свого супутника попід руку, поїдає Захаревича очима і благоговійно мовчить. Видно, президент фінансової групи «Південь» говорить їм мудрі речі. Але навряд чи розповідає про те, як у дев'яносто сьомому зізнався в організації фінансових махінацій і сів, а тим часом його найближчих партнерів відстріляли протягом трьох місяців. Вони розробили схему, яка допомагала їм кидати на бабки та банкрутити не лише нещасні державні промислові підприємства, а й партнерів по бізнесу. Причому закручена Захаревичем і компанією махина працювала так успішно, що фабрика з виробництва валянок на Вінниччині, яку офіційно було визнано банкрутом наприкінці дев'яносто сьомого, згідно зі звітною документацією брала замовлення на валянки аж до вересня дев'яносто восьмого. І якби зазначена в документах кількість справді була виготовлена та реалізована споживачеві, то у валянки теоретично мусило б узутися все доросле населення не лише Вінницької, а й сусідньої з нею Хмельницької області. На волі Захаревич опинився через три роки після винесення вироку, а вже через рік цей колишній «король валянків» уже об'єднав під крило фінансової групи «Південь» кілька дрібних

банків. Сьогодні його називають олігархом і в нього, крім усього іншого, є невеличка кабельна телекомпанія.

Або ж Олександр Семенович Гнатюк, він же — Саня Гнат. Десять років тому контролював секс-бізнес у кількох готелях на Лівому березі, сьогодні має частку в кількох казино, ресторанному бізнесі та, за перевіреними чутками, фінансує кілька глянцевого журналістики. Ага! Точно! Журнальні обкладинки в кіосках! Ось де я бачив дівчаток, що з модельною грацією супроводжують його пересування, час від часу пригублюють сік і гумово посміхаються кожному, з ким містер Гнатюк вітається.

Я хотів продовжити споглядання за цими та іншими сумнівними типами, коли хтось привітався зі мною.

— Вараво! Ігоре! Привіт! А ти тут як? За шматочком слави? Люська Корбут, власною персоною. Колега, культурою в нашій газеті завідує.

Тільки її тут не вистачало...

Залишивши свою тарілку з салатом та бужениною, Люська примостилася поруч і швиденько наклала собі в чисту посудину такий самий продуктовий набір, який їла кілька хвилин тому. Стрельнувши очками і виловивши хлопчину — офіціанта, вона підмела з підносу відразу дві склянки з червоним вином, спорожнила один до половини і витерла губи серветкою, яку недбало кинула на піднос іншому хлопчині.

— Ну, так яким вітром?

— А ти? — мені треба було щось відповідати.

— Я тут, — Люська обвела приміщення рукою, — працюю.

— А я — відпочиваю. Якщо вже прийшов за шматочком чогось, то ось цієї курки, — пояснюю в тон колесі і беруся за чергове крильце. — Пива не вистачає до них.

— Можеш замовити, тобі принесуть, — досвідчена фуршетниця кивнула в бік бару.

— Не хочу. Це я так, для підтримки розмови. Я, взагалі-то, за кермом...

Ляпнув — і пошкодував.

— Клас! Ось хто мене сьогодні додому доведе! Довезеш, Вараво?

— Не знаю. Як складеться. Може, не ризикувати? Шампанського я все ж таки ковтнув...

— А, хіба це для нормального мужика щось означає? Слухай, а правда — як ти тут?

— А ти?

— Кажу ж тобі — я на роботі! З Сонцевою буду домовлятися про інтерв'ю. Вона зараз повинна тут бути. Дзвонила їй, вона в пробці застрягла на Подолі.

Ковзнувши очима по циферблату свого годинника, я приречено зітхнув. Шоста тридцять вечора, березень місяць, на вулиці — мряка і справді пробки. Це означає, що мінімум годину мені доведеться сидіти тут. Бо до себе додому мені якраз треба їхати через Поділ, а раніше, ніж за годину, ситуація не зміниться. Дай Боже, щоби до восьмої все розсмокталося.

Та-а-к, доведеться пересидіти тут. Затишно, годують, але, коли чесно, нуднувато. Можливо, я помилявся, чекаючи якогось шоу. Більше того — присутність вчорашніх бандитів, а нині — легальних та успішних бізнесменів завдавала моєму професіоналізму, а головне — моїй совісті болючих ран. Адже кожен із цих зразкових громадян — тема навіть не для одного матеріалу, а для цілої серії статей на кримінальну тематику. Їх навіть є кому писати. Чого там — сам не полінуюся поритися в своїх архівах і набити на клавіатурі пару-трійку сенсацій.

Дарма витрачу час. І людей дарма ганятиму.

Не те щоб наша газета когось серйозно боялася. Просто схвалити публікацію статті про Саню Гната повинен наш редакційний юрист. А юрист цілком справедливо запитає: «Чи є у вас, Ігоре Степановичу, документально підтверджені факти?» — «Факти є, — чесно скажу нашій юридично грамотній мадам. — З документами проблема». Тоді мадам юрист піде з моєю писаниною до редактора. Він — нормальний мужик, двадцять років у пресі, десь навіть розуміє мою правоту і погоджується зі мною. Тільки все одно руками розведе: куди ж без офіційних документів, куди ж на неперевірених фактах... Правда, для очистки совісті теж візьме мою писанину і піде з нею до власника нашого медіа-холдингу. А власник медіа-холдингу поцікавиться прямо, так, як уміють цікавитися власники медіа-холдингів: «Хто замовив Гнатюка мочити? З ким ви мене хочете посварити? Власна ініціатива? І хто з вас більший ідіот?»

Усе, до побачення. Є стаття про проблеми підліткової наркоманії — її, Ігоре Степановичу, і готуйте до друку. Що там на черзі? Порушення правил дорожнього руху народними депутатами України? Не треба поки що. Краще те ж саме, але — про депутатів Київради. Бажано, аби серед порушників фігурували і представники промерської більшості, і діячі опозиції. Тільки прихильники мера? Не годиться, не об'єктивно. Значить, нехай матеріал доопрацюють. А що в тебе там з історії? Убивство Васи́ Діаманта? Хто такий? Ага-а, один із останніх злодіїв у законі, за чутками, вбитий російськими спецслужбами? Коли це було? П'ятнадцять років тому? Оце якраз, це без проблем...

— Заснув, Вараво?

Ні, я не заснув. Просто коли в мене з'являється вільний час, я починаю накручувати себе подібними роздумами, намагаючись домовитися про щось сам із собою, ні про що не домовляюся і добре, коли обходжуся кількома пляшками темного пива... Бо останній раз, коли мене почали гризти подібні

думки, я оклигав на третій день від телефонного дзвінка. Дружина дзвонила від мами і сказала, що не повернеться, хіба я сам покличу.

Ще чого. Сама прибіжиш... або не прибіжиш. Свобода краще. Свободу не спинити.

Було це півроку тому. З того часу особливих змін не помічалось. Але затягувати себе в болото подібних думок якось не хотілося. Тому я повернувся на нудну вечірку, навіть труснув головою:

— Ні, не сплю. Хто, кажеш, зараз приїде?

— Анжела Сонцева! — З вуст Люськи це прозвучало так, наче сюди повинна зайти щонайменше воскресла Мерилін Монро.

— Вибач за низький рівень особистої культури, але що воно таке?

— Ти музику слухаєш, Вараво? Щось, крім шансону по радіо?

— Чому — по радіо? У мене вдома велика колекція російського шансону, і я вмикаю цю музику самотніми вечорами.

— Ясно, що самотніми! — пирхнула Люська. — Я тобі про музику кажу!

— Знаєш, я ще іноді слухаю «Роллінг стоунз», «Пінк Флойд»... Ну, яку ще тобі музику назвати? Чи це для тебе не музика?

— Ти такий дрімучий, Вараво, що я навіть іноді дивуюся! Анжела Сонцева — відкриття року, наймодніша тепер співачка! Її хотіли на «Євробачення» висувати, і вона б таки поїхала, аби не різні там інтриги! «Поцілуй мене завтра» — хіт сезону!

— Чому завтра, а не сьогодні?

— Що — не сьогодні?

— Ну, поцілувати. Сьогодні ж краще, ніж завтра або, наприклад, учора...

— З тобою, Вараво, культурній людині нема про що поговорити! — Люська зробила ще один ковток вина вже з другої склянки — першу вона вже спорожнила, поки я думав про наболіле.

— Тут довкола — культурні люди. І говорять вони виключно про творчість Анжели Сонцевої, правильно?

— Аби ти не сумнівався! Її, Вараво, у це кіно взяли спеціально для додаткового піару! Думаєш, раз ти в нас усе це придумав, значить, прибутки гарантовано? Це на такому рівні вирішувалося, що тобі краще не знати, злякаєшся!

Цікаво, яким рівнем хоче налякати мене наша всезнаюча Люська Корбут?

Я хотів негайно спитати її про це, та в цей час у залі щось сталося.

Бджолине гудіння неголосних, неквапних та необов'язкових розмов раптом стихло. Більшість голів повернулася до мене, а коли бути зовсім точним — у мій бік. Як відомо, сидів я біля виходу. Отже, гості подивилися на людину, що заходила до залу. А Коля Кінг-Конг, з дивною як для людини його статури грацією та спритністю, легко вплив зі свого місця і, лавіруючи в фарватері між столиками, зустрів чергових гостей просто при вході.

— Сонце, Анжелочко, ну де ж ви оце їздите?

Коли Комарницький почав наближатися до мене, я машинально підвівся. Грішним ділом мені здалося — це Люська своїми криками про моє невігластво привернула увагу гостей. І тепер Коля Кінг-Конг поспішає мене врятувати. Тому я ввічливо зробив крок йому назустріч, та одночасно з цим господар вечірки вже гарбав у своїх кінг-конгівських обіймах молоду білявку, вдягнуту в щось напівпрозоре, темне та блискуче одночасно.

Привітання були бурхливими, та короткими. Потиснувши руку супутнику білявки, суворому, наче відчеканеному на блясі чоловікові років сорока з срібно-сивими скронями, Комарницький відсторонився, нарешті помітив мене, ляснув із усієї сили по плечу і прогудів:

— Класно, що прийшов, старий! Гайда, познайомлю! Ти знайома з Ігорем, Сонечко?

Білявка заперечливо хитнула головою. Глянула на мене. Наші погляди зустрілися.

Я пропав.

— Значить, знайомтеся, любі друзі...

— Сам такий, — беззлобно огризнувся на Колю Кінг-Конга товстун із елегантною хусткою на шиї.

Президент Ющенко вже давно не звертається так до людей — «любі друзі». Але невинне словосполучення, котре поєднує в собі дружбу та любов, уже пішло в народ як один із символів тупості, кумівства і заодно — корупції: трьох джерел та трьох складових частин діючої влади. Чого це я так — будь-якої влади це стосується...

— Хочу вас познайомити! — торочив Комарницький, не зважаючи на нього.

Минуло вже хвилин двадцять, відколи я, Люська, Анжела Сонцева і її сивий кавалер перебралися за «продюсерський» столик. Місця відразу забракло, почалося присунення столиків та стільців, і процес явно напружив режисера Рому. Видно, він звик сам усім керувати, або, що більш ймовірно, не любив, коли хтось втручається в його особистий простір.

Коли почався цей рух, Роман спробував підвестися і перейти зі своїм бокалом, куди він замислено зливав усю горілку з чарочок, у більш спокійне місце. Та з одного боку в нього

вчепилася російська акторка, а з іншого — шлях до відступу загородила Люська. Режисер приречено сів, і, розгледівши тепер свого приятеля зблизька, я поставив йому досить професійний діагноз: митець за півкроку від алкогольної істерики. Ось що значить тривале вимушене утримування!

Та коли мене торкнулося стегно Анжели, я геть забув про режисера.

Зрештою я холостякував уже доволі давно. Це не означає, що в сексуальному плані я був на голодному пайку. Навпаки, останні місяці подружнього життя знаменувалися взаємним утриманням, і, ставши вільним, я не те щоб зірвався з ланцюга, але нарешті, як власник вільної однокімнатної квартири, зміг дещо різноманітнити своє інтимне життя.

Ні, тут було щось інше: опинившись так близько від жінки, котра завжди буде для таких, як я, недоступною, я відчув щось більше та навіть глибше за звичайний чоловічий потяг до білявої красуні. Альпініст, який хоч раз чесно зізнавався собі, що саме цю вершину йому ніколи не підкорити, зрозуміє мене.

Ангела Сонцева була в моєму розумінні класичним зразком жінки чоловічих мрій.

Я змусив себе не відсовуватися, і стегно співачки впевнено притиснулося до мого. Аби чимось зайнятися, я підсунув до себе злощасний келих із шампанським. Ангела не звертала на мене уваги, хоча готовий закластися на що завгодно: моя суто кобелівська реакція на неї не могла пройти повз її увагу. Та, мабуть, вона вже звикла до стурбованих і ласих чоловічих поглядів, тому сприйняла мене як чергового прихильника, котрий опинився біля «зірки» й не вірить своєму щастю.

Тим більше, що своїми спробами сказати якийсь тост Коля Кінг-Конг справді всіх утомив — його ніхто не хотів слухати. До Анжели говорили відразу троє: Люська, яка змушена була

перехилитися через мене, товстун із хусткою та ще якась жінка в закороткій, як на її ризикований вік, спідниці. Сонцева крутила головою, в результаті не чуючи нічого. Її супутник байдуже спостерігав за цим. Чоловік поряд із ним намагався про щось говорити, пан Сиві Скроні лише кивав.

Режисер зробив ще один ковток із бокала. Затим пальцями зняв з дерев'яних шпажок оливки і для чогось кинув їх у горілку. Потім почав ганяти оливки по горілці пластиковою соломинкою для коктейлів, через яку товстун пив сік із льодом. Він не просив — простягнув руку і взяв. Процес повністю захопив Романа.

Нарешті Комарницькому вдалося перекричати всіх:

— Ви будете слухати мене, мати вашу?

— Колю, ти хочеш щось сказати? — поцікавилася російська актриса, ніби щойно вийшла з паралельного світу.

— Так! Так! Я хочу вас познайомити з одним класним музиком! Ігор Варава! Встань, Ігоре, покажися!

Я ледь підняв зад, ще міцніше притиснувшись стегном до стегна Анжели.

— Оце, люди, Ігор Варава! Найкримінальніший з кримінальних елементів... Тьфу, мати... Журналістів! Кримінальних журналістів! Якби не він, ми б усі тут не сиділи, отак! А якби сиділи, то з іншого приводу!

— Що ж ви такого зробили? — поцікавилася російська актриса.

— Убив вашого коханця, — спокійно відповів я.

Її очі зробилися правильною круглої форми і, здавалося, полізли з орбіт. Я мовчав, насолоджуючись ефектом, а Комарницький тут же все прояснив:

— Зоєчко, це за сценарієм! Він автор, він усе придумав!

— А-а-а, — з явним полегшенням видихнула актриса. Анжела Сонцева засміялася.

— Та-ак, ну, а наш золотий голос вам, любі друзі, відрекомендовувати не треба!

— Я так думаю, Сонечко, раз ти вже прийшла, ти нам і заспіваєш, — швидше заявив, ніж запитав товстун.

— Це, Сашенько, буде вам дуж-же дорого коштувати! — Анжела, граючись, виставила палець і гойднула ним у його бік.

— Чому — мені? Хіба сьогодні не буде концерту?

— Не буде, — розвела руками Анжела. — Купите диск і послухаєте. Правда, Бобрику?

Пан Сиві Скроні зітхнув, підвівся і, тримаючись прямо, рушив через зал у бік туалетів.

— Ясно, — почув я над вухом ремарку Люськи. — Носика пудрити¹ пішов.

Вона сказала це так, щоби відреагував у першу чергу я. Спрацювало: я повернув голову до неї, і колега випередила моє питання:

— Ага. Ти правильно все подумав. Ще той бобрик. Цілий бобер, я б сказала.

Я остаточно перестав розуміти, як себе тут треба поводити. Ситуацію врятувала Сонцева.

Вірніше, не молода жінка, яка сиділа поруч, а співачка в образі шансонетки з провінційного ресторану. Плазмова панель, розташована просто перед нами майже під самою стелею, раптом перестала транслювати кліпи без звуку. З екрана, як і з екранів ще трьох панелей, розміщених у залі, раптом зникло зображення, щоби за мить з'явитися. Тільки тепер це був найсвіжіший кліп Сонцевої.

Чесно кажучи, я не бачив жодного. Але в тому, що зараз усім присутнім показували найсвіжіший, сумнівів не було.

¹ Після фільму Квентіна Тарантіно «Кримінальне читиво» фраза «піти попудрити носика» отримала друге, непряме значення — «понюхати кокаїну». (Тут і далі примітки автора.)

У кліпі використали найсмачніші кадри з фільму «Намисто таємниць», знятого за першою і єдиною книжкою, яку я поки що спромігся написати.

Ролі співачки в моїй історії спочатку не було. Просто для режисера Романа Барабаша це теж був перший фільм. До того ж він, як я прочитав у нашій-таки газеті, багато й успішно знімав кліпи. А Сонцева, кажуть, модна співачка і вже встигла попрацювати з Ромою. Ось так у ресторанчику, де, за сюжетом, квітнула наркоторгівля, і з'явився вставний номер із провінційною співачкою.

Я раніше не бачив цього. Як для задрипаного...

— Для задрипаного кабака надто гламурно, — озвучив хтось мої думки.

Перевівши погляд, я знову зустрівся очима з Анжелою.

— Подобається? — кивнула вона на екран.

— Не знаю, — знизав я плечима. — Наче нормально...

— Класно, — кивнула Сонцева. — Ромашка — кльовий, профі. Кліп піде в ротачію¹ десь за два тижні, ну, перед прем'єрою кіна. Задумка така, фішка...

— Добре, — я не знав, про що треба говорити.

— Добре, — погодилася Анжела. — Значить, ви драматург?

— Журналіст, — я ковтнув ще шампанського. — Просто знав якось більше, ніж можна було написати в газеті. Сів, написав детективчик. Історійка простенька, нічого особливого.

¹ *Ротачія* — з латини — «колообіг, оновлення». У шоу-бізнесі вживається в значенні «поповнення»: новий музичний трек чи відеокліп, який додається для регулярного використання в теле- та радіоэфірі. Молоді виконавці, аби потрапити в ротачію на якомусь каналі чи FM-станції, здебільшого платять. За отримання новинки від популярного виконавця переважно платить канал. Відсутність того чи іншого імені в ротачії часто автоматично свідчить про непопулярність виконавця, погану роботу продюсера, неформатність музики.

Події більш-менш реальні... Не знаю, як кіношники на мене вийшли...

— Це ж добре!

— Мабуть. Для мене все це взагалі нове... Я ось і про вас нічого не чув...

Анжела відкинула рукою біляве пасмо, в її погляді не лишилося нічого від ввічливості — її замінила непідробна цікавість.

— І музику ви не слухаєте?

— Сонечко, він у цьому плані дерев'яний! — вставила Люська.

— Може, вас це образить, але не слухаю. Естрадну, в усякому разі.

— Х-ха... Знаєте, мене ще ніхто не називав естрадою, — жодних натяків на образу в її голосі я не помітив.

— А як називали?

— Попсою в основному. До речі, давай на «ти». — Я кивнув, і відразу після цього пухкенькі губи Анжели Сонцевої опинилися впритул біля мого вуха: — Слухай, може, обережно втечемо звідси? Ти як?

2. Поцілунок у дзеркало

Вона не сказала — «підемо». І це справді була втеча.

Ми діяли, наче партизани-підпільники або радянські розвідники, що мусять відірватися від «хвоста», причепленого гестапівцями або церешниками (потрібне — підкреслити, ха-ха!). Поки що я не розумів, для чого моїй новій знайомій ця гра, але прийняв її без жодних питань і застережень.

Значить, так треба. Значить, естрадні співачки саме так повинні себе поводити, коли товариство їм набридає.

Нічого складного в плані нашої втечі не було. Анжела була в цьому невеличкому закладі якщо не своєю в дошку, то, принаймні, завсідницею. Через те знала всі ходи й виходи. Їх тут було небагато: парадний, біля якого стоїть охоронець із фірмовим бейджиком, службовий — просто за барною стійкою, через кухню, і ще один — двері з тильного боку гардеробу, який я за шкільною звичкою іменував роздягальнею.

Через це слово я мав несподівані проблеми. Якось, ще до одруження, я деякий час зустрічався з молодою київською театралкою. Звісно, коли твоя подружка — фанатка театру, рано чи пізно ти мусиш піти з нею до театру. З тим, що в мене в шафі знайшовся не модний, але все ж таки костюм, і не виявилось жодної краватки, вона ще змирилася. Навіть погодилася, що той піджак нормально підходить до джинсів і храм, яким вона вважала театр, я жодним чином не оскверню. Та коли я назвав театральний гардероб «роздягальнею», губи її склалися в тонку лінію, всю першу дію вона вперто скидала мою руку зі свого обтягнутого строгою сукнею коліна, а по закінченні вистави сухо повідомила: «Я поїду додому. Зупини мені таксі».

Відтоді я не став називати роздягальню «гардеробом». Але якщо опинявся в місці, де тьотя чи дядя готові стерегти мій одяг, робив усе можливе, аби прихопити куртку з собою. Або залишав її в машині, як сьогодні.

Навряд чи хтось запідозрив, що я йду кудись далі, ніж покурити: курці тут зобов'язані виходити на свіже повітря. Ні з ким не прощаючись, хоча навряд чи хтось із нових знайомих помер би без мого «до побачення», я неквапом пройшов між столиками. Для Сонцевої я на цей момент перестав існувати, вона почала щебетати про щось із товстуном із шийною хустиною. По дорозі до виходу я вирішив зайти в туалет, двері — навпроти роздягальні. Тут було місце лише для одного. Смикнув ручку — зачинено.

Так ми і думали. Якби чоловік, якого Люська назвала Бобриком, не зачинився або саме виходив з даблу¹, я під будь-яким приводом мусив відволікти його увагу. Але все гаразд — супутник Сонцевої, очевидно, зачинився там назавжди. Що ж, це вирішує частину проблем.

Кивнувши охоронцеві, я неквапом вийшов на свіже, ще вологе від дощику березневе повітря. Дістав цигарку, і раптом у голову стрельнуло: план Анжели не досконалий! Ми повинні вийти окремо, з інтервалом у п'ятнадцять хвилин, я при потребі мусив затримати так званого Бобріка, вона — мило посміхнутися гардеробниці і, взявши курточку, вислизнути через гардеробні двері. Але раптом саме за ці п'ятнадцять хвилин її супутник вийде з сортиру? І перехопить її? Звісно, він не зможе її зупинити, одначе цілком може привернути до неї загальну увагу.

Саме цього Сонцева, за її словами, боялася найбільше. Бо якщо такий, як я, може собі дозволити прийти куди завгодно і так само піти геть, не викликавши загального інтересу, то відомій співачці це зробити складно.

Я вже хотів повертатися, та вчасно зупинився. Якщо цей Бобрік сидить у даблї вже двадцять хвилин, то чому б йому не посидіти там ще п'ятнадцять? Тим більше, коли вірити прозорим Люсьчиним натякам, повним дивного розуміння поглядам усіх інших, хто сидів з нами за столикам, та моїй персональній схильності до аналітики і деякому досвіду роботи з ментами, маємо справу з любителем занюхати кокаїнчику.

Вони, за моїми спостереженнями, діляться на дві категорії.

Представники першої швиденько зроблять своє діло в тихому місці, шморгнуть носом і повернуться назад, ніби нічого

¹ Дабл — від «WC» («дабл ю сі»), одна із сленгових назв туалету.

не сталося. Так роблять алкоголіки, яким забороняють пити: сховався — зробив великий ковток — і тут як тут. Представники другої чітко знають: їм ніхто нічого не заборонить. Тому усамітнюються швидше для збереження пристойності, намагаються якнайменше звертати на себе увагу, отримувати свій кайф поступово і ґрунтовно.

Той, кого назвали Бобриком, явно тяжів до другої категорії. Отже, особливо не поспішатиме вийти перед людські очі.

Тому я закурив, підійшов до своєї старенької «вольво» і почав чекати.

Не довго.

Анжела Сонцева випурхнула з-за рогу будинку навіть швидше, ніж ми домовлялися. Хоча ні, не швидше — годинник не поспішав, просто обумовлені п'ятнадцять хвилин спливи, як одна. Білявка помахала мені рукою, наче старому другові, якого давно не бачила. Я розчахнув перед нею дверцята: карету подано. Вона кинула на заднє сидіння курточку, сама швиденько вместилася біля водія.

Сідаючи за кермо, я зачепив краєм ока символічну, як мені здалося, картину: моє ґрунтовне пальто і легковажна курточка моєї несподіваної супутниці лежать на задньому сидінні впритул.

Поїхали.

Куди — в той момент не мало значення.

Я сподівався, що рано чи пізно ми поїдемо до мене, і одночасно боявся цього. Не назву себе неохайним холостяком, не скажу, що мені в моїй однокімнатній «хрущовській» халупі в Академмістечку так уже погано й незатишно. Інших варіантів розміну нашої спільної з дружиною квартири на Нивках просто не було: «двушку» на сьомому поверсі стандартного «брежнєвського» будинку інакше, як на одну нормальну одно-

кімнатну там же і одну в «хрущовці», не поміняє ніхто. Навпаки, зараз мене все влаштувало.

Ось тільки чи влаштує комірчина з мінімалістською обстановкою мою несподівану знайому? Не запросить же вона мене до себе. Де вона живе, до речі?

— Куди тікаємо? — поцікавився ніби між іншим, коли виїхав через Контрактову на Набережне шосе.

— Вечір тільки починається, — мовила Сонцева, не дивлячись на мене, а тоді раптом повернулася всім корпусом, підморгнула, порилася в сумочці і видобула звідти срібний портсигар. — Запалимо вогні?

Я, тримаючи лівою рукою кермо, правою підніс їй вогник запальнички. Тільки тоді звернув увагу на нестандартну форму цигарки, яку Анжела недбало стискала пальцями. Коли вона затягнулася, випустила пахучий дим і знову підморгнула, я мовчки опустив скло зі свого боку.

Я зовсім не мораліст.

Коли мені було дев'ятнадцять, від мене через мій недогляд завагітніла однокурсниця, аборт вирішила не робити, просто забрала документи і повернулася до батьків у Конотоп. Жодних претензій до біологічного батька — там вона вдало вийшла заміж за податкового інспектора.

Якщо я сам пишу та пропускаю в газету замовлені та навіть проплачені статті, не роблю з цього жодних моральних висновків. Головне — аби мене ніхто не спокушав хабарями у вигляді премій та інших, нематеріальних благ. Я доволі цинічно ставлюся як до своєї професії, так і до світу, в якому живу.

До розлучення привела не жінчина дурість, а мої специфічні, хоча й не оригінальні погляди на подружнє життя. Часом я напивався, виправдовуючи це потребою зняти стрес. Часом тягався по дівках, виправдовуючи свої вчинки так само і не

зважаючи пару годин у чужому ліжку жодною подружньою зрадою.

Є ще багато причин, чому я не маю права когось засуджувати. Того ж Бобрика з сивими скронями.

Я просто проти того, аби в салоні моєї машини смерділо шамаллю.

Не знаю, як зрозуміла мою реакцію Анжела Сонцева і чи взагалі зрозуміла щось. Так само не знаю, чи в сумочці кожної «зірки» шоу-бізнесу є «веселі цигарки». Цей світ почав відкриватися для мене лише пару годин тому, і висновків я не зробив жодних. Крім, хіба що, філософського: «Плавали — знаємо». Та все одно білявка щось відчула, причому це «щось» явно не було для неї ворожим.

— Вибач... Мабуть, я повинна щось пояснити.

— Перш за все — куди ми їдемо. Я везу тебе додому чи ми просто катаємося?

— Кататися до безтями не хочеться. Додому ще рано. Я, до речі, в Бучі живу, так що не близький світ.

— Ну і не такий вже далекий, — у голові я встиг вирахувати, що нам теоретично по дорозі. — Так куди? Зараз зелене світло, рухатися треба. Управо, вліво?

— Прямо, — Анжела зробила ще одну затяжку, затримала дим у роті, потім повільно почала випускати.

— Прямо — через бортик і в воду.

— Тоді давай просто покатаємося. Де зараз пробок менше.

— О'кей, мем, — я повернув кермо в правий бік і повів машину прямо по набережній.

Умостившись зручніше, Анжела поклала ногу на ногу, не намагаючись прикрити коліно, котре при цьому відкрилося досить сміливо.

— Ну?

— Тобто?

— Ти журналіст, правильно? Значить, у тебе багато запитань до мене.

— У нашої Люськи до тебе було багато запитань, — відповів я.

І раптом згадав: вона ж збиралася брати в Сонцевої інтерв'ю, а потім просила, аби я дочекався її і підвіз додому. Ніби навздогін моїм думкам у кишені озвався телефон. Номер висвітлювався незнайомий, тільки ж я і правда не знав номера нашої самої культурної Люськи Корбут. Це могла бути вона — з претензіями та скандалами.

Відстрочуючи це хоча б до завтра, я, не відповівши, вимкнув телефон. Усе, абонент не може прийняти ваш дзвінок. Наслідуючи мій приклад, те ж саме зробила і Анжела.

— Дістане? — поцікавився я.

— Хто? — вона зробила круглі очі. — Ти вже починаєш запитувати?

— Що ти хочеш, аби я в тебе спитав?

— Не жуй словесну жуйку... Ми вже по колу ходимо: «що, хто, кому, куди, як». Усі ви якісь такі...

— Я маю на увазі того, з сивиною. Бобрика чи як його...

— Насправді — Микола Бобров, мій перший і останній продюсер, — Анжела зробила чергову затяжку, подивилася на вогник цигарки.

— Перший і останній?

— Зайди в Інтернет, почитай при нагоді, кого в машині возив. Хоча — нічого особливого. Лише Анжела Сонцева. Якщо справді є люди, які роблять з інших людей артистів, то Бобрик зробив мене. Так пишуть, — вона знову усміхнулася. — Я — його останній вдалий проект.

— Знову «останній». Ти його вже поховала?

— Чому — поховала?

Обличчя Сонцевої враз зробилося дуже серйозним. Спокійним, але серйозним. Слово «поховала» їй явно не сподобалося.

Ми проїхалися вечірнім Києвом по набережній, завернули через Корчувате на Московську площу, далі — повз Совські ставки крізь Чоколівку до проспекту Перемоги.

І весь цей час Анжела Сонцева говорила. Вона не скаржилася, не сповідалася — просто видавала нову для мене інформацію.

Вона розказала, що два роки тому Микола Бобров привіз її в Київ. Звідки — не важливо. За рік вона переспівала майже в усіх клубах, на всіх корпоративах¹, більшості збірних концертів. Її запрошували співати на виборах, на відкритті торговельних центрів, у дитячих будинках. Бобров проплачував ефіри в ранкових та нічних програмах, вона робила дві еротичні фотосесії для чоловічих журналів, рекламувала модну білизну в одному жіночому. Нарешті випустили перший альбом «Сонце від заходу до світанку», відзняті кліпи з'явилися на музичних каналах, чотири пісні з альбому стали хітами і закрутилися на радіо.

Вона розповіла, як Микола Бобров черговий раз довів усім, що він — геніальний продюсер. Він спочатку купив їй квартиру на Русанівці, а коли Сонцева стала «зіркою», порадив переселитися в приміську зону, у власний будиночок. Чи спала вона з ним? Так, співачки часто сплять із своїми продюсерами, тільки довго це не тягнеться. Коли робота продюсера дає результат, секс із «своєю зіркою» вже перестає грати якусь серйозну роль і навіть починає заважати. Тому вони вже скоро рік як не коханці, і вона має певну фінансову незалежність. Дім у Бучі Анжела вже купила за свої гроші. «Ауді», на якій вона навчилася їздити зовсім недавно, подарували багаті прихильники. Їй лише двадцять п'ять, а життя вже вдалося.

¹ *Корпоратив* — приватна (корпоративна) вечірка для вузького кола людей. За виступ на корпоративі артистові чи співаку зазвичай платять на порядок більше.

А ще вона повідала, що лише два місяці тому дізналася про давні проблеми свого «тата» Бобрика. У подробиці вдаватися не хоче, та й не потрібні вони. Микола Бобров кілька разів лікувався в наркологічних клініках. Раз — тут, у Києві, раз — за кордоном. Останнє лікування дало ефект, він протримався більше трьох років. Чому він знову почав, хто йому підсунув кокаїн і де він його взагалі бере — Анжела не знає.

— Оце, — вона показала мені майже скурений косячок, — нічого не означає. Я можу курити, можу не курити. Зате я не п'ю. І не пила ніколи, мені погано від спиртного. Трава попускає, розслабляє, мені це зараз треба.

Я промовчав, бо, як уже казав, менш за все в цьому житті хотів бути моралістом, таким собі тридцятип'ятирічним «татом» для двадцятип'ятирічного дівчиська. Але вона відчула — треба щось іще говорити, і говорила:

— Бобрик казав, треба в кіно пробиватися. Навіть маленька роль у детективі, який спочатку покажуть у Росії, — це круто. Усі побачать, усі, січеш? А як кіно росіянам продадуть? Його точно продадуть, не парся! Значить, там побачать мене в ролі співачки, і можна вже говорити про російський ринок. У нашому ловити нема чого, доганяєш?

— Чесно — ні. Кажу ж тобі, я від цього далекий.

— Тому я з тобою і втекла від усіх. Не зрозумів? Мені зараз потрібна людина, мужчина, мужик, розумієш?

— У якій ролі?

— А, не важливо! — Анжела опустила скло зі свого боку, викинула маленький бичок, заодно освіживши нас протягом з краплями дощу, потім повела плечима, знову підняла скло. — Головне — аби нічого про мене не знав і не змушував співати!

— Отак! Це, значить, нові враження?

— Швидше — втеча від старих.

— Часто просять співати?

— Дістали! Скільки разів Бобрик попереджав: Сонцева коли виступає, то в неї — своя програма. Мінімум — три пісні: стопудовий хіт, потенційний хіт і нова. Максимум — півгодини. Альбом сорок п'ять хвилин звучить, так щоб не весь його виспівати. Відповідно, бабки різні. Але ось так, вийти до мікрофона і пробекати комусь: «З днем народження, містере президент!» — не до мене.

Я не стримав посмішки. Моя пасажирка справді спробувала зобразити спів, та в неї вийшло дійсно щось схоже на бекання.

— Ось така умова, а решту доводиться терпіти, — вона зітхнула, як мені здалося, досить щиро. — Бобрик казав: ще два, максимум — три роки, і Анжела Сонцева може собі дозволити не ходити на різні там дебільні тусівки, не світитися, де попало. Зможе вибирати, куди йти, а куди — ні, ясно?

— Чого ж не ясно...

— Ага, ну, а тут із ним самим усе почалося... Ти сам же бачив...

— Нічого я не бачив.

Це чиста правда: я бачив, як Бобров пішов у бік сортиру, потім почув недвозначні натяки Люськи Корбут, тепер — зізнання його підопічної. У мене нема особливого бажання дивитися, як хтось нюхає кокаїнові доріжки чи коле якусь гидь собі у вени. Кілька годин тому про існування Сонцевої та її продюсера я, на свій сором чи своє щастя, не знав.

Отже, для мене як для журналіста, котрий свого часу написав кілька непоганих статей за результатами власних журналістських розслідувань, і розповідь Анжели про себе та наркозалежність Боброва, були лише ніким і нічим не підтвердженими словами.

Але я вирішив не пояснювати своїй несподіваній знайомій нічого.

— Коротше, я вирішила на сьогодні від нього втекти. Хай сам з собою розбирається. — Слова зависли в повітрі. — Е-е, ти не думай... Я не збираюся від нього йти чи ще там щось... Просто втомилася, розумієш?

— Ви ж із ним не живете...

— Це нічого не міняє! Він гине, не дай Бог, загине, і я лишуся сама.

— Зірки самі не лишаються, — спробував я скаламбурити. — Он їх скільки на небі.

— І кожна — окремо! — вставила Анжела.

За цими розмовами ми доїхали до Святошина. Біля бульвару Вернадського я пригальмував.

— Ти чого?

— Нічого. Просто мені направо, тобі — прямо і далі. Як їдемо?

— Направо, — просто відповіла Анжела Сонцева.

Так не буває.

Дитинство.

Анжела жила з мамою, батьком, бабусею та молодшим братом у невеличкому будиночку з двох кімнат. Околиця маленького міста, тиша, дерева, алеї, смітники, бомжі та бродячі собаки. Тому моя роздовбана «хрущовка» її не злякала й не зупинила.

Сказавши так — чи приблизно так, — вечірня гостя вимкнула світло, підійшла до підвіконня, відсунула давно не прану штору, поставила сумочку на підвіконня. Клацнув замок, цигарка в руці. Я наспів із запальничкою, відчинив кватирку. Хай там як, у мене в хаті не буде стійкого запаху шмалі.

Якийсь час ми стояли мовчки. Анжела курила, дивлячись перед собою на освітлені прямокутники вікон у новому великому престижному будинку навпроти. Може, треба було щось

сказати в такі хвилини, тільки я не знав що. Нарешті, коли її цигарка скурилася наполовину, запитав обережно:

— Тебе підвезти додому... потім?

— Моя машина на стоянці біля клубу лишилася. Ключі в мене. Візьму таксі, повернуся, сама доїду, — була відповідь.

— А Бобров?

— Сорок років чоловікові. Його проблеми.

— Може... йому потрібна допомога?

— Ти хочеш врятувати світ? Не пізно?

Як для її двадцяти п'яти — надто зрілі висновки.

— І все ж таки? Раптом йому потрібна допомога? Лікарі, те, се...

— Уже ні. Не сьогодні. Завтра я скажу одним людям, ним займуться.

— Яким людям?

— Так... Є там одні... Не хочеш потягнути?

Її рука з цигаркою — біля мого обличчя.

— Мені вже пізно починати.

— Значить, ти такий правильний?

Досить з мене. Правильний...

Я стиснув Анжелу за плечі. Вона не пручалася, навіть подалася всім тілом вперед. Очей, з яких усе почалося, я не бачив у темряві, але в такі секунди любиш не очима, а руками.

Мої нетерплячі руки вже плуталися в її одязі, звільняючи груди від непотрібної зараз тканини. Мої губи шукали її. Її долоня зупинила їх, і я почав цілувати долоню, а потім не стримався — легенько куснув.

У відповідь її зуби так само легенько стиснули мочку мого вуха. Виявляється, ми були майже одного зросту. Навіть туфлі, які Анжела скинула, не робили її вищою, ніж була.

...Постільна білизна нам знадобилася десь за годину...

Що я, журналюга, міг розповісти про себе співачці?

І чи потрібні їй мої сповіді?

І чи хотів я це робити?

Мабуть, хотів: хоча б як чесний пацан. Вона ж розказала дещо про себе, тепер — моя черга. У такому ж приблизно обсязі.

У її віці я вже починав розуміти, що світ не перевернеш, але все ж таки думав, що буду тим єдиним, кому це вдасться. Коли журналісти почнуть писати правду про світ криміналу, думав я, люди прочитають, що таке добре і що таке — погано, стануть добрими і перестануть бути поганими. Вони почнуть об'єднуватися в спільноти, які здатні протистояти злодіям, грабіжникам, убивцям, наркоманам та їхнім драг-дилерам, маніякам, нечистим на руку політикам та ментам, котрі прикривають кримінал.

Два рази діставши за свої публікації по морді, причому — раз від негативного героя і раз — від того, кого намагався захистити від бандитського та міліцейського свавілля, я майже заспокоївся. Дев'ять разів я стояв перед судом як відповідач — від мене вимагали офіційного спростування власної наклепницької писанини. Нарешті, після того, як стовідсоткові факти, викладені в одній розгромній публікації, несподіваним чином не підтвердилися, газету, в якій я тоді працював, оштрафували. Штраф інвестор заплатив. Редактор звільнив винуватця, тобто — мене.

Після чого я перестав рятувати світ остаточно.

Далі — рік випадкових заробітків, нудна служба в міліцейській газетці і нарешті — зоряна година. Так що, Анжело, з вами в ліжку теж лежить не останній могоканин. І ми колись ся-яли. Хоча нічого особливого я не зробив. Просто оперативніше за ментів вирахував, де в Ірпені роблять палену водяру, якою водою розбавляють спирт, де реалізують продукцію. Вищий

пілотаж: я пригостив такою горілкою одного знайомого ханурика, потім особисто привів його в лікарню, де на пацієнта вже чекав знайомий лікар, і отримав на руки довідку. Де розписано, що людина влила в себе і до чого це призвело.

Мене зненавиділи ірпінські менти, які кришували бутлегерів. Але несподівано полюбили київські — я своєю активною та небайдужою громадською позицією допоміг їм рапортувати про успішну боротьбу з корупцією. Що в часи президента Кучми вдавалося не кожному. Потім зі мною подружилися «Міські новини». Газету відкрили під президентські вибори, але потім не закрили — надто професійні люди освоювали кошти інвесторів, аби ось так просто похерити проект. Там я пописував на кримінальні теми, а коли прийшла нова влада — сам став невеличкою владою: мене підвищили до завідуючого відділом.

Тепер я перестав бути асом журналістських розслідувань, які вів дуже короткий час. Ця невдячна справа мені набридла, і я почав із чистою совістю схвалювати до друку один забійний матеріал приблизно раз на два місяці, а решту часу збирав колекцію матеріалів, які ніколи не будуть опубліковані при житті фігурантів, та давав «зелену вулицю» репортажам про чергові рейди по наркопритонах, борделях, криївках нелегальних мігрантів, іноді — розповідям про ще одну побутову сварку, яка завершилася вбивством та розчленуванням одного з членів родини.

— Бр-р-р! — бринькнула Анжела губами, сильніше притискаючись до мене.

— А що ти хотіла? Це в мене такий гламур.

— Мур-мур, — промуркотіло під вухом.

— Так що сама бачиш — від такого життя тільки детективи писати. Справа безпечна, хоча й бабла не приносить. Для душі, якщо хочеш. Просто шкода, коли цікаві та корисні історії пропадають.

- Значить, ти пишеш від нудьги?
 - Можна і так сказати.
 - Корисна нудьга. Вона нас познайомила.
 - Ти шкодуєш?
 - Ти не даєш мені жодного приводу шкодувати.
 - Забери руку, безсовісна...
 - Справді? А якщо я її ось так посуну?
 - Безсовісна ти...
- Клацав годинник на стіні.

Ми ще про щось говорили.

Я вже не можу згадати, на якому етапі я зрозумів, що спілкуюся з тишею. Анжела заснула першою, пірнула в сон якимось непомітно. Притиснулася до мого плеча, поклала мені на груди руку, а на стегно — ногу і мирно, мов дитинка, засопіла. Я не рухався, аби не порушити її сон, та все ж таки не стримався — дмухнув в обличчя.

Промуркотівши щось, Анжела розвернулася до мене спиною.

Я так само заснув досить скоро, навіть не заснув — просто заплющив очі, бо зібрався перед сном ще ковтнути мінералки. А коли розплющив їх, крізь нещільно запнуті штори пробивалися сумні ранкові промінчики і диван, який заміняв мені ліжко, був незвично просторим.

Ангели Сонцевої поруч уже не було.

Рвучко підхопившись, як був, голий, я вибіг у коридорчик, смикнув двері. Так і є, відчинені. Ключ від квартири стирчить зсередини, моя коханка просто щільно причинила за собою двері.

Пошукав очима записку. Нема.

Схопив свій телефон, увімкнув його, зупинився. Я ж не знав її номера, куди дзвонити, в рейку? Блиснуло в голові: Люська

Корбут, вона точно знає, як знайти Анжелу. Тільки її телефону, як відомо, я теж не знаю. Доведеться вибачитися перед нею за вчорашнє і мало не на колінах просити хоч якийсь контакт. Заодно, до речі, дізнаюся в неї, чи бувають музичні продюсери наркоманами.

Мені здається, ні. Але — це мені здається...

Найбільший облом у цій ситуації — зараз лише восьма тридцять ранку. На роботу всі сповзають під одинадцятку, тим більше сьогодні — п'ятниця, і редакційної летючки нема. Нічого, атакую нашу секретарку, вона дружить із Люською, та ділиться з нею квитками на різні культурні заходи. Ось хто мені телефончик дасть.

Вирішивши так, я поплентався в ванну, під душ. І, глянувши в дзеркало на свою щасливу пику, хоч нічна фея втекла, не прощаючись, побачив: Анжела все ж таки попрощалася. Просто на рівні мого обличчя, десь навпроти щоки, вона залишила відбиток своїх губ, підмальованих, поза сумнівом, помадою перед виходом на люди.

До дзеркала губи притулила міцно, щедро, не пошкодувала помади. Мимоволі торкнувшись рукою щоки, я побачив, як у дзеркалі ніби проводжу пальцем по сліду її поцілунку. Не стримався — нахилився і спочатку понюхав відбиток — він ще пахнув свіжо накладеною помадою, — а тоді обережно, аби не змазати, торкнувся його губами.

Приймаючи душ, залишив двері в сумісний санвузол відчиненими, аби дзеркало не запітніло від гарячої пари і оригінальний автограф співачки Сонцевої не зіпсувався. Настрій, і без того хороший, суттєво піднявся. Я навіть, як був, голий та мокрий після душу, зробив у три підходи шістдесят відтискань від підлоги.

Їсти не хотілося, та й не було особливо чого. Збирався заїхати вчора в маркет, тільки вчора мені не до того було. Що

маємо? Два яйця, два скручених шматочки сиру і сарделька. Та-а-к, сніданок джентльмена.

Каву я частенько п'ю біля нашого маркету. Там у фойє поставили автомат, і можна не заморочуватися вдома, а кинути купюру в щілину — і отримати еспресо, вийти на вулицю, постояти, покурити з кавою, швиденько затвердити або підкоригувати свої життєві та творчі плани на день сьогоднішній. Цього ранку я вирішив не зраджувати традиції.

Нікуди особливо не поспішаючи, до кави я дістався близько десятої. У фойє, як завжди, гриміла музика з динаміків. Працівники, а раз так — то і відвідувачі слухали якусь FM-ку, причому я ніколи не намагався запам'ятати, яку, не намагався визначити, люблять тут слухати якесь конкретне радіо, просто ганяють його по хвилях, зупиняючись довільно, чи кожного дня для цікавості міняють хвилю. Як би там не було, новини передавали практично всюди. Тому я виймав готову каву з автомата під повідомлення:

— Десята ранку в Україні, на нашій хвилі — головні новини на цей час!

Подмухавши на гаряче, я зробив перший ковток.

— За останніми повідомленнями, життя відомої співачки Анжели Сонцевої — в повній безпеці.

Я обпик губи і ледь не впустив паперовий стаканчик.

— Як уже повідомлялося, сьогодні на початку сьомої години ранку Анжела Сонцева потрапила в автомобільну аварію. Її автомобіль, за кермом якого сиділа вона сама, врізався в дерево на трасі неподалік від Гостомеля. Силою удару співачку викинуло через лобове скло. Скалки скла сильно пошкодили обличчя, до того ж Анжела від удару втратила свідомість. Свідків аварії не було, потерпілу доправили до найближчої лікарні випадкові люди, які саме проїздили в бік Києва від Ірпеня.

Я зім'яв стаканчик, розливши каву на джинси та трошки опікши руку. На мене ніхто не звертав уваги.

— За попередніми даними, отриманими від прес-центру столичного управління ДАІ, Анжела Сонцева не впоралася з керуванням на слизькій після дощу дорозі. Досвідченим водієм вона не була — права отримала лише п'ять місяців тому. До того ж співачка порушила правила, не пристебнувшись пасом безпеки та їдучи з перевищенням швидкості.

Я пошукав очима смітник, підійшов і викинув туди зіжмаканий стаканчик. Руку витер об джинси.

— Ймовірно, Анжела Сонцева поверталася додому. Співачка мешкає в містечку Буча у власному будинку. Де вона була напередодні, поки що невідомо. Принаймні, продюсер співачки Микола Бобров цю пригоду ніяк не коментує. Натомість лікарі заспокоюють усіх шанувальників Анжели Сонцевої: крім численних подряпин на обличчі, серйозних ушкоджень у неї немає. До інших новин...

Інші новини я вже не слухав.

3. Банани для потерпілої

На ловця і звір біжить.

Так потрібна мені зараз Люська Корбут подзвонила десь хвилин через п'ять після того, як я ввімкнув мобільний. Саме в цей час я поволі просувався від цирку вгору бульваром Шевченка і, якби вдалося не засісти десь остаточно, до одинадцятої міг би дістатися до офісу в район Республіканського стадіону.

— Що таке, Вараво?

— А що таке? Нічого особливого. Ти щось хочеш почути?

— Вимкни дурня! Мало того, що мене вчора кинув, так ще з Сонечком щось зробив!

— По-перше, не кричи. Бо тебе всі чують.

— Ніхто мене не чує, поруч нема зайвих вух. Я хіба зовсім уже квакнула?

— Тоді по-друге: ти де?

— А ти?

— Ми з тобою у відгадайку будемо гратися?

— Хтось із нас грається, так це точно! Якщо серйозно — ти де зараз? А, не важливо: можеш під'їхати кудись ближче до центру?

— Я вже близько.

— Тоді катай на Червоноармійську, тут «Кава-маркет», знаєш?

— Знаю. Коли буду, не готовий сказати, але вже їду до тебе.

Пощастило: за ботанічним садом рухатися стало дещо легше, і до призначеного Люською місця я дістався хвилин за двадцять. Вона вже сиділа в глибині залу і нетерпляче махала мені рукою.

— Ну?

— Що «ну»? — примостившись навпроти, я замовив нам каппуччіно і, коли офіціантка відійшла, запитально подивився на Люську. — Кажі.

— Це ти кажі.

— У нас не вікторина і не лохотрон. Що з Анжелою?

— Значить, ти чув. Подобиці знаєш?

— Ні. Там ще є якісь подобиці?

— Крім того, що в Інтернеті, — нічого. Я думала, ти мені скажеш щось ексклюзивне. Наприклад, звідки і чому вона гнала машину в таку рань по мокрому асфальту, не будучи при цьому гонщицею.

— Мені самому це цікаво.

— Вона ж поїхала з тобою, правильно?

— Хто ще це помітив?

— Практично всі! — Люська відмахнулася, наче від комара, замовкла на мить, підсовуючи до себе принесене каппуччіно, здмухнула намальовану на коричневій пінці квіточку, побовтала в чашці ложечкою. — Тільки всім, за великим рахунком, начхати. Комарницький погорював, звісно — «зірка» в нього на тусівці, а тоді на когось переключився. Ромка Барабаш нажлуктився, що гад, але говорив досить тверезі речі. Їх, у принципі, і без п'яного Ромки багато хто знає.

— Наприклад?

— Тільки без образ, добре? — Люська зробила великий ковток із чашки, облизнула пінку з губок. — Анжелка, кажуть, на передок того... Ну, слабувата... Але разом з тим перебірлива. Ні з ким із тусівки ніколи нікуди не піде.

— Тобто? — Я забув про свою чашку, напій злочинно холоднув.

— З Бобриком спала, ну, тут зрозуміло. Тільки потім могла гайнути з першим-ліпшим знайомим, який до шоу-бізнесової тусні жодним боком не причетний. Серйозних стосунків ні з ким не тримала довго, та було пару кавалерів довше, ніж на ніч-дві. При бажанні можеш підняти світську хроніку, хоч у нашій газеті, хоч де. Дві історії точно обсмоктані, за одного кавалера навіть заміж збиралася, тільки потім горшки побили.

— Для чого мені це знати?

Люська уважно подивилася на мене.

— Ех, старий ти чортяка, Вараво... Розуму не набрався ні грама, скільки тебе знаю, а знаю років зо три так точно.

— У нас різні інтереси, — для чогось ляпнув я.

— Правильно, — легко погодилася Люська. — Тільки я — вільна жінка, а ти — самотній мужчина. Розлучений, пра-

вильно? Тому автоматично потрапляєш в поле інтересів таких, як я. Ти не на мій смак, не бійся! — Вона знову махнула рукою. — Такі, як ти, жінок не завойовують. Ви чекаєте, поки за вами побіжать, і в тих закохуетесь з першого погляду, хоча душевна конституція в таких, як ти, — наче в носорогів. Вибач за прямоту...

— Нічого, валяй. У нас сьогодні день чесних новин.

— Ну, коротше, не приймай Анжелку близько до серця. Ти якраз її тип: суворий мовчазний тип, який від словосполучення «Ангела Сонцева» не пісяє кип'ятком у штанці. Слухай, тобі ж подобаються такі стосунки, чого ти?

— У нас не було жодних стосунків, — вичавив я із себе і, аби чимось зайнятися, почав пити захололий каппуччіно.

— Правильно. Але ж ти завівся? Завівся. Значить, ви поїхали до тебе, правильно?

— Чому я повинен тобі сповідатися?

— Ти мені нічого не повинен. Тільки після того, що ти почув, можеш ставитися до цієї пригоди спокійно. Саме як до пригоди. Нічого особистого, це в Сонечка спорт такий. Коли вона поїхала?

— Не знаю... Я спав...

— Заїздила?

— Знаєш що!

— Ша-ша-ша! — Люська виставила перед собою руки. — Більше не буду! Розбилася вона на своїй машині. Що це означає? Ви ж поїхали на твоїй...

— Дуже просто. Ангела збиралася так зробити: забрати зі стоянки перед тим клубом свою тачку і повернутися на ній додому чи куди там далі вона хотіла.

— Ти думав, що ви прокинетесь разом? — Моє мовчання вона сприйняла за позитивну відповідь. — Умикай таймер.

Пригода сталася на початку восьмої, коли точно — не відомо. Живеш ти... де?

— Святошино. Академмістечко.

— Так, а сиділи ми майже на Подолі. Значить, коли їй треба було піднятися, аби привести себе в порядок, вийти від тебе, зловити таксі, приїхати туди, забрати свою тачку і, нарешті, поїхати на Бучу?

— Це дуже суттєво?

— Ви сварилися?

— Ні. Причини не було.

— Так, — задоволено мовила Люська. — Вдома її ніхто не чекав. Ви не сварилися. Бобрик випав в осад, навіть не звернув уваги, що підопічної десь нема. Сонечко вільна в своїх учинках. Тим не менше, вона не залишається в тебе до ранку, а підривається, коли ще темно, і кудись женеться, не стежачи за дорогою. Я за тебе думати повинна чи ти сам, яко кримінальний журналіст, зробиш якісь висновки?

Люська Корбут переможно подивилася на мене. І до мене, нарешті, дійшло, до чого вся ця розмова.

Навіть якщо все, що вона каже про Анжеліні дивацтва та слабкості, правда, спроба моєї вчорашньої знайомої від когось кудись втекти не виглядає тепер аж такою невинною.

З цього напрошується тільки один висновок: їй щось загрожувало.

Я подзвонив приятелю в міську управу ДАІ, після чого мої підозри частково підтвердилися, хоча ситуація від цього не прояснилася.

На перший погляд, криміналу не побачили. Таких аварій — сотні, до того ж якщо врахувати, що Сонцева — новачок за кермом. Я промовчав про «веселі цигарки», мені про них так само ніхто нічого не сказав. Хоча якби цигарки з марихуаною в

її сумочці знайшли, цього б ніхто не приховував. Навпаки: ось вам, люди, норми поведінки шоу-бізнесу, нате їх, їжте!

Перше, що я запитав: чи була при Сонцевій її сумочка. Так, відповів мені даішний приятель, була. Обличчя кров'ю залите, та й не кожен інспектор годен впізнати в потерпілій естрадну «зірку». Не Пугачова, зрештою, не Ротару і навіть не Могилевська. А так у сумочці знайшли документи, що вирішило проблеми зі встановленням особи. Набравшись нахабства, поцікавився: нічого такого в сумочці не знайшли? І нарвався на логічне: «Якого це — “такого”?» Ні, хлопці в нас старанні, в речах потерпілих завжди дбайливо риються, навіть опис складають. І цигарки з «веселою травою» можуть легко впізнати. Значить, цигарок при ній не було.

Куди поділа? Треба, між іншим, свою халабуду перетрусити. Раптом про всяк випадок у мене приховала...

Далі я запитав, чи не була Анжела п'яною чи під іншим кайфом. Ні, відповів даішний приятель. Щойно вона оклигала в лікарні, її тут же запропонували тест. По нулях. Стосовно алкоголю я був упевнений, а щодо марихуани — не знав, за який проміжок часу вона виходить із організму. Це треба дізнатися. Зробив собі другу позначку.

Потім поцікавився, чи це справді аварія через необережність водія. Тут даішний приятель насторожив. Виявляється, на капоті є невеличка вм'ятина, а на правому боці — помітна подряпина. Теоретично машину Сонцевої могли наздогнати, притиснути до краю траси, далі в процесі буцнути в зад і, таким чином, буквально змусити її врізатися в те чортове дерево. Після чого зловмисник чи зловмисники тікають з місця трагедії з почуттям виконаного обов'язку.

Могли, погодився даішний приятель. Тільки заморочка в тому, що Сонцева, коли прийшла до тями, сама зізналася, що не

впоралася з кермом. Погано спала вночі. При цьому співбесідник хтиво додав: «Де і з ким погано спала — не каже».

Ну і слава Богу!

А як же тоді вм'ятина та подряпина? Ніяк: жодної заяви Сонцева не зробила, ані усної, ані письмової. Нікого не звинувачує, крім себе самої. Ум'ятина — це якийсь дебіл на дорозі стукнув. Подряпина — незграбно розверталася, невчасно перебудувалася, сама нарвалася. В обох випадках її впізнавали і скандалів не було.

Дізнавшись, де зараз понівечена Анжеліна машина, і зробивши собі зарубку: треба самому на неї глянути, я закінчив розмову і замислено покрутив ручку в руці.

До офісу після розмови з даїшником я так і не доїхав, хоча тут усього нічого. Замовив собі каву, ткнув пальцем у першеліпше тістечко й почав замислено колупати його ложечкою. Кава так і лишилася незайманою, захолола, проте я на це не зважав.

Може, я придумую собі дурну роботу, шукаючи криміналу там, де його нема? Якщо просто стулити один до одного факти, ситуація буде такою.

Анжела Сонцева чогось, а швидше — когось боїться. У приватному житті вона не янгол, та і я, як уже відомо, теж не зразок моральності. При такому житті нажити собі ворогів, особливо для вродливої білявої ляльки, яка залежить від купи народу і, в свою чергу, купа народу залежить від неї, — як два пальці об асфальт. Цим можна пояснити її несподівані приступи пристрасті, хоча від цього приступу іншим, наприклад — мені, тільки щастя. Усе б нічого, навіть — аварія, аби не машина, побита і подряпана в тих місцях, які при зіткненні з деревом не повинні м'ятися і дряпатися.

Могла вона від когось тікати? Легко.

Міг за нею хтось гнатися? Цілком.

Вона все заперечує і намагається зам'яти справу? Якщо брати за істину два попередніх припущення — цілком ймовірно.

У будь-якому разі одні міркування тут не допоможуть. Зрештою, як черговий, нехай навіть, за висловом Люськи, одноразовий коханець Анжели Сонцевої я маю підстави та моральне право навідати її в лікарні. Тим більше, що вона зникла рано, я хвилювався, і, бачте, не дарма.

Остаточно докришивши тістечко, я ковтком випив холодну каву і розплатився.

По дорозі я прихопив квіти, заодно — банани, апельсини та сік.

На мою користь зіграла та обставина, що найближчою пристойною травматологією, куди «швидка» завезла Анжелу, виявилася моя, можна сказати, «рідна» Святошинська районна лікарня. Хоча географічно Гостомель таки знаходився ближче, спрацювали штампи підсвідомості: коли Сонцеву впізнали, її не ризикнули тягти до селищних ескулапів. При тому, що в столичній приміській зоні досить нормальне медичне обслуговування. Співачку повезли не до найближчої взагалі, а до найближчої київської лікарні. Чуйка мені підказувала — довго Анжелу там не протримають. Паломництво журналістів у принципі дає клініці приховану і не зовсім рекламу. Але від паломництва фанатів страждає не лише медичний заклад.

Раз так, мені слід поспішати. Якщо її переведуть у якусь приватну клініку, там сто пудів буде охорона, і пробитися через церберів буде не просто. Тоді як за щасливим збігом обставин у нашій районній лікарні мене знали: тамтешнього завідуючого не так давно звинуватили в хабарництві, а я знайшов цілком реальні підтвердження замовності цих звинувачень. Проти замовника жодної справи не порушили, він якось відбився,

історію зам'яли. Але із завідуючого лікарнею також вдалося зняти всі звинувачення.

Один із небагатьох своїх журналістських матеріалів, яким я справді, без понтів, пишаюся.

Так що проникати в травматологічне відділення мені не довелося. Я просто зайшов туди з квітами та пакетом фруктів, мене впізнали, привіталися і навіть не запитали до кого. Більше того, чергова сестричка, мило і щиро посміхнувшись, показала мені дорогу:

— О, Ігоре Петровичу? Мабуть, до Сонцевої. Он там, крайня палата.

— Там у вас віп-обслуговування?¹ — про всяк випадок поцікавився я.

— Просто вона двомісна, який там віп? — відмахнулася сестричка. — Якраз звільнилася повністю. Ну, звісно, нас тут просили, аби ми до Анжелочки нікого не підселяли... Усе одно не на довго.

— А що, вже стрибає? — подумки я зайвий раз похвалив і погладив по шерстці свою інтуїцію.

— Стрибатиме. Там усе краще, ніж могло бути. Обличчя, правда, сильно посічене, але з головою все нормально. Черепно-мозкова є, тільки не дуже серйозна. Лікар каже — просто наче сильно головою об одвірок стукнулася. Навіть гুলі нема. Усіх упізнає, все нормально.

— Пощастило.

— Ага. Але, самі ж розумієте — зірка... До вечора, максимум — до завтрашнього ранку її кудись перевезуть. До нас із усіх поверхів на Сонцеву дивитися ходять, — не стрималася — похвалилася сестричка і тут же виправилася:

— Ясно, це втомлює. А ви їй хто?

— Треба бути кимось, аби провідати хвору?

¹ *Vip* — похідне від відомої аббревіатури VIP (дуже важлива персона).

— Та знаєте, — чергова знітилася і для чогось озирнулася, — тут уже троє журналістів пробивалися. І багато ще дзвонять сюди, до відділення, я вже не рахувала скільки. Анжела дуже просила пресу не пускати. Коли вона відчує себе зовсім добре, сама якусь заяву зробить. Зрозуміти можна, — сестричка знову для чогось роззирнулася. — Лице пошкоджене, все в бинтах, а вона ж личком працює, не тільки голосом... Якій жінці, тим більше — артистці, хочеться такою показуватися...

— Ну, ви ж мене знаєте, — я посміхнувся як міг широко і як міг щиро. — У мене навіть фотоапарата нема. Я взагалі шоу-бізнесом не цікавлюся. Просто провідати, вона моя знайома.

У такій ситуації що не скажи — все підозріло для цікавих кумочок. А молоденькі медсестри, які на дозвіллі обмінюються глянцевиими журналами і не пропускають світську хроніку, саме такими цікавими кумочками і є. Що вона зараз про мене подумала, можна тільки здогадуватися. Тільки я собі такими дурницями голову не сушив: подякував за цінну інформацію і пройшов у палату.

Біля дверей — нікого. Штовхнув, зайшов. Дивно, що біля Анжели нікого нема. Хто в таких випадках сидить біля відомої співачки? Подруга, мама, продюсер, директор, бойфренд? Ну, скажімо, останній за часом бойфренд — це я. Ще семи годин не минуло з того часу, як вона вибралася з мого ліжка. Раз так, то ось я, біля неї.

Анжела лежала на спині із заплющеними очима. Ліва рука під ковдрою, права — поверх казенного квітчастого підодіяльника. Обличчя забинтоване, і вона нагадує якусь мумію з фільмів-страшилок. Причому бинти закривають лице майже повністю, видно тільки нижню частину носа та нижній край підборіддя. Я уявив собі, як скалки впиваються в це гарне, мов намальоване, лице, і мені враз стало сумно. Доведеться витрачатися на пластичного хірурга, а значить, на сцену Анжела

Сонцева вийде не раніше осені. А попереду ж літо, найбільш гастрольний цимес...

Анжела розплющила очі і подивилася на мене.

— Привіт, — я відсалютував їй букетом, поклав квіти на груди, пакет із фруктами поставив на тумбочку, для чогось запитав: — Зуби цілі? Банан угризеш?

Вона дивилася на мене мовчки. Очі, в яких я потонув учора, тепер були порожніми. У них не було ані радості, ані болю — зовсім нічого.

— Що сталося? Могла б штовхнути в бік, я б тебе відвіз, куди треба. Нічого б цього не було. А так втекла, наче прощавай-бувай...

Мовчання. Анжела буравила мене порожнім поглядом, і склалося враження, наче вона дивиться крізь мене.

— Ти як взагалі? — я ступив упритул до ліжка.

— Ти хто взагалі? — почулося у відповідь.

Я вкляк.

Запитання звучало зовсім щиро.

Не знаю, яка Сонцева співачка, бо такою музикою, як відомо, не цікавлюся, тим більше — не захоплююся. Зате можу точно сказати: актриса з неї поганенька. Учора, тікаючи з незнайомцем у ніч, Анжела не грала — їй справді було цікаво так зробити. Вона не намагалася мені сподобатися, поводила себе цілком природно. Якби вона тепер хотіла зіграти, що бачить мене вперше, в неї б це не вийшло. Що-що, а показне акторство я за п'ятнадцять років роботи, котра полягає в щоденному спілкуванні з абсолютно різними людьми, відрізняти навчився.

Анжела Сонцева не придурюється. Вона справді мене не впізнає. Або не може впізнати.

Дивно. Медсестра щойно переконувала: з головою в потерпілої все в порядку, знає, хто вона і все та всіх довкола впізнає. Події оцінює адекватно. До того ж дашний приятель підтвер-

див її цілковиту притомність: відмовилася писати жодну заяву при наявності пошкоджень машини, навіть вичерпно пояснила, звідки вони взялися.

Поки ці думки роїлися в моїй голові, погляд Анжели змінився, ставши з порожнього досить осмисленим. Тільки від цієї осмисленості мені легше не зробилося.

— Ти... Ви хто такий і як тут опинилися?

Не бреше. Вона абсолютно щиро не впізнає мене. Так поводить себе будь-яка, не конче потерпіла в автомобільній аварії людина, спокій якої порушує незнайомиць. Враховуючи те, що Анжела Сонцева — не просто пересічна потерпіла, а все ж таки відома поп-співачка, поява біля її лікарняного ліжка незнайомого чоловіка, нехай навіть із квітами та бананами, тим більше не бажана і особливо бентежить.

— Анжело... Ну... Я Ігор, — нічого дурнішого сказати не придумав, але все одно говорив далі: — Ігор Варава. Забула?

Анжела сіла на ліжку, підтягнула ковдру до плечей, мій букет скотився на підлогу. Якийсь час вона мовчки дивилася на мене, а потім несподівано дзвінким як для хворої голосом крикнула:

— Хто-небудь! Дівчата! Якого чорта!

Я позадкував. Тепер її очі випромінювали ненависть і переляк одночасно. Якби обличчя не було сховане під шаром бинтів, я б міг точно сказати: воно розпашіло. Лють, як і переляк, так вправно не здатна зіграти навіть професійна актриса. Якою Сонцева точно не була.

Що за хрінь тут відбувається?

Я відкрив рота, аби спробувати все пояснити, та в цей момент до палати вбігла моя знайома чергова сестра, ще дві сестрички і бородатий лікар у халаті.

— Просила ж! Як людей просила! — бушувала Анжела, уже не дивлячись на мене. — Хто це? Для чого ви пускаєте сторонніх? Хіба не зрозуміло було сказано?!

Лікар гнівно глянув на чергову, двоє інших медсестер тим часом заступили пацієнтку від мене.

— Це ж Ігор Петрович... — злякано пробелькотіла чергова. — Він же...

— Я знаю, хто він! — Бородатий наголосив на слові «хто». — Вас же попередили: сторонніх до Сонцевої не пускати!

— Він сказав — вони знайомі!

— Я його не знаю! — вигукнула Анжела. — Я взагалі втомилася тут із вами! Дайте телефон, мені вже цей прохідний двір у печінках!

— Ну для чого ви збрехали, Ігоре Петровичу? — чергова докоряла мені щиро, і мені здалося — віднині я для неї, та й для всієї травматології, вмер.

Виправдовуватися і щось комусь пояснювати зовсім не хотілося. Тим більше, що на кожне моє слово буде щире Анжеліне «не знаю». Тому найкращий вихід із цієї ситуації — розвернутися й піти, пробуркотівши вибачення. Хоча я навіть не знав, за що зараз вибачався. І все ж таки в дверях не стримався — кинув через плече:

— Хоч фруктів поїжте.

Уже в коридорі, прямуючи до виходу й почувуючи себе солдатом російської царської армії, якого проганяють крізь стрій і луплять шомполами, почув навздогін істеричне Анжеліне:

— Заберіть хтось цю гидоту! І дайте, нарешті, телефон!

4. Зустріти близького друга

Я не люблю, коли мене звідкись виганяють.

Розвиваючи цю тему, можна прийти до висновку, що я не люблю свою професію. Бо кожного журналіста, навіть якщо він не прагне нікого ні в чому ні звинуватити, ні зібрати намисто

смажених фактів, ні знайти чергову сенсацію, обов'язково хоч раз у житті кудись не пустять або звідкись виженуть. Не тому, що його писок комусь не сподобається, а тому, що він — журналіст. І будь-який, навіть невинний фактик завжди знайде як використати для власної потреби, читай — власного заробітку.

Мало кому хочеться давати журналістам заробити, та ще й залишитися при цьому винними — пропустили інформацію, допустили її до загальних вух, винесли сміття з хати, розляпали корпоративну таємницю тощо. Тут я нічого не зроблю: хто ж винен, коли нас так сприймають...

Тільки це не значить, що така ситуація мені подобається і я мушу сприймати її за побічні ефекти від своєї роботи.

Від'їхавши від лікарні, я вже за десять хвилин хотів рішуче зробити поліцейський розворот і повернутися назад. Я мусив довести всім, хто бачив мою ганьбу: ми з Анжелою Сонцевою знайомі, просто кілька останніх годин до аварії чомусь випали, стерлися з її пам'яті. Я тут же, в присутності того бородатого лікаря, розпитаю її, що вона робила вчора ввечері, де була, кого бачила. І або переконаю всіх, що аварія не минула для Анжели зовсім уже безслідно, змусивши медиків підкоригувати процес лікування і не зациклюватися на пошкодженому обличчі, або переконаюся сам — вона не пам'ятає або чомусь не хоче пригадувати саме мене, Ігоря Вараву.

Чому? Що між нами сталося такого, чого треба соромитися і що треба приховувати молодій незаміжній жінці? Тим більше, як стверджує Люська Корбут, серед колег по шоу-бізнесу і журналістської братії, котра пише про цей світ, Сонцева має певну репутацію. Хоча саме така поведінка аж ніяк не позначається негативно на іміджі артиста. Навпаки — подібна смаженина і жовтизна служать додатковою рекламою.

Але я не повернувся лише з однієї причини: у щирості Анжелиної поведінки не було сумнівів.

Вона не впізнала мене не тому, що не захотіла чи мала щось проти мене. А тому, що справді не впізнала. Їй здалося — вона бачить мене вперше, отже, я — нахабний настирний прихильник, до того ж не з категорії респектабельних дядечків. Отже, встановлювати істину просто тут, зараз, і мало не силою змусувати Анжелу згадати все не було жодного сенсу.

Однак це не означає, що встановлювати істину взагалі не треба. Довкола цієї рядової, на перший погляд, і не найстрашнішої в світі дорожньо-транспортної пригоди вже кубляться якісь дрібні непорозуміння. У першу чергу — зникнення із загального поля зору цигарок із травою, які я особисто бачив і запах яких особисто нюхав. Але якби потерпіла просто сказала, що не хоче мене бачити, я б зрозумів і не набридав, переконавшись, що принаймні життя її в безпеці.

Анжела Сонцева, яка переспала зі мною менше доби тому, будучи при здоровому глузді та відносно тверезій, якщо не рахувати двох викурених косяків, пам'яті, не просто забула випадкового коханця чи відмовилася його визнавати. Вона справді не впізнала мене.

Таким чином, вінцем усіх цих запитань, відповіді на які мене не зовсім влаштовують як людину з розвиненою інтуїцією, безперечно, є саме цей факт. Ще трохи — і я сам почну сумніватися в тому, що цієї ночі займався з нею шаленим сексом і взагалі — що познайомився з нею.

А раз так, то довести бодай самому собі, що все це мені не наснилося, стає для мене справою номер один. Можна навіть сказати — справою моєї честі.

— О! Привіт, старий! Довго ти вчора сидів?

Судячи з усього, Коля Комарницький, як справжній капітан, покинув учорашню палубу останнім і в стані абсолютно щасливої людини. Життя якої вдалося якщо не взагалі, то при-

наймні в один окремо взятий вечір. У принципі, мене це влаштувало — хоч хтось не помітив наших із Анжелою маневрів і, відповідно, не запитає зайвого. Хоча хто знає — раптом дійде до того, що мені знадобляться додаткові свідки, котрі могли б підтвердити: з корпоративу разом із Сонцевою змився саме я.

— Та якось так не дуже. За кермом, знаєш...

— Це я провтикав, — похмільно зітхнув на тому боці слухавки Комарницький, і мене від цього ніби справді обдало його перегаром. — Треба було попередити, що замовлені розвозки. Ну, тіла потім розвозили, кому куди.

— Багато полягло? — ввічливо поцікавився я.

— Змішалися в купу коні та люди, — попри стан мого співбесідника ця фраза прозвучала переможно. — Сьогодні всі відлежуються. Ти мене, старий, взагалі випадково застав. Ось поговорю з тобою — і вимкну трубку на хер. Просто мені одні люди там дзвонити повинні... — Комарницький позіхнув. — Сподобалося тобі взагалі?

— Знаєш, тусівка не моя. До речі, про тусівку: як знайти того... ну... — Я зробив вигляд, що старанно порпаюся в надрах пам'яті. — Коротше, продюсера тієї співачки, яка біля мене сиділа. Ти ще нас знайомив...

— Сонечка? — Голос Колі стрепенувся. — Вона, до речі, злиняла кудись. Бобров ще потинявся, але не особливо її шукав. У них останнім часом, я чув, того... У смислі — не того...

— Того, не того — контакт даси?

— На фіга? — У питанні — жодної помітної зацікавленості, Комарницький поставив його машинально.

Бо справді — для чого мені розшукувати людину з «не своєї» тусівки.

— Він підходив, поговорити хотів. — Версію на цей випадок я вже придумав і навіть сам у неї майже повірив. — Казав,

що готовий знайти інвестора на фільм із Сонцевою в головній ролі. Сценарій потрібен, а я ж ніби вже драматург.

— Тю, — Коля знову позіхнув. — Співає Сонечко добре, тільки акторка з неї хрінова. Теж мені Мадонна...

— До чого тут Мадонна?

— Ну, нехай не Мадонна, — Коля говорив, аби говорити, не вкладаючи в свої слова жодного змістового навантаження. — Хто там у кіно знімався? Пугачова з Ротарою в молодості, Христя Орбакайте, Мадонна знову ж таки... Потім ця, як її, відьма кацапська... Жанна Фріске. Ні, нормальна шоу-бізова світова практика. Тільки Сонцева не потягне, кажу тобі як профі в цих справах. Хоча... якщо Бобров знає, де знайти бабло, і хтось дає його під подібний проект, чому б не освоїти енну суму... Слухай, старий, будеш із ним балакати, пробий цю ситуовину, ок?

— Я, коли чесно, сам не все знаю. Домовилися поговорити більш серйозно в спокійній обстановці, він навіть телефон давав. Тільки я десь записав і відфукав, як завжди.

— Зараз, почекай. Я теж його напам'ять не знаю... — Комарницький вкотре зітхнув. — О-хо-хо, блі-ін... Давай я тобі есемескою його скину.

— Тільки мені зараз треба.

— Та буде тобі, буде! Давай, старий, дзвони, не пропадай. Може, ще проект замутимо, у нас із драматургами тепер жопа.

Свого слова Комарницький дотримав. За десять хвилин я отримав від нього sms-повідомлення, зафіксував собі номер Боброва і набрав його.

Не відповідали довго. Після шостого гудка я вже хотів відключатися, коли почув у трубці глухий голос:

— Алло.

— Це Микола Бобров?

— Так. А там хто?

— Мене звуть Ігор Варава, ми познайомилися з вами вчора на вечірці.

— Не пам'ятаю.

— Не пам'ятаєте, з ким знайомилися, чи не пам'ятаєте конкретно мене?

— Мені ваше прізвище нічого не говорить. Можливо, ми з вами і знайомилися вчора. На таких вечірках усі з усіма знайомляться. Дві третини нових знайомств — не обов'язкові. Просто я правда не пригадую, який ви з себе.

— Є нагода згадати. Давайте зустрінемося, якщо ви не проти.

— А якщо я — проти?

— Чому проти? Ви маєте щось проти мене особисто чи не хочете зустрічатися ні з ким саме сьогодні?

— Слухайте, ви так хитро закручуєте ваші запитання, що в мене складається враження: ви або з міліції, або — преса. Де я вгадав?

— Преса, — зізнався я.

— Ви стосовно випадку з Анжелою?

— Не зовсім, — я почав старанно добирати вирази. — Узагалі-то це пов'язано з аварією і з Анжелою. Але я цікавлюсь не як журналіст, а як приватна особа.

— Ваш брат не може бути приватною особою. До побачення.

— У мене нема брата! — вигукнув я, відчуваючи, що Бобров починає закриватися в мушлю.

— Я образно. У смислі, ваша журналістська братія. У мене нема настрою.

— Секунду! — тепер я вже не стримував розпачу та розгубленості. — Я не займаюся питаннями шоу-бізнесу! Це не моя тема! Про Анжелу Сонцеву я вчора почув уперше, бо такою

музикою я не цікавлюся і не знаю, яка зі співачок — Сонцева, а яка — Місячна!

— Місячна? — тепер здивувався співрозмовник.

— Я теж образно! — Втішений невеличким реваншем, я повів далі більш упевнено. — Я не збираюся писати про цю аварію. Без мене написали, пишуть і ще писатимуть. У мене справді приватна справа, яка стосується мене особисто і, — я на мить зам'явся, — і, мабуть, вашої підопічної так само. Мені сказали, що ви — чи не єдина справді близька їй людина, єдиний друг. Саме з другом потрібно поговорити. То як, знайдете час?

— Не знаю... Я не зовсім себе почуваю...

— Приїду, куди скажете, в мене машина.

— Добре, — здався Бобров. — Можете приїхати до мене в гості? Я живу на Харківському масиві, влаштовує?

— Усе одно. Кажіть адресу, їду.

— Давайте знаєте як... Я справді трошки не в формі. Телефон зараз взагалі вимкну... Годинки через чотири.

— Нормально. Куди їхати?

Не люблю, коли треба вбивати час.

Пертися в офіс у п'ятницю по обіді — справа невдячна. Бурчання в шлунку відразу нагадало про обідню годину, і я як людина, котра має стабільну сидячу роботу, що стабільно оплачується, звик не ігнорувати обіди. Хоча коли гриз репортерський хліб, постійно про це забував і не особливо страждав.

Перекусивши у фаст-фуді біля Політехніки, я пройшовся по місцевих точках роздрібної торгівлі фільмами та музикою і запитав у дівчиська, яке гризло хот-дог, тупцяючи на місці, чи є в неї таке щастя, як диск Сонцевої. Відповідь отримав позитивну і навіть схвальну. У стилі «це ваш найкращий вибір, це наша найкраща пропозиція».

Так, що ми тут маємо. «Анжела Сонцева. СОНЦЕ ВІД ЗАХОДУ ДО СВІТАНКУ». На обкладинці фірмового диска співачка Анжела Сонцева в образі вампірки, яку в фільмі «Від заходу до світанку» зіграла улюблена жінка всіх холостяків Сельма Хаек. Діва в негліже з величезною зміюкою на шії. Позує вона на фоні величезного багряного диска сонця. Не сказав би, що аж надто креативне рішення, та це, принаймні, краще, ніж укладати співачку в мереживній білизні в якийсь ложе, вимощене пелюстками троянд. Або фотографувати її за кермом взятого напрокат — сто доларів за годину — лімузина.

Так, почитаємо зміст. Усе одне до одного: «Кохання не дарують», «Мій дорослий Чебурашка», «Красиве і грішне кохання», «Цілувалася з вітром», «Танок крила», «Я не буду з тобою ніколи», бла-бла-бла, все зрозуміло. Музика, якої я ніколи спеціально слухати не буду, але яка наздоганяє мене постійно: з динаміків FM-станцій, з музичних телеканалів, у дорогих ресторанах та дешевих наливайках, весіллях, корпоративних вечірках. Коротше, всюди, де народ, слухаючи музику, скоріше почне підтоптувати в ритм, аніж слухати тексти пісень.

Бог із цим усім. Нехай собі така музика грає. Тільки чому молода жінка, котра її співає, з величезними глибокими очима і головою, натоптаною різною тирсою, досі не відпускає мене від себе? Хоча й пізнавати не хоче...

У машині я ввімкнув диск. І ніби знову вона сидить поруч:

Ти сьогодні мене цілуєш.
Мої губи в твоєму полоні.
Ти ніколи не пошкодуєш,
Що узяв моє серце в долоні.

Анжела співала голосом, який ніби довго сидів десь глибоко-глибоко в грудях, а потім раптом повільно почав виходити

на волю. У мене — звичайний слух, і коли починаю співати десь у підпільній компанії, знаю — не фальшивлю, голос не найгірший, та все одно кар'єра співака мені не світить. Я не музикознавець чи критик. Проте навіть я розумію: слух у співачки Сонцевої абсолютний попри те, що виконує вона, м'яко кажучи, не класику чи хоча б джаз або рок. Стоп! Від несподіваного відкриття я навіть клацнув пальцями. Джаз. Цей голос, грудний і, попри якусь ледь помітну хрипкуватість, на диво чистий, ідеально підходить для джазових виконавців.

А в нас тут що? *«Тексти пісень — Анжела Сонцева»*. Та-а-к...

Правда, з джазом сьогодні каші не звариш. Джазові диски ось так, на кожному кроці, не купиш. Тому і не продають. Зате на «дорослого Чебурашку» попит стабільний. Мені раптом здалося, що Анжела переводить себе на пси і відчуває це. Тому, очевидно, вона й зачепила мене. Поводить вона себе, мов дитина-переросток, примхлива лялька з порцеляновим мозком. Тільки не треба нас дурить, твої губи та сильні пальці. Це називається або недостатня реалізованість, або взагалі — нереалізованість.

У дівчини із зовнішністю безтурботної доньки багатих батьків та пестунки долі — серйозний дорослий голос. Два в одному.

Куди ж ти поспішала так рано, Сонечко? Хто гнався за тобою? І чи гнався хтось?

Усе ж таки мої нерви не змогли надто довго витримувати дорослих Чебурашок, крилатих танків та поцілунків із розою вітрів. Вимкнувши диск і кинувши його собі в бардачок — нехай Анжела колись підпише! — я запустив мотор. Час їхати на зустріч із найближчим другом потерпілої.

З дороги передзвонив, аби переконатися, що Бобров не передумав. Абонент не може прийняти мій дзвінок. Усе правильно. Він же попереджав — вимкне телефон, аби не діставали.

Час усе ж таки хоч повільно, але спливав. До потрібно-го мені багатопверхового будинку на Харківському шосе я підїхав, коли почало поволі сутеніти. Про всяк випадок набрав Боброва знову. Глухо.

При вході сиділа тітонька-консьержка, для якої прізвище «Бобров» була наче паролем. Кивнула, навіть номер квартири нагадала. Ліфт підняв мене на сьомий поверх. Двері потрібної мені квартири вирізнялися навіть серед інших по дорослому оздоблених дверей. Не просто броньовані, не просто дорогі: вони своїм зовнішнім виглядом нагадували двері банківського сейфа. Такі зазвичай успішно штурмують грабіжники банків в американських фільмах. Картинка вражаюча. Може, успішний продюсер так і повинен жити? А може, масивні та ексклюзивні двері — єдине, що в Боброва лишилося і чим він пускає всім пил в очі? І за дверима мене чекає подертий засцяний матрац, традиційне ложе кожного серйозного системного наркомана, який не продав матрац лише тому, що такий товар нікому не потрібен...

Женучи від себе дурні думки, я натиснув на дзвінок.

За дверима дзенькнуло. Та відчиняти мені не квапилися.

Я натиснув ще раз, потім — ще. Нарешті знахабнів і не забрав пальця з кнопки секунд тридцять. Нуль реакції. Ні на що не сподіваючись, знову набрав його номер. Абонент не може...

Ще тримаючи трубку біля вуха, я машинально поклав руку на масивну дверну ручку і натиснув. Вона поїхала вниз, двері прочинилися.

Стискаючи телефон у руці, я обережно потягнув їх на себе. Усередині були ще одні, внутрішні, теж роблені на замовлення, дерев'яні та важкі. Я подзвонив, потім — постукав. Спочатку тихенько, кісточками пальців, потім сильніше — кулаком. Від зіткнення кулака з дверима вони подалися, відкриваючи мені доступ у передпокій.

— Миколо! Ви вдома? — про всяк випадок запитав я, не почув відповіді і переступив поріг, причинивши вхідні двері-сейф за собою.

Світло в квартирі не горіло. Але я не сказав би, що господар пустив увесь свій статок на «порошок щастя». Стандартна обстановка помешкання стандартного забезпеченого громадянина України. Або для Боброва давно настали кращі часи, або — незабаром настануть гірші.

Пройшовши до великої кімнати, я нікого не побачив.

Пройшовши до спальні, я став на порозі і зрозумів: гірших часів Миколі Боброву вже не бачити, навіть якщо циганка йому їх колись наворожила.

Микола Бобров лежав на спині, розкинувши руки, поперек величезного, приблизно два на два, ліжка. На ньому — лише махровий банний халат, з-під якого стирчать худі голі волохаті ноги. Капці звалилися, валяються на підлозі. Голова завалена набік. Піна, що витекла з кутика рота, не встигла ще засохнути. З ніздрів до підборіддя прокладені дві криваві борозенки. Очі відкриті, закочені під лоба.

Не повірите, але за свою кар'єру так званого кримінального репортера я жодного разу не був у морзі, а вбивства, про які писав, бачив лише на фотографіях. До цього часу перше й останнє мертве тіло, яке я бачив, — тіло своєї бабусі, з якою прощався на цвинтарі сім років тому.

Ну і тепер ось я знайшов мертву людину. Тіло. Труп.

5. Нема криміналу

«Швидку» та міліцію я вирішив викликати зі свого мобільного, аби зайвий раз не хапатися за телефонну трубку в квартирі, де лежить мертвяк. Але вже набираючи «02», відмінив виклик.

Треба подумати.

Поспішати нема куди. Очевидно, що Боброву вже нічим не допоможеш. Обережно підступивши ближче, я зробив кілька знімків мертвого тіла на свій телефон. Перш за все я журналіст, і мені знадобляться ілюстрації для матеріалу. Навіть якщо труп, знайдений мною, не кримінальний. Смерть відомого музичного продюсера — все одно матеріал для першої сторінки.

Тепер, якщо я хочу опублікувати цей матеріал, тікати з місця пригоди і таким чином позбавляти себе зайвих проблем тим більше не було сенсу. Тільки якщо лікарі «швидкої допомоги» мені нічим не загрожують, з викликом міліції слід бути особливо обережним.

Припустімо, труп кримінальний. За законами ментівської логіки, той, хто виявив труп, автоматично стає першим і, бажано, єдиним підозрюваним. Довести, що ти не верблюд, буде набагато складніше, якщо на першому етапі справою будуть займатися орли-сищики з Дарницького райвідділу. Пригода сталася на їхній території, їм і карти в руки. Не просто карти — козири.

Ваш покірний слуга теж не пальцем роблений. Плавали — знаємо. На хитру ледачу задницю місцевих лягавих у мене є хрін із гвинтом. Враховуючи все, що я вже знаю про покійного, смерть пов'язана з наркотиками. А в мене в консультантах — і начальник управління боротьби з незаконним обігом наркотиків міліцейського главку, і керівник цього ж відділу, тільки в міській управі, і старший опер з тієї ж таки міської управи. Варто лиш подзвонити комусь із них, і в мене проблем не буде.

Зате вони виникнуть у ментів. Теоретично міська міліцейська управа має повне право влазити на будь-яку територію міста. Тим більше, коли йдеться про резонансну смерть чи загибель. Узагалі може так статися, що вже на ранок, максимум — до обіду завтрашнього дня справа Боброва опиниться в

главку. Незалежно від того, вбили Боброва чи він сам передознувся і відкинув копита, рапортувати високому начальству і давати коментарі диктофонам та телекамерам захоче особисто начальник головного управління.

Зате місцеві менти все одно матимуть додатковий головняк. Добре, якщо тут не вбивство. Слідів крові я не помітив, але ж я і не роздивлявся, близько до ліжка не підходив. Ну а раптом труп кримінальний? Копати все одно доведеться місцевим, тільки доповідатимуть орли-сищики не лише своєму керівництву, а й міській управі, і — що найменш приємно — главкові. Навіть якщо теоретично справу в дарницьких заберуть, фактично основну чорну роботу покладуть на їхні плечі.

Це лише стороннім здається, що нічого особливого не станеться, лише звичайна бюрократія та не зрозуміла цивільним міліцейська корпоративна етика. Насправді з'ясування стосунків і визначення, хто що повинен робити і хто куди рапортувати реально заважатиме проведенню оперативно-розшукової роботи та слідчих дій. Уникнути цього можна. Для цього треба просто викликати «швидку», міліцію і втекти з місця пригоди.

Людина, котра хоч трохи розбирається в міліцейській кухні та специфіці її роботи, так би і зробила. Професійний журналіст, який до того ж має в цій історії особистий інтерес, — ні. Тому лишається вирішити, як і рибку з'їсти, і на кілок сісти. Тобто як отримати постійний доступ до інформації і при цьому не опинитися головним підозрюваним.

Склавши два і два, я все ж таки подзвонив спочатку Володі Хмарі, старшому оперу з наркотиків із міської управи, а тоді з чистим серцем набрав «02» і «03».

Все сталося так, як я і передбачав.

Лікарі і менти примчали голова до голови. Поки лікарі возилися біля мертвого тіла, місцеві оперативники, не прихо-

вуючи гарячого бажання тут же закувати мене в кайданки, прискіпливо допитували мене на просторій кухні покійного. Я навмисне тягнув час, і мої зусилля не виявилися марними. Через двадцять хвилин після того, як мене почали колоти на причетність до всього, що сталося, в квартиру влетів Володя Хмара, невисокий брюнет, до якого причепилося поганяло Грузин.

Майор міліції Хмара не просто нагадував особу кавказької національності, а навіть був нею наполовину, по мамі. Якось ми з ним випили, і Вовчик почав довгу і, вочевидь, улюблену свою тему про те, що його мама Тамара Гоберідзе походить корінням із шляхетного грузинського князівського роду. Значить, сам корінний киянин Вова Хмара — прямий нащадок грузинських князів. Тому друге його поганяло було Князь. Правда, так майора називали не часто. Він не любив, бо прізвисько Князь, мовляв, дуже поширене в кримінальному світі. Серед професійних вуркаганів, авторитетів, старих «злодіїв у законі».

Під незадоволене буркотіння місцевих оперів Грузин буквально за руку вивів мене з кухні, дав команду одному із своїх колег сісти зі мною у великій кімнаті, записати з моїх слів свідчення, а тоді — відпустити.

— Я подзвоню? — запитав у Хмари, той кивнув і, здавалося, забув про моє існування.

Це мене цілком улаштувало. Наша газета вийде тепер у понеділок, на підготовку матеріалу для першої шпальти в мене є цілком реальна доба, а з Хмарою ми в стосунках, які дозволяють детективу та батькові двох дітей приїхати пізно ввечері до віднедавна холостого журналюги і засісти з ним за пляшкою до глибокої ночі, вимкнувши мобільний телефон.

Коли я переможно виходив, місцеві сищики провели мене такими пекучими поглядами, що, здавалося, пропалять дірку в спині.

...Озвався Хмара близько дев'ятої вечора. До того часу я набирав його кілька разів, та він просто скидав дзвінок. Це ж треба: друга половина дня п'ятниці — і раптом такий геморой, як труп відомого продюсера. Новини, ясна річ, відреагували першими, вже ввечері давши повідомлення. Проте більше, ніж знав я, ніхто сказати не спромігся. І новина виглядала таким чином.

Сьогодні о сьомій ранку відома молода співачка Анжела Сонцева потрапила в автокатастрофу. З пошкодженим обличчям вона опинилася в лікарні. Її життю та здоров'ю нічого серйозного не загрожує. По обіді цього ж дня в своїй квартирі знайдений мертвим її продюсер Микола Бобров. За попередньою версією, смерть настала в результаті нещасного випадку. Подробиці поки що не розголошують. Ось така нещасна доля в музичного проекту.

Саме за подробицями, яких ніхто не хоче розголошувати, я й почав надзвонювати Хмарі. Коли той нарешті озвався, довго не говорив: «Ти вдома? За півгодини буду». Приїхав, правда, за півтори, втомлений і з дешевим коньяком.

— Де ти взявся на нашу голову, — беззлобно буркнув майор, по-хазяйськи дістаючи і розставляючи на кухонному столі чарки, поки я різав лимон, ковбасу і розкладав на тарілці шматочки недоїженого з позавчора голландського сиру.

— А я при чому?

— Ні при чому, — вмостившись зручніше, Хмара наповнив чарки, свою перехилив, не чекаючи мене, зажував лимонною долькою, скривився. — Можна сказати, всім пощастило.

— Ти поясниш хоч щось? — Я надпив свою чарку лише до половини.

— Для чого я, по-твоєму, приперся? Випити я і вдома можу...

— Не можеш. У тебе атмосфера не та.

— Нормальна атмосфера, — Грузин знову налив собі, тільки цього разу пити не квапився: — Значить, так, Вараво. Я читав, що ти там наплів, тепер давай ще раз, своїми словами, і по порядку. Якого хера ти поперся до цього Боброва?

— Аварія Сонцевої. Хотів, аби її продюсер пояснив, що там могло статися і куди вона гнала. Алкоголю в крові не виявили, значить, щось могло статися. Депресія, наприклад...

— Про такі речі можна розпитати по телефону. Я не в курсі всіх нюансів вашої роботи, тільки займатися такими дрібницями повинен не ти і не сам. Статус не той, Вараво, усе ж похвалю тебе. Значить, у твого візиту мусили бути особисті мотиви.

— Нічого особистого. Я цього Боброва знати не знаю. Про шоу-бізнес, яким він і його підопічна займалися, так само знаю мало. В основному, що там багато підарів і що всі усіх трахають, особливо — продюсери. Примітивні уявлення, але — звиняйте, які вже є. Просто я з тією Анжелою ніби знайомий...

— Давно?

— Навіть не знайомий... Фільм цей, який за моєю книжкою зняли, де головний герой з тебе списаний... Коротше, в цьому кіно є пісня цієї співачки. Ну, я і вирішив зайнятися історією сам, особисто. А той Бобров каже: по телефону розмови не буде, приїздить до мене, час назвав. Коли я приїхав...

Жестом зупинивши мене, Грузин знову влив у себе вміст чарки, зажував сирком, витер губи тильним боком долоні, закурив, підсунувши до себе попільничку у формі черепа.

— Зажди. Із самим Бобровим не все так просто. Розумієш, труп не кримінальний, і це — добре. Уже за тиждень максимум справу закриють, хоча навіть справи як такої не буде. Передозування, передозняк класичний. На ніздрях — мікроскопічні залишки кокаїну, в шухляді спальні знайдено двадцять грамів білого порошку, ідентифікованого як кокс. Причому — дуже

якісний, значить — дорогий. До того ж у нього на згині ліктя — свіжий слід від уколу. Одноразовий шприц і срібна ложка із залишками героїну валялися під ліжком. По повній програмі гробив себе мужик: кокаїн, героїн, ще «колеса» в кімнаті ховав. Чотири пляшки віскі в барі, одна — майже порожня.

— Нічого собі! Слона звалити можна.

— Можна. Наливай, — до забобонів, що не можна міняти руку, Грузин ставився скептично.

Я допив свою чарку, налив по новій. Хмара взяв свою в руку, для чогось глянув через неї на світло лампочки, помусолив пальцями.

— Цей Бобров нам давно відомий. Якось прихопили ми дрібного дилера, і він розколовся, хто є серед його клієнтів. За споживання в нас не саджають, при бажанні можна оформити зберігання. Боброва викликали, провели з ним певну роботу. Що поробиш: не торгує мужик, зберігає з метою споживати... Коротше, був він у полі нашого зору, тільки, — Грузин націлив у стелю вказівного пальця на вільній лівій руці, — два роки тому. Останнім часом у нас про нього навіть забули.

— Що так?

— Зав'язав чоловік. Він і до того два рази лікувався, тільки на цей раз серйозно. За кордоном у клініці лежав, престижній та дорогий. Повернувся, як огірочок. Чистісінький. Схуднув, правда, сивина з'явилася, а йому лише тридцять шість тоді було... Але зізнавався: будь-який зрив тепер може його вбити. Якщо вчасно не рятувати, за тиждень-два ласти склеїти можна.

Я пригадав, як Бобров учора — добу тому, між іншим! — відлучився до сортиру під супровід цікавих очей. Скільки днів, як він зірвався? Два, три, тиждень? Та головне — чому зірвався? Криміналу в його вчинках дійсно не знайдеш, але...

— Які висновки?

- Дивлячись, із ким я зараз випиваю. З другом чи кримінальним репортером.
- Я вже не кримінальний репортер, і ти це знаєш.
- Нехай. Ти ж журналіст?
- А ти — мент. Цілий майор. Нащадок грузинських князів, — для чогось ляпнув я.
- Ось я і хочу зрозуміти, чи можна тобі щось говорити. Як майор міліції я не маю на це права.
- На що не маєш права?
- Помовч. Як нащадок грузинських князів, а значить — людина честі, я не можу приховати відому мені інформацію від друга. Але я не знаю, чи можу я покластися на друга, який працює в газеті і якому платять за виробництво сенсацій.
- Мені вже цікаво, Хмаро.
- Інформація для преси: Микола Бобров помер від передозування наркотиків. Раніше він серйозно лікувався, тримався більше двох років. Тепер у нього стався рецидив. Причиною могли стати невдачі на професійній ниві.
- Які невдачі?
- Поняття не маю. Тут уже компетенція міліції закінчується. Ну як, приймається версія?
- Що значить — версія? — обережно запитав я, відчуваючи нутром — зараз почую щось важливе. — Хіба це не факт?
- Хочеш фактів? Будь ласка, — Хмара випив і тепер навіть нічим не загриз. — Факт номер один. На скроні Боброва — свіжий синець. Він міг упасти і об щось хряпнутися, бо в такому стані, сам розумієш, ноги не завжди тримають. Усе б нічого, але є факт номер два: в його квартирі немає жодних відбитків пальців, крім твоїх. Навіть на шприці та срібній ложці. І факт номер три: кокаїн, знайдений у нього в хаті, — з нової великої партії, що виринула в Києві акурат тиждень тому. Як ми про це дізналися — думаю, пояснювати не треба. Виявляти такі

речі — наша робота. Але наркозалежний, який більше двох років не спілкувався з постійними дилерами, не міг отримати товар із цієї партії випадково.

Він замовк і закурив.

А я випив свій коньяк одним махом. Почуте треба було переварити.

6. Історія Попелюшки

Гість пішов, отримавши від мене всі потрібні обіцянки і цілком повіривши моєму чоловічому слову.

А я, не дивлячись на випите, не міг заснути. Лежав на дивані, вимкнувши в квартирі світло, дивився в темну стелю і подумки складав пазл.

Що я знаю про Миколу Боброва? Нічого. Продюсер, залежний від наркотиків, лікувався, з якогось дива зірвався, помер своєю смертю. Це з одного боку. З іншого — всаджувати в себе стільки наркоти означає свідомо і напевне накладати на себе руки. Він знав, чим усе закінчиться, і не опирався смерті. З людьми, особливо — творчих професій, подібне трапляється. Але для чого самогубцеві в такому разі старанно протирати навіть шприц, яким він коловся? Бздурна хворої психіки? Може бути.

Та всі ці «може бути» жирно перекреслює отой кокс із «свіжої» великої партії.

Раз у житті Боброва щось сталося, раз він свідомо вирішив звести рахунки з життям, перед смертю отримавши забутий наркотичний кайф, йому повинно бути все одно, якою гідотою себе труїти. Поновити зв'язки з дилерами для наркомана з досвідом — пара дрібниць. Ось тільки потрібного, з потрібним

товаром випадково не знайдеш. До того ж Бобров не складав враження людини, яка хоче померти саме від чистісінького, не розбодяженого дорогого наркотику.

Як не крути, доведеться визнати: хтось підсунув Боброву наркотики. Причому зробив це свідомо, бажаючи йому швидкої смерті. Причини якої не викличуть підозри, а сама смерть не буде розслідуватися.

Більше того: фатальний укол Боброву могли вколоти насильно. Він міг опиратися, звідси — синець на скроні. Потім той чи ті, хто це зробив, повитирали всі сліди. І сталося це протягом тих чотирьох годин, що минули від мого дзвінка продюсеру до моєї появи в його квартирі. Двері лишили відчиненими, бо хотіли, аби тіло швидше знайшли. Очевидно, в цьому був якийсь розрахунок.

Саме про це сказав майор Хмара, допиваючи коньяк. Непрямі факти, що свідчать про злочин, мають місце. Тільки прийняти їх за прямі докази і розслідувати цю історію ніхто нікому не дозволить. Якщо є можливість не просто швидко закрити резонансну кримінальну справу, а навіть не відривати її через відсутність складу злочину та відсутність винних — так і зроблять. Хоч у Дарницькому районному управлінні, хоч у головному управлінні міста, тим більше — у главку МВС.

Та Грузин не знав усієї повноти картини. Я промовчав, і правильно зробив. Досвід спілкування з ментами, навіть хорошими, підказував: ніколи не давай їм зрозуміти, що знаєш більше за них. Гірше від цього буде лише тобі. Краще — нікому.

Що я знаю про всю цю історію? Учора ввечері співачка Анжела Сонцева по-партизанському відривається від свого продюсера заради інтимної пригоди з першим-ліпшим мужчиною. Ранком вона тікає, аби вскочити в дорожню пригоду й опинитися на лікарняному ліжку. Чоловіка, з яким провела ніч, категорично відмовляється впізнавати. Тим часом є факти,

які при бажанні свідчать: за Сонцевою на слизькій трасі хтось гнався і практично зіштовхнув її з дороги, спровокувавши аварію. Досвідчений водій у такій ситуації легко вивернеться. Анжела — ні.

Для сторонніх — два нещасних випадки: недосвідчена жінка-водій потрапляє в аварію, хворий дорослий чоловік зривається і помирає від передозу.

Для мене — спроба замаху на життя молодой, та вже досить відомої співачки і вбивство її продюсера. Причому за кілька годин до того, як до нього повинен був приїхати журналіст.

Поки що все це на рівні здогадів. Жоден слідчий на підставі подібних міркувань справу не порушить. Вона абсолютно нікому не вигідна.

Мені, за великим рахунком, теж. Я своє відвоював. У мене нарешті є стабільна робота, пристойна зарплата, вільна однокімнатна хата, куди можна час від часу водити дівок. Ім'я, яке потроху починає працювати на його носія. Я нікому нічого не доведу.

Окрім — як самому собі.

Анжелі Сонцевій може загрожувати небезпека. Зі сторонніх людей знаю про це лише я. Сама вона чомусь уперто відстоює версію нещасного випадку. Отже, вона знає про небезпеку, тільки чомусь не поспішає про це нікому казати.

Мені не треба говорити. Я теж це знаю.

Тому приймаю єдине правильне рішення: заснути і завтра, в суботу, у вихідний день почати якісь рухи на більш-менш свіжу голову.

Назавтра до обіду я не лише накачав з Інтернету максимально можливу кількість інформації про співачку Сонцеву, а й навіть систематизував її.

Насправді відомостей про Анжелу виявилось не так уже й багато. У будь-якому разі — тих, які можна без проблем добути з відкритих джерел. Просто преса десятки разів тиражувала одну й ту саму інформацію, подаючи її під різними соусами та роблячи різні, часто — протилежні висновки. Але якщо відкинути все це і залишити лише сухий фактаж, то вийде досить типова історія.

Анжела Сонцева народилася 8 березня 1983 року в містечку Кіцмань на Буковині. В усіх інтерв'ю співачка наголошує: її рідний край — співочий та багатий на унікальні таланти. Як, зокрема, не згадати славетного земляка, видатного українського композитора Володимира Івасюка, а заодно — співачку Ані Лорак, теж уродженку Кіцмані. Сюди ж Сонцева приплітає інших славних земляків — актора Івана Миколайчука, мегазірку естради Софію Ротару і Катерину Бужинську. «Успіх Лорак та Бужинської став для мене показовим та основним прикладом для наслідування», — не без пафосу говорить Анжела. До того ж, співачка не забуває підкреслити, що перший український фестиваль саме сучасної естрадної пісні «Червона Рута» вперше пройшов саме в Чернівцях. Тоді, в далекому тепер 1989 році, Анжелі виповнилося лише шість. Та вона все одно пам'ятає ту неповторну атмосферу, яка панувала в усьому краї. Хоча сама на тому фестивалі не була, та й потім, коли вирішила почати сходження на естрадний олімп, сам фестиваль з різних причин почав спочатку втрачати позиції, а тоді взагалі зійшов на пси.

Ще Анжела не забуває наголосити: народилася вона в День усіх жінок¹, а хрестили її майже через рік, аби відбути це дійство точно в День усіх закоханих — святого Валентина². Таким

¹ Міжнародний жіночий день — 8 Березня.

² День святого Валентина — 14 лютого.

чином, бути жінкою, яка хоче дарувати всім тепло та кохання, — її призначення та приречення. Цю фразу я навіть виділив жирним і спробував пустити сльозу. Аби це дівчисько спочатку не викурило в мене в машині косяк, потім не займалося в ліжку акробатикою, для якої я вже, здається, трохи застарий, а потім не розповіло дещо про темну сторону так званої слави — точно пустив би. Не дивлячись на свій випещений роками чоловічий та професійний цинізм.

У школі особливими співочими талантами юна Анжела не виділялася. Закінчивши її, подалася в Чернівецький університет на філологію, яку так само закінчила як без особливих проблем, так і без надто помітних успіхів. Перший раз удача посміхнулася Сонцевій, як і годиться, несподівано. І зовсім не там, де вона посміхається майбутнім співачкам.

Не маючи можливості влаштуватися на нормальну роботу за фахом «Викладач української мови та літератури» як у рідній Кіцмані, так і в Чернівцях, Анжела послухалася поради подруги і пішла офіціанткою в невеличке, але пристойне кафе. Там вечорами грала жива музика і співала шансонетка. Репертуар свій вона скомпонувала з пісень Люби Успенської, Каті Огоньок та інших «зірок» російського шансону, репертуару Софії Ротару (на бенкетах дуже цінувалася «Одна калина за вікном»), додала туди кілька старих хітів груп «Міраж» та «Комбінація»¹ і чотири українські народні. Одного разу співачка застудилася, захрипла, і Анжела напівсерйозно попросилася спробувати заспівати замість неї.

Досі вона співала хіба в студентських компаніях чи вдома, коли доводилося допомагати мамі на городі. Зі слів самої Анжели, взявши тоді мікрофон, вона навіть не намагалася

¹ Жіночі поп-групи, популярні наприкінці 1980-х — на початку 1990-х років.

старатися — в неї вийшло все само собою. Вона заспівала «Водограй» так, наче робила це все життя і лише два дні тому вирішила відпочити. Того ж вечора на постійних відвідувачів чекала нова шансонетка.

Дуже скоро на місце Сонцевої-офіціантки взяли іншу дівчину. Аби не ображати іншу співачку, Анжела просто почала з нею чергуватися. Ще трошки — і вона відмовилася співати чужі пісні. Так виявилось, що вона до всього ще й пише вірші, котрі спокійно лягатимуть на музику. Тепер у дівчини склався невеличкий власний репертуар.

За півроку Анжела Сонцева вже працювала в одному з найкращих та найдорожчих чернівецьких ресторанів. Туди якось зайшов повечеряти відомий продюсер Микола Бобров. Професійна чуйка не підвела його. Аби мати можливість слухати виступи Анжели, Бобров залишився в Чернівцях ще на три дні. Увечері третього дня він познайомився зі співачкою і запропонував робити серйозний сольний проект. Для цього треба кинути все, що вдалося нажити та напрацювати тут, і починати штурм першої вершини — Києва.

«Я виросла в передгір'ї, ми з батьками часто ходили в гори. Тому для мене підкорювати кручі — справа не нова. Можна сказати — звична», — скромно зізналася Сонцева журналістці одного глянцевого журналу, куди її фотографували на обкладинку ще в листопаді минулого року.

На початку довелося сутужно. Спочатку жила в Боброва, потім він допоміг найняти однокімнатну квартиру на Південній Борщагівці в панельному будинку. Починала з виступів у невеличких клубах, давала концерти на периферії, з групою артистів майже півроку каталася Україною від Донецька до Ужгорода. Потім її почали вирізняти із загальної обойми, навіть помічати, впізнавати у кліпах та збірних концертах. Мило-

видне личко не стало безіменним серед подібних. Ім'я Анжели Сонцевої зазвучало, як і її пісні.

У вересні минулого року Сонцева як співачка дала два десятки виїзних концертів на підтримку політичної сили, яка йшла на дострокові парламентські вибори окремим блоком. Політична сила в парламент не пройшла, зате безкоштовні концерти Сонцевої всюди мали стабільний успіх. Та й заплатили політики достатньо, щоби Анжела змогла купити собі маленький, але пристойний будиночок у Бучі. Коли Бобров прямо сказав про це журналістам, не назвавши лише розмірів самої винагороди, критикани заткнулися. Усі артисти беруть бабло за агітаційні концерти, але не всі в цьому зізнаються і тим більше не поспішають хвалитися, куди витратили гонорар. Зате щиро доводять: співаємо, мовляв, не за долари-євро, а тому, що наш кандидат нам симпатичний як людина.

Хто ж у нас кандидат? Не так важливо. Важливіше, хто в нього спонсор. Григорій Захаревич, фінансова група «Південь». Це його я бачив позавчора на вечірці. Значить, будиночок у Бучі частково придбаний за його гроші...

Нарешті, першого січня цього року відбувся реліз¹ першого альбому Анжели Сонцевої. У перший день нового року робити презентацію — справа як ризикована, так і вдячна. Ризикована, бо народ і преса відсипаються, а колеги — або так само валяються без задніх ніг після корпоративів, або десь на морях. Вдячна — бо зазвичай першого січня ніде нічого не відбувається, крім хіба прем'єрних показів нових кінохітів та новорічні дитячі вистави. Бобров урахував це. Сонцева, кожних півтори години переїжджаючи з вечірки на вечірку, всюди

¹ Реліз (з англ. Release) — буквально «звільнення»; у кіно- та шоу-бізнесі — перший випуск у світ, перший показ, оприлюднення фільму, альбому, треку, кліпу тощо.

представляла дебютний диск, виконувала три пісні з нього і кочувала далі. Аби гарантовано пробитися в найбільш круті та престижні місця, де гуляють, як кажуть, «всі-всі», Бобров навіть скинув гонорар співачки на третину від звичайного для таких концертів. У чому за два тижні, коли про альбом заговорила, нарешті, на повний голос преса, чесно зізнався. Назвавши участь Анжели Сонцевої у новорічних корпоративних вечірках «атракціоном небаченої щедрості».

Я нічого не розумію в шоу-бізнесі. Зате я знаюся на моніторингу преси. Так щоб ви розуміли: про вихід альбому «Сонце від заходу до світанку» написали дванадцять друкованих газет, сім інтернет-видань і показали в новинах культури чотири популярних телеканали, два не дуже популярних і шість взагалі не популярних. Це якщо не рахувати спеціалізованих музичних. Та-а-ак, не знаю, як у них там уся ця солодка музична лабуда продається, але те, що Бобров — дядько з головою на плечах, визнаю.

Тільки для чого ж ти, головоластику, за наркоту взявся колись і повернувся до неї тепер? Не так: хто і для чого тобі тепер її підсунув...

Звичайно, про Сонцеву писали різне. Її прямо не називали дурноголовим дівчиськом, яке пробилося завдяки вродливому личку, вмінню співати і таланту продюсера. Але в багатьох публікаціях колеги непрямо на це натякали і дуже старалися максимально «жовтити» свої тексти. Тільки з досвіду знаю: журналіст не може бути чиїмось особистим ворогом. Може когось не любити, але так, щоб затятися фізично зжити зі світу співачку Анжелу Сонцеву, яка, будемо чесні, поспіває кілька років і перестане...

Наш брат тут ні до чого. Значить, Сонцеву хотіли відправити, а Боброва — відправили на той світ не акули пера. Колеги по цеху? Уявляю, як Наталка Могилевська сама сідає за кермо

або наймає когось через підставних осіб, аби спробувати вбити чи покалічити «зірку»-початківку. Чи група «Віа Гра» в повному складі переслідує її по мокрому та слизькому ранковому шосе. Кого я ще знаю зі співачок?

Я встав з-за комп'ютера, зробив кілька гімнастичних вправ, вирішив зварити собі кави. Так думалося краще.

Під джезвою блакитно спалахнув газ. Залишивши каву на конфорці, я присів на підвіконня, байдуже подивився через вікно на похмуру мрячну березневу суботу за вікном. Сонце не врятує ані погоди, ані мого настрою.

Сонце... Сонечко... Якщо хтось не хоче, аби Анжела далі робила успішну кар'єру, її справді не обов'язково намагатися вбити чи скалічити. Є маса інших, більш дієвих методів. І потім, бути популярною співачкою — не кримінал.

За це не вбивають.

Хіба що повадився якийсь маніяк... Але в такому разі він мусив, за законами жанру, охороняти свою кумирку, а не спробувати вбити її, при цьому псуючи личко.

Хоча... Це може бути фанат іншої співачки? Придурок, який вважає, що двом зіркам на одному небі не світити, тому хоче стерти Сонцеву... Ні, братику Вараво, так ми далеко зйдемо з тобою в своїх фантазіях.

Але про кримінал я подумав не даремно. Якщо його шукати, то в першу чергу — поряд із Бобровим. Довкола наркоти завжди кримінал, кажу вам як фаховий у недалекому минулому кримінальний репортер. Бобров і Сонцева — це Пігмаліон і Галатея¹. І якщо Пігмаліон-Бобров міг влипнути в якусь некра-

¹ У грецькій міфології Пігмаліон — цар-скульптор, котрий зробив зі слонової кістки статую дівчини, назвав її Галатеєю і так закохався в своє творіння, що попросив богів оживити скульптуру. Тепер вживається у значенні «досвідчений творець, учитель».

сиву та небезпечну наркотичну тему, то це так чи інакше могло зачепити його підопічну, його мистецьке творіння — Галатею-Сонцеву. Ось цей напрямок розвитку думки видається мені більш правильним.

Зашипіло. Я здригнувся. Кава закипіла, википіла і розлилася по плиті, заливши конфорку. Матюкнувся, вимкнув газ, із жалем подивився на втрати, та прибирати не поспішав. Потім, поки тримаю думку за хвоста.

Я знову за комп'ютером, пальці бігають по клавіатурі, «миша» мандрує по пошукових сайтах. Що в нас є по Миколі Боброву... Ось, Микола Бобров, досить успішний продюсер, бла-бла-бла... Відкрив нові імена... Так... Успіх продюсерського центру Боброва... Оп-па!

Цікаво, чи звернув хтось увагу на цю дивну систему?

1999 рік, жовтень. Бобров «розкручує» бойз-бэнд «Екс-міністри». Рік колектив успішно працює, а потім, у листопаді 2000-го, розриває з продюсером угоду і переходить в іншу агенцію. Хлопці дають інтерв'ю: їм обіцяють більш вигідні умови, Бобров — тиран і думає лише про власну кишеню.

Поїхали далі. 2001 рік, через три місяці після краху «Екс-міністрів» — новий проект Миколи Боброва. Тепер уже одразу два колектива: фолк-група «Коловрат» і попсовий дівчачий дует «Мереживо». Протрималися до зими 2003-го, потім — одна за одною гучні заяви про самодурство Боброва і розривання з ним угоди.

Пауза до літа того ж, 2003 року. Тоді — група «Свинарка і Пастух», спроба пробити напрямок, як каже сам продюсер, «українського хіп-хопу». Вийшло, але все закінчилося дуже швидко. Акурат під ялинку нового, 2004 року «Свинарка і Пастух» поклали своєму продюсерові «подарунок»: забрали весь напрацьований матеріал і, нічого не пояснивши і ні на що не

поскаржившись, пішли від «батька». Спочатку — до іншого, а через деякий час — взагалі в нікуди. Була група — нема групи.

З весни-2004 до літа-2005 — ще два проекти із заявкою на успіх і з таким самим результатом: артисти змінили продюсера. Про жодного з них я не чув, хіба десь зачепилося за вуха «Свинарка і Пастух», уже не згадаю, де і коли. Тим не менше, Боброву не позаздриш. На ньому наче прокляття яке лежить. За що не візьметься, всі його рано чи пізно кидають через болт. Тут забухати легко, не кажучи вже про наркотику. Вони, творчі люди, всі з прибабахом. До того ж наркотики в їхньому серцевині — це тема, а водяра — «бичачий кайф».

Ага, ось коротке повідомлення для «жовтої преси»: відомий продюсер Микола Бобров їде за кордон лікуватися від наркотичної залежності.

Склавши два і два, я навіть здивувався, як легко зробив висновок, що справді лежав на поверхні.

Ангела Сонцева — така собі Попелюшка з провінції. Микола Бобров — успішний, у принципі, столичний продюсер та невтомний шукач талантів, якому наче пороблено. Йому фантастично не щастить у роботі та особистому житті. Може, він і правда самодур, але — самодур професійний. Сонцева — його відкриття і, можна сказати, остання надія. Бобров не хоче її втрачати, тому робить усе можливе, аби знову повернутися в шоу-бізнес і, по можливості, надовго.

Могла Ангела висловити бажання в один прекрасний день піти від «татка»? Могла, з огляду на дивну карму Боброва.

Міг Бобров з цього приводу знову впасти в депресію і згадати старі способи гасити її? Цілком.

Але — чи всі артисти міняли «татка» без сторонньої допомоги та підказки, самостійно? Не факт.

Чи вигідно у нас перекупувати музичні проекти? Не знаю. Артисти не йшли в перехід жебрати, хтось їх та й підхоплював, підбирав, обігривав...

Ще не знаючи, до чого можу додуматися, я знайшов у пам'яті свого телефону номер Люськи Корбут.

7. Індійська кухня і китайське попередження

— Вечеряти будемо? — запитав новий знайомий.

З меню, яке він підсунув до мене, я не зрозумів майже нічого. Жодної назви. З віком я перестав соромитися власної необізнаності. Бо, врешті-решт, суть моєї професії в тому, аби щось постійно питати і перепитувати. Новий знайомий помітив мою невпевненість, тому рішуче розгорнув свій екземпляр меню:

— Салат «Самундрі», — назву він вимовив, не затинаючись. — Два. Ви як до індійської кухні, нормально?

— Якщо не пекуче, — чемно погодився я на індійську кухню. — У мене вже кілька разів підозрювали виразку...

— Це від дешевої горілки, — кивнув співбесідник. — Сам колись під таким дамокловим мечем ходив. Значить, два «Самундрі» і курку карі, дві порції.

— Пити що будемо? — ввічливо поцікавився офіціант у червоному фартуху.

— Ви пийте, що хочете. А ми з колегою — віскі, «Джим Бім».

— За кермом, — попередив я.

— Так само, — сказав новий знайомий. — Тоді по п'ятдесят, льоду побільше.

— Приймається. Тільки мені не розбавляйте, — зауважив я.

Офіціант нечутно зник. У напівтемному затишному залі крім нас вечеряло ще четверо. Гурт зайняв місце за столиком у протилежному кутку.

— Тут завжди так людно? — поцікавився я, далі не знаючи, як і з чого почати потрібну мені розмову.

— Ми тут сидимо, бо я замовив столик, — пояснив співбесідник. — Усі столики замовлені, але — на пізніше, десь за годину народ почне стікатися. Цей, за яким ми сидимо, теж треба десь за півтори години звільнити.

— Усе так серйозно?

— А ви як думали?

Мого нового знайомого звали Антон Добрянський. Я запитав Люську, хто з її знайомих знає про наш шоу-бізнес якщо не все, то багато, і вона, не довго думаючи, назвала його прізвище. Прямий телефон довго давати не хотіла, але ж і я не останній лох, аби поспілкуватися з кимось потрібним мені через якусь там секретарку або піарщицю.

Добрянський кермував одним із найбільш потужних музичних телеканалів, однойменною FM-станцією, контролював спеціалізований глянцевиий журнал, який видається в Україні за американською ліцензією, і кілька інтернет-ресурсів. Причому цими відомостями Люська обмежилася. Коли вона вигукнула в трубку: «Ти що, Вараво, Добрянського не знаєш?», я уявив собі її круглі очі і, чесне слово, мені на мить стало соромно. Ось такий я відсталий від життя, не знаю Добрянського.

Коли Люська перерахувала всі підзвітні моєму новому знайомому структури, відразу спрацювало: звідки гроші і хто їх через усі ці ресурси успішно відмиває. Подумавши трошки, вирішив — яка мені, на хрін, різниця! Зараз мені треба поговорити з компетентною людиною. Люська такою не була, інформація з Інтернету ні на що не наштовхувала.

Коли Добрянський відгукнувся, я тут же послався на Людмилу Корбут і несподівано для себе почув, як голос на тому боці дроту дещо змінився. Або в них щось особисте, або, і це більш імовірно, наша Люська цілком влаштувала його надан-

ням журналістських послуг. Я сказав: «Треба поговорити». Він відповів: «Ну, раз треба...», і призначив зустріч в одному з ресторанів «Козирної Карти»¹. Приблизно уявляючи цінову політику, я завбачливо прихопив із собою суму, за яку в переході на Майдані можна випити десь сорок чашечок кави з автомата. Або двадцять чашечок з двадцятьма сосисками, загорнутими в тонкий, безбожно гарячий млинець.

Добрянський почав замовляти, і я зрозумів: із ввічливості спробую заплатити за себе, а потім дозволю йому себе пригостити.

— А що таке «Самундрі»?

— Салат. Креветки, морська капуста, різні там спеції.

— Значить, я купую в магазині за рогом півкіло креветок, готовий салат із морської капусти...

— У них тут постачання не з магазину за вашим рогом, а пряме. Це не свіжозаморожені продукти харчування і не напівфабрикати. Народ почав це розуміти, тому і столики замовляють. А мережа розширюється.

— Не знаю, не знаю... Щодня їсти за такі ціни...

— Не їжте, — Добрянський знизав плечима. — Вас Ігорем звати?

— Так точно.

— У якому полку служили?

— Я закосив від армії і пишаюся цим безмежно. «Так точно» — це щось типу приказки...

— Люблю всілякі приказки. Наприклад, тайм ітс мані. Час — це гроші, ву компрене?

Принесли віскі. Добрянський взяв свою склянку, погойдав у руці, слухаючи, як легенько тарабанять об його стінки крижані кругляші.

¹ Назви та бренди, згадані тут і далі в тексті, не носять рекламного характеру.

- Час — це гроші. Валяйте, в чому там справа.
- Микола Бобров.
- Він помер.
- Не новина.
- Про померлих — добре або нічого.
- Я не прошу, аби ви почали мені говорити щось погане...
- Чому я взагалі повинен вам щось говорити? Про Боброва і взагалі...

Я спробував подивитися йому в очі. Добрянський явно унікав прямого погляду, але не через те, що чогось боявся. Видно, така манера спілкування була для нього характерною.

— Сонцеву знаєте?

— Хто ж її не знає...

— Вона в лікарні.

— Знаю. Нічого страшного. Личко пошкодила, але, кажуть, не сильно. Залатають.

— Пластична хірургія не з дешевих. А Бобров мертвий.

— Ви думаєте, Сонцевій нема кому оплатити лікування? Такий проект не буде довго валятися ані на землі, ані на лікарняному ліжку. За її здоров'я і спомин душі Коляна...

Відпивши зі своєї склянки, Добрянський акуратно поставив її на стіл. Свої п'ятдесят грамів віскаря я, не стримавшись, лигнув одним махом і навіть закашлявся. Тим часом принесли салати, дві порції «Самундрі». Крім капусти і краветок там були ще якісь морські потвори. Кальмари чи восьминоги — я все ж таки краще знався на салі й ковбасах. Добрянський, побажавши «смачного», заходився їсти. Я теж колупнув свою порцію виделкою. Їсти не хотілося зовсім. Не зважаючи навіть на те, що іншої нагоди скуштувати страву індійської кухні в українському виконанні в мене, з налаштованим на хот-доги шлунком, більше не буде.

Мій співбесідник поводився майже так само. Хоч і змітав із тарілки все, що на ній лежало, робив це без жодного видимого задоволення. Їв, бо треба їсти і чимось заповнити паузу в розмові з незнайомою і малоцікавою людиною.

— Ще віскі? — запропонував Добрянський, відсунувши тарілку.

— Мабуть, ні.

— Я теж так думаю. Давайте до якихось справ. Я взагалі-то трошки хамуватий чоловік. Це дозволяє краще керувати власним часом і часом інших. Бо зустрінуться, почнуть щось мусолити... Мені від вас нічого не треба. Що цікавить вас?

— Поняття не маю.

— Тобто?

— Ви назвали себе хамуватим, — розвів я руками. — Я себе можу назвати лише чесним. Це не означає, що я ніколи не брешу. Люди в принципі брешуть, навіть частіше — коли не хочуть цього робити. Та в цьому разі мені простіше чесно сказати: я ще не знаю, чим ви можете мені допомогти. Мабуть, чимось можете. Поки не знаю чим.

— Гм... — Добрянський зробив ще один малесенький ковток. — Тоді давайте по порядку. Отже, Микола Бобров і Анжела Сонцева. Ви — журналіст і копаєте під когось, так, ні?

— Ні, — за великим рахунком, я навіть не збрехав, бо поки що не копав, а шукав, у який ґрунт штрикнути лопатою. — Я далекий від того, чим займаються артисти і їхні продюсери. Як мінімум мені хотілося б знати про це трохи більше від людини, яка крутиться в цьому бізнесі.

— Бізнесу нема, — Добрянський відсунув свою тарілку майже на середину столу. — Ні шоу, ні бізнесу в тому розумінні, в якому обиватель звик це собі уявляти. Скрізь співаки живуть із продажу дисків, кліпів та частково — концертних турів. У нас популярний співак насамперед заробляє, співаючи на підтрим-

ку політиків під час халявних концертів. Потім — сольні концерти, гонорар за які наперед обумовлено. Своє бабло артисти та їх команди повинні отримати незалежно від того, добре продаються квитки чи погано. Я колись давно був продюсером, чи, як тоді казали, концертним директором одного музиканта, який тепер у мене подвизався редактором на радіо і прекрасно себе почуває. Так ось, для залу, заповненого на третину, ми не співали. Але дві третини від домовленого гонорару все одно з організаторів скачували — компенсація за витрачений час.

— Бобров працював за такою ж схемою?

— Схема — термін економічний. Навіть сказав би — кримінальний.

Добрянський замовк, бо нам принесли курку карі. Я не стримався, понюхав. Запах чомусь віддалено нагадав мені аромати «Макдоналдса». Мій співбесідник на якийсь час замовк, працюючи щелепами. Спробував і собі. Так, мабуть, це смачно, але мій шлунок до такої кухні точно не звик і ще не скоро пристосується.

— Ну, так про схеми, — Добрянський дожував, витер масні губи серветкою. — Я б ужив тут слово «принцип». Покійний Колян знав, що, де і почім, саме тому фінансово не прогорав. Його майже ніколи, а останнім часом — взагалі ніколи не кидали партнери. Значить, дивіться: музичний телеканал та станція-ефемка наповнюються певним змістом. Продукцією, можна так сказати. Радіо люди слухають, «ящик» — дивляться. Значить, у «ящику» треба показувати музичні кліпи, по ефемці досить просто крутити музику. Кожен показ і кожна композиція в радіоефірі теоретично коштують грошей. Витрати на хорошу популярну музику покривають продажем рекламного часу. За що платитимуть рекламними? За Анжелу Сонцеву? Не смішно.

— Невже вона зовсім безнадійна? — вирішивши для себе, що курку карі я вже не їстиму, відсунув від себе таріль.

— Уже ні. Рік тому — так. Вона може мати чудовий голос, що, власне, є, але вона рік тому була нікому невідомою початкуючою «зірочкою». Значить, Бобров платить бабло за те, що, грубо кажучи, я розміщую її відео в теле- та радіоефірі. Як бонус Бобров отримує безкоштовні згадки про свою підопічну в Інтернеті на, умовно кажучи, моїх ресурсах. Сонцева потрапляє в ротацію і, ясна річ, жодних відрахувань за це не отримує. Замість того я плачу, скажімо так, власні гроші за нову музику та нове відео від іноземних виконавців і тих кацапських, котрі тепер у топі. Продюсери молодих російських виконавців так само платять за ефіри, ми для них — перспективний та вдячний ринок, у який треба входити.

— Поки що, як я бачу, наша популярна музика — досить затратна.

— Не вся. Є вже більш-менш сформоване коло виконавців, яким телеканали платять за відео, а не навпаки. Але Сонцевій до цього ще рости й рости... ну, хоча б років з півтора. Але, — Добрянський багатозначно націлив пальцем на мене, — певні етапи вона вже пройшла. Скажімо, було в неї три кліпи: хороший, нормальний і поганенький. Усі вони крутяться в музичному телеефірі місяців зо три. Потім я за окрему плату та окрему домовленість вставляю хороший кліп у спеціалізований хіт-парад. Три тижні — і Сонцева на вищій сходинці. Це вже — привід для журнальної фотосесії та невеличкого інтерв'ю. І за це теж не платиться. Далі, як кажуть, процес пішов сам. Сонцева чи хтось інший на слуху та на виду, і тепер вкладені в проект бабки починають повертатися продюсеру. У нашому випадку — Боброву.

— Йому вже нічого не повернеться, — вставив я.

— Угу, — кивнув Добрянський. — Але перший, найважчий етап пройдено. Тепер при докладанні не надто великих зусиль Анжела Сонцева почне якщо не нести продюсеру золоті яйця, то, в усякому разі, давати не захмарний, але стабільний прибуток найближчий рік. Поки від знайомих хітів не почне зводити зуби. Це ж усе продукт споживання. Сьогодні, розумієте? Його, як шкарпетки, треба постійно міняти, оновлювати тощо. Ви щось таке сподівалися почути?

— Загалом так. Ще два питання, чи у вас із часом...

— Нормально, — Добрянський ковзнув поглядом по циферблату. — Мені навіть самому стало цікаво. Не кожен день доводиться пояснювати елементарні, в принципі, речі.

— Тоді... Коротше, якщо Анжела Сонцева — бізнес-проект, то чи вигідно було комусь перехопити його в Боброва? Скільки взагалі все це коштує і звідки гроші?

— Гм... Звідки продюсери беруть гроші, не знає ніхто, крім них самих. Я теж продюсер, і теж не скажу стороннім, не кажучи вже про колег, як вирішую фінансові питання. Сонцева як співачка рік тому не коштувала ні хріна. Тепер покійний Колян плідно попрацював, і вона, відповідно, має певну вартість. Але переманити артиста... Можна, тільки не у випадку з Бобровим.

— Навіть так? Не відпускав?

— Навпаки. Коля Бобров — персонаж у цьому відношенні унікальний. Анжела чи не єдина на моїй пам'яті, хто не збирався йти від нього. Решта тих, кого він підібрав, буквально витесав із поліна та розкрутив з нуля, раніше чи пізніше йшли від нього. Хто — під крило конкурента, хто — в нікуди. Можете не вірити, але на Сонцеву в наших колах навіть ставки жартома почали робити: чи довго дівчинка протримається. Потім перестали. Вона виявилася на диво вірною своєму татові Карлу, — Добрянський враз сперся руками на край столу і подався

ближче до мене всім корпусом: — Багато в чому Колян винен сам. Поводився з підопічними не дуже коректно... Але всі ці сварки та розриви з тими, кого знаходив і піднімав, поступово заганяли його в депресію. Спочатку алкоголь, потім — наркотики. Раз ми вже говоримо про Боброва, думаю, обоє знаємо, від чого він помер?

Так. Хтось систематично постачав його кокаїном, а потім форсував події: прийшов, збив з ніг потужним ударом, аби не рипався, і вгатив бронебійну дозу герича. Якщо це не так, тоді я — іспанський льотчик.

— Передозування, — я вирішив обмежитися такою відповіддю.

— Колян був сильним професіоналом, коли все йшло в потрібній колії. Коли починалися збої в програмі, він ставав слабким.

— Аварія Анжели — збій у програмі?

— Не знаю, — співбесідник відхилився. — Бо не знаю його програми. Наскільки відомо, з дівкою нічого аж такого страшного не сталося. Що відбулося в душі Боброва, яка шестерня стерлася, яка гайка розкрутилася — поняття не маю. Завтра, до речі, похорон. Але все одно, крім пліток про спосіб залишити життя, нічого конкретного там не почуєте. Ну, так, — він знову мазнув поглядом по своєму годиннику. — Якщо вам справді потрібно поговорити з кимось про нереалізовані творчі плани, знайдіть режисерів, котрі з ним працювали. Або, ще краще, когось із його колишніх підопічних. Ось так.

Добрянський махнув рукою. Халдей намалювався поруч миттево, акуратно поклав на стіл замшеву течку з рахунком усередині. Мій співбесідник поліз по гроші.

— Та ну, я розберуся, — для годиться спробував зупинити його я. — Ви ж час витрачали.

Зараз він царським жестом відмахнеться, загляне в течку...

— Ну нехай, — погодився Добрянський. — Якось іншим разом... Смачного.

Проводжаючи його поглядом і дратуючись від очікувального погляду офіціанта, я подумки обізвав себе піжоном. Тоді поклав у течку кілька купюр, принципово дочекався здачі і, все ж таки не доївши замовлену курку, пішов зализувати рани.

Сонцеву перевезли в приватну клініку, подалі від набридливих очей.

Ну, цього слід було сподіватися. Власне, я й не думав, що після скандалу, влаштованого іменитою пацієнткою, мені дозволять із нею побачитися вдруге. Нехай лікарня «рідна» і керівництво мені дещо зобов'язане, нікому не хочеться заводитися через очевидну дурню.

Проте адресу лікарні мені все ж таки дали, і я подався через усе місто в бік Феофанії. У тамтешній лікарні я ніколи не був. Але, як більшість і виробників, і споживачів інформації, знаю: там люблять пересиджувати важкі часи українські політики, над якими завис дамоклів меч, та доведені до нібито передінфарктного стану українські бізнесмени. Щось не пригадую, аби там якорилися діячі шоу-бізнесу, навіть імениті. Значить, Анжелу Сонцеву, перспективну, та все ж таки — початківку, туди хтось заховав від сторонніх очей свідомо.

Покровитель.

Сама Анжела навряд чи спланувала подібну комбінацію. Я знайомий зі співачкою дуже мало, спілкувався і того менше. З того, що я вже дізнався про неї, склалося враження: дівчина метка, свого не випустить, та аж таким комбінаторським розу-

мом не відзначається. Враження і не погане, і не хороше. Серед нас багато таких. Он я сам не з лоєм у голові.

Отже, у Феофанії Сонцеву хтось заховав. Що це може означати? Лише справедливість моїх припущень. На неї справді вчинили замах невідомі. Натомість інші невідомі взяли справу в свої руки, на якийсь час зробивши співачку недоступною. Виходить, скромна Попелюшка з шоу-бізнесу комусь почала серйозно заважати, а комусь навпаки — дуже потрібна.

Зупинивши машину неподалік від знаменитої лікарні, я вийшов, розім'яв затерплі від цілоденного сидіння то за столом, то за кермом суглоби, недбало запхав руки до кишень куртки і рушив до входу. Мене ніхто не зупиняв, у вестибюлі також не було очікуваних мордатих сек'юриті. Та вже за кілька хвилин я повертався назад: жіночка в білому халаті з реєстратури сухо відповіла: інформація про пацієнтів, їхній стан і відвідування хворих лише для рідних і тих, кого пацієнт вніс у спеціальний список. Хоч списку я не бачив, проте точно знаю — мого прізвища там немає.

Нехай так. Йдучи до машини, я на ходу озирнувся, пробіг очима по освітлених вікнах палат, наче намагаючись вирахувати, чи виходить Анжеліне вікно на цей бік. Потім сів за кермо і поїхав додому.

Мобілка в кишені ожила, коли я вже встромляв ключ у замок, тримаючи в лівій руці літровий пластиковий балон темного пива. Повернувши ключ, відчинивши двері і зайшовши в квартиру, я прихилився до одвірка і витягнув телефон. Зиркнув на дисплей.

«Приватний дзвінок 1» — висвітилося на ньому.

— Слухаю.

— Вараво? — голос чоловічий, досить молодий і зовсім не знайомий.

— Так, це я.

— Ігор Варавка? — перепитали на тому кінці.

— Так точно, — погодився я.

— Не крутись там, де співачка. Зрозумів мене?

Я промовчав. Подався вперед, взявся за ручку і потягнув на себе вхідні двері, міцно притискаючи їх. Автоматично замкнувся замок.

— Не чую. Зрозумів?

— Хто це? — дурнішого питання годі було вигадувати.

— Дід Пихто. Дай співачці спокій. Хай вона спокійно приходить до тям. Усе, що треба, журналюги почують. Дійшло?

— Ні. Що...

— Нічого, — перервав мене незнайомець. — Моя справа — сказати. Вважай нашу розмову першим китайським попередженням.

На тому боці закінчили розмову.

Якийсь час я дивився на телефонну трубку. Потім, відкривши кришку з балона, ковтнув пива. Після чого наклацав на телефоні функцію «Прийняті дзвінки», побачив напис «Приватний дзвінок 1», вибрав функцію «Дзвонити» і натиснув виклик.

«Абонент не може прийняти ваш дзвінок», — відповіли мені механічним жіночим голосом. Хто б сумнівався...

8. Як стати «зіркою»

Зібрати думки докупи вдалося лише вранці.

Надто вже я був перевантажений інформацією за ці кілька останніх днів, аби швиденько посортувати її і розкласти по полицках. Тому, випивши перед сном ще пива, вирішив для себе одне: раз мені почали робити китайські попередження,

значить, або за мною стежать і просто ганяють, як пересічного писака, котрий розгрибає гній, або мене пасуть, як того, хто почав до чогось наблизитися. І це наближення може в перспективі зруйнувати чийсь плани.

Заснув я з тією думкою, що журналіст, якому погрожують, займається в принципі потрібною справою. А проснувся з надиво чистою та світлою головою і розумінням: молода «зірка» Анжела Сонцева і її покійний продюсер Микола Бобров мають різні історії.

Поставивши каву, заходившись робити бутерброди з ковбасою та сиром і незлим тихим словом згадуючи вчорашню пафосну вечерю, я в процесі приготування сніданку нарешті зміг розкласти по полицках відомий мені мінімум.

Де і з ким була Сонцева напередодні аварії, нікому, крім допитливої Люськи Корбут, діла не було. За великим рахунком, моїй колезі на це теж начхати. Виявляється, Анжела — дама з певною репутацією. Згадавши несподівану сексуальну пригоду, я визнав: репутація не така вже й погана. У паху навіть занило, спогади були не лише відносно свіжі, а й приємні. Так, не відволікатися...

Значить, я засвітився сам — у Святошинській районній лікарні вперше і вчора у Феофанії — другий раз. На перший раз мою появу проігнорували. Тепер моя настирна спроба побачити Анжелу когось почала дратувати. Причому так, що цей невідомий, точніше — ці невідомі вирахували не просто мій домашній, а мій мобільний телефони. Нічого складного, це не секрет, я не таємний працівник спецслужб, а відомий у певних колах журналюга. Номер мого мобільника відомий багатьом випадковим і не випадковим знайомим. Простежити, хто і кому його давав, марна та невдячна справа.

Натомість абсолютно нікого не хвилює, що я першим наткнувся на мертвого Боброва. Матеріал про це вийде, як за-

плановано, у сьогоднішньому номері. Але телевізійники все одно випередили газетярів. Ексклюзивним буде хіба що фото мертвого продюсера, зроблене автором тексту. До речі, з огляду на сумнівну етичність такого кроку я не вказав, звідки в редакції опинилися ці знімки, і взагалі підписався псевдонімом. Сам текст не дуже великий і абсолютно неконкретний. Знайдено мертвим відомого продюсера, за версією міліції — смерть від передозування наркотиків, криміналу нема. Насамкінець — життя покійного, викладене в двох абзацах на основі відомостей з Інтернету. Небезпечною таку публікацію аж ніяк вважати не можна. До того ж невідомий навіть не обмовився про Боброва, хоча моя вчорашня зустріч — у шлунку неприємно забурчало — з Добрянським у першу чергу стосувалася персони покійного продюсера. Адже Добрянський працював не напряму з Сонцевою, а з продуктом, який постачав йому Бобров, — треками, кліпами, шоу-бізнесовою інформацією.

З усього цього роблю простий висновок: ким би не були мої недоброзичливці, їх абсолютно не хвилює історія Боброва. Бо, очевидно, там усе ясно. Зате їм, ким би вони не були, дуже бажано, аби довкола Сонцевої жодних хвиль не піднімалося. Отже, якщо в цій зовсім незрозумілій і, як може видатися на перший погляд, висмоктаній з мізинця історії варто цікавитися чимось, то це — все, що пов'язано з Анжелою.

У її кіцманському дитинстві та чернівецькій юності нема нічого особливого, двозначного, навіть таємного. Значить, неясну поки що загадку Сонцева загадала за останні рік-півтора, з початком київського етапу свого життя і, відповідно, сходження на так званий музичний олімп.

Ну, а ще я повинен мати на увазі — від учора за мною цілком можуть стежити.

З цими думками я допив каву і погнав на роботу.

Мряка, що заявила про себе зранку і псувала всім без того понеділковий настрій, під обід розвіялася. Навіть сонце за-світило, виблискуючи по не висохлих ще калюжах. В одну з таких калюж я заїхав правим колесом, паркуючи машину біля цвинтаря, де саме добігало кінця прощання з Миколою Бобровим.

Відсидівши обов'язкову планівку, я для годиться затримався у своєму робочому закутку, відповівши на кілька нічого не значущих дзвінків, вставивши пістон кореспондентові на випробувальному терміні за поверховість у висвітленні проблем боротьби з проституцією, дав кілька цінних вказівок іншим, переконався, що до кінця тижня відділ криміналу має про що розповісти читачам, а потім непомітно злиняв. Я ще не знав, хто мені може бути потрібен, та був переконаний — когось із таких людей я точно зустріню на похороні Боброва.

Напустивши на обличчя скорботного виразу, я пройшов між могилами до величенького гурту. Чомусь здавалося — продюсер Бобров мусить упокоїтися чи не на Байковому цвинтарі, за конкретне бабло це цілком реально організувати. Та ховали його на Лісовому кладовищі. І то — не його, а урну з прахом. Невідомо, кому прийшло в голову везти тіло спочатку до крематорію і чиє це взагалі було рішення. Місце на цвинтарі все одно меншим не буде... Відтак спалювати мертве тіло — це, в першу чергу, робити неможливою ексгумацію трупа.

Хоча — для чого? Очевидно, розтин нічого особливого не виявив. Наркотична залежність покійного — не таємниця, як і причина смерті. Я труснув головою: накручую себе, придумую по ходу новий детектив, сподобалося, чорт забирай... Пом'янувши чорта на кладовищі, та ще й під час поховання, я мимоволі перехрестився: «Прости, Господи!» Хоча особливої набожності та забобонності за собою ніколи не помічав...

Ставши на віддаленні, я з усієї сили намагався не виявляти зацікавленості до прощальної церемонії. Хоча це справді вимагало серйозних зусиль. Не заморочуючись проблемами шоу-бізнесу, я все ж таки дивлюся телевізор і читаю газети. Тому очі натикалися то на одну, то іншу відому фізіономію. Здавалося, ожили персонажі світської фотохроніки та телевізійні завсідники зійшли з блакитного екрана сюди, на вогку цвинтарну землю. Про таке зібрання репортери зазвичай кажуть: «Там були ВСІ!»

Проте ніхто з «усіх» мене зараз не цікавив. Більше привертала увагу ті, хто прийшов нібито разом із ними, але тримається окремо. Ці сто відсотків не виконують суспільний обов'язок, зберігаючи пристойність і по черзі згадуючи перед розритою могилою чесноти покійного. Вони прийшли самі і справді проводжають його в останню путь. Прийшли, бо не могли не прийти. Але не виступають на імпровізованому мітингу, бо можуть собі це дозволити.

Таких я примітив відносно небагато. Двоє молодих хлопців, майже однакові на зріст, тільки один — коротко стрижений, майже голомозий, а другий, навпаки, із забраним у кінський хвіст волоссям, з вигляду явно збиралися йти. Голомозий щось прошепотів товаришеві, той знизав плечима, кивнув, і обоє, кинувши на спину учасників церемонії прощання по останньому погляду, поволі посунули до виходу.

Я рушив напередими, перестрівши обох уже за цвинтарною огорожею.

— Молоді люди, можна на хвилинку?

Хлопці озирнулися на мене. В жодній парі очей ані натяку на здивування.

— Ми? — перепитав голомозий.

— Ви, ви... На секундочку... Ви ж були знайомі з Миколою, правильно?

— А вам яка печаль? — байдуже поцікавився він. — Якщо ви преса, то ми нічого не коментуємо.

— Ага, — погодився з ним Кінський Хвіст. — Йдіть, дядьку, на хер.

— Хіба на похороні лаються? — поцікавився я.

— А хіба на похороні до незнайомих людей пристають? — відбрив Кінський Хвіст.

— Ні до кого я не пристаю. Я справді журналіст, але нічого мені коментувати не треба. У мене немає диктофону, мікрофон ніде не вмонтований. Я вас навіть не знаю.

— Тоді якого...

— Чекай, — голомозий притримав Кінського Хвоста за лікоть. — Правда, не треба тут сваритися, прикмета погана. Кажете, не знаєте нас, а самі підійшли...

— Бо мені здалося, ви вважаєте себе більш ближчими до покійного, ніж оця вся братія, — я кивнув у бік кладовища. — А я розсекречуся: це я його мертвим знайшов.

Нарешті вдалося пробити захист: очі в обох зробилися ідеально круглими.

— Мені треба було поговорити з Миколою про одну справу, ми домовилися про зустріч, але, як бачите, він мене не дочекався. Між тим розмова далі актуальна. Чи можу я поговорити про це з вами? Не для преси, можете мені вірити.

— Тоді — для чого? — різко запитав Кінський Хвіст. — І про яку справу? Ми давно розійшлися з Бобровим і все, що думали про нього, вже встигли сказати. Тепер перегоріло, пом'янемо новопреставленого — справі кінець.

— Давайте спочатку хоча б познайомимося, — примирливо запропонував я, простягнувши правицю Кінському Хвосту як найбільш колючому. — Мене Ігорем звати.

— Юрко, — трохи подумавши, він потиснув руку. — Пастушенко. Колись був Пастухом.

— Саня, — простягнув руку голомозий. — Кнуров мое прізвище. Як у того, в «Безприданниці»¹, знаєте? Купець там був — Мокій Кнуров...

— Я-то цю п'єсу в радянській школі вчив, навіть твір за нею писав, — криву посмішку стримати не вдалося. — А ви молодшими виглядаєте. Невже п'єсами російського драматурга ще хтось цікавиться?

— У мене бабуся — вчителька російської літератури, — не без гордості сказав Саня Кнуров. — Так що було кому про-свіщати. Коротше, Юрко — Пастух, а я — Свинарка, бо прізвище зобов'язує. Теж із літератури. Казка Андерсена, знаєте? Ну, «Свинарка і Пастух»...

Ага, тепер усе зрозуміло. «Свинарка і Пастух». Ті самі, вірніше — одні з тих, хто свого часу бортонув продюсера Боброва. Здогад відбився в мене на обличчі, це не приховалося від нових знайомих.

— Ясно? — для порядку запитав Кнуров.

— Ясно, — кивнув я. — Тільки не все і не зовсім. Ви ж, я читав, побили з Бобровим горшки, причому років чотири тому.

— Трошки менше, тільки це не важливо, — уточнив Пастушенко. — Про скандал швидко забули, та й скандалу як такого не було... Мало хто знову пішов від продюсера Боброва...

— Чому від нього артисти йшли косяками? Людина професійна, досить успішна, своє діло знає, «зірок» штампує...

— О! Ви правильно сказали — штампує, — зауважив Кнуров. — Коли ми це зрозуміли, пішли відразу. Там навіть не в бабках справа, хоча він платив нам менше, ніж ми тоді коштували.

¹ «Безприданниця» — класична п'єса російського драматурга ХІХ століття О. Островського. Лягла в основу фільму Ельдара Рязанова «Жорстокий романс».

— Тепер нам платять ще менше, зате ми робимо, що хочемо, — додав Пастушенко. — На життя не скаржимося, якщо ви про це.

— Так поговоримо? — я почав форсувати події. — Поїхали кудись, я на машині.

Хлопці презирнулися.

— Гайда, — погодився Кнуров. — Можемо до нас на базу. Тільки по дорозі треба горілки взяти, пом'янемо по-людськи...

«Базою» мої нові знайомі називали невеличкий приватний будиночок на Осокорках.

На підвір'ї біля паркану іржавів старенький «Жигуль»-«шістка». Замість двох лівих коліс під опору підклали цеглини. Під ріденькими голими кущиками притулилася стара собача буда, де не було жодних ознак собаки чи іншої живої тварини. На даху поряд із пічною трубою стирчав металевий штир, на якому теліпався червоно-чорний прапор, а під ним — невеличке прямокутне жовто-блакитне знамено. Віконниці, відірвані від вікон, стояли біля стіни. Зсередини вікна закривали новенькі жалюзі. На вхідних дверях білою фарбою був старанно намальований великий пацифік.

— Ласкаво просимо, — відчинивши явно новенькі міцні двері, Пастушенко кивком запросив мене всередину.

Внутрішнє убранство цього помешкання теж вражало. Із захащеного невідомо чим коридору я пройшов просто до великої кімнати. Пічки, на яку вказувала наявність труби, тут не було. Затє по стінах зміїлися труби газового опалення. А по підлозі — дроти різної товщини. Майже весь простір займала професійна, наскільки я розбираюся в цьому, — не надто нова, та все ж таки робоча та надійна музична апаратура. Підійшовши до ударної установки, Пастушенко підхопив барабанні

палички, вибив короткий дріб, гупнув по тарілках і поважно відійшов із почуттям виконаного перед кимось обов'язку.

Від великої кімнати відходила ще одна, менша. Крізь прочинені двері я побачив стареньку тахту, на якій хтось спав, накрившись із головою картатим пледом. Боса нога, що стирчала з-під пледа по литку, була явно жіночою. Барабанний пасаж не потривожив сон невідомої особи. Кнуров старанно причинив двері, жестом попросив мене йти за Пастушенком на кухню.

Це місце вражало аскетизмом. Клишоногий, старенький, але старанно витертий стіл, дві табуретки, на які поклали стругану дошку і накрили якимись паперовими плакатами, газова плита на дві конфорки, чавунна, біла колись раковина з краном над нею, із якого скрапувала вода, і посуд, виставлений уздовж стіни.

Господарі почали виставляти на стіл пляшки і закуски, куплену в першому ж супермаркеті, який трапився по дорозі. Відчувши щось над собою, я підняв голову. Просто наді мною навис, прикріплений чимось до стелі, здоровенний тарган. Тіло — з дерева, вусики та лапки дротяні.

— Ага, тарганисько, — прокоментував Кнуров. — Це ми купили в одного художника-алкаша ще минулого Різдва. Він продавав за безцінь, не хотів, аби колишній жінці дісталося. Так і сказав: творчих людей не обдиратиму.

— Для чого він це сюди вмантулив? — поцікавився я.

— Каже — він тарганів, — пояснив Кнуров. — Так він з ними боровся. Не вірите — жодної комахи.

— Де ж тепер хазяїн?

— Ласті склеїв, — мовив Пастушенко. — Отримав свої гроші, покантувався у друзів, тоді гайнув до матері в село, їй частину лишив. З рештою подався у Крим, як потепліло. Там, кажуть, і загнувся. Не просихав кілька місяців... А ми тут собі

репетиційну базу бабахаємо. Усе ж дешевше. Ну, мужики, давайте сідати.

Ми розмістилися довкола старенького столу. З табуреток прибрали дошку і одну з них як гостю присунули мені. Пастушенко всівся на другій, а Кнуров осідлав перевернутий пластмасовий ящик з-під пляшкового пива. Він же і банкував, наливши горілки собі — в червоний кухоль із логотипом «Nestle», другові — в чайну чашку з відбитою ручкою і пощербленим краєм. Я нагадав, що за кермом, але все-таки погодився бодай змочити губи за спомин душі, і мені чисто символічно хлюпнули в емальований, у білий горошок кухоль. Потім ми підвелися.

— Царство небесне, вічний спокій, — Кнуров перехрестився.

— Земля пухом, — видихнув Пастушенко.

Я промовчав. Музиканти випили, постояли, витримавши щось схоже на хвилину мовчання, і знову сіли. Кнуров, очевидно, зробив якийсь незграбний та невдалий рух — у той момент, коли його зад опускався на ящик, ящик упав днищем донизу. Не знайшовши опори, тіло Кнурова впало на дно ящика, і тепер уже не стримався Пастушенко — пирхнув, зовсім не відповідно до серйозності моменту.

— Бл-лін! — закректав Кнуров, з допомогою друга підвівся, підняв ящик, знову перетворивши його на стілець, потім кинув до рота шматок ковбаси.

У повній тиші пройшло ще декілька хвилин, після чого Кнуров знову налив собі і Пастушенкові, цілком справедливо ігноруючи мій кухоль. Тепер не вставали і нічого не говорили, випили та закусили мовчки. Пастушенко зітхнув.

— Давайте, запитуйте. Вас же щось сюди привело.

— Сюди мене привели ви, — я наголосив на слові «сюди».

— А ти не чіпляйся, чувак, — Пастушенко знову легко перейшов на «ти». — Сюди, туди, перетуди, недотуди...

— Він трошки розстроївся, — миролюбиво пояснив Кнуров. — Він із нас двох найбільш гарячий. До речі, ідея розплюватися з Бобровим — моя, але першим плюватися почав Юрчик. Не розумієте? Поясню: Пастух просто сварився з продюсером, але кожна така сварка хоч і викликала бурю, та лише в склянці води, ясно?

— Не зовсім. Це — ваші стосунки, ваше життя, ваші справи, і ви про все це знаєте краще, ніж будь-хто. Мені ж хочеться більш конкретних пояснень, розкладів чи як там усе це називається...

— Воно тобі треба, мужик? — пасивний пофігізм тверезої людини почав поступатися в Пастушенковій натурі агресії підпилої в стилі «не ваше діло».

— Юр, людина по-хорошому до нас прийшла, — Кнуров і далі тримався мирно. — Гірше від цього не буде ані нам, ані тим більше — Бобрику, царство йому небесне. Не хочеш говорити — просто помовч, або ще краще — піди полей.

— Виганяєш? — Очі Пастушенка недобро звузилися.

— Хлопці, може, я краще піду? — Я зробив вигляд, що піднімаюся. — Потім якось, іншим разом...

— Іншим разом ми просто не зустрінемося. І настрої не той буде, — відрізав Кнуров. — Сидіть. А ти, — він смикнув друга за рукав, — справді помовч. Добре, — він ляснув долонями по колінах. — Про що це ми? Ага! Значить, Юрко постійно мав до Боброва як продюсера різні претензії, які можна було вирішувати в робочому порядку. І вони вирішувалися. Бачите, Юрко взагалі до цього світу має постійні претензії...

— Не жвинди, — цикнув крізь зуби Пастушенко, та вже не так агресивно.

— Навряд чи вам цікава суть кожної претензії, тим більше, що продюсер і артист знаходили спільну мову так само швидко, як сварилися. Просто сварки виникали часом на рівному місці і були в деякому роді безкінечними. Пастух не міг пояснити, чому він відчуває постійний дискомфорт. Він просто відчував його, і все. Це проявлялося у взаємних наскоках та образах, а закінчувалося замиренням. Я вірно кажу, Юр?

Той спочатку знизав плечима, потім — енергійно кивнув, нарешті — мовчки налив собі горілки і зробив ковток.

— А ви, значить, зрозуміли якусь глибинну суть. Вам відкрилася якась вища істина, — я не запитував — стверджував.

— Десь так, — погодився Кнуров. — Це ви по-писаному говорите, а я — по-простому. Тому і запропонував довести хоч один конфлікт до кінця і просто розійтися, поки битися не почали. Зараз розберу все по гвинтиках. Ви, Ігоре, слухали колись музику групи «Свинарка і Пастух»?

— Я чув вашу музику, — обмежився я такою відповіддю.

— Ось і перша помилка! — Кнуров переможно розпрямив спину, налив собі і теж зробив маленький ковток. — Чули ви музику випадково, слухали спеціально — не так важливо. Головне: те, що грала «Свинарка і Пастух», — не наша музика! Усе ясно чи ще пояснити?

— Ви грали чужу музику? Крадену? — спробував уточнити я.

— «Не наше» не означає «крадене», — зараз Кнуров нагадував мені татуся, котрий терпляче пояснює маленькому синові, чому не можна застромляти пальці в розетку. — Це була наша музика, ось тільки сам проект «Свинарка і Пастух» виявився для нас чужим. Не відповідав нашому з Юрчиком та інших музикантів внутрішньому настрою, світогляду, стану душі. Але те, що ми хотіли робити, музику, яку хотіли грати, на той час важче було продати. Неформат, розумієте? Слово таке є.

— Моррісон зараз в Україні був би неформатом, — вставив Пастушенко.

— Приблизно так, — погодився з другом Кнуров. — Рок-н-рол мертвий. Так, принаймні, думають у телевізорі та на радіо.

— Чекайте, — я зібрався з думками. — Наскільки я розумію, «Свинарка і Пастух» грали хіп-хоп чи що...

— Чи що, — гмикнув Кнуров. — Ви, як я бачу, не дуже шарите в музиці...

— Зовсім не шарю, — чесно зізнався я. — Хоча «Ласковий май» від «Ролінг стоунз» відрізнити можу. Ну, ще скажу, є голос у якогось співака чи співачки чи нема. Наприклад, у Сонцевої, останньої протеже продюсера Боброва, голос є.

— Нормальний у неї голос, — погодився Пастушенко. — Їй би цим голосом не гоп-цаца співати, а щось інше. Тільки Бобрік не дає... не давав... І нам не давав. Сказав — будете надавати українській класиці хіп-хопового звучання: все, не підходь. А ми хочемо нормальний європейський мелодійний рок лабати. До того ж із елементами фолку, січеш?

— Бачите? — Кнуров кивнув на друга. — Розійшовся. Він правий, у принципі. Бобров на це заявляє: «Фолк-рок грає кожен, кому в голову зайде. Якщо обхіпхопити версію якогось-небудь вірша з репертуару класика української радянської літератури, це буде як мінімум прикольно». Прикольно, розумієте? Ми повинні були, за задумом продюсера Боброва, ламати себе і грати прикольну музику! Тому, до речі, «Свинарка і Пастух» — щось типу старої казки на новий лад.

— Не думаю, щоб така музика стала, як ви кажете, форматом, швидше за мелодійний рок, — засумнівався я.

— Ха! — знову лягнув себе по стегнах Кнуров. — Щоб ви знали: «прикольно» — єдиний формат і єдине правило в нашій країні! Тому ми так швидко почали потрапляти в ротації

на ефемках та музичних каналах. Нам давали ефіри, бо все це — прикольно! Перше бабло за це почало приходити вже через чотири місяці після того, як першу пісню прокрутили по радіо. Тільки до альбому справа не дійшла, ми вчасно зупинилися. Одне діло — коли таку хрінь час від часу слухаєш в ефірі і бачиш у телевізорі, інше — коли є диск та відповідний імідж. Більше ніхто ніколи нічого нормального нам не запропонує. Це ж «Свинарка і Пастух», два клоуни, вони топчуть класику ногами, і все це називається «сучасним звучанням» та «пересмисленням». З нами різні патріотичні організації судитися збиралися. Нічого в них, правда, не вийшло, тільки рейтинги «Свинарки з Пастухом» підняли. Боброву вигідно. Коротше, — Кнуров знову налив собі та Пастушенкові. — Дізнався я різні там нюанси. Знайшов шпаринку: поки музичний альбом не зведений до кінця і не оформлений як власність продюсера Боброва, ми як музиканти і автори мали право забрати весь матеріал. Або заборонити його використовувати. Бобров почав буянити, вимагати відступного. Мовляв, я бабло на вас витрачав, тепер ви мені винні.

— Во! — Пастушенко скрутив спочатку дулю, потім показав середнього пальця, тоді зігнув руку в лікті, потому випив і, нарешті, перехрестився. — Усі концерти ми чесно відпрацювали. На кліпи та треки не претендували, хай подавиться. Раз не буде альбому — то й не буде. Від «Свинарки та Пастуха» нічого не лишилося. Побули «зірками» кілька місяців — і харе! Спробували з іншим продюсером, той запропонував по клубах грати, на корпоративних вечірках. Не наше... Ну, тепер, значить, ми вже три останніх роки називаємося «Корпорація». Кому треба — той нас знає. Нічю, живемо. Ось бабла нарубаємо, вкладемо в цю хату, зафінаримо тут студійку звукозапису — нічю! Прорвемось!

Я заплющив очі, аби впорядкувати все, що почув. Видно, зрозумівши мене, Кнуров підсумував:

— Тепер розумієте: покійний Бобров любив ламати своїх артистів. Не буквально, не об коліно. Просто ставив перед фактом: «Будеш робити не що хочеш ти, а чого хочу я». Не він тебе ламає — артист переламує себе сам. І це Бобров подавав, наче подвиг. Міняйте себе, говорив, учіться бути іншими, пристосовуйтеся, працюйте не тільки на публіку, а й для публіки. Покажіть самі собі інших себе, ось таке вигадючував. Якщо хтось починав кривитися, у хід ішла важка артилерія — бабло. Мовляв, на тому, що ви робите, грошей не заробиш. А я, Бобров, хочу вам допомогти. Вірний заробіток плюс статус «зірки». Хто від такого відмовиться?

— Але ж люди від нього йшли косяками, — зауважив я.

— Вірно. Хто раніше, хто — пізніше. Він не хотів нічого розуміти. Як це так: він робить когось відомим та багатим, а вихованці замість «дякую» серуть у борщ, розривають контракти, своєї вигоди не бачать. Ось така музика, Ігоре, — зітхнув Кнуров.

За спиною в мене почувся якийсь рух, і на кухню зазирнула заспана, розкуйовджена, закутана в старий потертий чоловічий махровий халат дівчина. Праву брову прикрашали два кульчики.

— Бухаєте? — позітхнула вона.

— Згинь на хрін, — роздратовано шугнув її Пастушенко.

— Поспи ще, кицю, — переклав другове прохання Кнуров.

— Мудаки, — зробила висновок дівчина, почухала лоба над сережками і зникла в надрах будинку.

Я провів її зацікавленим поглядом, потім зиркнув на годинник.

— Ну, пом'янули. Дякую, що не вигнали і трохи прояснили всю цю вашу кухню. Ось тільки ще одне: ви думаєте, Сонцеву ваш колишній продюсер теж ламає?

— Ми нічого не думаємо про галіму попсу, — Пастушенко глипнув на мене поглядом хижака.

— Не знаю, — щиро відповів Кнуров. — Чесне слово, нам Анжела Сонцева зовсім не цікава. Голос класний, личко гламурне, у голові — тирса. Може, саме таке поєднання Бобріку потрібне. Безголові не бунтуватимуть, а це для нього актуально.

— Панки хой! — Пастушенко помахав мені складеним із вказівного та середнього пальця знаком «V».

Мені нічого не лишалося, як попрощатися з «Корпорацією».

Проходячи до виходу, я побачив ту саму дівчину, вигнану хлопцями далі від чоловічої розмови. Вона стояла в меншій кімнаті біля вікна, спиною до мене, зовсім гола, і прилаштувала на голові навушники.

9. Мокрий ніс

Чим більше я думав про всю цю історію, тим більше розумів — я лізу справді не в свої справи.

Усе, що мені вдалося почути від людей, так чи інакше причетних до музичного бізнесу, до жодних притомних висновків не приводило та на жодні роздуми не наводило. Можливо, аби я займався подібними темами постійно та професійно, або хоча б цікавився ними, користі від усього цього могло бути більше. Принаймні, я знав би, де шукати конкретні відповіді на конкретні запитання.

Поки що я сам собі нагадував потенційного вихованця продюсера Миколи Боброва — займався справами, якими не вмів і не дуже-то хотів. Правда, у реальних Бобрових вихованців був сумнівний, та попри все — залізний аргумент на своє виправдання. Усе це — лише для заробітку, не ми такі — життя таке, піпл хаває, закони шоу-бізнесу тощо. У мене ж не було поки що жодного пояснення власним діям. Я тицявся навмання, немов сліпе мокроносе цуценя, і не знав, для чого я це роблю, кому це потрібно і — будемо цинічними в душі часу — хто за це все в результаті заплатить.

Але була в усьому цьому якась дивна логіка.

Чому я почав цікавитися шоу-бізнесом, його звичаями та потерпілими від дії його законів?

Тому, що поп-співачка Анжела Сонцева з властивою для неї легковажністю провела ніч у ліжку з першим-ліпшим новим знайомим, потім потрапила в аварію, потім не впізнала цього першого-ліпшого знайомого, хоча всіх інших упізнає і з головою в неї повний порядок.

Тому, що продюсер поп-співачки Микола Бобров не помер від передозування наркотиків, а, швидше за все, загинув при нез'ясованих досі обставинах.

Нарешті, тому, що вияв активної зацікавленості персоною поп-співачки Анжели Сонцевої з мого боку вилився в реальні телефонні погрози з невідомого боку. Для журналіста, який свого часу зробив собі ім'я на кримінальних темах, цих причин із головою вистачить.

Здається, цього вистачає, аби далі тицятися своїм мокрим носом у довільному напрямку.

Тому я знайшов серед завалу прямокутних цупких карток візитку прес-секретаря президента фінансової групи «Південь» Григорія Захаревича і набрав номер.

— Добрий день, Світлано. Вас турбує Ігор Варава.

— Уже вечір, — у тоні Світлани — ввічлива сухість.

— Ну, значить вечір. Шеф ваш у Києві?

— Поняття не маю.

— Світлано, побійтеся Бога! Ви керуєте його зв'язками з громадськістю — і не знаєте, чи шеф у Києві?

— Я не знаю, пане Вараво, чи Григорій Юхимович у Києві для вас.

— Отакої. Я знову в чорному списку?

— А вас із нього не викреслюють після того, як ви перебрехали слова пана Захаревича.

— Світлано, ви ж працювали в пресі і прекрасно розумієте — нічого я не перебрехав. Я лише скоротив його фразу до одного речення: «Великий бізнес в Україні пов'язаний з великим криміналом настільки, наскільки того хоче сам кримінал». Фраза записана на диктофон.

— Ага. Потім ви дописали від себе: мільйонер Захаревич погоджується, що суто кримінальні схеми можуть видозмінюватися і вливатися в суто бізнесові.

— Це було лише моє припущення, не більше.

— Знаєте, що почалося потім? На основі того вашого припущення пустили хвилю: фінансова група «Південь» відкрита для кримінальних схем і готова перетворити їх на суто бізнесові. Ви в курсі, скільки потім довелося виправдовуватися панові Захаревичу? Ви завдали його діловій репутації суттєвої шкоди.

— Настільки суттєвої, що ваш шеф аж на три місяці виїхав із країни на лікування і чомусь приховував, де саме лікується і що лікує. За ці три місяці про нього забули, а потім він почав фінансувати якусь поганеньку партію на дострокових парламентських виборах.

— Я навіть не знаю, пане Вараво, чому я зараз розмовляю з вами.

— Бо зі мною не нудно, Світлано. Я вношу у ваше життя свіжий струмисько різноманітності.

— До побачення, пане Вараво.

— Секундочку! — я далі тримався, мов сама люб'язність. — Взагалі-то в мене приватна справа. Мені потрібна консультація вашого шефа. І я можу дати будь-яку розписку, що предмет і тема нашої розмови не будуть оприлюднені жодним чином. Серйозно, Світлано, чес-слово.

На тому боці дроту витримали невеличку паузу.

— Не певна, що Григорій Юхимович захоче вас бачити, — почулося нарешті.

— Мені не обов'язково бачити його. Можу поговорити по телефону. Тільки в телефонному режимі буде не дуже зручно. Кажу ж вам — справа моя особиста, стосується лише мене. Згадайте, Світлано, — хто з журналістів за останній рік хоч раз просив про таке? Це я хочу вас заінтригувати...

Знову пауза, цього разу — довша.

— Добре, — відповіла Світлана. — Я спробую. Якщо не передзвоню вам протягом півгодини — не морочтеся і не турбуйте мене.

— Значить, мене буде послано далеко?

— Далі, ніж ви думаєте, — вірна речниця мільйонера поклала трубку.

Коли чесно, позитивного результату я не чекав. Світлана навіть не уточнила, що саме мені потрібно від її шефа. Але просто так відмовити мені вона теж не могла. Якщо цей процес займе півгодини і буде супроводжуватися попередньою розмовою із Захаревичем, той на власні очі зайвий раз побачить старанність свого прес-секретаря. Аби втриматися на своєму місці, так час від часу в нас роблять.

Та Світлана мене дуже здивувала. Хвилин за двадцять після нашої предметної розмови вона акуратно віддзвонила. Голос

не потеплішав, тон не змінився, та від цього новини все одно гіршими не стали:

— Завтра на восьму ранку. Як виняток, перед нарадою. Охорона вас пропустить, я вже даю розпорядження.

— Чим я можу віддячити?

— Пишіть гадості про наших конкурентів, — чесно відповіла Світлана.

Мене провели до переговорної кімнати і чи то попросили, чи то звеліли почекати.

Не скажу, що мені часто доводилося бувати в кімнатах, де багаті буратіни перетирають свої справи і роблять бізнес. Та кілька разів таки доводилося бесідувати з панами в подібних приміщеннях. У кожному випадку це були ті, кого наприкінці вісімдесятих називали пацанами, у першій половині дев'яностих стріляли або ховалися від замовлених ними пострілів, у другій половині того ж десятиліття або судили, або намагалися домогтися їхньої екстрадиції з-за кордону. Коли нарешті все вляглося, то на стінах їхніх кабінетів та переговорних кімнат почали з'являтися картини невідомих художників. Ні, невідомими ці художники були для мене і таких самих дрімучих типів. У вітчизняному мистецькому середовищі цих художників знали і, очевидно, поважали — роботи митців, яких не знають і не поважають, буратіни не купували і на свої стінки не чіпляли.

Стіни переговорної кімнати Григорія Захаревича прикрашали великі фотографії в дорогих рамках.

Усюди Григорій Юхимович був поруч із відомими та знаними митцями. Де і коли Захаревич устиг сфотографуватися з Робертом Де Ніро, Брюсом Уїллісом та Елтоном Джоном, я поняття не мав. Зате можу здогадатися, де, коли і за яких обставин він сфотографувався з Віктором Павліком, Олегом

Скрипкою, Ольгою Сумською, Кузьмою з групи «Скрябін» та між Таїсією Повалій і Миколою Басковим.

Що характерно — фото з політиками спонсор політичної сили на стінку не повісив. І, думаю, на робочий стіл так само не поставив. Я знову переконався в передбачливості Григорія Юхимовича: афішоване знайомство з політиком корисне сьогодні, завтра, післязавтра, але через місяць-півтора саме це знайомство виявиться не зовсім бажаним та корисним для бізнесу. Тоді як перебування на короткій нозі з людьми творчими робить мільйонера вищим хоча б у власних очах.

Я саме роздивлявся фото Захаревича та Сонцевої, коли за спиною почулося:

— Цікаво?

Я повернувся. Діловитий, підтягнутий і суворий Захаревич стояв у дверях.

— У вас тут цілий іконостас.

— Іконостас — це лики святих. Жоден із тих, кого ви бачите поряд зі мною, не святий. А про мене ви й ваші колеги взагалі пишете як про великого грішника.

Захаревич коротко потиснув мою простягнуту руку, і я сприйняв це за добрий знак. Принаймні, переходити на особистості він не збирається. Ми вмостилися один навпроти одного за круглим дерев'яним столиком а-ля «ампір».

— Кави? — коротко запитав Захаревич.

— Можна.

— Зараз принесуть. Коли в мене тут люди, я завжди прошу, аби принесли каву за кількістю гостей.

— Дуже мудро.

— Про мою мудрість, пане Вараво, ви свого часу дуже любили писати. Знаєте, чому я вас прийняв сьогодні? Тому, що ви мене знаєте, а я вас — ні. Точніше, ви робите вигляд, що

знаєте мене. Нам пора ближче познайомитись. Ви пишете на економічні теми?

— Ви ж в курсі, на які теми я пишу...

— Мій бізнес не має тепер жодного відношення до теми, яку ви зазвичай розробляєте, — відчеканив Захаревич і повторив: — Не має жодного відношення. Тому я наполегливо просив би не пов'язувати більше моє прізвище з кримінальною тематикою. Ні прямо, ні непрямо.

Секретарка в строгому діловому брючному костюмі принесла дві чашечки кави. Поставила одну перед шефом, другу — переді мною, сказала: «Цукор там уже є» і знову залишила нас сам на сам. Я відпив зі своєї чашечки. Дивно: цукру там рівно стільки, скільки треба. Ні більше, ні менше. До своєї чашечки Захаревич не доторкнувся.

— Ми домовилися, — він не запитав — промовив це ствердно.

Я вирішив промовчати, чекаючи нагоди перейти до того, що цікавить мене. Моє мовчання Захаревич, очевидно, зрозумів по-своєму.

— Так ви пишете на економічні теми?

— Ні. Я слабо розбираюся в дебетах, кредитах і сальдах...

— Сальдо, — машинально поправив Захаревич. — Цей термін не відмінюється.

— Бачте — зовсім не розбираюся. Ну, хіба що стаття про чийсь відкати може мати відношення до економічної журналістики.

— Мені потрібна людина, яка пише на економічні теми. Хочу замовити кілька матеріалів. Робота буде оплачена. Як, нічого в голову не приходять?

— Бога ради, Григорію Юхимовичу! — я картинно сплеснув руками. — Будь-яке видання тільки раде буде співпрацювати з таким солідним замовником! Дайте доручення Світлані...

— Мабуть, ви мене не розумієте. Чи робите вигляд, що не розумієте. Я не хочу рекламних текстів, проплачених офіційно, через рекламні відділи. Їх ніхто не читає, бо рекламу видно. У мене є інформація, яку треба поширити зі сторінок преси. Це стосується в першу чергу ринку нерухомості, первинного та вторинного. Я не збираюся рекламувати себе та свій бізнес, просто є справді цікава інформація.

— Цікава для кого? Що треба написати: ціни на столичну нерухомість будуть рости чи навпаки — падати? Скільки таких публікацій потрібно, аби вони спрацювали в інтересах вашого бізнесу чи проти бізнесу конкурентів? Бачите, Григорію Юхимовичу, навіть невинна тема може так чи інакше мати не зовсім порядний підтекст. В очах громадськості, звичайно. Я правий?

— Ви — розумний, — відповів Захаревич і тут же підправив власну категоричність: — Не те щоб дуже, але не дурний — точно. Принаймні, вмієте робити близькі до правди висновки на рівному місці. Тому я ще раз запитую: на економічні теми пишете?

— Ні. У термінах заплутаюся, — я подивився співбесіднику в очі.

— Якщо захочете розібратися в термінах — мої консультанти завжди до ваших послуг. Мені здається, пане Вараво, вам просто треба добре платити. Аби ви не писали зайвого і не робили прикрих помилок.

Та-а-ак, золоті слова. Кави в чашечці було рівно на п'ять ковтків, три з них я вже зробив. Розмова на якусь мить зависла, і Захаревич відчув це першим:

— Я сказав, що хотів. Тепер слухаю вас.

— Анжела Сонцева.

— Що — Анжела Сонцева?

— Ви ж знайомі з нею.

— Там, на стінці, ви могли побачити багатьох, з ким я особисто знайомий.

— Але не кожен із них запрошує вас на рядову і не дуже цікаву вечірку. Я бачив вас минулої п'ятниці на презентації кліпу Сонцевої.

— Вона мене не запрошувала. І це була не зовсім презентація кліпу. Якщо ви там були, народ просто відзначав завершення зйомок якогось фільму. Анжела сама була на вечірці гостею.

— Хто ж вас тоді запросив? Чи банкір вашого калібру за просто ходить на подібні тусівки? А посереднього політика на виборах ви теж підтримали просто так? Може, в мене погано з логікою, але я ось що думаю: у Миколи Боброва нема своїх грошей для вкладання в розкрутку молодої співачки. Тоді як участь в абсолютно безперспективній передвиборній кампанії зовсім незначущої особи молодої співачки, в яку вже вкладені певні гроші, забезпечує їй концертне турне Україною під виглядом і в рамках передвиборної агітації. Політик з поля зору зник. Анжела Сонцева залишилася і закріпила свій успіх.

— Що ви хочете цим сказати? Логіка справді дивна...

— Лише те, що до Анжели Сонцевої у вас може бути особиста симпатія. Саме у вашій особі Микола Бобров знайшов основну фінансову підтримку для свого нового проекту. Ви ж буквально десять хвилин тому пропонували мені щось дуже подібне: прихована реклама, непомітний вплив на суспільну думку. З одного боку — концерти Анжели Сонцевої. З іншого — назва структури, за чієї підтримки все це відбувається. Фінансова група «Південь» починає і виграє при менших, ніж потрібно в подібних випадках, затратах. На передвиборну агітацію політик допоможе вам списати більше грошей, ніж ви робите це на прямій рекламі. Врешті-решт видатки на рекламу можна перевірити і при бажанні докопатися до відкатів. Пере-

віряти вас як спонсора відомого політика ніхто не додумається. Отже, де-юре — спонсорство і ситуативний союз. Де-факто — ненав'язлива самореклама і промо співачки. Тому, до речі, ви й прийшли на ту вечірку в п'ятницю. Знали — там буде Анжела Сонцева, а ви дружите з нею, а не з маргінальним політиком. Хоча всі думають навпаки. У будь-якому разі, повинні так думати. Я не правий?

— Я правий, — тицьнув себе пальцем у груди Захаревич. — Правий, коли сказав: ви з набору абсолютно ідіотських фактів, які неможливо на перший погляд співставити, примудряєтесь робити цілком логічні висновки. Тільки ви не розкрили мені жодної таємниці — в долі Анжели я брав певну, насамперед — фінансову участь і таємниці з цього не роблю. Інакше точно не прийшов би на згадану вами вечірку. До чого ця розмова, ніяк не зрозумію.

— Коли чесно — я й сам не дуже розумію, для чого почав її, з чого треба починати і що хочу почути, — зізнався я, і це була щира правда. Поки що мокрий щенячий ніс не наткнувся ні на що корисне для себе. — Просто ви повинні знати Анжелу краще за мене. Мені цікаво, якою вона є як людина. Бо про неї як творчу особистість мені вже достатньо наплели.

— Мабуть, казали — порцелянова голова, набита тирсою? Як у ляльки Мальвіни, правильно?

— Десь так, — погодився я.

— У цьому є доля правди, — мовив Захаревич. — Я люблю ефектних молодих жінок, і я в цьому не самотній. Закидайте мене за це камінням, прокляніть мене, розіпніть!

— Не буду, — я навіть сильно хитнув головою.

— Не треба, — посміхнувся Захаревич. — Спочатку до мене прийшов Микола Бобров... Я не був на похороні, але це трагедія... Отже, він прийшов до мене, ось так, як ви, ось у цю кімнату. Нагадав мені про мої знайомства з відомими артистами.

Тоді показав кілька фотографій Анжели і попросив дозволу поставити диск. Он, бачите, магнітофон на столику в кутку? — Я подивився у куток, побачив, кивнув. — Бобров поставив диск. Зовнішність на якісному глянцевому фото плюс цей голос таки справили враження. Покійний Бобров усе ж таки знав своє діло. Потім я познайомився з Анжеєю особисто, це була вечірка з нагоди якоїсь нашої річниці. Був невеличкий концерт, серед інших — молода зірка естради Сонцева. Тоді я вперше, до речі, дізнався про отой її бзик...

— Бзик? — насторожився я.

— Інакше не назвеш. Вона відмовлялася співати наживо за столом. Знаєте, є така мода: запрошені на корпоратив артисти сидять на банкеті окремо, за столом хазяїв. І часом, коли їх просиш щось заспівати, вони не особливо комизяться. Навіть імениті собі таке дозволяють. Анжела — ніяк! Причому навіть не відбувалася жартами: таке, знаєте, дитяче: «Не буду!»

— Чекайте-чекайте, а для чого ж її запрошують?

— Ви точно не розбираєтеся в цих питаннях, — поблажливо промовив Захаревич. — Усі вони завжди співають під фонограму. Для естрадників, особливо — молодих та не дуже досвідчених, такі речі в порядку речей. Так само як і для тих, хто влаштовує концерти. Так ось, коли я ближче познайомився з Анжеєю, то дізнався: їй можна пропонувати що завгодно, навіть, вибачте, інтим. Але тільки не поспівати, так би мовити, в неофіційній обстановці. Поза концертною програмою, розумієте? Цей пункт навіть довелося згодом, коли почалося те передвиборне турне, включити в її райдер. Знаєте, що таке райдер?

— Ні.

— Це щось типу переліку обов'язкових вимог, без гарантії виконання яких артист до вас не приїде. Я теж від цього був далекий, мене Бобров просвітив.

— Чим вона таке пояснювала?

— Береже голос. Дуже просто і знімає всі питання. Навіть вийшов невеличкий скандал: на заключному прийнятті я особисто як виняток попросив її заспівати «Хеппі бьоздей ту ю» на честь одного іменинника. Знаєте, в стилі Мерилін Монро, як вона президента Кеннеді вітала. Знаменитий факт... Сонцева відмовилася. Я наполягав, адже ж усе відбувається за мої гроші. Вона психонула, почала жбурляти під ноги тарілки, довелося Боброву швиденько її евакуювати від мого гніву подалі.

— Ви врешті пробачили її?

— Куди ж я дінуся! Творчим людям треба вибачати їхні маленькі слабкості. Якщо вас Анжела цікавить у цьому плані, ви б краще Наталку розпитали. Знаєте Наталку?

— Наталку? — перепитав я.

— Наталя Зима, її права рука. Подружка, помічниця, стиліст, піар-менеджер — усе, що завгодно. Бобров покійний теж її цінував. Хіба її нема зараз у лікарні біля Анжели?

Я хотів сказати, що мене не пускають у лікарню, та раптом згадав: біля Анжели в Святошинській районній лікарні справді нікого не було. Між тим, про аварію відомо з самого ранку. Близька людина, а саме такою, за словами Захаревича, була невідома мені Наталя Зима, просто не могла не примчати до ліжка потерпілої.

Тим не менше, про Наталю Зиму я почув за всі ці дні вперше. Про неї не обмовилася навіть сама Анжела, хоча колегам по шоу-цеху перемила в моєму ліжку всі кісточки.

Красномовно глянувши на годинник, Захаревич дав зрозуміти — мій час вичерпався. Тому я швиденько закруглив розмову, потиснув простягнену на прощання руку. Уже в дверях хазяїн кабінету зупинив мене.

— Так що, Ігоре?

— А що? — не зрозумів я.

— Подумайте. Я не кожному журналісту і не щодня пропоную ділові стосунки. Якщо протягом місяця ви не захочете переключитися на економічні теми, знайду іншого. Вам лише лікті гризти лишиться. А надумаєте — дзвоніть, без церемоній.

На роботі — все без змін.

Як слід було чекати, смерть відомого продюсера вже не була темою першої сторінки і, відповідно, відділ криміналу цікавили більш резонансні теми. Наприклад, до кінця тижня треба було кров з носа довести до ладу історію про бомжа, безголове тіло якого знайшли на околиці села в Житомирській області, а голову — за десять кілометрів від тулуба.

Нічого особливого, у наш час і не таке трапляється. Родзинка цієї історії в тому, що десять кілометрів у даному випадку не просто відстань між частинами тіла, а й між Житомирською та Київською областями. Тому правоохоронці вступили між собою в цілком зрозумілий виробничий конфлікт: попри те, що були близькими сусідами, підлягали двом різним територіальним відомствам. А оскільки справа про вбивство волоцюги не мала жодних перспектив, сищики Житомирщини намагалися передати тулуб бомжа сищикам Київщини, а ті, в свою чергу, доводили: голова — лише частина цілого мертвого тіла. Отже, логічніше долучити голову до тулуба, а не тулуб до голови. Значить, справу повинні порушувати на Житомирщині.

Помиритися правоохоронці сусідніх областей не могли вже кілька днів. За інформацією мого кореспондента, менти Київщини хотіли накрити колегам із Житомирщини велику поляну, аби ті позбавили їх такого тягаря. Натомість хлопці з Житомирщини запропонували інший варіант: тягнути жеребок, аби все було по-чесному. Кияни категорично відмовилися і висунули інший аргумент: безнадійну справу забирає до себе той, на чій території частини тіла виявили раніше. За іронією

долі, тулуб та голову знайшли практично в один і той самий час, зафіксований у рапортах.

Тоді правоохоронці Київщини переконали інспектора ДАІ, який знайшов голову, коли зупинився на дорозі під час патрулювання, аби справити в придорожніх кущах малу потребу, переписати рапорт заднім числом, указавши іншу, більш пізню годину виявлення злочасної голови. Афера стала якимось чином відома колегам із Житомирщини, тож вони, не довго думаючи, написали офіційного листа на ім'я міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, звинувативши міліціонерів Київщини в непрофесіоналізмі та корупції.

Зовсім випадково копія листа потрапила в прес-службу. Так цей чорний анекдот став відомий одному репортеру, який співпрацював з нашою редакцією. Йому, ясна річ, і карти в руки — за вибуховою силою подібна історія при правильній подачі могла дорівнювати знаменитій на весь Ужгород бійці між даїшниками та міліцейським спецпідрозділом. Редактору вже телефонували з міністерства і наполегливо просили не публікувати матеріалу. Бувалий у бувальцях шеф записав телефонну розмову на диктофон, розпорядився долучити розшифровку до основного тексту, і зараз автор дошліфонував його під моїм чуйним керівництвом.

Власне, журналістові я довірив. Тому, глянувши на текст одним оком, дав відмашку доробляти, але писати обережно та виважено, частіше вживати звороти типу «на нашу думку», «ймовірно», «як повідомляє наше джерело в МВС», «офіційний коментар отримати не вдалося». Після того, охоловши до гарячої теми остаточно, знайшов у курилці Люську Корбут.

На щастя, вона була там сама. Основні редакційні курці вже розбіглися, та й Люська збиралася бичкувати залишки сигарети. Мене це влаштовувало: не хотілося відкликати її при свідках для розмови тет-а-тет із таємничим виразом обличчя.

— Поспішаєш?

— А що таке? Знову щось про Сонечко почути хочеш? Зачепила тебе гаряча штучка, не?

— Деякі люблять гарячіше, — в тон їй відповів я. — Наприклад, Наташа Зима, знаєш таку?

— О, знайшов гарячу штучку! — реготнула Люська. — Ти це тільки зараз придумав, Вараво, зізнавайся!

— Мені справді треба вичислити цю Зиму, — я не зовсім розумів її телячих радощів.

— Думаєш через неї пробитися до Анжелки? Нормальні герої завжди йдуть в обхід? Не знаю, Вараво, що ти там собі задумав, тільки нічого в тебе з зимою не вийде. Сонечко — правда, слабке в нас на передок. Усі, звісно, про це не знають, але кому треба — вона сама сигнал подасть. З Наткою все дуже запущено. Там мужикам робити нема чого, січеш?

— Тобто? Не збираюся я нічого...

— Хоч мені не втирай! — знову реготнула Люська. — Зима до мужиків ставиться холодно. Зате для дівчаток там справжня вічна весна. Досі не дійшло? Рожева вона, Зима твоя... Лесбійка, якщо вже так прямо говорити.

Цього тільки не вистачало!

— Ти свічку тримала?

— Ніхто не тримав. З нею десять хвилин поспілкуєшся — і все, гаси світло. Тусівка один час мусувала тему, що Наталка в Анжелку закохана, тому й служить їй так віддано. Знаєш, Зима — особа не публічна, з нею в основному по телефону чи мейлу народ спілкується. Ще й страшенька вона, між нами, дівчатками... Але в плані інформаційного супроводу своєї кумирки вона може дати фору будь-кому. Ас із асів, я б сказала. Чуйка працює, смак бездоганний, міру в усьому відчуває, мислить нестандартно. З Бобром покійним, царство небесне, вони в парі прекрасно працювали. З Анжелки ж взяти нема чого

особливого, голова, наче в ляльки Мальвіни, порцеляна з тирсою всередині. Тільки й чесно́т, що голос, личко та фігура...

— Чекай, — я жестом зупинив цей словесний фонтан. — Про, м'яко кажучи, посередні розумові здібності Анжели Сонцевої я вже не раз чув. І вже готовий повірити, що Бобров і, як тепер уже знаю, Наталя Зима, по суті, зліпили з лайна цукерку. Хоча Анжела не видалася мені аж такою вже тупою...

— А ви з нею в основному балакали? — підсмикнула Люська.

Мені довелося визнати — справді, толком поговорити з нею мені так і не вдалося. Те, що Анжела розповіла про звичаї в шоу-бізнесі і свою важку долю, цілком укладалося десь так у півторагодинний монолог. Не так багато часу, аби нова знайома розкрила всі свої розумові здібності.

— Це не має відношення до... — Тут я запнувся, проте Люська мігтево скористалася моїм невільним промахом.

— До чого? До чого не має відношення?

— До наших з Анже́лою стосунків.

— Ага! У вас уже стосунки! Можна тебе привітати, Вараво!

Ще трохи — і Люська Корбут, яка була ким завгодно, тільки не дурепною, зрозуміє, що мій несподіваний інтерес до шоу-бізнесу насправді має досить глибоке підґрунтя. Тому я поспішив згорнути розмову:

— Слухай, мені насправді по барабану, з ким спить Наталя Зима — з хлопчиками чи з дівчатками. Просто зараз мені треба її знайти і дещо в неї запитати. Допоможеш?

— Без проблем, — Люська підморгнула. — Тільки, Вараво, ти щось справді цікаве мутиш. Давай з тобою домовимося: почувеш будь-яку цікаву плітку — тут же зливай мені. Я, здається, тобі за ці кілька днів аж надто багато допомогла. Маю право отримати хоч якусь інформаційну компенсацію?

— Без проблем, — я погодився з чистою совістю, бо точно знав — нічого Люська від мене не почує. Хоча б через те, що довкола Сонцевої енд компанії надто очевидно гуртується кримінал.

Уже за десять хвилин я набирав номер мобільного телефону, продиктований Люською. Відповіли лише після сьомого гудка. І відповів чомусь обережний чоловічий голос.

— Слухаю... Хто це?

— Добрий день! — вигукнув я бадьоро. — Мені цей номер дала така собі Люда Корбут, журналістка. Сказала, що за ним реально знайти Зиму Наталю. Правильно?

— А ви хто? — запитав голос після короткої паузи.

— Колега Людмили. Звати мене Ігор Варавка, хотів би зустрітися з пані Зимою чи хоча б поспілкуватися в телефонному режимі. Це можливо?

— А на предмет?

— Невеличка професійна консультація. Не для друку, можу вас запевнити. Телефоную як приватна особа. Так я правильно потрапив?

Цього разу пауза затягнулася майже на хвилину. Я навіть обережно гукнув у рурку:

— Аго-ов? Де ви там?

— Так-так, просто я думаю, — озвався голос. — Наталі наразі немає на місці. Її навіть в місті немає. Ви, напевне, чули про трагедію...

— Звичайно. Таке горе...

— Ну, але по обіді вона озветься. Давайте... Ігорем вас звати?

— Так.

— Ага. Давайте, значить, Ігоре, сьогодні, десь так із десятої тридцять вечора, будьте в клубі «Слон». Знаєте, де це?

— Я взагалі не ходок по клубах...

— Нічого страшного. Харківський масив, орієнтир — станція метро «Харківська». Ви машиною чи пішки?

— На колесах.

— Чудово. Орієнтир я вам назвав, а там уже запитаєте. Це невеличкий клуб, але досить відомий. Сядете за барну стійку, Наталя вас упізнає. О'кей?

— Слухайте... для чого така конспірація?

— Вам скажу прямо: за останні дні дещо сталося. Різні люди телефонують. Тому Наталка передала свою трубку друзям, а ми вже координуємо. Добре, Ігоре, до вечора.

Зафіксувавши номер у пам'яті свого телефону, я повернувся до свого закапелка.

Конспірація, паролі, явки — усе це ставало чим далі, тим цікавішим.

10. Слоник

Заплативши при вході, я спустився вниз із виглядом за-всідника. Хоча у клубі «Слон» я був уперше в житті, і цю обставину важко приховати від тутешніх церберів. Охоронець зміряв мою коротку, дещо старомодну шкіряну куртку, куплений сьогодні вдень джинсовий блайзер із зігнутим по боках козирком та неголену пику з відвертою підозрілістю. Стоячи під поглядом хлопця, мінімум на десять років молодшого за себе, я несподівано відчув, що можу не пройти їхній фейс-контроль. Та нічого, зі спеціального віконечка взяли фіолетову купюру з портретом академіка Грушевського, вартовий мовчки кивнув, дозволяючи прохід, і я поринув у цей розважальний заклад, відчуваючи на потилиці його погляд.

Збігаючи сходами, я так і не зрозумів, на якому рівні знаходиться клуб: «мінус перший» чи «мінус другий» поверхи. Швидше за все, ні вашим, ні нашим — приблизно «мінус півтора». Униз вело рівно вісімнадцять сходинок, спуск виявився доволі крутим, а самі сходинки — дещо зависокими. Не позаздриш пересічному п'яному, який захоче спуститися, а ще гірше — піднятися.

По дорозі я розминувся з двома невеличкими гуртами. Спочатку, притиснувшись до стіни, пропустив трійцю дівчаток років вісімнадцяти, одна з яких голосно кричала: «Тут галімо!», а її подружки в унісон відповідали: «Зараз кругом галімо, краще вже на місці сидіти!» Потім мене самого пропустили двоє мовчазних хлопців. Один, не зважаючи на напівтемряву, не знімав з носа чорних окулярів з круглими скельцями. Другий, з прилизаним волоссям, тихенько сказав мені:

— Гав-в-в...

Зупинившись на мить, я подивився на нього. Схиливши голову набік, прилизаний розтулив рота, висунув кінчик язика, проколотого невеличкою дерев'яною скабкою, облизнув губи і заховав, зробивши вигляд, ніби ковтає його. Не придумавши нічого кращого, я знизав плечима і покрутив пальцем біля скроні.

— Га-в-в-в... — повторив прилизаний.

Я рушив далі, назустріч монотонному r&b. Усупереч моїм уявленням про подібні клуби, музика тут звучала хоч і не надто тихо, та все ж таки не біла по вухах. Якщо в залі розмовляти, її не доведеться перекикувати, але за сусіднім столиком тебе навряд чи почують. Між іншим, столиків тут виявилось не так уже й багато. При тьмяному світлі, яке хоч і мінялося час від часу з червоного на зелене, все ж таки не блимало так часто, аби від цього блимання втомлювалися очі. Мабуть, «Слон» був

одним із тих клубів, де є власний стиль, який при всьому не дратує відвідувачів своєю нав'язливістю.

Усередині приміщення складалося із зали та круглої барної стійки, довкола якої переважно і кучкувався народ. Біля бару вільних місць майже не виявилось. Зате вільних столиків, розставлених довкола розмальованих графіті цегляних стін, вистачало. Один куток займало невеличке, так само напівкругле підвищення, що, очевидно, правило тут за сцену. Сцена була порожньою. Співають тут чи вона служить робочим місцем для діджея, я поняття не мав. Хоча диск-жокеї навряд чи тут працюють: на півколі сцени не стояло жодного обладнання. Правда, коли очі звикли до місцевого освітлення, я все ж помітив біля стіни мікрофонну стійку. Значить, час від часу тут щось таки відбувається. Такі заклади без масовиків-затійників навряд чи обходяться.

А ось у тому, що тут танцюють, я не сумнівався. Там же, поряд зі сценою, був спеціальний дансинг. Квадратики на підлозі світилися холодною блакиттю. Або сьогодні не танцювальний день, або танці почнуться пізніше, після одинадцятої.

Приїхавши машиною, я все одно вважав за потрібне випити тут хоча б півпінти пива. Я своїм дещо поважним виглядом і без того привертаю увагу молодих завсідників. Для більшого ефекту не вистачало тільки замовити бармену мінеральну воду з льодом та лимоном. Помітивши, як парочка хлопців звільнила місце біля стійки і пішла до виходу, я швиденько вмовстився там. З цієї позиції вхід погано проглядався, та й мене звідти помітно не буде. Однак вирішивши, що Наталю Зиму чи на крайній випадок когось із її зашифрованих знайомих я все одно не пропущу, я розслабився, зняв блайзер, поклав його на стійку та пригладив волосся.

Одразу намалювався бармен.

— Добрий вечір, — привітався я.

— Угу, — кивнув той. — Що?

— Тобто — замовляти? — бармен кивнув. — «Стелла Артуа», темне.

— З темного — тільки «Гіннесс», — байдуже відповів той.

— Значить, «Гіннесс», — легко погодився я.

Бармен відійшов, повернувся, поклав переді мною цупке картонне кружальце з написом «The Slon», на нього примостив півлітрову високу гальбу з таким же написом, хвацько відкоркував пиво і, високо піднявши руку над склянкою, почав наливати напій, домагаючись тонкої цівочки. Шапка піни внаслідок його маніпуляцій акуратно зрівнялася з краями склянки. Задоволений демонстрацією своєї незворушної майстерності, бармен забув за мене, перемкнувшись на іншого клієнта.

Ковтнувши пива, я почав чекати, роззираючись довкола.

Нічого цікавого для себе не побачив. Неформально вдягнені молоді люди обох статей поки що поводили себе тихо, досить пристойно, особливо нарваних серед відвідувачів я не побачив. Під музику пританцьовували лише четверо барменів — двоє хлопців і двоє дівчат. Кожен обслуговував свій край стійки, проте я помітив певну закономірність — через кожних десять-п'ятнадцять хвилин вони проводили рокіровку, міняючись місцями в абсолютно, на мій погляд, довільному, проте напевне відомому і наперед розробленому їм порядку. Так, місце нелюб'язного парубка, який щойно обслужив мене, зайняла миловидна руда дівчина. Крутнувшись довкола своєї осі і зробивши під звуки r&b щось подібне до балетного па, вона поцікавилася в мене:

— Як, порядок?

— Нормально, — відповів я, салютуючи їй надпитою склянкою.

Цілком задовольнившись відповіддю, вона, зробивши ще одне па, підхопила кавову чашечку і заходилася цідити каву з автомата хлопцеві поруч мене. Коли її місце зайняла інша дівчина, негритянка з кісками-дредами, я вирішив передзвонити на телефон Зими — вона затримувалася.

Покриття в залі не виявилось. Гмикнувши, я залишив гальбу на стійці, жестом давши чорношкірій барменці зрозуміти, що ненадовго відлучуся, і піднявся на поверхню. Біля вартівих стільниковий зв'язок працював добре, але абонент, номер якого я набрав, не міг прийняти мій дзвінок. Наперед знаючи результат, спробував ще кілька разів.

Глухо.

Постоявши без діла ще якусь хвилинку, я повернувся, аби йти назад. Телефон у кишені пискнув, прийнявши повідомлення. Витягнув трубку, глянув на монітор. Лише одне речення:

Тебе чекають у дворі за рогом

Партизани прямо. Козаки-розбійники. Номер, з якого відправили повідомлення, нічого мені не говорив. Кілька маніпуляцій з кнопками, і ось я вже дзвоню своєму аноніму. У трубці загуло, та після третього сигналу дзвінок скинули. Спробував ще раз. Тепер анонім вимкнув телефон узагалі. Значить, у мене тепер є два мобільних номери, за якими ніхто вперто не хоче відповідати.

Вийшовши з клубу, я роззирнувся. Вони хочуть гратися за власними правилами? Нехай. Я можу запропонувати свої, просто розвернувшись та поїхавши геть. Ось тільки чи треба так чинити в світлі останніх подій? Як не крути, зацікавлена особа тут я, і може так статися, що більше в мене не буде можливості знайти контакт ні з Наталкою Зимою, ні з кимось із її довірених осіб, взагалі — з ким-небудь, хто може додати до мого паззлу черговий шматочок.

Хоча доросла притомна людина, якою я себе вважав, усе ж таки повинна поважати себе більше. І не вестися на такі дитячі забавки. Марку тримати треба, Вараво...

Усупереч таким своїм переконанням, я покрутив головою, намагаючись визначити, де це воно — двір за рогом. Клуб «Слон» знаходився в глибині вулиці, під відносно новою багатоповерхівкою. Мабуть, аби потрапити за ріг, треба вийти на вулицю, що я і зробив.

Справді, щойно ставши на тротуар, я відразу побачив праворуч від себе, метрах в двадцяти, поворот. Там саме зникла якась компанія, і я, засунувши руки в кишені куртки, посунув у той же бік.

Повернувши праворуч, дійсно побачив невеличкий дворик, затиснутий углибині між двома будинками, які утворювали літеру «Z», і типовим міні-маркетом, уже зачиненим о цій порі.

Помічена мною компанія пішла прямо, до освітлених вікон багатоповерхівок. У майже темному дворику вгадувалася одинока постать.

Мені чим далі, тим більше ставало не по собі. Та розуміючи, що зараз саме та ситуація, коли відступати нема коли і нема куди, я глибше втопив руки в кишені і рушив просто на незнайомця. Той, у свою чергу, пішов назустріч мені. Коли ми порівнялися, я побачив перед собою зовсім молодого хлопчину в «косусі» — клепаній шкіряній куртці з косою «блискавкою», вдягнутий поверх спортивного светра з каптуром. Каптур хлопець натягнув на голову, його краї частково ховали обличчя.

— Де тебе носить? — процідив хлопець крізь зуби.

— Нічого собі заявочки! — обурився я. — Сиджу там, де домовлялися. Чекаю, наче поц якийсь... А у вас тут дитячий садок, блін, причому не старша група навіть. Ясельна... Ти хто взагалі?

— Яка різниця? — буркнув хлопець, сторожко роззираючись в різні боки і втягуючи голову в плечі.

— Я з Наталкою зустрітиса хотів...

— Нічого не знаю, — коротко сказав хлопець, знову озирнувся, порився в кишені, щось витяг і простягнув мені. — Тримай. Тільки ховай відразу, чуваче.

У напівтемряві я встиг лише розгледіти якийсь білий паперовий конвертик. Почав розгортати, та хлопець випередив мій рух, цикнув:

— Не тут! Ховай, потім роздивишся! Ховай, кажу!

Переїнятий його настроєм, я заховав конвертик у задню кишеню джинсів.

— Так. Тепер що?

— Тепер? Нічого, — якимось загадково відповів хлопець і ще сильніше втягнув голову в плечі. — Ладно. Бувай, чуваче.

Просто на моїх очах він повернувся і спочатку пішов, а потім — підтюпцем побіг далі від мене.

Не встиг я ще переварити цю дивну зустріч, як звідкись збоку до мене майнули дві тіні. Ще не розуміючи, що відбувається, та інтуїтивно відчуваючи серйозну небезпеку, я шарпнувся набік і кинувся тікати, намагаючись одним сильним ривком дістатися освітленої вулиці. Та один із тих, хто гнався за мною, виявився спритнішим — від поштовху в спину я полетів назустріч асфальту, і лише вчасно виставлені вперед руки врятували обличчя від доторку до його шершавої поверхні.

Згори мене миттю осіддали. Сильним і професійним рухом шарпонули праву руку догори, вивертаючи суглоб. Від різкого болю в очах відразу стало темно, я не стримав крику. Тим часом безцеремонно шарпонули ліву руку. Зап'ясток міцно обхопило кільце холодної сталі, клац — і руки за спиною скували кайданками. Я все ж таки спробував рипнутися, та міцна широка

рука лягла на мою маківку, із силою вкарбовуючи лобом та носом в асфальт.

Здалося, ніс повністю розплився по обличчю. І тепер це не людський ніс, а щонайменше пласке свиняче рило. З нього відразу щось потекло, очевидно — кров, хоча, можливо, і юшка. Ворожа рука мазнула мене обличчям об вологий асфальт, після чого сильним рвучким рухом мене перевернули на спину.

Очі засліпнули від спрямованого в них до болю яскравого променя ліхтарика. Я далі не бачив нападників. Зате почув над собою різкий грубий голос:

— Здоров! Попався, голуба!

— Я журналіст! Документи в кишені! — Хто б це не був, попередження мусило подіяти.

— А я принцеса Діана! — крикнув інший голос, такий самий злобний. — Вставай, козел, зараз поїдемо в редакцію! Пару статейок нам напишеш!

Перш ніж схопити мене за комір куртки і підняти на коліна, кожен із напасників відважив мені по парі відчутних копняків по боках. Це якраз був той випадок, коли кричати від болю не соромно, і я кричав, вив, стогнав, за що хльостко отримав по губах. Тепер текло не тільки з носа, а й з рота — верхню губу розсікли.

Поставивши мене на коліна, напасники раптом перестали тримати, і на рівні ноги я худо-бідно звівся сам. Переді мною стояло двоє міцних хлопців, безбарвно одягнених та коротко стрижених. Лице одного з них було витягнуте і робило його схожим на тхора. Писок його товариша нагадував млинець або, коли точніше, вірменський лаваш — пласке, неправильної форми. Аби відразу зняти всі питання, людина-тхір тицьнув мені під розбитого носа міліцейську корочку. Прізвища я не роздивився.

— Міліція! Відділ боротьби з незаконним обігом наркотиків! Усе ясно?

— Ясно, — дивно, але я зрадів, що це лише менти. — Ви з районного відділу? Подзвоніть у міське управління, майору Хмарі. Моє прізвище Варава, він знає. Чуєте? Подзвоніть...

Людина-лаваш, коротко замахнувшись, утопив свій кулак розміром з невеличку гирку мені в живіт. Дихання перехопило, і якби людина-тхір не підхопив мене, я б знову опинився на асфальті.

— Тепер і ми твоє прізвище знаємо. Ти нам не тільки прізвище — ти нам усю свою мережу зараз здаси.

— Хлопці, яку мережу, ви що? — я закашлявся, підняв скуті руки, рукавом витер розбитий ніс. — Хмара вам усе пояснить, я журналіст...

— Зараз усе перевіримо, — несподівано лагідно промовив людина-тхір. — Ходи з нами, на машинці покатаємося.

Про те, що моя машина стоїть тут поруч, я в останній момент вирішив їм не говорити.

Запхали мене не в «канарейку», а всередину непоказного старенького «жигуля».

Ледве я встиг роздивитися марку машини, як ззаду на голову мені натягнули плетену шапочку, розтягнувши її до самого підборіддя. Після того рвучко смикнули за руки, сіпнувши їх догори і мало не вивернувши з суглобів. Я без того нічого не бачив, а ще й від різкого болю потемніло в очах. Сильний удар по нирках довершив езекуцію: я покійно засунувся на задне сидіння.

Конвоїри притиснули мене з обох боків. Значить, за кермом сидів ще один. Кривлячись від болю, я знову повторив своє прохання: подзвонити майорові Хмарі з міського управління,

відділ боротьби з незаконним обігом наркотиків. Думав, мені знову заткнуть рота ударом, проте цього разу обійшлося.

— Майор Володимир Хмара! — вигукнув я ще раз. — Вуха позакладало? Перевірте, ви зобов'язані встановити мою особу!

— Нічого ми не зобов'язані, — прогудів над головою голос людини-лаваша. — А ось у кого вуха позакладало, ми зараз перевіримо, — мені відважили потиличника. — Добре чуєш?

Я вирішив поки що мовчати. Натягнута на обличчя шапочка не вселяла жодних надій на можливість викрутитися з несподіваної халепи з мінімальними втратами. Легким переляком відбутися не вийде. А в тому, що менти намагалися налякати мене, сумнівів уже не було жодних.

Скільки ми їхали — не знаю. Навіть не намагався, як персонажі детективних романів, рахувати праві та ліві повороти. Нарешті машина зупинилася, мене витягли, підхопили під руки і не повели — потягли вперед, не даючи можливості навіть перебирати ногами. Сходинок... Одна, дві, три... Поріг... Навіть через товщу плетеної шапочки я відчув знайомий казенний запах, який ні з чим сплутати не можна. Усі міліцейські відділки нашої країни пахнуть однаково, і попри це їхні аромати — ексклюзивні.

З моєї голови зірвали шапочку. Так і є — міліцейський відділок. Черговий за склом, за його спиною — молоденький мордатий сержант з автоматом на плечі. Нашій появі вони зовсім не здивувалися, черговий навіть відсалютував моїм конвоїрам:

— Допомога потрібна?

— Йому чи нам? — З тону людини-тхора я зрозумів: це він так жартує.

— Оформляти будемо? — байдуже поцікавився черговий.

— Для чого? Ми поки що просто з людиною поговоримо, — відповів людина-тхір, і мені стало зовсім кепсько.

Схопили на вулиці. Нічого не пояснили. Побили. Везли кудись із закритим обличчям. Тепер навіть не фіксують факту мого затримання. Хоча план із затримань ще ніхто не відміняв. Значить, я в них позаплановий, надплановий, називайте, як хочете. Головне — моє затримання і перебування в міліції ніде не зазначать офіційно. Отже, всього цього зі мною де-факто не відбувалося. У цей самий час я міг бути де завгодно. І потім не зможу нікому нічого довести.

Прийомчик знайомий. Я багато разів описував його, а ще частіше — не описував, вислуховуючи скарги потерпілих і розуміючи, що нічим не допоможу їм. Знаючи, що зазвичай буває з тими, кого затримують подібним способом, я приготувався до найгіршого.

Мене провели в кінець невеличкого, тьмяно освітленого коридорчика, підлогу якого вкривав старий, місцями сильно подряпаний лінолеум. Людина-лаваш відчинив ключем крайні з лівої сторони двері і заштовхнув мене всередину, при цьому штурхонувши так сильно, що я протаранив двері лобом.

Коли ввімкнули світло, я роззирнувся і побачив, що опинився в невеличкому квадратному кабінеті. Місця тут вистачало для двох стареньких письмових столів, поставлених пооді стінами один навпроти одного, громіздкого, колись червоного, а тепер — облупленого сейфа в кутку і дерев'яного вішака для одягу біля дверей. Людина-тхір підвів мене за лікоть до стільця, кивнув людині-лавашу. Той кивнув у відповідь, швидко вийшов з кабінету.

— Може, скажете нарешті, що тут відбувається і чому мене сюди привезли? — запитав я.

— А може, ти нам сам усе першим розкажеш? — парирував людина-тхір.

— Усе, що вас цікавить. Ви ж іще нічого не запитали.

— Почнемо ми питати — це вже стаття і строк. А чисто-сердечне зізнання завжди враховується. Ти ж наче грамотний чоловік, мусиш розуміти.

Тепер я зміг роздивитися його краще. Крім тхорячого писку — нічого особливого. Молодший за мене і, очевидно, належить до тих, хто отримує естетичну насолоду від демонстрації власної влади. Тому що фізично сильним, попри міцно збиту статуру, людина-тхір мені не видався. Його пласкомордий напарник був більш наділений тваринною силою. Але досвід принаймні минулого століття довів: справді фізично сильні люди рідко бувають садистами. А справжні садисти брак фізичної сили компенсують непомірною люттю.

Наші очі зустрілися. Я першим відвів погляд: в очах людини-тхора читалося підтвердження моїх припущень про його нахили.

— Значить, Варава. — Людина-тхір ляснув долонею по столу.

— Варава. Документи у внутрішній кишені, можете перевідчитися. З ким я розмовляю?

— Яка тобі різниця? — затиснувши ніс двома пальцями, він зробив страшні очі і прогугнявив каліченим голосом, наслідуючи популярну колись манеру перекладати американські бойовики на піратських касетах: — Ты в аду, парень, ублюдок, мать твою!

Повернувся людина-лаваш, пропускаючи перед собою двох персонажів, від одного вигляду яких у мене навіть з урахуванням прикрого становища різко підвищився настрій.

Один із них — алкаш із запухлим обличчям та підбитим оком. Кучеряве від природи волосся давно ніхто не стриг, і

воно стирчало в різні боки, роблячи дядька схожим на безумного лева. Короткий тулуб переходив у непропорційно довгі ноги, взуті в старі кросівки без шнурків. Землистий нездоровий колір його обличчя навіть не говорив, а кричав про катастрофічний стан усіх внутрішніх органів, від серця до печінки.

Другою виявилася некрасива жінка без чітко виражених вікових ознак. Їй з однаковим успіхом можна дати як тридцять п'ять, так і п'ятдесят років, хоча здоровий глузд підказував мені: істина десь посередині. Насправді жінці трошки більше сорока, і колись вона успішно обслуговувала спраглих водіїв на окружній дорозі. Потім, довго лікуючись від венеричних хвороб, вийшла в тираж і тепер готова піти з ким завгодно, хоч із цим безумним п'яньким левом, або за двадцять гривень, якщо пощастить, або — за пляшку горілки, що найчастіше і трапляється. Вона ще намагалася стежити за собою, але товстий шар яскравої губної помади, підмазані рум'янами щоки та густо підведені брови робили її не більш привабливою, а більш огидною.

Думаю, вони були постійними клієнтами тутешньої «мавпарні».

— Встати! — наказав мені людина-лаваш, а парочці кивком звелів прилаштуватися біля стіни.

Я поволі підвівся. Пласколиций вправно обшукав мене, витягнувши з внутрішньої кишені службове посвідчення.

— Зверніть увагу, пойняті: документ на ім'я Варава Ігоря Михайловича. З одного боку напис «Преса», з іншого... — Він заговк, пожував губами. — Ага. Завідуючий відділом криміналу. Ну, якщо це не підробка, то ти туди, куди треба, потрапив, Ігорю Михайловичу. Те-екс-сс...

На стіл лягли мобільний телефон і гаманець. Показавши гаман пойнятим, витрусив уміст на стіл, перерахував купюри,

незадоволено гмикнув, а потім просто на очах у всіх запахав до своєї кишені.

— На експертизу беру, — із серйозним виразом на пласкому обличчі пояснив він кумедній парочці пойнятих. — Є сигнали, що на районі банда фальшивомонетників завелася. Штампують, суки, сотенні купюри кустарним способом. Не ти — завідуєш? Кажи краще правду.

— Слухайте, мужики, я все розумію, у вас робота така... Але, може, припинимо цей цирк і поговоримо серйозно? — запитав я без жодної надії на позитивну відповідь.

— А цирк іще не починався! — вишкірив на диво рівні білі зуби людина-тхір.

Тим часом руки пласколицього вже порпалися в задніх кишенях моїх джинсів. Невеличкий згорток, переданий мені невідомим, лежав там, і я починав підозрювати: вся справа в ньому. Але якби він дійсно був їм потрібен, згорток витягнули б ще раніше, відразу там же, у дворі. Поки що нічого не клеїлося, логіки в їхніх діях я не бачив жодної.

— Оп-па! Пойняті, прошу підійти ближче! — урочисто промовив пласколиций.

Парочка похмільних клоунів обережно наблизилася до столу. Людина-лаваш спокійно розгорнув згорток.

У ньому був маленький плаский пакетик з поліетилену, наполовину наповнений білим порошком.

Обережно розкривши його, пласкопикий запахав усередину наслиненого мізинця, зачепив кілька міліграмів, лизнув, і задоволена посмішка зробила його писок ще ширшим.

— Так, громадяни пойняті. Тільки що у вашій присутності в громадянина, який називає себе журналістом Ігорем Варавою, було знайдено та вилучено пакетик з білим порошком. Бачили?

Клоуни мовчки кивнули.

— Що це за порошок, пан кримінальний журналіст нам зараз сам розкаже. Хоча я і без нього знаю. Підпишіть протокол і йдіть на хер, щоб я вас обох довго шукав.

Розкуйовджений ханик і його подруга-повія по черзі підписали чистий аркуш паперу.

Перехопивши мій погляд, людина-тхір знову вишкірив зуби.

— Текст потім впишемо. Протокол обшуку. Ти ж не проти, Вараво? Тебе справді обшукали і справді знайшли білий порошок? Не будеш потім казати, що це тобі підкинули в міліції?

Навіть при всьому бажанні я не міг цього сказати.

— Не знаю, що це за порошок. Може, пральний, — промовив я. — Тільки це — не моє.

— Звичайно, не твоє! — погодився людина-тхір. — Скільки вас ловлю, ще ніхто не зізнався: так, дядя міліціонер, це моя наркота. Знайшов на вулиці і ніс у міліцію здавати, правильно?

— Ви ж прекрасно знаєте, де я це взяв. — Розуміючи, що кидаю слова в порожнечу, я все одно не міг не говорити: — Пакетик отримав від незнайомого мені хлопця. У клуб «Слон» я прийшов на зустріч із дівчиною...

— Слухай, харе заливати. Прийшов до дівчини, зустрів хлопця... Підор ти, мабуть, або мудак кінчений. Тільки мудаки дівок шукають, а пацанів знаходять. Як звати дівчину?

— Наталка.

— Наталка-давалка... Де живе, адреса, як виглядає.

— Ми не знайомі.

— О! Прийшов на зустріч із незнайомкою, замість неї зустрів незнайомця... Думаєш, дурників знайшов? — Людина-тхір хотів ще щось сказати, та раптом звернув увагу на пойнятих: — Якого ви ще тут? Ану, пішли нах, дебіли!

Парочка зі спритністю, якої я від них не сподівався, залишила кабінет. Людина-лаваш зачинив за ними двері на ключ, тоді підійшов до мене, повернув і розстебнув кайданки. Не встиг я зрозуміти, що відбувається, як він штовхнув мене до стіни, біля якої була припасована труба парового опалення, спритним копняком підбив мені ноги, а коли я гепнувся на підлогу — підтягнув до труби і прикував до неї. Людина-тхір вийшов з-за столу, і тепер обоє височіли наді мною.

— Слухай сюди, придурок кончений, і не перебивай, — сказав Тхір. — Підписи готові, написати протокол — двадцять хвилин роботи. Не дивись, що пойняті такі дикі. Зате я завжди знаю, де їх знайти, вони завжди тебе впізнають. Дуже цінні кадри. Тим більше, що ти не заперечуєш очевидні факти: наркотики в тебе знайшли. Нічиїх відбитків пальців, крім твоїх, на пакетику нема, можеш мені повірити.

— А ось як ти збирався їх передати споживачеві, — Лаваш ступив до столу, взяв мою мобілку, знайшов папку вхідних повідомлень, відкрив останнє і тицьнув трубку мені під ніс: — Що тут написано? Схема знайома: той, хто хоче купити наркоту, має телефон роздрібного дилера. О певній годині він приходить у наперед обумовлене місце і посилає есемеску. Дилер виходить, виносить товар, отримує гроші. Ти не встиг, мій колега, — він тицьнув пальцем на Тхора, — не витримав. Дуже вже хотілося йому тебе зловити. Та й не хлопчина-наркоман нам був потрібен, а той, хто торгує. Ось так ти нам і попався.

— Значить, протокольчик складемо. Для порядку білий порошок на експертизу здамо. Телефон долучимо як речовий доказ. Клуб «Слон» на районі теж має певну репутацію. Розумієш, яку? Кубельце там, Ігорє Вараво. Ну, раз ти туди прийшов, значить, знаєш усе краще від нас. Виходу в тебе нема. Пиши зізнання сам, називай прізвища своїх постачальників. Де берете наркоту, за скільки, коротше — все, що знаєш.

Звільненою рукою я витер розбите обличчя. Кров уже не йшла, на руці лишилися рожеві сліди. Помацав язиком передній зуб. Здається, цілий. Далі мовчати і тягнути час не було сенсу.

— Ми ж усі знаємо: це підстава. Ось тільки я не розумію, кому це потрібно, — промовив нарешті.

— Ти взагалі мало що розумієш, — сказав Тхір.

— Тугодум, — у тон йому додав Лаваш.

Я глянув на них знизу вгору.

— Чого зририш? Перше китайське попередження не дішло — на тобі друге, українське.

Оп-па!

Я чекав чого завгодно.

Навіть спроба повісити на мене зберігання та розповсюдження наркотиків не так заскочила. Ось воно що. Ось звідки ноги ростуть. Мозаїка склалася моментально: я шукаю Наталю Зиму, дзвоню на її мобільний номер, називаю себе і тим самим знову засвічуюся. Мене знову вирішили попередити, тільки цього разу — не по телефону. Тоді, перед першим китайським попередженням, я засвітився біля лікарні у Феофанії, де ховається — чи утримується силою? — популярна співачка Анжела Сонцева. Тепер я викликав вогонь на себе вдруге, розшукуючи її особисту помічницю чи ким там доводиться Анжелі ця невідома мені Наталя Зима.

Якщо вже до суворих попереджень долучають міліцію, вся ця дивна історія виглядає більш серйозною, ніж я навіть уявляв. Адже, виходить, я не повинен зустрічатися і з Сонцевою, і з Зимою. Хтось дуже цього не хоче. Ну, а раз так, жодне моє слово в цій кімнаті нічого не значить. Тхір і Лаваш виконують конкретне замовлення, і вони виконають його.

— Мовчиш? — гаркнув Тхір.

— А що, є варіанти?

— Є, — вступив Лаваш. — Сідаєш за стіл, пишеш два документи. Один — щиросердне зізнання в спробі продати наркотичну речовину з метою наживи. Не тільки шпана цим гришить. Дорослі люди, такі, як ти, теж на швидкі бабки ведуться. Ну, спробував раз, потрібні гроші, попався, з ким не буває. Навіть можеш нічого більше не писати. Просто: я, такий-то, тоді-то спробував продати наркотик невідомому. Дата, підпис. Протокол вилучення наркоти підколемо до заяви і заховаємо он туди, — він показав пальцем на облуплений сейф.

— Припустімо. А який ще документ вам потрібен?

— Розписку напишеш, — знову вишкірився Тхір. — Я, такий-то, згоден співпрацювати з органами міліції на добровільних засадах.

— Так просто? — я не стримав кривої посмішки.

— Простіше навіть, ніж ти думаєш. Напишеш, підпишеш — і гуляй собі. Але якщо забудеш про нашу розмову і завтра знову почнеш пхати свого носа, куди не треба, буде біда. Спочатку факт твого затримання зафіксують у журналі. Це запросто робиться. Потім і це, і протоколи, і зізнання, і головне — твоя підписка стукача зіллються твоїм колегам. Ви, журналюги, дуже це любите. Є навіть ті, хто готовий про цю історію написати. Тоді в тебе, Ігорє Вараво, точно не буде часу займатися різними дурницями. Не скоро відмиєшся, віриш?

— Вірю, — я набрав повні груди повітря, видихнув: — Тому нічого писати не буду. Вбивайте.

Моє «вбивайте» прозвучало на диво спокійно, хоча й приречено. Хоча я ані на мить не сумнівався: ці два молодих мента охоче забуцали б мене чи когось іншого ногами в підворотні. Якщо не на смерть, то на інвалідність — так точно. У ситуації, що склалася, їхні природні руйнівні хижацькі інстинкти стримувала саме ця ситуація: вони при виконанні службових

обов'язків. Аби мене справді хотіли ліквідувати, не цькували б прирученими лягавими. Не влаштовували б увесь цей спектакль. Набагато простіше підловити в під'їзді, влити в горлянку пляшку горілки і скинути або в котлован, або — із залізничного мосту під поїзд. Те, що ці двоє шарують мене у відділенні, у службовому кабінеті, та ще й не особливо намагаються зачистити кінці, за великим рахунком зв'язує обом руки.

І надає всьому, що відбувається, швидше попереджувального, профілактичного, превентивного характеру.

Ні, наслати на мене професійних убивць або не хотіли, або поки що вважали передчасним. Для чого, коли розмазати мене по стінці і заткнути рота можна цілком законними методами. Якщо, звісно, вважати такими міліцейські провокації типу підкинутих наркотиків, вибитих зізнань та інші штуки з ментівського арсеналу.

Отже, мене не вб'ють. Принаймні, не тут і не зараз.

— Убивайте, — повторив я і витримав лютий погляд Тхора.

Той гмикнув, подивився на Лаваша. Лаваш, коротко замахнувшись ногою, влупив мене в бік, а коли я завалився від удару — ще раз угатив по куприку. Болючого крику я не стримував — дуже жирно для цих двох гондонів, аби я демонстрував їм тут партизана в лабетах гестапо.

Тхір присів біля мене, і в його погляді блиснуло щось людське.

— Слухай, я бачу, до тебе все дійшло. Для чого тобі ці пози? Усе одно тебе ніхто не бачить і не чує. Ми з колегою твої старання оцінили. Ти тримався до останнього. Гідність твоя чи що там у вас, інтелігентів, може спати спокійно. Хочеш, — він підморгнув, — я тобі на бланку довідку дам: здався після тривалих та виснажливих боїв. І тоді ти нам усе підпишеш. Годиться?

— Іди в жопу, — я відвернувся.

— Ну, в жопу то в жопу, — Тхір випрямився. — Китайські попередження, значить, не діють. Українських хочеш? Знаєш, які вони — українські національні попередження? Україна — батьківщина слонів, це ваші туалетні газети пишуть? Зараз я тебе з одним українським слоником познайомлю.

Він підійшов до облупленого сейфа, дістав із кишені ключа з ребристою борідкою, відчинив ним важкі дверцята і витягнув старий протигаз.

— Познайомся, це — слоник. Він у нас живий. Не віриш?

Лаваш зграбно перемістився за мою спину, міцно обхопив ззаду руками так, щоб голова моя трималася рівно. Тхір завченим рухом одягнув мені протигаз на голову. Мене ледве не вивернуло від суміші неприємних запахів, замішаних на старій гумі й амбре помийного відра. Аби хоч якось дихати, я зробив кілька вдихів, закашлявся — і раптом мені перекрили кисень.

Рука Тхора перетиснула дихальний гофрований шланг.

Кругле скло окулярів відразу запотіло.

Я відчув себе пірначем, який опинився під водою на надто ризикованій, не звичній для себе глибині і не може швидко піднятися на поверхню. Спроби затримати рештки повітря і посилати його в легені поступово ні до чого не привели. Я знову закашлявся, протигазна гума тут же стала вологою і обліпила мені обличчя. Смикнувшись, я змахнув вільною рукою, та чиясь нога у важкому черевикові, очевидно — Тхорова, вдарила носом по кисті, наступила на неї зверху, притиснула до підлоги. Якщо він надавить ще трохи, з пальцями можна прощатися — розкришить нафіг.

— Як дихається? — почулося над головою.

Повітря всередині вже зовсім не було. У вухах почало шуміти та дзвеніти. Очі самі заплющувалися. До горла підступала нудота, я захрипів — і тут протигаз зняли. Повітря в кабінеті

теж не можна назвати свіжим, але я з вдячністю, за яку мені тут же стало жахливо соромно, почав вдихати його, наповнювати ним легені, і слів при цьому в мене не вистачало — замість щось сказати лише розкривав рота, як викинута на берег риба.

— Як тобі наш фірмовий слоник? — запитав Тхір, не забираючи свою ногу з моєї кисті. — Будемо писати чи ще одного гукнути?

— Пі... кха...ш-ш-шов-ф-ф... у... кха-а-а... жо...пу....

— Уперед!

Протигаз знову опинився в мене на голові. Повітря знову забракло. В очах потемніло і без запітнілих скелець. Не маючи змоги і бажання далі стримуватися, я почав блювати в надії, що кати припинять езекуцію. Але вони не поспішали, і тепер я не просто задихався, а й захлинався власною блювотою. Ще трохи — і я зомлію.

Невже вони вирішили все ж таки знищити мене в такий спосіб...

Темніє в очах. Спазми. Сморід. Стукіт у скронях. Гуп! Гуп! Гуп!

Це не скроні. Вірніше — вже не тільки в голові. Гуп-гуп-гуп — хтось грюкає у двері, вимагає негайно відчинити. Боги спустилися з небес, аби врятувати недостойного раба Свого Вараву Ігоря.

— Відчиніть негайно, вашу матір!

З мене зривають протигаз. Блювотиння виливається на підлогу, я падаю обличчям у смердючу калюжу. Здається, знову від тиску пішла носом кров. Але мене вже не займають. Я не бачу, що відбувається, просто лежу і хапаю ротом повітря.

— Що тут відбувається? Відстебніть його зараз же, придурки!

Придурки не заперечують. Лаваш вовтузиться із замком, моя закута рука звільняється від сталевого браслета. Тепер я можу сісти, допомагаючи собі руками, і нарешті підняти голову, аби подивитися на свого рятівника.

— Живий? Живий.

Переді мною, широко розставивши ноги, стоїть майор Вовка Хмара на прізвисько Грузин, власною персоною. А кажуть, чудес не буває...

11. Контрольна закупка

Моє визволення пройшло ще швидше, ніж затримання.

Хмара просто заявив: «Я його забираю», а людина-тхір з людиною-лавашем не особливо заперечували, навіть самі повернули посвідчення, порожній гаман та мобілку. Зустрівшись поглядом із людиною-лавашем, я вирішив не вимагати назад забраних грошей. Хоча б тому, що це б затримало мене тут ще на якихось п'ять хвилин, а сил не лишилося зовсім.

По дорозі Хмара завів мене в сортир, і я швиденько змив з обличчя кров та блювоту. Тутешня вода сильно відгонила хлоркою. Чистішим себе від цього не відчув, хоча легше справді стало.

Виходячи, я навіть не озирнувся. Мені, чесне слово, не хотілося знати, куди мене привозили і що це за місце. Хмара приїхав своєю машиною. Від'їхавши на пару кварталів, він запитав, не повертаючи голови:

— Куди ти вліз?

— Поки не знаю.

— Кістки хоч цілі? У нашому департаменті їх добре вміють ламати.

— Ніби цілі, — я обережно торкнувся рукою носа. Його роздуло, здавалось, на півобличчя, та все ж таки перелому наче не було. — У вас усі такі?

— У нас, браток, усякі є. Не знаю, хто нашому черговому подзвонив і що наговорив, але мене знайшли на мобільному і сказали приблизно таке: в сто третьому твого Вараву вбивають.

— Я здогадуюсь. Тільки не знаю, чому він це зробив. Я свого рятівника тільки зі спини бачив, і то — пару секунд.

Чудес справді не буває.

Зате бувають нормальні люди. Такі, наприклад, як водій тих «Жигулів», у яких мене везли. Більше ніхто не міг за цей час розшукати майора Хмару з міського управління боротьби з незаконним обігом наркотиків і попередити: такого собі Ігоря Вараву зараз обробляють у такому-то районному відділенні. Бо більше ніхто і не чув, як я називав прізвище, звання і місце служби Грузина.

Від часу мого полону до моменту звільнення минуло майже півтори години. Або «всього лише півтори», або — «цілих півтори», це вже хто як оцінює. Мені, наприклад, здалося, що за ці півтори години час узагалі спинився.

— Слухай, мені тепер правда ніколи. Куди тебе везти? Коротко розкажуй усе зараз, докладніше — коли будеш мені пляшку ставити.

Я пояснив, де залишив машину, і по дорозі переповів Хмарі все, що вважав за потрібне. Тобто досить непевно пояснив, за яким бісом приперся в «Слон». Історія Анжели Сонцевої і Наталі Зими не входила в сферу його інтересів. Ну і, звичайно, нічого не сказав про попередження, китайські та українські.

Він, у свою чергу, пропустив це пояснення, вірніше — цю відсутність пояснення повз вуха.

— Якщо тебе підставили, ти повинен або знати, або здогадуватися, хто і за що, — відрубав він. — Оці твої мекання про те, що випадково проходив мимо, не канають. Чесно скажи: або якусь статейку про наркобізнес готуєш, або — ще гірше.

— Гірше?

— Справу Боброва копаєш. Якої, між іншим, поки що нема.

— Чого нема?

— Справи нема. А смерть від передозу є. Ось ти і вирішив перевірити на собі, хто, де і як може роздобути сьогодні наркотику в столиці. Хе, можна подумати, ти цього не знаєш... Тебе таки сильно по жбану стукнули. Давай, Вараво, без «бе». Куди ти свого носяру пхав?

Краще вже не розчаровувати свого рятівника.

— Правильно міркуєш. Якщо вам усім усе ясно в справі Боброва, то мені хочеться дізнатися більше. Як не як, але я знайшов його тіло, тому...

— Тому я не хочу, аби десь і хтось знайшов твоє тіло! — перебив Хмара. — Думаю, висновки ти вже зробив. Наступного разу, коли захочеш щось перевірити, краще кажи мені. А ще краще — просто поділися своїми мудрими припущеннями з більш компетентними людьми. Ти ж стріляний горобчик, Вараво, не пацан давно. Гулю набити вирішив, нудно жити стало? Бабу собі знайди, відразу нудитися перестанеш.

Тим часом ми підкотили до названого мною місця. Фари освітили мою машину, і Хмарі нарешті забракло слів — лише присвиснув. А я так і залишився сидіти. Увесь завданий ментами фізичний біль раптом притупився, поступившись місцем болю душевному. За мене таки вирішили взятися серйозно.

На перший погляд машина виглядала цілою та неушкодженою. Але варто було придивитися, і можна було побачити

побите скло — вікна гамселили старанно, на совість, ніби не лише відробляючи гонорар, а й з усієї сили заробляючи преміальні. Правого переднього колеса не було. Замість нього стояли цеглини, покладені одна на одну. Коли я все ж таки вийшов з Хмариного авта і підійшов ближче, то побачив — інші три колеса не просто пробиті, а проколоті і порізані. На капоті хтось дуже грамотний видряпав слово «хуй», а шкіряну оббивку в салоні розпороли хрест-навхрест. Магнітолу видерли з м'ясом, довкола керма щось обмотали. Пересилюючи відразу, я відчинив дверцята з боку водія і придивився. На «бублика» невідомий мені хохмач намотав і зав'язав вузлом презерватив.

— Уже ніхто нікуди не їде, — промовив Хмара, підійшовши до мене. — Це називається: мамо, він пожартував, а я надулася.

— Не смертельно, — я не впізнав свого голосу.

— Не смертельно, — погодився Грузин. — У машині взагалі міг бути ти. Райончик тут нехороший. Не знаю, чи було тут щось подібне, але оцей ось живопис — цілком у душі тутешньої шпани.

— Думаєш, шпана?

— А ти як думаєш? Так постаратися біля машини, Вараво, могла тільки шпана. Але при цьому вона повинна знати, що хазяїн не з'явиться біля свого авта якийсь час. Тобто припускаю: цю картинку місцевим вуличним митцям хтось замовив. І цей замовник точно знав дві речі: що тебе справді довго не буде біля машини, і що ти врешті-решт мусиш це побачити. Отже, Вараво, який висновок?

— Не знаю, — хоча я знав, тільки в даному випадку мої знання нічого не вирішували.

— Висновок, братан, дуже простий. Тебе справді попередили, аби ти не ліз не в свої справи. Ти кажеш, що пробував

дізнатися щось більше про історію з Бобровим і не знав, із якого боку підійти, так?

— Так точно.

— Раз реакція на твою цікавість стала такою бурхливою, значить, усе, що ми з тобою колись припускали стосовно смерті продюсера, — правда або близько до правди.

— І ці двоє ментів взяли мене в м'ясорубку за наказом наркомафії.

Хмара якось дивно подивився на мене.

— Не був ти ще в справжній м'ясорубці, братику Вараво. Це перше. Слово «наркомафія» пафосно звучить, через те ви, журналюги, дуже його любите. Насправді у «наркомафії» є конкретні імена, прізвища та легальні офіційні посади. Тому не кидайся словами. Це друге. Аби встановити, чия ініціатива була пресувати тебе, мені треба працювати з кожним із парочки, яка займалася тобою, приблизно за такою самою схемою. І то не факт, що хтось із них зізнається. Це третє. Машину тобі хоч так, хоч так — викидати треба. Не факт, що з нутрощами все в порядку. Ці мармої коли щось роблять, так по-великому. Це четверте. Хочеш — пиши заяву, тільки збитників усе одно не знайдуть. Так само, як не допоможе тобі твоя заява на цю шалену парочку моїх молодших колег.

— Дякую, заспокоїв.

— Будь ласка. І заспокоїв я не тебе, а себе. Якщо тобі сьогодні клепку не відбили, ти складеш до купи всі названі мною щойно п'ять пунктів і зробиш правильні висновки: треба сидіти і не рипатися. У такому разі я буду спокійний. Рипатися, між іншим, є кому. Через те в мене практично не залишилося на тебе часу.

— Не зрозумів...

— Пояснюю: в світлі останніх подій відпустити тебе сьогодні самого додому я не ризикну. Але так само не можу завести

тебе додому, аби перевірити, що в темному під'їзді на тебе ніхто не чекає з уламком іржавої труби. Тому нічого не поробиш: доведеться тобі їхати зараз зі мною. Тим більше, що справи, якими я зараз займаюся, мають до твоєї сьогоднішньої, гм, пригоди пряме відношення.

— Тобто?

— Побачиш, — таємниче промовив Хмара. — То як, нічого не болить? Готовий до невеличкої пригоди?

Якщо сьогоднішній вечір вирішив приготувати мені ці пригоди, від долі не втечеш: доведеться відгукуватися на їхній поклик.

Київ я знаю непогано. Але місце, де ми зупинилися, виявилося мені зовсім не знайомим.

Хоча приблизно я собі уявляв, де ми знаходимося — Південна Борщагівка. Правда, я, водій із більш як двадцятирічним стажем, не можу собі уявити, як із Харківського, де ми попрощалися назавжди з моєю автівкою, можна дістатися на інший кінець такого міста, як Київ, за двадцять хвилин.

Хмара тиснув на газ, порушуючи навіть ті правила дорожнього руху, що діють уночі, коли машин на вулицях майже немає. Він забув про існування світлофорів, зрізав шлях тільки одному йому відомими вулицями і не звертав уваги на мої благенькі спроби дізнатися, куди ж це ми так летимо. Нарешті, пролетівши повз безкінечну, як мені здалося, бетонну стіну, що огорожувала якусь промзону, Грузин натиснув на гальма, витягнув з бардачка рацію на невеличкому гнучкому дроті, ввімкнув її. У салон увірвалося противне шипіння, крізь нього пробилося:

— Вашу мать! Вибачте, товаришу майор, але — вашу мать!

— Потім поговоримо, — спокійно відповів Грузин. — Що у вас?

— А у вас що? Зникли кудись на цілу годину!

— Оперативна необхідність, — Хмара обмежився цим поясненням. — Розпустився відділ, треба профілактику вам зробити. І якщо зараз усе накриється відповідним органом, ви в мене під гарячу руку по всіх органах отримуєте.

З його тону я зрозумів: Хмара не злиться, не ображається і навряд чи комусь «дасть по органах». Просто він бурчить, аби відволіктися від тривожних думок та краще настроїтися на поки що незрозумілу мені операцію.

— Коротше, Скліфосовський: що там у вас?

— Поки нічого. Усі на місцях. Клієнт з якогось дива пересунув зустріч на сорок хвилин, так що без вас хоч як би не починали.

— Я взагалі дав команду не починати без мене.

— Значить, час працює на вас, товаришу майор.

— Любиш ти, Карташе, язика почухати... Усе, відбій. Я на висхідній, чекайте команди. Скільки ще до часу ікс?

— Якщо знову нічого не зміниться — хвилин п'ятнадцять...

— Так «хвилин п'ятнадцять» чи п'ятнадцять хвилин?

— П'ятнадцять хвилин.

— Ось так. Дограєшся в мене, Карташе. Готовність номер один, відбій.

Вимкнувши рацію, Хмара втомлено відкинувся на спинку сидіння, повернув до мене голову.

— Ба, як воно буває...

— Ні хера не розумію, — визнав я.

— Усе дуже просто. Он у тому скверику, — Хмара показав рукою перед собою, де, крім темряви, нічого не було, — через п'ятнадцять хвилин повинна відбутися зустріч того, хто хоче наркоти продати, і того, хто хоче купити серйозну партію. Потрібен кокс, бажано у великих обсягах, бажано — не розбодя-

жений. Сюди принесуть зразок товару. Якщо сподобається — замовник візьме трошки на пробу. Добре піде — налагодять безперебійне постачання. Місце і час зустрічі призначив сам продавець. Далі пояснювати чи сам уже допер?

Усе ясно.

— Покупець — ваш? — відповідь я знав наперед.

— Наш, — кивнув Хмара. — Це називається контрольна закупка. Правда, тут є один нюанс. Навіть не один, а кілька, тільки я тобі пізніше розкажу, якщо в нас усе вийде. Тебе, між іншим, уся ця історія напряду стосується.

— Яким боком?

Замість відповіді Хмара раптом подався вперед, напружився, схопив рацію.

— Карташе, чуєш мене? Почалося. Максимум уваги. Обережно.

— Бачу, товаришу майор, — прошурхотіла рація. — Ми готові... Понеслося...

Тільки тепер я нарешті помітив метрів за двадцять перед машиною Хмари якийсь рух. Мої очі вже призвичаїлися до темряви, але скажу чесно — якби Грузин не чекав чогось із того боку, я б ніколи не здогадався, що, по-перше, там є скверик, а по-друге, в тому скверику просто зараз торгують наркотиками.

Скажу більше — не вважаю себе надто старим, у тридцять п'ять чоловіки лише впевнено вступають у пору зрілості. Але саме тому я, зрілий мужчина, навіть заради можливості зробити сенсаційний репортаж не прийду після опівночі в сквер на Південній Борщагівці. У цьому пролетарському районі і вдень вештатися не особливо хочеться. Іноді мені здається, що якби Київ був Нью-Йорком, то Борщагівка могла б претендувати на право називатися нашим Гарлемом, а Південна Борщагівка — щонайменше Південним Бронксом.

У темряві блиснуло жовтувате світло. Згасло, потім знову блиснуло. Хтось подавав сигнал ліхтариком.

Ліва рука Хмари лягла на ручку дверцят. За його прикладом я теж стиснув ручку зі свого боку правицею. Тепер побите тіло вже не боліло. Перестало враз, щойно болючі відчуття змінилися іншими. Ще нічого не почалося, а я вже відчув дію сильного викиду адреналіну.

Назустріч невідомому з ліхтариком неквапом рухався інший промінчик світла. Коли вони наблизилися один до одного, другий промінчик згас, зате перший піднявся ледь угору під геометрично правильним кутом. Тепер промінчик висвітив людський силует. Мимоволі я почав рахувати про себе: «Один... два... три... чотири... п'ять... шість... сім... вісім...»

— Давай! — гаркнув Хмара, від його викрику в мене на мить заклало ліве вухо.

Світла пляма незграбно сіпнулася вгору і впала на землю — це підбили руку і вибили з неї ліхтар.

Ледь помітна тінь стрімко кинулася вперед.

Почувся голосний відчайдушний крик.

А потім із протилежного боку, мов очі нічної потвори, блимнули, розтинаючи темряву, автомобільні фари.

У їхньому світлі враз опинилися двоє чоловіків, які зійшлися в боротьбі. Ревнув мотор, фари почали швидко наближатися, щось грюкнуло — видно, машина зачепила якусь лавку. Скреготнули гальма, хряснули дверцята — з авто вистрибнув ще один чоловік на допомогу першому.

Та дичина, що потрапила в розставлену пастку, виявилася спритнішою. Знову скрик, перший мисливець зігнувся в три погібелі, а той, кого він намагався злапати, сильно штовхнув його просто на другого мисливця і рвонув геть, розчинившись у темряві.

— Твою в Бога душу! — Хмара, сіпнувши свої дверцята, вискочив з машини. Я не помітив, коли в його руці опинився пістолет. — Стояти! Стій! Стріляю!

Свою погрозу Грузин закріпив пострілом у повітря. Не знаю випадків, коли після такого втікач зупинявся. Навпаки — надавав, і наш сьогоднішній втікач не виняток. Крики «Стояти!» чулися тепер і з боку скверу. За мить там теж стрельнули — раз, потім другий. Хмара кинувся бігти, тоді різко крутнувся на місці, повернувся за кермо і, не закриваючи дверці, підкотив до місця пригоди.

Тепер я міг нарешті розгледіти інших. Один із них сидів навпочіпки і важко дихав. Інший, невисокий на зріст і подитячому клаповухий, підбіг до нас.

— Він його по яйцях, товаришу майор!

— По я-а-йцях! — передражнив Хмара. — Наяєчники всім звелю купити, бійці, бля, невидимого фронту!

— Діватися йому нема куди! — запевнив клаповухий. — Ми з Мишком місцевість уже розвідали!

— На перехват, розвідники! Сазонов, живий?

— Хтось зараз буде мертвий, — прохрипів уражений Сазонов, повільно розпрямився і посунув до машини. Значить, вирішив я, оцей клаповухий і є Карташ. І аж тепер до мене дійшло: крім нас чотирьох тут більше нікого нема.

Цікаві операції планує відділ майора Хмари!

— Ось він! — крикнув Карташ.

З якогось темного двору вилетів автомобіль із погашеними фарами.

Хмара вже сидів за кермом, і мені довелося стрибати до нього в машину буквально на ходу. Глипнувши на мене, Грузин не сказав ані слова, лише зціпив зуби і притиснув педаль газу до самої підлоги. Я озирнувся — опери на своїй тачці вже спішили за нами.

Південну Борщагівку я все ж таки знаю погано. Куди і як тут збирався тікати наш «клієнт», поняття не мав. Та якщо він, поставивши свій транспорт, як водиться, на віддаленні від місця зустрічі, все ж таки, тікаючи, вискочив просто на засідку, значить, саме в цьому місці можливостей для повноцінного маневру було не так уже й багато. Тепер виграє той, хто виявиться спритнішим у цій нічній грі в квача.

«Клієнт» дуже хотів утекти.

Тільки він не врахував одного: майор міліції Вова Хмара на прізвисько Грузин дуже хотів його спіймати. Через те шанси в гравців уже були не рівними.

Утікач мчав по прямій. Хмара, вивернувши руля вправо, спрямував свою машину перпендикулярно йому і, за всіма законами геометрії, обрав таким чином найкоротшу траєкторію. У втікача була можливість вирватися вперед, та Хмара почав погоню дуже вчасно: з усієї дурі впиляв у ліве заднє крило машини втікача. Від удару мене кинуло вперед, лиш дивом я втримався від того, аби протаранити головою лобове скло. Авто переслідувача від удару розвернуло на сто вісімдесят градусів, навіть крутнуло трошки. Фари Хмариного «опеля» розлетілися і згасли. Сам Грузин викотився з машини, коли її ще тягнуло по гальмівній смузі.

До нас на всіх парах наспівали опери.

«Клієнт» виявився на диво живучим — вистрибнув і, ледь накульгуючи, погнав кудись убік.

— Стояти, падло! — закричав Хмара.

Я, оговтавшись і вистрибнувши з «опеля», теж кинувся втікачу навперейми. Але мене випередили Карташ і Сазонов — фари висвітили спину втікача, та він, несподівано сахнувшись убік, зник у темряві. Скреготнули гальма.

Я підбіг до Карташа і Сазонова, які вискочили з машини. За кілька секунд біля нас опинився Хмара. Тепер пістолети стискали в руках усі троє.

— Там будівельний майданчик, не проїдемо! — пояснив Карташ, і мене знову насторожило, що ніхто не поспішає викликати підмогу.

— Огороджений? — коротко запитав Хмара.

— Аякже!

— Тоді — вперед, мужики! Спробуйте зловити його з того боку. Тільки, думаю, він захоче десь відсидітися. Подумає, що в темряві ми задовбаємося його шукати. Козел, бл-лін! Так, ви — туди, ми — навпростець! Ходу, хлопці, ходу, бо з хріном залишимося!

Отже, майор Хмара в ситуації, що склалася, сприймає мене за повноцінний штик. Приємно, чорт забирай, коли на тебе покладаються в бою...

Ми бігли назустріч шаленому собачому гавкоту.

Місце, де сподівався сховатися втікач, виявилось зовсім поруч, в кількох десятках метрів, за потворним панельним будинком. Над абияк зведеною огорожею мляво світив ліхтар, освітлюючи невеличкий темний прохід, що вів усередину. Просто з цього проходу на нас вискочив чоловік у плямистій куртці, натягнутій поверх светра з відкритим горлом, і таких самих камуфляжних штанях. Навіть у напівтемряві я помітив на його ногах величезні стоптані капці. Вони не пасували ані зовнішньому вигляду дядька, ані порі року.

— Стій! Хто такі! Куди вас усіх несе! — кричав він на ходу, перекикуючи гавкіт.

Ще кілька кроків — і він міг налетіти на Хмару. Той зупинився, перекинув пістолет у ліву руку, правою витягнув з кишені службове посвідчення, виставив його прямо перед собою. Ніби наштовхнувшись на бетонну стіну, чоловік зупинився, примружив очі, мало не вперся в руку з посвідченням лобом, а тоді для чогось виструнчився і хвацько взяв під козирок. Хоча

ані шапки, ані кашкета на його коротко стриженій голові не було.

— Прапорщик Данькевич! — відрпортував він.

— Сторож? — запитав Хмара, ховаючи посвідчення.

— Так точно! Працівник служби охорони!

— Ти, прапорщик, забери руку від порожньої голови. —
Рука Данькевича слухняно опустилася. — Ми тут ловимо од-
ного...

— Я вже зрозумів, товаришу майор! Заскочив на ввірений мені об'єкт...

— А ти, значить, спав на ввіреному тобі посту? — Хмара кивнув на тапочки.

— То в мене ноги в черевиках утомлюються і пріють... Перевзுவся тільки недавно, чайок собі поставив...

— Я тобі не інспекція. Своєму начальству пояснювати про прілі ноги будеш, у нас часу нема тебе слухати. Як із ввіреного тобі об'єкта охорони найпростіше втекти і як там можна зараз, у темряві, когось знайти?

Прапорщик Данькевич кахикнув, озирнувся на паркан.

— Утекти вже ніхто нікуди не зможе. Ким би це падло не було — тепер котику звиздець. Наші хлопці, гм, собак тут пригодовують. Нас четверо таких, прикордонників. Я, наприклад, десять років у Забайкальському окремому військовому окрузі, крім усього іншого, відслужив. Коля Кагарлик ще в нас є — цей у Таджикистані. Ну, потім, звичайно, після розвалу Союзу до-служували тут, тільки...

— Забагато армійських мемуарів, Данькевич! Що там із собаками?

— А, ну так я і кажу: прикордонник без собаки — це як хохол без лички, — жваво відповів колишній прапорщик. — А хохол без лички, ви знаєте, як цеє... ну... ця... без затички...

— Ще коротше! — Хмара почав утрачати терпець.

— Собак у нас на території з півдесятка, значить. Ми їх годуємо, вони нас слухаються, заодно вночі несуть охорону. Навіть удень на чужого зуби шкірять, а серед ночі — ховайся! Можна навіть не напружуватися, краще за будь-яку сигналку спрацюють! Так що вашого гада наші песики вже кудись загнали. На свою голову він на нашу територію заскочив... Чи на свою жопу, як кому краще.

Ми з Грузином презирнулися. Собачий гавкіт тим часом ставав усе лютішим.

— Ти можеш в разі чого забрати своїх собак? — швидко запитав Хмара.

— Без проблем, товаришу майор!

— Тоді вперед!

— Міліцію викликати? — діловито поцікавився Данькевич.

— А ми хто? — вирвалося в мене, і тепер Хмара зиркнув у мій бік із цікавістю. Справді, цікаво: кілька годин тому в ментовці його ногами топтали, тепер він себе міліціонером називає і не червоніє. Я сам не міг пояснити, чому в мене це вирвалося. Та й думати над цим не було коли — охоронець уже зник по той бік огорожі.

За дві хвилини будівельний майданчик з двох боків освітився прожекторами. Видно, Данькевич щось там натиснув, увімкнувши освітлення. Вимикав його, мабуть, аби світло спати не заважало. Коли ми зайшли на територію, охоронець уже виходив із невеличкої хатки-побутівки, так і не перевзувши капці, зате поправляючи на голові кашкета, який носять військові під час польових занять.

— Можу сирену запустити, — запропонував він.

— Собаки без сирени тут галасують, — хитнув головою Хмара. — Давай, веди, куди там.

Орієнтуючись винятково на слух, охоронець провів нас повз викопаний під фундамент котлован із вбитими на дні потворними палями, з яких хижо стирчала в різні боки арматура, пройшов до зведеного вже на три поверхи вгору остова забудови, ступив у пройму, що колись повинна стати центральним входом, кинув через плече:

— Тут буде офісний та торговельний центр, — а тоді голосно крикнув: — Альма! Гектор! Полкан! Полкан! Гектор! Альма!

Хор гавкаючих собак поменшав. А тоді з різних боків, мов у фільмі «Омен», до нас кинулися здоровенні пси. Мене ледь не збила з ніг вгодована кавказька вівчарка. Хмара сахнувся, коли повз нього югнув здоровенний кобель невідомої породи. Кудлатого собаку, який стрибнув з віконної пройми другого поверху, інакше як казковою потворою назвати було не можна. Сумішшю яких порід вона б не була, другом людини цього явного хижака я б не наважився назвати. Чотириногі сторожі радісно оточили двоногого.

— Це — Альма, — Данькевич почухав потвору за вухом, а тоді прокричав: — Ну, ти, недоумок! Давай вилазь, бо, чесне слово, піду звідси на хер чай допивати! А ти там у мене усцишся, чуєш?

— Забери собак, садюго! — почувлося звідкись згори.

— Давай, давай, котику, лізь сюди! — подав голос Хмара. — Бач, яка непруха! Забіг не туди, правда?

— Та заберіть уже цих тварюк! — у голосі втікача чулася істерика.

Хмара махнув рукою Данькевичу, витягнув мобільник, почав набирати номер. Тим часом охоронець зник усередині забудови. Гавкіт зовсім припинився. Пси, що повибігали на хазяйський поклик, скупчилися за кілька кроків від нас. Потворна Альма для профілактики навіть рикнула.

— Карташ? — сказав Хмара в трубку. — Де ви там? Давайте сюди, клієнт дозріває.

Утікач вилетів до нас, мов футбольний м'яч, яким пробивають пенальті у ворота супротивника. За ним вибігли ще дві собаки, і аж тоді — охоронець, на ходу потираючи долоні. Світла тут виявилось досить, аби я розгледів, кого ж ми нарешті спіймали.

На вигляд наркодилеру було років двадцять п'ять, хоча зазвичай ділки цієї гілки наркобізнесу на кілька років молодші. Правда, якщо контрольну закупку влаштували, аби домогтися про серйозну поставку, рядового пушера¹ навряд чи прислали б. На таку обладку мусив прийти барига з більшими повноваженнями. Так би мовити, менеджер середньої ланки наркобізнесу. Хмара рвучко скинув з його голови бейсболку із зігнутим козирком, жбурнув її собакам, і Альма, випередивши інших, першою вчепилася в трофей. Потріпавши кепку, вона випустила її на землю, втративши до неї будь-який інтерес.

Навіть тепер, коли роздивитися обличчя полоненого ми могли як слід, все одно в натовпі перехожих чи серед відвідувачів нічних клубів я б його не вирізняв. І через день, зустрівши десь на вулиці, не впізнав би. Більшість людей не має особливих примет і не вирізняється особливим, індивідуальним стилем одягу. Наш барига — не виняток. Він дуже просто міг загубитися як серед білого дня, так і в нічній темряві.

— Що скажеш? — спокійно запитав Хмара.

— Прямо тут? — полонений схилив голову набік.

— Тобі краще говорити тут, — у голосі Грузина брязнув метал. — Завезу до нас у контору — розмова піде зовсім інша, під протокол.

¹ *Пушер* — одне з визначень професії дрібного драг-дилера (роздрібного продавця наркотиків). У 1950-х роках ХХ століття було досить поширене в США.

— За що заберете? — Полонений виглядав у світлі прожекторів ще переляканим, але поступово приходив до тями.

— А ти як думаєш?

Ззаду почувся рух. Я повернувся — це наспіли Карташ і Сазонов. Побачивши полоненого, Сазонов, не зупиняючись, попрямував до нього, на ходу піднімаючи для удару руку з пістолетом. Хмара в останній момент перехопив підлеглого, став між ним і баригою:

— Ша, колего, ша! За що, кажеш? — Він зміряв полоненого нищівним поглядом. — Хоча б за напад на співробітника міліції. Як тобі?

— Ніяк! — тепер барига говорив зухвало. — Він мені документи показав? Сам напав першим. Район, самі знаєте, який...

— І свідчення старшого лейтенанта Сазонова про те, як усе було насправді, для тебе нічого не значать? — поцікавився Хмара.

— Ага. Нехай розкаже. Підійшов, запропонував купити наркотичну речовину. Коли я відмовився, він кинувся на мене з пістолетом. Мовляв, зараз тебе приб'ю, ти мене близько бачив. Звідки я знаю, хто мене тут ганяє?

Тишу, яка запала після слів бариги, порушувало тільки важке дихання собак. Нарешті Хмара заговорив знову:

— У тебе, друже, мабуть і адвокат є?

— Аякже! І я маю право його викликати! А до того часу...

— А до того часу, суко, ти не доживеш! — перебив його Хмара і зробив крок убік: — Сазонов! Карташ!

Далі я не встигав стежити за діями оперів. Стояв і дивився на них. Хіба що рота не роззявляв, як колишній прапорщик Данькевич. Бо не далі як чотири години тому мене самого обробляли приблизно таким самим макарном.

З однією лиш різницею: тут опери мали справу зі справжнім торговцем наркотиками.

Спочатку Сазонов зацідив полоненому в сонячне сплетіння, вкладаючи в удар усю свою лють за отриманий удар у пах. Собаки гавкнули, та Данькевич машинально цикнув на них, розуміючи — в ситуації, що склалася, ментам краще не заважати. Коли барига присів від болю, Карташ, зайшовши йому за спину, нахилився, підхопив під руки. Сазонов узяв його за ноги, і обоє потягнули баригу, мов мішок з картоплею, просто до краю котловану. Ставши на самому краю, вони дружно почали розхитувати жертву.

На рахунок «три» Карташ відпустив баригу.

Той заволав, бо ясно бачив перед собою смертоносні краї арматурних гаків.

Сазонов міцно тримав полоненого за ноги. Хоча й поточився, рівноваги не втратив. Коли барига, гепнувшись спиною об край котловану, вереснув, мов в агонії, опер смикнув його, підтягуючи до себе так, аби над краєм котловану лишилися тільки голова та плечі. У розпачі полонений почав махати руками, наче крилами млина. Збоку та за інших обставин могло скластися враження, що він робить якісь гімнастичні вправи або вчиться в такий спосіб плавати на спині.

Майор міліції, начальник відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків міського управління внутрішніх справ Володимир Хмара наблизився до бариги. Переступив через нього, повернувся. Тепер полонений лежав у нього між ногами. Зробивши кілька маленьких кроків уперед, Грузин став так, аби між його черевиками опинилася шия бариги. Коли він націлив у голову жертви пістолет, Данькевич не витримав, подався розбороняти. Та Карташ, стежачи за ним боковим зором, виріс перед колишнім прапорщиком. Клаповухий опер був нижчий статурного охоронця на цілу голову, але щось у його погляді змусило Данькевича відступити.

Я стояв мовчки.

— Тепер послухай мене, підорюго, — заговорив Хмара до бариги. — Уважно слухай. Усі ці історії для адвокатів та суддів проканають. Тільки про те, що ми тебе тут сьогодні підловили, ніхто не знає і не знатиме. Це не міліцейська операція, чмо ти довбане. Це — наша операція. Моя і двох моїх кращих офіцерів. Які тільки чекають команди, аби почати тебе і таких, як ти, ось так, при першій же нагоді, в тихому місці на шматки рвати. Хто ти такий? Ти продаєш наркоту дітям, чиї батьки потім валяються в мене в ногах: «Знайдіть цю гадину, знайдіть, ви ж закон, ви ж порядок!»

— Не дітям! — несподівано тонким огидним голосом крикнув барига.

У відповідь йому гавкнув один із собак. Мабуть, голосок не сподобався.

— Дітям, дітям, я знаю, — Хмара стиснув голову полоненого ногами з обох боків. — Доросла людина в тебе і таких, як ти, нічого не купить. А для дурної пацанви ти, суко, цар і бог. Тому ти поза законом. Тебе ніхто шукати не буде. Узагалі-то заяву, може, і напишуть — зник такий-то. Або в оперативному зведенні зазначать: знайдено труп такого-то. Ким був цей труп при житті? Наркотою торгував. Усе ясно. Внутрішні проблеми кримінального бізнесу. Усе, справи нема. Наша з тобою зустріч не фіксувалася в жодних оперативних планах. Ми всі вдома спимо, свідки є. То як, скажеш?

— Що! Що сказати! — Полонений звивався на землі змією.

— На кого працюєш! У кого товар береш! Хазяїн твій хто, скотино!

— Нічого не знаю! Ви не будете стріляти! Не будете!

Від пострілу я здригнувся.

Собаки зайшлися в гавкоті.

Барига волав, наче різали по живому.

Перемістивши руку з пістолетом трошки ліворуч, Хмара знову натиснув на спуск. Друга куля врізалася в землю в кількох міліметрах від правого вуха полоненого. Попередня куля пройшла над головою.

Хмара перемістив руку з пістолетом нижче. Дуло не притулилося в бариги між ногами — воно врізалось йому в пах, а Хмара тиснув, не маючи жалості до того, хто продає наркотики дітям.

— Заткни їх! — гаркнув він, не повертаючись, і колишній прапорщик зрозумів — наказ віддано йому. Поки він заспокоював своїх підопічних собак, Хмара ще сильніше натиснув стволом на яйця свого переляканого полоненого: — Тепер сюди стрельну! Говори! Ну? Ну? НУ!!!

— Каракай! Не стріляйте! Каракай!

Барига зламався.

Грузин одразу ж забрав дуло, і руки полоненого сіпнулися до понівеченого місця.

— Тебе як звати? — суворо запитав Хмара.

— Антон! Антон!

— Ось бачиш! — Майор полегшено зітхнув і просто на очах у всіх перетворився на зовсім іншу людину, такого собі доброго дядечка. Наче нічого тут не відбулося. — Давно б так, Антоне! Уставай, уставай, харе валятися...

У мене вдома ми сиділи за півтори години.

Карташ і Сазонов повезли затриманого баригу Антона в звичайне відділення десь на Троєщині. Оформляти його на свій відділ вони поки що не мали формального права. Адже все, що відбулося цієї ночі, носило, як я правильно зрозумів, не зовсім офіційний характер. Методи «розколювання» затриманих, за великим рахунком, не були в цьому випадку чимось аж таким екстравагантним. Просто затримали наркодилера

в результаті, якщо можна так сказати, приватної оперативної комбінації.

— На кілька днів мої хлопці цього Антона заховують, — пояснив механізм Хмара, відкриваючи банку з солоними огірками, куплену разом із випивкою та іншою нехитрою закускою по дорозі до мене. — Чорт, уміють же закрити... Для чого так сильно, ці ж банки моя теща збирає і в них потім консервує. Псувати кришку відкривалкою...

— Дай, — я взяв банку в нього з рук, швиденько впорався зі справді тугою кришкою, виклав кілька огірків на тарілку. — Ну, заховують твої хлопці його...

— Ага, заховують. Так часто роблять, коли фігурант є, а справи нема. — Із закруткою на пляшці горілки Грузин впорався краще. — Затримали — і все. Там, у відділенні, знають: це клієнт нашого відділу, конкретно — майора Хмари. Сімдесят дві години його можуть тримати просто так. До встановлення особи. За три доби різне може статися. Тим часом наші проведуть позаплановий рейд по кількох притонах. Хтось із позаштатних стукачів накатає заяву, що притон частенько відвідував такий-то. На підставі цієї заяви наш відділ забирає клієнта з районного відділення.

— Білими нитками шито, — я розлив горілку по чарках. — Що ви йому висунете?

— Він сам скаже все, що нам треба, — впевнено сказав Грузин. — Бо знову побачить або мене, або Карташа, або Сазонова. Він уже зрозумів — з нами краще поводити себе гарно. Ховаю я його, бо цей барига пішов на зустріч, де мусив домовитися про поставку крупної партії кокаїну, і не повернувся. Звісно, його шукатимуть. Але в таких випадках варіанти п'ятдесят на п'ятдесят: або щось трапилось, і його закопали, або, знову ж таки, щось пішло не за планом, і його загребли менти. Шукаючи пропажу, працюватимуть за обома варіантами. Та головний

фокус у тому, що у відділенні клієнта оформлять під будь-яким взятим із голови прізвищем та не випускатимуть з камери нікого, аби затриманий не прийшов до тям і не спробував передати про себе вісточку на волю.

— Слухай, а якщо там у них якийсь звичайний буханець сидітиме? Що, через ваші міліцейські ігри п'яничку не випустять?

— Хоч і знаєш ти, Вараво, нашу систему, але не до кінця, — Хмара, не чокаючись, випив, захрумав огірком. — Навіть за умови, що місця в рядовому районному відділенні менше, ніж у Лук'янівській тюрмі, завжди знайдеться камера, куди можна помістити арештанта на сімдесят дві години без ризику, що хтось випадковий попаде під роздачу.

Переваривши почуте, я перехилив свою чарку, підчепив пальцями шматочок ковбаси, замислено прожував.

— Це ж незаконно, правда?

— А ти в нас законник? Правозахисник? Твоє прізвище як правильно пишеться — Глузман чи Захаров?¹ Ми, як бачиш, не працюємо, а воюємо. У війни, Вараво, свої закони. Хочеш — називай це тактикою. Хочеш — взагалі ніяк не називай. Але інакшим способом я цю сволоту не втримаю.

— Дивно це все... Ти ж, згідно з вашою ж термінологією, старший по наркотиках. А наркоділка просто так прихопити на гарячому не можеш, усе в тебе якісь придумки...

Хмара зітхнув і закурив.

— У тому-то й річ, брате. Я ж казав — уся ця історія й тебе стосується.

— І яким же боком?

— Труп Боброва ти знайшов?

¹ Семен Глузман, Євген Захаров — відомі українські правозахисники. Зокрема, намагаються протидіяти міліцейському свавіллю, добиваються скасування незаконних вироків.

Я готувався почути що завгодно, тільки не це.

— Ну, я...

— Без «ну», — Хмара знову налив. — Не так уже давно це і було. Тиждень тому, коли я не помиляюся... Ще на цій самій кухні я тобі пояснював, чому кримінальної справи не буде. А раз нема кримінальної справи, значить, я не маю права брати все це в розробку і розкручувати. Тому займаюся цим неофіційно. А коли будуть результати — буде й офіційне розслідування, це діло техніки.

— І... результати є?

— Ти все бачив і чув, — Грузин знову випив, та не закусив, лише затягнувся цигаркою. — Офіційна версія смерті продюсера Боброва — передозування наркотиками. Він нюхав кокс, це відомо, як виявилось, дуже багатьом. У квартирі знайшли зразки, гм, продукції — чистісінький кокаїн, дуже високої якості. Я зробив так, аби відповідні люди дізналися: є оптовик на велику партію кокаїну. Постачальникам зараз тільки свисни — ринок пропозицій здоровенний, блядь... Сазонов працював під прикриттям, від імені замовника. Узяв на пробу кілька зразків. Їх віддали на аналіз. Далі сам допреш чи зовсім уже розжувати?

Куди вже далі! Усе ясно, навіть дуже ясно.

— Один із тих зразків виявився ідентичним кокаїну, знайденому в Боброва?

— Так точно, — Хмара роздушив «бичок» об денце пощербленого блюдця, яке мої курящі гості використовували під попільничку. — Причому дуже відрізнявся від решти зразків. Ціна, відповідно, теж відрізнялася на порядок. У мене тепер узагалі є підозра, що то був кокс із однієї партії. Лишилося вирахувати, від кого йдуть поставки. Прізвище ти чув — Каракай. Тобі воно про щось говорить?

Я похитав головою і випив. Після сьогоднішніх пригод спиртне зовсім не брало.

— Роман Каракай — співвласник мережі нічних клубів. Там добре налагоджений збут амфетамінів¹. Особливо — екстазі². Тільки в Києві в Каракай цих клубів десять, майже в кожному районі. Подібний бізнес має ще в Харкові, Донецьку, Одесі. Ясно, що сам ніде ніколи не світиться. Але за бугор так само перебратися не може — судимих не впускають. Але і Каракай лише один із оптовиків. Кокаїн надходить з Колумбії, таблетки — із Західної Європи та Росії. Навіть якщо його прихлופнути, поставки не припиняться. Система, — Хмара розвів руками. — Ну а тепер, Вараво, останній тобі від мене подарунок: з клубами Каракай стабільно працює більшість людей із шоу-бізнесу. Нашого, кацапського, західного, йому по цимбалах. Не дивно, що покійний Бобров водив знайомство з Каракаєм. І я не здивуюся, якщо Сонцева твоя, яка зараз у лікарні лежить і яку, як ти мені натякав, хотіли вбити, так само працювала в клубах Каракай. Наливай, чого витріщився?

12. Колобок

Тієї дивної ночі ми ще довго говорили.

Ще не зовсім розуміючи наслідки відкриття, зробленого сьогодні Хмарою, я не стримався і розповів йому все, від почат-

¹ *Амфетамін* — хімічна похідна молекули ефедрину. На його основі виробляють більшість наркотиків-психостимуляторів.

² *Екстазі* — амфетамін MDMA. Його називають одним із символів так званого «хімічного» покоління. Безпідставно вважається найменш шкідливим із усієї групи стимуляторів амфетамінного ряду, який не спричинює ефекту звикання. На думку медиків, моду на екстазі підхоплює насамперед молодь, що прагне нових штучних збудників та невідомих відчуттів. Екстазі називають ще «дискотечним наркотиком», бо дилери розповсюджують його в дискотеках, нічних клубах, розважальних закладах. При регулярному вживанні спричиняє розлад розумової діяльності. Цей факт доведений лікарями за результатами численних експериментів.

ку до кінця. Про те, як Анжела Сонцева дозволила забрати себе з вечірки і, накурившись по дорозі травички, влаштувала мені свято плоті, якого давно не бачила оця моя скромна холостяцька халупа. Про те, як зникла вранці, як потрапила в аварію, як не впізнала в мені свого нічного коханця, як я хотів поговорити про неї з її продюсером Бобровим і як знайшов його труп.

Грузин слухав, курив і не перебивав. А я говорив далі: про те, які проблеми мав покійний Бобров зі своїми підопічними, як ламав їх, змушуючи буквально грати за його правилами і відповідати штучно створеному образу, як впадав у чорну депресію кожного разу, коли втомлені артисти кидали його, і як кожного разу намагався зіскочити з наркоти і почати все з початку. Розповів, яку вірність Анжела Сонцева виявила до свого продюсера, котрий знайшов її у чернівецькому кабаку і зробив із неї зірку «справжнього» шоу-бізнесу. Як на Сонцеву запав банкір і політик Григорій Захаревич, і про дивацтва Сонцевої, котра не бажала співати вживу на приватних вечірках. Хмара вислухав історію про неприховану слабкість співачки на передок, який виявився сумісним із її відданістю продюсеру Боброву як «хрещеному батькові», про загадкову Анжеліну помічницю Наталю Зиму, яка, за неперевіреними поки що чутками, була лесбійкою і, очевидно, безнадійно закоханою в співачку.

Нарешті, я розповів Хмарі про два китайських попередження. Перше зробили після моєї спроби проникнути до Сонцевої в закриту лікарню у Феофанії, друге, більш відчутне — після спроби розшукати Наталю Зиму за номером її ж мобільного телефону. Коли я закінчив і ми знову випили, заговорив Грузин.

Його промова виявилася коротшою за мою і більш змістовною. У світлі останніх подій, зробив Хмара перший висновок, очевидний зв'язок Каракая, співвласника мережі розважальних закладів, із Бобровим, музичним продюсером. І зв'язок

цей явно виходить за рівень «споживач наркотиків — постачальник наркотиків». Є закономірність, відзначив Хмара: Бобров зривається тоді, коли в нього виникають проблеми з підопічними. Були в нього проблеми з Сонцевою? Усі кажуть «ні», але ми цього напевне не знаємо. Судячи з того, що на співачку напали, — проблеми з'явилися, але якого вони характеру — поки що не ясно. Але виникло щось справді серйозне, бо Бобров обнюхався кокаїном із партії дурі, якою займався оптовик Каракай.

Мене прихопили менти, коли я прийшов на зустріч із Наталею Зимою. Вони своїми діями вдруге попередили мене, аби не пхав носа в чужі справи. Це означає, зробив Хмара другий висновок, що справи все ж таки є. Сонцева — Бобров — Зима — цей трикутник якимось незрозумілим чином замкнутий на Каракаї. Бо він як активний ділок наркобізнесу має власних ментів, які годуються з його рук. А значить, пошукову активність журналіста Ігоря Варави треба зупинити. Поки журналіст Ігор Варави, котрий вліз у цю історію цілком випадково, тому що виявився надто цікавим і перейнявся станом здоров'я своєї випадкової коханки, так само випадково, методом наукового тику, не зрозумів, що відбувається. Адже поки що він демонструє очевидне незнання ситуації, просувається навмання, навпомацки.

І нарешті, зробив третій висновок Хмара, такий ділок наркобізнесу, як Роман Каракай, просто так не буде контролювати ситуацію і прикривати себе. Значить, замах на Анжелу Сонцеву, смерть, а точніше — вбивство Миколи Боброва і зникнення помічниці та подруги співачки Наталі Зими якимось боком пов'язані не стільки з шоу-бізнесом, скільки з наркобізнесом. А можливо, багатозначно підніс вказівного пальця вгору Грузин, навіть перетинаються та переплітаються.

Це ж елементарно та очевидно. Ось такий ланцюжок ви-мальовується: Каракай — розважальні заклади — нічні клу-би — дискотеки.

Екстазі — дискотечний наркотик, а кокаїн — модне захоп-лення завсідників нічних клубів.

Дискотеки та нічні клуби, особливо якщо це — мережа закладів, часто використовують як легальне прикриття для налагодженого збуту наркоти необмеженими партіями.

Шоу-бізнес прикриває наркобізнес.

Або не так: наркобізнес прикривається шоу-бізнесом. А діячі шоу-бізнесу не завжди такі наївні, аби не знати цього. Проте не такі дурні, аби відверто цьому протидіяти. Дискотеки та нічні клуби для них — постійні майданчики для виступів і непоганий заробіток. Значно більший, як мені здається, ніж від продажу дисків чи кліпів для телебачення.

Коли ми з Хмарою нарешті дійшли цього висновку, за вік-ном потроху починало сіріти. Майор розлив по чарках рештки горілки, а після того, як ми понуро випили, вийшов у коридор і за мить повернувся з пістолетом у руці.

— Тримай, — він поклав зброю переді мною на стіл. — Тульський Токареєв, він же — ТТ, дуже популярна й надійна машинка. Ми ж їздили на стрільбища?

— Ага, — підтвердив я. — І в тирі скільки разів ти мене натаскував...

— Значить, у разі чого стрельнути зможеш.

— У кого?

— Ти довбень чи що? Досі нічого не допер? Сьогодні я тебе видряпав від ментів, а завтра тебе ще хтось спробує вжучити. Якщо ти зайшов на територію такого, як Рома Каракай, — усе, зливай воду, жарти скінчилися. Так що краще тримати ствол для самооборони. У разі чого спочатку стріляй у повітря, далі

вали по кінцівках. Сюди, — він постукав себе по лобі, — гаси лише в крайньому випадку.

Я обережно взяв «тетешник», перевіriv обойму. Не вистачало трьох патронів.

— Правильно, — зрозумів хід моїх думок Хмара. — Ним я сьогодні баригу шугав. Ствол ніде не засвітився, я перевіряв. Трофей, на одній хаті вилучили зі сховку ще минулої осені. Не з табельного ж у разі чого шмаляти, потім не відпишешся... І взагалі... Коротше, тримай. Постійно з собою не тягай, але як відчуєш щось ось цим місцем, — він ляснув себе по сідницях, — не полілуйся, візьми з собою.

Хмара пішов.

А я вклався спати просто так, не роздягаючись. Пістолет примостив на підлозі біля дивана. Накрився старим пледом. Вимкнув усі телефони. Думав — не засну.

Заснув, щойно стулив повіки.

У ранкових новинах передали, що в Києві та по всій Україні починається епідемія грипу.

Дуже добре. Бо, прокинувшись із чумною головою та болем у побитому вчора тілі, я не уявляв собі, чим би оце можна офіційно захворіти. Не скажеш же на роботі, що відомого кримінального репортера та автора детективного роману про боротьбу з наркобізнесом катували в міліції, вимагаючи зізнатися в незаконному збуті наркотиків. А тут грип — дуже доречна та зручна хвороба. Набрал секретарку на мобільний, поскаржився слабким голосом на головний біль, температуру та нежить, пообіцяв видужувати, попередив — на місці мене не буде днів зо три, і з чистою совістю витягнувся на дивані.

Але вдавати з себе грипозного не означає валятися вдома, попиваючи пиво чи щось міцніше. Полежавши з півгодини, я склав у голові план дій і набрав номер Роми Барабаша. Режи-

сер довго не відповідав, але телефон не вимкнений і не переведений у режим голосової пошти. Значить, абонент не має нічого проти того, аби бути доступним. Після восьмого гудка почулося:

— Я слухаю.

— Здоров, Романе, це Варава.

— Ну?

— Що — «ну»? — не зрозумів я.

— «Ну» — це значить «ну», — судячи з голосу, Барабаш або переживав чергову творчу кризу, або навпаки — був дуже зайнятий і не мав часу на пусті балачки.

— Як твої справи?

— Тобі правда цікаво чи ти не знаєш, як почати розмову?

— А чого ти такий серйозний?

— Ти дуже веселий! — огризнувся Барабаш. — Літак у мене скоро, в Крим летимо, на зйомки.

— Скоро — це коли?

— Не знаю.

— У тебе літак — і ти не знаєш?

— Бач, натягнуло на небі? Погода не льотна, кажуть. Літак спонсорський, тільки спонсор може літак орендувати, а не погоду. Сиджу фактично на чемоданах, чекаю сигналу. Летимо, не летимо...

— Значить, можете сьогодні і не полетіти?

— Усе може бути. Ігоре, ти класний чувак, але в мене зараз сам розумієш...

— Коротше, треба зустрітися і поговорити. Поки ти в Крим не полетів. Розмова дуже серйозна, по телефону не можна, відразу кажу.

— Добре, повернуся за тиждень...

— Не канає! — перервав я його. — Не доживу, боюся.

— Що ти мелеш?

— Нічого не мелю. Я, Барабаше, тепер не в тому стані, аби кидатися дарма словами. Приділи мені двадцять хвилин своєї дорогоцінної уваги. Без тебе все одно не полетять, якщо полетять, звісно. Клади свої чемодани в машину і під'їжджай, куди скажу. Це справді серйозно, Романе, навіть дуже серйозно, — я не давав режисерові передишки, пер напролом. — Ти ж знаєш, де і ким я працюю?

— Ну...

— Знову це твоє «ну». До моїх проблем ти ніяким боком не причетний. Вони, як кажуть юристи, напряму пов'язані з моєю професійною діяльністю. Пресують мене, Романе, як журналіста, це в двох словах. Але ти допомогти можеш, бо у вашому шоу-бізнесовому цеху в мене знайомих практично нема.

— А по телефону...

— Ні! — грубувато перебив я. — Якщо ти зараз не погодишся зустрітися, я перехоплю тебе в Борисполі, просто в аеропорту! І тоді проблеми почнуться в тебе! Телефон мій навряд чи хто прослуховує, а ось пасти мене цілком можуть, навіть уже пасуть, будь спокійний! Раз так, то я не матиму іншого виходу, крім як вивести на тебе одних дуже поганих редисок! Кожен, із ким я останнім часом спілкуюся, так чи інакше потрапляє під прес! Але якщо я з твоєю допомогою зможу отримати додаткові важелі для вирішення *своєї* проблеми, то *вашою* вона не стане. Усе зрозумів?

На тому боці Барабаш зітхнув.

— Де ти сьогодні взявся, Ігоре?

— Так що ти скажеш?

— О'кей. За тобою правда стежать?

— Правда, — в цьому я після останніх подій був більш ніж упевнений. — Тому я буду дуже обережним.

— Де і коли? Але май на увазі...

— Усе я маю на увазі! Полетиш ти на своєму літаку! До речі, навіть краще, що тебе після нашої зустрічі в Києві якийсь час не буде. Називай мені зараз будь-який свій улюблений заклад в районі центру.

На мить Роман задумався.

— Не знаю... «Мамай» є такий, в районі Подолу...

— Можеш там бути хвилин за сорок?

— Давай за годину. Поправка на пробки.

— Хай так. Усе, до зустрічі.

Замислено подивившись якийсь час на телефонну трубку, я заховав її в кишеню. Що мені ще потрібно для того, аби почуватися мобільним на нелегальному становищі? У тому, що треба лягати на дно, в мене не було жодних сумнівів. Навіть якщо я страхополох і накручую себе, після вчорашнього жодні заходи безпеки не будуть зайвими, лише додатковими.

Замкам на дверях своєї квартири я не довіряв. Навіть при тому, що їх аж два і двері броньовані, це зупинить лише випадкового злодюжку. Хто поставить перед собою мету проникнути в мою хату — проникне. Тому, зникаючи з дому на невизначений поки що час, треба взяти з собою найнеобхідніше — гроші і документи. Машину мені вже потрощили. Як потрощать телевізор, комп'ютер та DVD-програвач — горе, проте в порівнянні з учорашньою грою в слоника, погодьтеся, невелике. Витяг із примітивного сховку під ліжком коробку від DVD. Там — паспорт, банківська картка, на якій нудиться двісті баксів на чорний день, тоненька пачечка зелених банкнот — хоч цілий день перераховуй, все одно вісімсот двадцять доларів, військовий квиток, а ще — будете сміятися! — старий комсомольський. На пам'ять тримаю.

Ці два документи лишаю. Паспорт і гроші кладу до внутрішньої кишені куртки, до прав на водіння неіснуючим уже автомобілем. У сумку пакую подарований пістолет, чистий

светр, в окремих пакетик загортаю двоє трусів, три пари випраних шкарпеток — усі, які в мене є! — зарядку для телефону, CD-плеєр, зарядку для нього, зубну щітку, початий тюбик пастки, блокнот із всіма потрібними й непотрібними контактними телефонами, на третину прочитаний американський детектив про серійного вбивцю... Здається, все.

До переходу на нелегальне становище будь готовий! Завжди готовий, блін...

Наступний етап — вийти з дому. Ну, це якраз не дуже велика проблема. Збігаю на перший поверх, дзвоню в квартиру, вікна якої виходять не в двір з боку під'їзду, а на протилежну сторону, на вулицю. У цій квартирі живе одна мила бабуся-пенсіонерка, якій я періодично віддаю якісь не потрібні мені, але корисні їй речі: спорожнені скляні банки з кришкою-закруткою, порожні скляні пляшки з-під горілки, коньяку та пива, акуратно перев'язані стосики прочитаних газет та журналів. Через дорогу — пункт прийому вторинної сировини, а таке добро, як порожня склотара, в моєму холостяцькому барлозі ніколи не переводиться. Вона знає, що я — журналіст, і час від часу просить написати скаргу в ЖЕК, дільничному, у Святошинську районну державну адміністрацію, Київську мерію, Кабінет Міністрів України, а один раз навіть до Європейського суду. Не знаю, підвищували їй після цього пенсію, зменшували плату за гарячу воду, штрафували власників собак та котів, які безбожно серуть під її дверима та на дитячому майданчику, чи забороняли переривати серіали рекламою гігієнічних тампонів. Головне — це сприяло налагодженню добрих сусідських стосунків та породжувало взаємну довіру. Без довіри я не зміг би так просто, пояснивши свій вчинок професійною необхідністю, вилізти через її вікно. Вона навіть успіхів мені побажала навздогін.

Дуже вчасне і доречне побажання.

Тепер лишається проскочити до шосе, зупинити таксі, трошки поторгуватися і їхати на Поділ. Колобок я, колобок — від усіх утік.

13. Вся ця фанера

Вираз обличчя режисера Барабаша мені відразу не сподобався.

Те, що в Романа є щось від мізантропа, я помітив ще під час нашого першого знайомства. Потім мені пояснили речі, які я як особа, теж ніби причетна до творчої професії, зрозумів одразу: коли в Барабаша нема роботи чи робота його не цікавить як митця, а є лише черговим заробітчанством, режисер стає злюкою. Та щойно він зрозуміє, що нова пропозиція — не лише робота, а й творчість, то миттю ніби перероджується. Наче не дивився тільки що на тебе вовком і не цідив слова крізь зуби — мало не обніматися лізе. З таким станом речей в принципі миритися можна.

Але, побачивши мене зараз, Роман Барабаш сховав очі. Так, наче ми з ним по п'яному куражу мірялися статевими органами. І тепер, протверезівши, він боїться, що я почну без всякої лихої думки розповідати цю історію всім підряд, видаючи її за вдалий жарт. Або ще гірше — вважає, що про його падіння знає кожен мешканець планети Земля. Іншого порівняння мені зараз просто в голову не прийшло.

— Здоров, — я простягнув руку.

Режисер потиснув її коротко і мляво, хоча звичайно лупив по правиці з розмаху, так, аби лягнуло, і стискав руку, наче еспандер для розробки кисті.

— Точно нікого не привів?

— Ти ж мені не вірив...

— Ситуація змінилася. У мене літак за дві години. Бачиш, я зібраний, — Роман кивнув на велику зелену дорожню сумку, що притулилася збоку біля його стільця.

Біля нас виринула невеличка дівчинка з блокнотиком в одній руці та шкіряною книжечкою меню — в другій. Барабаш відмахнувся від книжечки, запитав кудись убік, і далі не дивлячись на мене:

— За кермом?

— А ти?

— В аеропорт на своїй машині не їздять. За мною вишлють транспорт.

— Ну, а я пішохід, — у подробиці втрати машини я вирішив не вдаватися.

— Горілка, коньяк?

— Нічого. Каву, — замовив я і тут же передумав — випите вночі все ще давало про себе чути: — Сто коньяку і каву, «американо».

— Так само, — кивнув Барабаш дівчинці, та відійшла, і він нарешті глянув на мене. В очах читалася тривога: — Я думав про твій дзвінок, Ігоре. Зйомки в Криму... Я сам не знаю, кому вони зараз потрібні і що там знімати. Просто мені вчора подзвонили з продакшну, на якому я працюю, сказали — є халтурка, рекламу банячити. Дзвінок пізно ввечері, я тільки з монтажу повертався. Виліт — сьогодні зранку. Більше не пояснили нічого. На ранок на мене вийшов незнайомий пацанчик...

— Чому — пацанчик? Ти бачив його?

— Голос по телефону молодий. Ввічливо говорив і дуже конкретно: збирайтеся, будьте готові, за вами заїдуть.

— А квитки на літак? Документи, все таке...

— Літак приватний.

— Оп-па! Чия ж це приватність?

— Не знаю. Більше нічого не знаю. Ти дзенькнув буквально за півгодини після нашої з ним розмови. Я тебе послухав, і в

мене щось склалося в голові. Вараво... мене хочуть забрати з міста.

Нам принесли замовлення, і Роман відразу перехилив весь коньяк, закурив його сигаретою. Я відсьорбнув зі свого бокалу тільки половину, запив кавою.

— Чому ти так вирішив?

— Не знаю. Отут усе, — Барабаш несильно ляснув себе долонею по лобі. — Спочатку в пожежному порядку робиться замовлення на зйомку. Нікого не цікавить, що я монтую фільм. Потім виявляється — зйомка настільки спішна, що навіть подано приватний літак. І далі невідомо, хто замовник і що знімаємо. Кажуть, на місці буде зрозуміло. О'кей, таке теж трапляється. Але тут дзвониш ти і попереджаєш — за тобою можуть стежити. Ігоре, — режисер нахилився до мене через стіл, дихнувши свіжим коньячним духом, — ти бачив «хвоста» чи ти думаєш, що він є?

Питання справді цікаве.

— Чесно? Я відчуваю його.

— Але не бачиш?

— Не бачу.

— О! — Барабаш підніс угору сигарету, сизий дим потягнувся до стелі. — Аналогічна фігня і в мене. Я відчуваю те, про що зараз тобі кажу. Напевне не знаю, та щось підказує — я не дуже помиляюся. І часу в мене, — він глянув на годинник, — лишилося зовсім мало. Не хочу, аби в когось виникли підозри, що я це відчуваю. І приїхав я сюди, бо хотів сказати тобі це не по телефону. Ось так, сам на сам. Якого дідька коїться, Вараво?

— Поки не знаю, — я був майже чесний. — Може, ти і правий. Краще, аби тебе ніхто ні в чому не запідозрив. У мене становище набагато гірше, ніж можна уявити. Навіть якщо за мною немає «хвоста», все одно я небезпечний співбесідник.

Тому просто дай відповідь на кілька запитань, і лети в свій Крим.

— Якщо зможу.

— Зможеш. Ти зняв Сонцевій три кліпи, правильно?

— Правильно, — Роман навіть не спитав, до чого тут Сонцева.

— Значить, ти мав справу з Бобровим як продюсером?

— Ага! — Тепер Барабаш похвастався. — Бобер від наркоти загнувся, правильно? Ти цю історію копаєш, когось зачепив, і тепер у тебе неприємності? Тому окремих спільних знайомих, твоїх і Боброва, розводять у часі та просторі? — Плечі його розпрямилися. — Тепер ясно, звідки можуть в цій історії ноги рости! Ха! Усе це складно, коли чесно сказати, але цілком можливо. Я вгадав?

— Правда, Романе, ще сам нічого не знаю, — тут я трошки збрехав, зате брехав упевнено. — Давай не гадати на кавовій гущі, просто я запитую — ти відповідаєш. Годиться?

— Поїхали! — махнув рукою режисер.

Нічого не змінилося, просто він вирішив, що зрозумів ситуацію, а значить, може певним чином контролювати її. Зникла невизначеність. А значить — зникла і напруга.

— На Сонцеву працювала постійна команда?

— Я сказав би — не на Анжелу як людину, а на весь проект Боброва. «Ангела Сонцева» — це бізнес-проект.

— Наталка Зима була в цій команді?

— Зима? — Барабаш відсморбнув кави, шморгнув носом, додав цукру. — Це така, з носом?

— Не знаю, яка вона. Але про її легендарний ніс уже начуваний. Справді все так запущено?

— Ніс як ніс. Дві дірки, — знизав плечима Барабаш. — Тільки для молоді дівчини справді задовгий. Якщо напружитися і уявити собі її личко з іншим носом, не таким буратіністим,

то вона ще так і нічого. А в неї на додачу до носяри ще якась хрінь на обличчі... — Перехопивши мій запитальний погляд, режисер пояснив: — Знаєш, є такі люди, з цяточками по щоках? Не прищі, якась така давня шкірна хвороба. Це лікується, тільки за гроші.

— Усе за гроші лікується. Навіть, — я витримав паузу, — сексуальна орієнтація.

— Ти он про що? Ага, ходили про Зиму такі розмови. Тільки мені, знаєш, якось чужа орієнтація фіолетово. До того ж мужики, сам розумієш, на тьолу з такими особливими прикметами не особливо і клювали.

— А жінки?

— Кажу ж тобі — мені бім-бом! — Роман знову відсьорбнув кави. — Для чого тобі це треба?

— Так, просто. — Від прямої відповіді я вирішив ухилитися — дізнавшись про зникнення Наталі Зими, ще однієї людини, причетної до команди вбитого Боброва і потерпілої Сонцевої, Барабаш може зробити неадекватні висновки. — У мене з нею зустріч, хочу знати, як себе з нею поводити. Я ж у вашому шоу-бізнесі ні чорта не рубаю...

— До речі, про шоу-біз: якраз Зима просікала абсолютно всі потрібні фішки та вигадувала нові. Звідки це в неї — не знаю, тільки Бобров Наталку цінував. Хоча я із зимою мало спілкувався. З нею, власне, майже ніхто не спілкувався особливо. Вона постійно при Сонцевій була, на людях більше мовчала. Але, думаю, кермувала проектом майже на рівні з таким досвідченим зубром, як Бобрик.

— Була постійно при Сонцевій — це як?

— Поняття не маю! — розвів руками Барабаш. — Ось ти натякнув, наче Зима — лесбійка... У Анжелку вона таки була закохана. Можна сказати — факт. Сонечко, правда, не по цих ділах. Навпаки — на мужиків слабка. Сам не бачив, знову ж

таки, але чутки про її інтимні пригоди в певних колах ходять і досі. Чого ти так дивишся?

— Нічого. — Мені чомусь пригадався відбиток губ на дзеркалі у ванній. — Значить, Зима в свою подругу була безнадійно закоханою?

— Хтозна, — Роман допив рештки кави. — Те, що часом Сонцевою керувала Наталка, — факт. Як офіційно її посада називалася, теж не задумувався. Боброва такий розклад більш ніж влаштовував: через Зиму узгоджувалися всі концертні графіки, вона фільтрувала пресу, сиділа з Анжелою в гримерці. Фактично більшість сторонніх спілкувалися з Сонцевою тільки через Зиму. Усі зовнішні контакти вона замкнула на собі. Крім особистих, звичайно, — Роман криво посміхнувся. — Тут на Анжелку ніхто не впливав. Казали, поки вона не почала ставати чимось типу «зірки», з подібними речами було простіше. А як підкосила Сонечко «звіздянка» — все, звиздець, туши світло... Ось ти запитуєш, а я тепер починаю розуміти: Анжела Сонцева реально була особистим життям Наталки Зими. І зробив з дівчинки перспективну «зірку» не тільки Бобров — Зима як подруга теж чимало здоров'я в цю справу вклала.

— Здоров'я?

— Ну, це, канешно, в смислі переносном, як класик писав...¹ Знаєш, чому Брайан Епштейн свого часу успішно розкрутив Бітлів? Бо був педиком і безнадійно закохався в Джона Леннона. Ось і доклав максимуму зусиль, аби зробити з нього мегазірку на всі часи.

— Думаєш, Зима і Сонцева — такий самий випадок?

— Порівняння не дуже доречні, правда. Але аналогію провести можна. І взагалі, суть одна — кохання творить чудеса. Фраза закоцана, але правдива, нічого не скажеш. До речі, про

¹ Роман Барабаш цитує культову в культурно-мистецьких колах п'єсу Леся Подерв'янського «Гамлет, або Феномен датського кацапізму».

коханья: у Наталки все ж таки була одна подружка. Тепер ось подумав — справді, для інтиму. Рая Лисиця, часто на майданчику в мене тусувалася. Не тільки коли кліпи Сонцевої знімали, взагалі — вона про шоу-біз для різних гламурних видань пише. Щось мене в ній завжди насторожувало, а коли вона вичисляла Сонцеву і наткнулася, як водиться, на церберу Наталку — все, наче щось перемкнуло. Кіно наше з тобою знімали, між іншим — на всіх епізодах, де потрібна була Сонцева і де за кадром завжди маячила Зима як персональний зброєносець, там же крутилася і Лисиця.

— Це ні про що не говорить.

— Так я ні про що і не говорю! Просто Рая Лисиця, так я собі думаю, знає про Наталку Зиму більше, ніж я. І якщо тебе цікавить особистість Зими, шерше ля фам, жінку шукай. У мене навіть десь її телефон у мобілці забитий...

Поки Барабаш шукав потрібний номер, я допив коньяк, запив його захололою кавою і про всяк випадок роззирнувся. Нічого, наша парочка не привертає зайвої уваги.

— Так, записуй, — режисер продиктував мені номер глянцевої журналістки на прізвище Лисиця, потім діловито промовив: — Якщо ти про все запитав, мені правда треба тікати. Хто б там не замовив для мене літак і чим би там не довелось займатися — без грошей у Криму точно не кинуть. Часи тепер не ті. А ще років п'ятнадцять тому, пам'ятаю, коли братки бабло відмивали...

— Ти знаєш про Анжеліну заморочку? — перебив я Барабаша.

— Заморочку? — не зрозумів той.

— Вона відмовлялася співати на приватних вечірках. І навіть дуже закритих. А за це, як я знаю, платять на кілька порядків більше. Чому вона відмовлялася? Гроші не потрібні? Зима не радила? Голос боялася посадити чи зірвати, берегла його таким чином?

— Голос? — Роман реготнув, і тепер його реакція здалася справді щирою. — Вараво, ти дорослий мужик, а таке теля Боже! Який голос?

— Свій, — тепер я нічого не розумів. — Щось не так?

— Якраз усе так! Анжела Сонцева, чувак, ніде ніколи не співала наживо. Концерти — це все фанера, фонограма, хіба не знаєш? Америку відкрив?

Звичайно, я чув, що поп-співачи переважно співають під фонограму. Рокери навіть акції протесту влаштовують типу: «Живим звуком по фанері!» чи щось подібне. Газети про це пишуть, телевізор про це говорить, усі про це знають, ніхто нікого за руку не ловить, усіх це влаштовує. Але, але, але...

— Що значить — ніде і ніколи? Хто ж тоді співає?

— Ой, Вараво, поясню популярно і один раз. Є студії звукозапису. Співак зачиняється там і без зайвих вух записує пісню чи цілий альбом. Потім така фонограма здебільшого використовується під час концертів. Сам подумай: Сонцева в часи, коли в артистів починаються якраз жнива — курортний сезон там, вибори, збірні концерти, Новий рік, корпоративи, — виходить на сцену по кілька разів на день чи взагалі — за вечір чи ніч. Нехай один вихід вона ще відспіває вживу. Згоден — нехай два. Але так вона ризикує посадити голос. А голос цей, як ти сам чув, у дівчини достойний. Дає ж Господь таке одній людині: порцеляна замість голови, у цій порцеляні — дешиця мізків на кіло тирси, скажений передок і класнючий голос. Прямо джазовий, я б сказав. Не для попси — це вже мені повір. Правда, на джазі хрін заробиш, а на попсі піднімаються...

— Так що там із фанерою?

— А, дуже просто: всі виступи і всі концерти Анжела Сонцева працює під фонограму. І в цьому не одинока. На зйомках кліпу теж включається фонограма, під яку співачка не соромиться старанно розкривати рота. Потім відео монтується і

зводиться під ту ж таки «фанерку». Не думав, Ігорє, що такі елементарні речі тебе здивують. Як справді співає Сонцева, бачило і чуло досить обмежене, як я собі думаю, коло людей.

Микола Бобров, продюсер. Наталя Зима, краща подруга і координатор.

Одного вбили. Друга зникла.

Мені потрібно знайти Раю Лисицю.

Думками я вже далеко від Роми Барабаша, тому розмова дуже швидко зіжмакується, і режисер, підхопивши сумку і залишивши на столі гроші за все, залишив мене за столиком самого.

На метро я доїхав до залізничного вокзалу.

Там без проблем знайшов гурт тітоньок, котрі пропонували квартири з подобовою оплатою. Домовився «тут недорого» за тридцять баксів на ніч, і мене провели на вулицю Кудряшова, де на шостому поверсі панельного будинку чекала невеличка однокімнатна квартира з мінімальною обстановкою: диван, обдертий письмовий стіл, порівняно новий телевізор на тумбочці та телефонний апарат на стільці, стіл та холодильник на кухні. На диван господиня вже поклала чисту постільну білизну та два рушники — махровий банний і маленький, для обличчя. Сказала, що живе в сусідньому під'їзді, це — квартира її померлої мами, і в разі чого я можу до неї звертатися. Годувати постояльця треба? За додаткову плату організує... Ні, дякую, годувати постояльця не треба. Йому потрібен спокій.

І ще — телефон з виходом на міжмісто. За ці розмови господиня бере гроші окремо: п'ятдесят гривень наперед. Не торгуючись, лишаю їй гроші. Нарешті двері за хазяйкою зачиняються, я завалююся на диван горілиць, не скидаючи черевиків, і втуплююся в поклеєну старими, де-не-де жовтіючими шпалерами стелю.

Що я дізнався принципово нового? Зовсім нічого. Просто тема співу під фонограму, яка всім давно відома і всім давно набридла, не виникала до цього дня. І не виникла б досі, аби я зовсім випадково не обмовився про загалом невинну примху Сонцевої — не співати приватним чином.

За великим рахунком, навіть тут нічого особливого і кримінального нема. Співання під фонограму — питання швидше професійної етики артистів, ніж карного кодексу. Проте Анжела Сонцева робить довкола свого співу аж надто велику проблему. Її помічають навіть не близько причетні до її професійного зростання люди. А несподівані висновки з цього роблю поки що тільки я, зовсім сторонній та далекий від шоу-бізнесових справ персонаж.

Отже, Анжела Сонцева співає під фонограму. Це не афішується, але й не особливо приховується. Так є, такі звичаї, із цим хтось мириться, хтось — ні, але в цілому фонограма — не злочин.

Випитий коньяк і повторена після того, як режисер пішов, порція неабияк стимулюють уяву. І я промовляю до стелі фразу, що так і проситься на язик:

— Припустімо, Анжела Сонцева просто роззявляє рота. Може таке бути?

У порожній кімнаті версія відбивається луною від стін. Я рвучко підводжуся, проходжу в ванну. Там на стінці висить маленьке дзеркальце. Пускаю холодну воду, хлюпаю собі на обличчя, дивлюсь, як по ньому стікають краплі, і говорю сам до себе, продовжуючи думку:

— Таке може бути. Тільки для чого це потрібно? І чому за це вбивають?

Тепер ситуація, коли Наталка Зима ревно оберігає Анжелу Сонцеву від зайвих сторонніх контактів і фільтрує всі її публічні появи та заяви, починає виглядати інакше. Це можуть

бути звичайні ревнощі, бо Зима закохана в Сонцеву. Але — і в світлі останніх подій це більш імовірно — Зима знає всі таємниці Анжели. І оберігає не саму співачку, а береже проект від викриття та провалу. Зробити з коханої «зірку» — це особисте. Чужа фонограма — спосіб зробити це. І раптом виникає ситуація, коли знання Наталі Зими стають небезпечними. Через те вона зникає.

Микола Бобров теж знав усе. І ці знання так само комусь почали загрожувати. Тому його вбивають, причому — досить підступним способом. Після цього починається зовсім інша історія...

Стоп, стоп.

Присівши на край ванни, я стиснув пальцями скроні. Убивають не за це. Навіть якщо припустити, що Анжела Сонцева співає не сама, до наркобізнесу, із яким пов'язана нагла смерть Миколи Боброва, це не має жодного відношення. Треба розвести ці два сюжети: історію Боброва та історію Сонцевої. Ну, з Бобровим все більш-менш ясно. А ось чи є історія в Сонцевої?

Чому я запитую себе про це? Ось чому: в разі припущення, що Сонцева співає під чужу фонограму, виникає інше припущення — історія злету буковинської Попелюшки, описана в Інтернеті, теж може бути історією чужого життя. А ось це припущення в мене є реальна можливість перевірити.

Просто зараз.

Коли номер, яким давно не користувався, раптом стає потрібен, він знаходиться швидше, ніж той, який набирив тиждень тому і вже забув. Координати свого однокурсника Вітьки Насінчука, який після навчання з патріотичних міркувань повернувся в рідні Чернівці і тепер став там заступником редактора популярної міської газети, я знайшов майже відразу. Телефончик, правда, чотирирічної давнини. Він лишав мені

номер, коли приїздив на зустріч випускників. Але наберу, іншого однаково нема.

— Алло, добрий день. Чи можу говорити з Віктором Насінчуком? Київ турбує, — додаю чарівну фразу, яка чомусь примушує народ на місцях швидше ворушитися.

— Пан Насінчук тепер має інший телефон, — відповідає немолодий жіночий голос.

— Можете дати, якщо він не секретний?

— Чому секретний? Прошу писати...

Записую під диктовку номер, накручую диск древнього апарата.

— Алло, добрий день. Мені сказали, що за цим телефоном можна знайти Віктора Насінчука...

— Вам правильно сказали. А ви хто? — тепер зі мною говорить молодий жіночий голос.

— Київ на дроті, — знову обмежуюся відповіддю.

— О! — зовсім по-дитячому вигукують на тому боці, з Чернівців. — Зараз з'єднаю, якщо він не зайнятий...

— Навіть якщо зайнятий, все одно з'єднайте, будь ласка. Скажіть — Ігор Вараво турбує.

Слухавка виконала спрощену версію «Місячної сонати» Бетховена.

— Привіт, Вараво! Скільки світових років! — відгукнувся Насінчук. — Чого це Київ раптом згадує про скромні старенькі Чернівці? Ви там євроінтегруєтеся, а ми тут до Європи ближче, досвід переймаєте?

— Вітьок, у тебе завжди містечковий та регіональний патріотизм перетягував здоровий глузд. Правда, саме такі люди на місцях нам, киянам, і потрібні. Аби тільки не було сепаратизму і містечкового шовінізму, — обмін обов'язковими люб'язностями на цьому вважаю закінченим. — Ти зараз дуже зайнятий?

— Я завжди зайнятий, так що кажи, — поблажливо відповів Насінчук.

— Ти в нас тепер хто? Секретутку завів...

— Я у вас тепер головний редактор. З нового року, вже третій місяць пішов. Про це, правда, преса не так широко пише, як про деяких журналістів, котрі детективи клепають. Начувані, начувані, я тут усім нашим кажу, що з тобою знайомий.

— А я, до речі, завдяки літературній діяльності з однією вашою землячкою познайомився. Анжела Сонцева, є така «зірка» естради...

— Ну, так, «зірка» на ім'я Сонце... Пам'ятаєш, Цой таку пісню співав? От хто «зіркою» справжньою був, скажи? Не те що тепер...

— Ви там що, Сонцевою не пишаєтеся? Де ж хвалений регіональний патріотизм?

— Вараво, це у вас там, у столиці, вона ніби «зірка». А тут, у Чернівцях, співала собі у «Водограї», жила, зірок з неба не хапала. Її навіть тепер, коли про неї медіа заговорили, мало хто спеціально пригадає.

— «Водограй» — це ресторан?

— Ага. Цілком пристойний, до речі. Не супер-пупер, але в нас нічого не супер-пупер. Годують нормально, ціни на рівні, обстановка не гидка.

— Що це означає?

— Нема пропалених скатертин та подертих штор. Цього вже досить.

— Ти сам там бував?

— Тобто — чи застав я там Сонцеву за роботою? Якось приймали ми колег із Румунії, накривали там поляну. Співала якась шансонетка, з місцевих. Та й не Анжела зовсім, і не Сонцева...

Отак!

— А... гм... хто вона тоді?

— До вас там хіба не доходить? Галя її звати, Галя Чепелик.

Анжела Сонцева — це такий красивий сценічний псевдонім. Ну, як Тіна Кароль, Ані Лорак, Валерія чи Мадонна. Так важко здогадатися?

Я спробував говорити так, ніби нічого сенсаційного щойно не почув. Хоча навряд чи наявність у артистки справжнього імені та сценічного псевдоніма можна сприймати як сенсацію. Просто у відкритих джерелах, доступних мені для збирання інформації про Сонцеву, жодних згадок про Галю Чепелик не зустрічалося.

Приховує чи не афішує?

— Коротше, співала наша Галя в ресторані, там стала Анжею. Ну, погодься, старий, співачка Анжела звучить краще, ніж співачка Галя, — тим часом вів далі Насінчук. — Нічим особливим не була, для ресторану — нормально, для великої сцени — сумнівно... Ну, потім уже, десь через рік, випадково дізнаюся — шансонетку в Київ забрали, кують «зірку» шоу-бізнесу. Наші з відділу культури навіть статейку тиснули.

— Про Сонцеву?

— Про буковинців, які звучать. Сонцеву згадували в контексті.

— І що тоді писали?

— Кажу ж тобі — нічого особливого. Ось, мовляв, не так давно нова «зірка» засяяла на естрадному небосхилі України. З неї поки що цього досить. Не той рівень поки, коли чесно. Між іншим, — Насінчук ніби пожвавився, — з того часу, як Сонцева зазвучала, у Чернівцях з гастролями тільки раз і була. Дивно якось: кругом катається, а тут ніби уникає.

— Давно це було?

— Десь минулого літа, чи що... Наші ще робили з нею бліц-інтерв'ю. Окремого не давала, тільки прес-конференція. І тепер

уже ніякої Галі Чепелик. Згадав, тоді якась дівчина з її свити на-полегливо просила, аби в газетних публікаціях та на місцевих інтернет-сайтах «зірка» не згадувалася як Галя.

— Дівчина зі свити? Така... носата?

— Поняття не маю! Не дивлюся кобітам на носи, в них є місця більш сексуальні, ги-ги... Там на саму Анжелу-Галю приємніше дивитися, що мені її помічниці... Наступного дня після концерту вона в Кіцмань прокаталася, до батьків. Але приватним порядком. Наші, з місцевого телебачення, погнали за нею, так вона в батьківській хаті зачинилася і не виходила. Постояли хлопці, покурили — і назад. Приватне життя, розумієш, за сімома замками. Навіть у таких записюх, прости Господи, — Насінчук зітхнув.

— Не дуже ви там її любите, як я розумію...

— Неправильно ти розумієш, Вараво. Хтось, може, її і любить — як кобіту чи як співачку. У нас тут таких фанатів вистачає. Просто я, братику, таку публіку не дуже люблю. Мої погляди ти знаєш — кожен, хто виїхав з малої Батьківщини, сьогодні дезертир. А дезертирам ніколи пам'ятників не ставили. Тут треба жити, на місцях, і краї піднімати! — Насінчук, сівши на свого улюбленого коника, почав заводитися. — А то до столиць втекти за легким хлібом кожен готовий, тут людей немає, працювати нема з ким, а вони всі...

— Ясно з тобою все, Вітько. Містечковий патріотизм це називається.

— Називай, як хочеш! Тільки я все одно не дарма з вашого Києва на свою Буковину...

— Словом, — неввічливо перервав я його, — ви там у себе про Анжелу Сонцеву знаєте небагато?

— Про Галю Чепелик — ще менше. Тут, повір мені, братику, є більш хвилюючі теми. Чого це вона тебе раптом узагалі зацікавила? Ти, здається, криміналом займаєшся? До речі, Вараво, добре, що ти об'явився. Я саме збирався тебе шукати... У нас тут

одна справа розкручується... Коротше, треба хорошій людині допомогти. Публікація в київській пресі тут дечого важить.

— Оп-па! А як же регіональний патріотизм? Усе ж таки позираєте на столицю, не можете без неї, своїми силами?

— Ми якраз можемо і хочемо. Тільки ті, з ким хороші люди воюють, місцеві важелі впливу не визнають. Ну, то їх проблеми. Столиця мусить допомагати регіонам, бо зовсім у нас тут усе розкрадуть. Ти подумай, братику, подумай... Зацікавлені особи навіть дорогу оплатять, готель, добові... Я тебе, тим більше, знаю, а кращої рекомендації їм не треба...

— Подумаю, — збрехав я. — Стосовно Сонцевої — так, темка одна наклеюється. Для кіно, — знову брешу. — Хочеться зібрати якісь біографічні відомості, етапи великого шляху, знаєш, таке різне...

— Приїжджай. Заодно і про Анжелу твою тут хтось щось допоможе знайти. Хоча нічого там особливого не знайдеш... Співала в ресторані, потім заспівала з телевізора...

— До речі... Ти тоді, коли бачив її виступ... Вона сама співала?

Ляпнув — і пошкодував. Та, схоже, Насінчук не зрозумів.

— Тобто — сама? Сама. Соло. Клавішник, гітара і вона. Буває, що дві співачки на зміну виходять, тільки тут вона сама справлялася. Чого це ти?

— Так, нічого, — пора закінчувати цю розмову. — Гарзд, Вітьок, дякую. Будемо на зв'язку.

— Ага, давай, давай, бувай! Про тему, яку я закинув тобі, подумай. Забойна тема, не прогадаєш.

Я поклав трубку на важіль і раптом відчув страшенну втому. Вимкнувши мобільник та про всяк випадок — хазяйський телефон, я скинув черевики, куртку і, як був, одягнений, замотався в хазяйську ковдру. Враховуючи, що за ці дні почало коїтися в моїй голові, вирішив заснути, проспатися як слід.

Нехай голова відпочине. Може, тоді вузол думок розв'яжеться швидше.

Дунав, довго крутитимуся, та провалився в сон, щойно заплющив очі.

Коли розплющив їх, за вікном уже було темно. Циферблат кволо висвітлював початок сьомої вечора. Полежавши трошки в темряві, я, крекчучи, підвівся, знайшов вимикач, повмикав світло по всій квартирі, навіть у ванній та сортирі, і поставив чайник. Потім одразу вимкнув його: заварки нема, холодильник так само порожній. Благо, супермаркет поруч, піду за продуктами.

У ліфті я ввімкнув мобільний телефон.

У супермаркеті, саме тоді, коли я, купивши яєць, сосисок і чаю, думав, брати коньяк чи ні, телефон задзвонив. Глянув на номер, що висвітився, — Люська Корбут. За останній тиждень її номер я вивчив напам'ять.

— Так, слухаю.

— Ти куди зник, Вараво?

— Хворію.

— Та в курсах, в курсах. Думаю, тебе це зацікавить: завтра рано твоя ненаглядна Сонцева прес-конференцію дає. Обіцяє зробити сенсаційну заяву. Замануха, мабуть, але ж вона зараз якраз у топі після аварії... Так що приходь, акредитація на місці...

14. Оголошується зміна іміджу

Може бути, що в мене прогресує шпигуноманія. Насправді ж за мною ніхто не стежить, і я даремно витрачаю свою без того дрібну грошову заначку на убогу зйомну квартиру.

Якщо це так, то на прес-конференцію до Анжели Сонцевої можна йти спокійно.

Але навіть якщо я заспокоюю себе і за мною таки стежать, на пресуху до Сонцевої все одно можна йти спокійно.

Так, я не виходив зі своєї квартири, і після пригод у міліції та неприємностей із машиною це не може викликати особливих підозр. Принаймні, вчора після розмови з Люською мені на мобілку дзвонив тільки Грузин, аби переконатися — я живий і зі мною все в порядку. Ті, хто робив мені китайські попередження, знають цей номер. Тим не менше, вони не нагадували про себе.

Отже, теоретично погані хлопці думають, що я заліг у себе вдома, злякався і нікуди не виходжу. Знову ж таки теоретично вони могли пошукати мене на роботі, де отримали б відповідь: «Варава хворіє». Значить, моя поява на прес-конференції Сонцевої буде помічена не відразу. Коли ж мене там помітять — а помітять, до бабки не ходити! — то навіть у такому разі я матиму невеличку фору. Адже для тих, хто переконаний в тому, що об'єкт вдома, поява об'єкта зовсім в іншому місці буде несподіванкою. Несподіванку треба перетравити.

Поки вони будуть її перетравлювати і приймати якийсь рішення, я зникну. Хай шукають.

А коли я побачив, скільки народу зібралось подивитися на Анжелу Сонцеву після аварії, взагалі відчув душевне піднесення: тут стільки народу, що загубитися серед зібрання буде досить просто. Ця обставина вкупі з тим, що мене, очевидно, все ж таки не шукають, теж давала додаткову перевагу.

Намагаючись триматися непоміченим, я протиснувся в найневигідніший куток конференц-залу, за вішалкою. Тепер з одного боку мене заступала власне вішалка з верхнім одягом, з іншого — оператор з телекамерою. Лишалось тільки чекати.

Дивно — героїня дня не запізнилася. Журналісти пожвавилися, розступилися біля входу, роблячи їй живий коридор, і Анжела Сонцева, в яскраво-білому брючному костюмі, який

доповнював жовтавий колір її волосся, туфлях на високих каблуках та в окулярах із затемненими скельцями, пройшла до столу і вмостилася біля мікрофону напроти таблички зі своїм іменем.

Мабуть, вона схудла в лікарні за цей тиждень — білий костюм сидів на Сонцевій, як на мене, надто вільно. Якщо не сказати — мішкувато.

Сівши, помахала присутнім рукою. Хтось заплескав у долоні.

— Жива, жива, не бійтеся! — сказала вона, і я мимоволі прислухався до її голосу.

Сказати Анжела встигла не так уже й багато. Але можете мене розпинати — саме цим голосом вона виганяла мене зі своєї палати. І саме цей голос дзюрчав мені на вухо в темряві моєї холостяцької «хрущоби». Ідіотський висновок, але інший не напрошується — говорить вона, принаймні, своїм голосом. Хоч не робот, не кіборг, і то добре.

Тим часом біля Анжели примостився ще один чоловік, не знайомий мені. Рожеві щоки, старанно виголене підборіддя, дорогий піджак, під піджаком — строгий синій гольф. При цьому — волосся, забране на потилиці в «кінський хвіст». Напруживши очі, прочитав на табличці: «Антон Назаров». Це ім'я мені так само нічого не говорить, як і його зовнішність. Не вистачає третього учасника, табличка з його прізвищем стоїть поряд із третім мікрофоном. Я знову напружив зір, намагаючись вчитатися зі свого місця в напис.

Не може бути. Вірніше, може. Але не буває.

Роман Каракай.

Мимоволі сахнувшись, я обмацав поглядом зібрання, вишукуючи дівчину, особливі прикмети якої — довгий ніс і вражена шкіра на обличчі. Запримітив Люську Корбут — висунулася на перший план. Нікого, схожого за зовнішніми ознаками

на Наталю Зиму, в залі не було. Як виглядає Рая Лисиця — я тим більше не знав, але без надії сподівався, що вона дасть про себе знати хоча б одним запитанням. Урешті-решт, у мене є її актуальний телефон.

Зате я нарешті побачив Каракаю.

Спочатку живим коридором пройшов кремезний хлопець у костюмі без краватки. Піджак робив його квадратні плечі ще більш схожими на геометричну фігуру. Не дійшовши до стола трьох кроків, він розвернувся, відтерши плечем когось із камерою, і пропустив перед собою хазяїна.

Каракай виявився непоказним чоловіком. Середній зріст, нічим не примітна зовнішність, хіба шкіперська борідка додавала йому помірної схожості з татом дядька Федора з мультика про Простоквашино. Ще одна прикмета — задовгі, як на мене, руки. Помітно, що піджак йому шили з урахуванням цієї особливості будови кінцівок. Тримався Роман Каракай стримано, як людина, котра веде не публічний спосіб життя і тепер змушена порушувати якусь персональну обітницю. Ураховуючи те, що я про нього знав, нічого дивного в подібній поведінці не було.

Дивною була вся ця компанія: співачка Анжела Сонцева, невідомий мені рожевощокий кінь Антон Назаров і Роман Каракай, один з найбільш потужних постачальників наркотиків на київський — та взагалі український — «чорний» ринок.

— Добрий день, — звернувся до зібрання Антон Назаров; і журналісти заклацали кнопками диктофонів, заблимали спалахи фотоапаратів, оператор біля мене, як і решта його колег, почав запис. — Дякую, що ви всі прийшли сьогодні. Значить, доля вашої, не побоюся цього слова, улюбленої співачки Анжели Сонцевої вам не байдужа. А те, що вона — ваша улюблена співачка, підтверджує ваш прихід на нашу зустріч. Невже ви б витрачали час на людину, яку ненавидите?

Серед присутніх пробіг ввічливий смішок.

— Спочатку хочу запевнити вас зайвий раз — Анжела жива, здорова і сьогодні вранці її виписали з лікарні. Вона буде перебувати якийсь час під наглядом лікаря вдома, але це зовсім не заважатиме їй працювати над новим проектом. Власне, про початок нового проекту я, Антон Назаров, сьогодні оголошую офіційно.

Він спеціально зробив паузу, аби отримати доречні в такий момент аплодисменти.

— Розумію, що без певних пояснень наша зустріч буде не повною. Усім відомо, що поки Анжела була в лікарні, з її продюсером, Миколою Бобровим, стався, — пауза, — нещасний, я б сказав — трагічний випадок. Він пішов із життя у розквіті сил, зробивши для Анжели максимум того, що може зробити людина нашої професії. Тому, думаю, всім вам зрозуміло — проект повинен жити і розвиватися хоча б як пам'ять про Миколу. Через те мій продюсерський центр, який вам дуже добре відомий, у моїй особі запропонував Анжелі співпрацю. Як бачите, Анжела Сонцева прийняла цю пропозицію.

Я нічого не знаю про продюсерський центр Антона Назарова. Але моє незнання — не показник. Я взагалі багато про що за останній тиждень дізнався вперше. Раз ніхто не заперечує, значить, продюсерський центр, керований Антоном Назаровим, справді відомий присутнім. Нічого, доберуся до Інтернет-кафе — запитаю в якої-небудь пошукової системи. Удома я поки що з'являтися не збираюся.

— Але, — тим часом вів далі Антон Назаров, — це не всі оголошення. І не всі сюрпризи сьогоднішнього ранку. — Він витримав потрібну в подібних випадках паузу. — Ви побачите, а вірніше — почуєте зовсім іншу Анжелу Сонцеву. Не ту сонячну дівчинку-шелихвістку, до якої, на мій особистий жаль, ви всі звикли. Анжела запропонувала мені зовсім інший музичний

проект і відтепер планує працювати лише в такому напрямку. Це буде серйозна музика, це будуть зовсім інші тексти, це не буде чиста розважалівка; і, як ми сподіваємося, Анжела Сонцева дасть гідну відповідь і Діані Арбеніній, і, не побоюся такої зухвалої заяви, самій Земфірі!¹

Знову — запрограмовані оплески. Цього разу — дещо обережні, швидше реакція на несподівану зухвалу заяву, аніж щирі привітання амбіційних планів продюсера та співачки.

— Пісні для альбому «Сонце від заходу до світанку» Анжела писала сама, як і було оголошено, — говорив далі її новий продюсер. — Але насправді ці тексти — не найкращий доробок співачки, не найліпші зразки її поетичної творчості. Анжела відкрилася для мене з несподіваного боку. Не знаю, чи можна описати двома словами поезію та музику, яку запропонує своїм шанувальникам Сонцева, але я спробую. Знаєте, це щось таке... живе, — продюсер помацав повітря перед собою. — Не гумове, не картонне, розумієте? Не те, з чого складається поп-музика, з якою вже звикли асоціювати Анжелу. Словом, це буде інша Сонцева, і ми дуже сподіваємося, що такою вона не втратить старих прихильників та здобуде нових. Розуміючи, що новий проект, пов'язаний із кардинальною зміною стилю та іміджу співачки, досить ризикований, ми вирішили підстрахуватися і знайшли підтримку в особі шановного Романа Каракаая. Якому зараз я і передаю слово.

Цього разу оплесків не було.

— Добрий день, — Каракаай прокашлявся. — Вибачте, трошки застудився. Погода самі бачите, яка... Очевидно, присутнім тут відомо, що я є співвласником мережі нічних клубів. Вони

¹ Діана Арбеніна — лідер популярної російської групи «Ночные снайпери». Земфіра Рамазанова — лідер групи, яку назвала своїм ім'ям. Обоє співачок преса називає найбільш яскравими представницями «жіночої лінії» в сучасній російській рок-музиці. У своїй музиці вони практикують змішування різних стилів, характерних для цього музичного напрямку.

працюють не лише в Києві, а й за його межами. Подробиці ви прочитаєте в прес-релізах. Від себе додам — кожен із наших клубів був і залишається хорошим майданчиком як для молодих, так і відомих виконавців. Ураховуючи те, що співпраця з попереднім продюсером Анжели Сонцевої якось не складалася або, гм, не могла нормально скластися, ми запропонували співпрацю пану Назарову. Глядачам та слухачам буде представлений принципово новий продукт. Тому є певний ризик неприйняття. Аби зробити цей ризик мінімальним, ми взяли частину його на себе: Анжела Сонцева з новим альбомом, запис якого почнеться вже за два тижні, отримає можливість виступити в кожному з наших клубів. Рекламу та промоцію такого своєрідного туру, я б назвав його клубним туром, ми беремо на себе. Заради привернення до нового проекту Анжели якомога більшої уваги квитки на її виступи в нашій клубній мережі будуть дешевші на п'ятдесят відсотків. — Пауза, яку він витримав після цих слів, теж призначалася спеціально для вдячних оплесків, і Каракай отримав потрібну їх порцію. — На інші дні ця скидка не поширюється. — Тут ніхто не плескав. — Думаю, результат не змусить себе довго чекати і він буде успішним. Дякую за увагу, і вибачте — мушу йти. Усі подальші коментарі вам дасть пан Назаров.

Поки всі включно зі мною переварювали цю несподівану інформацію, Роман Каракай підвівся і залишив зал так само швидко, як і зайшов до нього. Хтось із журналістів усе ж таки кинувся за ним в надії отримати додатковий коментар. Та хлопець із квадратними плечима відтер спритників, і вони знову перемкнулися на Анжелу та Назарова.

— Ну, а тепер — слово героїні дня. Будь ласка, Анжело.

Сонцева знову посміхнулася. Мені захотілося вийти на передній план, аби нагадати про себе. Та після появи Каракаєві вирішив не ризикувати і зайвий раз не світитися.

— Ще раз добрий день, — Анжела Сонцева посміхнулася. — Для мене цей день справді добрий. Адже я не лише виписуюся з лікарні, куди потрапила через ідіотський випадок на дорозі. Я нарешті отримую змогу реалізувати свою мрію і займатися тією музикою, якою завжди хотіла. Це не значить, що я зрікаюся своїх попередніх пісень. Навпаки, мій дебютний альбом свою місію виконав, і диски далі залишаться у вільному продажу. Просто жодної пісні з нього я більше ніколи не виконаю. Увесь цей час я була в певному конфлікті з собою. Бо і загальні тенденції нашого шоу-бізнесу, і, — вона затнулася, та швидко взяла себе в руки, — і певні, скажімо так, специфічні вимоги мого покійного вже продюсера Миколи Боброва спонукали мене саме до такого солоденько-підліткового репертуару. Тепер я виросла, — вона знову посміхнулася. — Як з цього приводу співала колись Земфіра, *дівочка созрела*. Тому тепер хочу і буду займатися лише тією музикою, до якої в мене лежить серце і душа. Будете сміятися, але я навіть вдячна дощеві, через який мою машину повело тоді по слизькому асфальту. Дощ — завжди до змін, завжди добре. У мене справді дещо постраждало обличчя, але, як бачите, потворні бинти вже зняли, — Анжела зробила рукою коло довкола свого личка. — Тим часом я відпочила, зрозуміла, що готова ризикнути і змінити імідж, і приємно, що мій новий продюсер готовий ризикнути разом зі мною. А те, що я в чудовій формі, я вам зараз доведу просто тут!

І Анжела Сонцева заспівала.

Усі завмерли.

Я не дослухався до слів. Я слухав голос і дивився на її губи.

Це був її голос. Той самий, який співав на купленому мною ліцензійному диску оті дурацькі пісеньки про любов, море та поцілунки на світанку. Лаючи себе останніми словами, я навіть

зігнув коліна, аби мати можливість зазирнути під стіл — чи нема там магнітофона або якогось іншого хитрого приладу.

Нічого не було.

Анжела Сонцева, яку я бачив перед собою живою та нешкодженою, співала своїм голосом.

Усі мої фантастичні версії летіли до поганої мами.

Коли із залу пішли запитання, я, намагаючись далі привертати якомога менше уваги до себе, проштовхався із закутка до виходу.

На прощання мені тицьнули в руку фірмовий пакетик із логотипом продюсерського центру Антона Назарова. Дівчина, яка виконала цю місію, дивилася повз мене — в її задачу входило механічно роздавати пакетики, а не розмовляти з кожним, хто їх отримає. Мені навіть здалося, що дівчина з купкою пакетиків, виставлених рядком на підлозі, зовсім не слухає запитань та відповідей. Для неї все, що відбувається, — шоу-бізнес, і вона, роздаючи пакетики, у принципі до нього причетна. Поки життя в неї вдалося.

Вийшовши на вулицю, я присів на лавку і зазирнув у пакетик. Усередині — прес-реліз зі стислим викладом того, що я вже чув, рекламний флаєрок згаданої тут мережі нічних клубів та презентаційний диск із записом першого синглу¹ з майбутнього альбому Анжели Сонцевої. Це я потім послушаю і уважно роздивлюсь. Адже все це тепер для мене на вагу золота, не менше. Зомбована шоу-бізнесовим життям дівчинка, сама того не розуміючи, передала мені в цьому пакетіку останні речові докази в досить дивній справі, в яку я вліз по самі вуха. З самого початку навіть не бажаючи того і не усвідомлюючи наслідків.

¹ *Сінгл* (англ. Single) — платівка, у сучасному розумінні — компакт-диск (CD), де міститься лише одна музична композиція. В такому форматі, для прикладу, розповсюджувалася пісня групи «Океан Ельзи» «Веселі, брате, часи настали».

Аби не світитися тут, я підвівся і швидко попрямував до метро. Пірнувши в Трубу¹, я раптом передумав спускатися в підземку. Попетлявши в переході, я вийшов на Хрещатик і завернув до Пасажу. Умостившись за столиком у першій-ліпшій кав'ярні, я замовив кирпатову хлопчикові, чий фірмовий костюм із краваткою-метеликом різко контрастував із зовнішністю підпасака, чайник заварного зеленого чаю з м'ятою і витягнув мобільний телефон. Я збирався подзвонити, навіть перші цифри номера майора Хмари набрав, але потім передумав, поклав трубку на стіл перед собою, крутнув її довкола своєї осі, мов колесо рулетки.

Що я збираюся сказати Грузину? І чи готовий він терпляче вислухати мою версію всього, що відбувається? Навіть якщо в світлі сьогоднішніх подій вона виглядає чи не єдино правильною.

У цій задачці невідомих нема. Усі відомі, навіть широко відомі. Нехай, як Роман Каракай, у вузьких колах. Є буковинська дівчина Галя Чепелик, яка співала в чернівецькому ресторані, а потім взяла собі звучний псевдонім Анжела Сонцева. Є, вірніше — був професійний продюсер Микола Бобров, який вміє розкручувати музичні проекти з нічого, з порожнього місця, при цьому беручи своїх підопічних у жорсткі лещата. Вони роблять або так, як він їм каже, або вилітають із шоу-бізнесу, втрачаючи потужну професійну підтримку. Через це в Боброва періодично виникають конфлікти з артистами. Результат — сильна депресія, напад якої провокує рецидив хвороби, яка називається наркотична залежність.

Бобров під час чергового періоду творчого підйому випадково чує, як співає провінційна ресторанна співачка. Розумію-

¹ «Труба» — неофіційна назва великого підземного переходу на майдані Незалежності в Києві, в якому, зокрема, знаходиться вихід до однойменної станції метро.

чи, що голос пропадає даремно, він пропонує Галі-Анжелі спробувати себе в більш серйозному музичному проєкті. За рік Бобров «розкручує» Сонцеву, не без допомоги небайдужого до неї банкіра і політика. В Анжели хороший старт, вона закріпила завойовані позиції, треба тільки просуватися далі.

Галі Чепелик із Кіцмані подобається бути Анжелою Сонцевою, жити в своєму будиночку під Києвом і вести активне гастрольне та світське життя. З того, що мені вдалося про неї дізнатися, напрошується висновок, який став у всій цій історії фатальним: Анжела Сонцева чи не єдина підопічна Миколи Боброва, котра готова змиритися з його методами роботи. Навіть прийняти їх: адже це Анжела Сонцева, а не Галя Чепелик, послухавшись мудрого продюсера, у свої двадцять п'ять має все, чого, співаючи в ресторані «Водограй» ще пару років тому, не мала б, очевидно, ніколи. Вона має якісь свої творчі плани та амбіції, відчуває, що може зробити більше, та й уся ця танцювальна музика їй не дуже-то близька. Сонцеву чомусь називають дурною, але вона насправді далеко не дурна.

Вона не хоче зраджувати Миколу Боброва і втрачати те, що є.

Адже те, що вже здобуто, — стабільне. Невідомо, що буде з новим «татком». До того ж їй напевне відома доля більшості тих, хто не витримав і пішов від продюсера Боброва: околиця шоу-бізнесу, напівзабуття, нішева музика.

Краще вже займатися не близькою, зате — сто відсотків «форматною» та затребуваною музикою. Тепер ясно, чому Сонцева не співала вживу й упиралася рогом, коли йшлося про співання на корпоративах для вузького кола тих, хто замовляє музику. Вона просто не хотіла зайвий раз без потреби виконувати те, від чого її нудить.

Очевидно, дивна впертість молоденької «зірочки» стала несподіваним випробуванням для зубів Романа Каракая. Він не

зміг переманити Сонцеву під своє крило, вірніше — під крило тих, хто працює на нього.

Не скажу, що музиканти та їхні продюсери напряму пов'язані з наркобізнесом. Але виступ музиканта в нічному клубі, де фанатам продають екстазі, автоматично збільшує обсяги продажів.

Дискотечний наркотик.

Чим більше дискотек і чим більше виступів популярних артистів, тим більше «коліс» збувають дилери Каракая в напівтемряві клубів, у вбиральнях, на стоянках перед клубами. І про цей бізнес та принципи його дії мені якраз відомо набагато більше, ніж про шоу-бізнес. А головне — про те, що таке наркотики, дуже добре знав Микола Бобров. Тому він принципово відмовлявся співпрацювати з розважальними закладами, які контролює Роман Каракай.

Підпасок приніс чай, глянув на мене запитально. Я кивком відпустив його, налив чаю в чашку, відсърбнув — гарячий. Кинувши один маленький кубик цукру, розмішав його ложечкою і продовжив логічний ланцюг висновків.

Сонцева — популярна співачка. Тому Каракай зтявся отримати її для своїх клубів. Проте переманити Анжелу не вдається, вона вперто не бажає кидати Боброва. Переговори з продюсером, очевидно, теж нічого не дають. Тут я перехожу в царину чистих припущень, але поки що все таким чином і виглядає. Бобров відчуває на собі шалений тиск, вкотре зривається, знову починає «пудрити носика». Каракаю треба прискорити фінал — і він наказує вбити Боброва.

Але раніше автомобільна аварія, теж підстроєна, тимчасово виводить з гри Анжелу Сонцеву. Навіть не так: спочатку Каракай наказує відправити непокірну співачку в лікарню, тоді намагається дотиснути Боброва: все одно, мовляв, вам,

упертюхам, кінець. Бобров уже зденерований, некерований, його прибирають.

Чай трошки захолов, я роблю великий ковток.

Потім або сам Каракай, або, швидше за все, хтось від його імені, хоча б той самий Антон Назаров із «кінським хвостиком», приходять до Сонцевої і ставить її перед фактом: твого батька-продюсера вже нема, з лікарні ти або вийдеш нікому не потрібною, або — таке теж могло бути! — взагалі не вийдеш. Залікують, нам це запросто. Не розумієш, дівчинко, з ким граєшся? Хвицьнувши канчуком, показали і пряничок: ти ж, сонечко, давно виросла з музики формату гоп-ца-ца. Пора переходити на наступний рівень, робити щось більш серйозне. Погодишся на такі умови — у тебе далі все буде, навіть більше. А до Боброва твого все одно рано чи пізно пець би підкрався.

Сонцева подумала — і погодилася. З одного боку, виходу в неї не було. З іншого — чим погано? Буде, нарешті, займатися такою музикою, якою хоче, перестане виглядати черговою лялькою Барбі української естради, грошей заробить. Над тим, що під це діло Роман Каракай шпульне підліткам чергову партію екстазі та піджене кокаїну, вона або не замислюється, або не хоче думати з принципу. Яке їй діло?

Тому Каракай і вигулькнув сьогодні на поверхню. Про новий грандіозний проект повинен, крім співачки та продюсера, оголосити також реальний співвласник мережі нічних клубів. Він особисто гарантує: ходіть на нову Сонцеву, вхід дешевший наполовину. І не каже: збитків усе одно не понесе, бо на закономлені бабки щасливі фанати і фанатки неодмінно закуплять собі порошків із таблетками. Навіть більше, ніж завжди, — халва втягує, нехай вона й умовна.

Для Романа Каракая поява перед публікою, та ще й перед журналістами — своєрідна рекламна пауза, якої в цій ситуації

не уникнути. Це мінімальні поступки принципами, на які він готовий піти. Он бізнесмен Володимир Довгань друкував свої портрети на упаковках до своєї продукції, та ще й особисто гарантував її якість. Як тут не повірити? Нормальний хід...

Допивши одну чашку чаю, я налив собі ще. Тепер уже цукор не кидав, аби не відбивати смак м'яти.

Лишається буквально кілька запитань.

По-перше, чому Анжела Сонцева вперто не впізнавала мене через сім годин після того, як тихцем вислизнула з моєї постелі? Аби впізнала — нічого б цього і не вилізло. Події розвивалися б за планом Каракая, і жодних підозр у сторонніх, типу мене, не викликали. Ми б мило пощебетали, я б ходив провідувати її... може... Урешті-решт, якщо для Анжели секс із незнайомим, на той момент сексуально стурбованим розлученим чоловіком був звичним і нічого, в принципі, не означав, крім поповнення колекції партнерів, то чому втомлений та цинічний журналюга, тобто — я, повинен аж так серйозно перейнятися тією несподіваною і приємною пригодою? Тепер, дізнавшись про неї більше, я відчував — наші ймовірні ніжні стосунки, швидше за все, не мали б у подальшому серйозних перспектив.

Чекайте: а може, вона навмисне не впізнала мене? Знала ж, що я — журналіст, займаюся криміналом, плюс моє чоловіче самолюбство буде зачеплене... У результаті я мимоволі копну, потім — ще копну, далі лопата сама піде. Ось і розкопаю цю аферу. Ну, скажімо, розкопав, і що далі?

До речі, що далі — це вже друге запитання. Відповідь на нього поки відкладається. Бо є ще третє, чи не найважливіше зараз: де, в біса, Наталка Зима?

Про неї я знаю дуже мало. Довгий ніс, проблемна шкіра на обличчі, за різними припущеннями — лесбіянка, безнадійно закохана в Галю-Анжелу. Була її тінню, правою рукою, як тепер кажуть — речницею. Так старанно оберігала Сонцеву не тому,

що, як мені чомусь здалося, та могла співати не сама — майже годину тому я визнав помилку, побачивши на власні очі й почувши на власні вуха Анжеліне соло. Усе набагато простіше: поки є можливість не згадувати про Галю Чепелик, про неї не треба згадувати.

Спроба вийти на Зиму закінчилася для мене печальним перетворенням на міліцейського «слоника». Будучи, поза сумнівом, утаємниченою в усі справи, Наталя Зима не могла не знати, що загрожує Анжелі та Боброву. Тут могло виникнути елементарне бажання втрутитися, аби врятувати навіть не подругу, а кохану людину. Результат — Наталя Зима почала заважати, і її прибрали. Отже, в цій історії є реальний другий труп, причому — кримінальний. Навіть якщо Зима жива і її десь утримують, нашпигувавши наркотиками, — це теж явний та відвертий кримінал.

Знайти Наталку Зиму означає знайти й останні докази, і остаточні відповіді на всі запитання. Тепер я знав, кому треба дзвонити.

— Алло, Рая?

— Рая, — незнайомка відповідає обережно. — А ви хто?

— Мене звуть Ігор Варава. Я ваш колега, журналіст, з «Міських новин». Мені дав ваш номер один наш спільний знайомий...

— Вибачте, хто саме? — тепер я чую підозрілі нотки.

— Роман Барабаш, режисер такий, — я вирішив не брехати, бо тут сам заплутаюся.

— Рома? Ну, так, знаю... Чим можу допомогти?

— Власне, він дав наводку, що через вас найпростіше знайти Наталку Зиму. Правильно?

Тепер на тому боці повисла пауза.

— Алло, Раю, ви зникаєте...

— Нікуди я не зникаю. Я думаю, для чого вам потрібна Ната.

— Хочу зустрітися, поговорити. Є питання, відповіді на які може знати тільки вона.

— А ви мене запитайте!

— Зима недоступна? Її телефон, до речі, не відповідає...

— Кажу ж вам — запитуйте мене.

— У будь-якому разі не по телефону. Тим більше — мобільному. Я зараз сиджу в кафе, і нас може слухати купа випадкових та зайвих людей. Може, зустрінемося, раз ви так ревно оберігаєте Наталку?

— Нікого я не оберігаю! — пирхнула Лисиця. — Зустрітися можна, тільки вам це навряд що дасть. Я не знаю, де Зима. Мовчить уже третій день, а вона мені так само потрібна... у ділових справах.

— Коли ви її бачили останній раз?

— Чому ви про це запитуєте?

— А в чому непристойність запитання?

— Мене важко спитати щось непристойне, — не стрималася — хихикнула на тому боці Лисиця. — Просто ви так питаєте, наче міліцейський слідчий...

— Слідчі не в міліції, вони в прокуратурі. — Якусь мить я вагався, потім сказав: — Узагалі-то краще, коли запитує колега-журналіст, ніж той же слідчий як офіційна казенна особа. До цього може дійти, Раю, тому, будь ласка, — коли ви бачили Наталю Зиму останній раз?

— Ой, замучив! — вигукнула Лисиця, і її роздратування видалося мені награним. — Зустрічалися ми останній раз пару місяців тому.

— А точніше?

— Місяць, півтора, два — я лік не вела. Було це на якійсь вечірці в «Арені». Потім наше спілкування якимось само собою

перейшло в телефонний режим. Спочатку в мене не було часу, потім вона чимось зайнята була...

— Загалом ви часто зустрічалися? Чаю там попити, кави, соки фреш...

— Не дуже. Ми добрі знайомі, але не надто близькі по-други.

Зараз Лисиця як мінімум кривила душею, як максимум — відверто брехала, професійний журналіст завжди ловить брехливі інтонації. Та зараз, по телефону, ловити співбесідницю на брехні не було ані часу, ані потреби, ані бажання.

— Але подібні зустрічі часом траплялися, правильно?

— До чого ви хилите?

— До того, що ви не зустрічалися ось уже близько двох місяців, десь від Різдва. Але телефоном спілкувалися, правильно? І ось тепер кілька днів від Зими ні слуху ні духу... Чи, може, — коротка пауза, — не три дні, а тиждень? Після того, як Анжела потрапила в аварію...

— Чого ви хочете? — тепер Лисиця говорила більш жорстко.

— По телефону всього не поясниш. Може, зустрінемося? Бо насправді все просто: для матеріалу, який я тепер готую, мені потрібна думка компетентної людини. Порадили звернутися до Наталі Зими, але вона останніми днями наче крізь землю провалилася. Вас порадили не лише як її добру знайому, а ще й як людину, не менш компетентну в справах, котрі мене цікавлять. Так ми можемо зустрітися?

— Мені лестить, коли хтось визнає мою компетентність. Тільки я не маю поняття, над чим ви працюєте.

— Тим більше треба зустрітися.

— Тоді — тільки на моїй території. У студії — я трошки художниця, — Лисиця хихикнула, смішок здався мені нервовим. — Це на Куренівці, за стадіоном «Спартак». Я винаймаю

під майстерню квартиру на першому поверсі. Влаштує вас такий варіант?

— Цілком. Коли?

— Давайте... давайте... Десь під вечір. Дев'ята година влаштує вас? Раніше я просто не звільнюся.

— Абсолютно. Кажіть адресу...

Хмарі я вирішив не дзвонити.

Вірніше, я чесно набрав його, запитав, чи бачив той сьогодні маленький бенефіс Каракая. Тільки Грузин чомусь перебував не в тому настрої, аби відгадувати мої натяки. Про що і сказав прямо, попросивши набрати його під кінець дня. А ще краще — сісти і сидіти, де б я там не ховався, крячкою, він сам мене набере.

Ну і нехай.

Потім я передзвонив на роботу, де підтвердив — температура не спадає, дихати важко, грип крокує планетою. Мені побажали видужувати і не плутати ліки з коньяком. Оцінивши жарт, я роз'єднався. Тут теж усе нормально.

Далі я засів в Інтернет-кафе, де дві години порпався в мережі. Знайшов не тільки зразки писанини Раї Лисиці, а й кілька її фотографій. Вона справді художниця, і досить відома в своїх колах. Глянцева журналістика для неї — хобі та найлегший спосіб знайомитися з цікавими людьми, це вона сама сказала в одному інтерв'ю. Що ж, тепер я її впізнаю. Про Наталку Зиму ніде ні слова. Інтернет видавав або «Наталка Могилевська», або «зима» як пора року, що змінюється в часи глобального потепління.

Після того я навів через різні пошукові системи ще кілька довідок. Якщо те, що мені видали певні сайти, відповідає дійсності, таємнича Наталка Зима починає викликати додатковий інтерес.

Він ще більше підсилювався після того, коли я, накупивши в музичному магазині дисків, які мене зацікавили, кілька годин ганяв їх у своєму сховку на Кудряшова. Мій плеєр, здавалося, аж димівся після такого інтенсивного використання. Я не великий фахівець з музики, та деякі свої нинішні висновки вже готовий був підкоригувати. На дилетантському рівні, але все ж таки...

За цим усім день збіг швидко, і я почав збиратися на ділове побачення з жінкою. Іншого в мене, чоловіка, бути й не могло — кілька прозорих пасажів про сексуальну орієнтацію художниці Лисиці в Інтернеті я знайшов, і з боку самої Раї жодних спростувань не прозвучало. Перевірив спорядження: гаманець, мобільник, рахунок якого я поповнив ще вдень, і пістолет, подарований Хмарою. Озброїтися я вирішив в останню хвилину — не хотілося виходити в ніч із голими руками. Особливо, коли мене, ймовірно, шукають погані хлопці. Подумавши, запхав його, мов ковбой, ззаду за пасок джинсів. Ну, з Богом!

Не хотілося пхатися по маршрутках та метро з пістолетом за паском. Тому зловив таксі, назвав адресу і вже за півгодини підходив до дверей, за якими на мене чекала Рая Лисиця. Вона була на місці — вікна вказаної квартири світилися.

Дзвінка не було. Вірніше, кнопка на місці, але він не працював — Рая попередила. Просто постукайте, сказала вона. Я просто постукав. Один раз. Другий. Третій.

За дверима — жодного руху.

Це мені не сподобалося. Згадавши чомусь свій візит до нещасного Боброва, я навіть позадкував, відчувши своєрідне дежавю. Але, озлившись сам на себе, знову ступив до дверей, постукав кулаком, а потім потягнув ручку на себе.

Не замкнено.

І хазяйку майстерні я відразу побачив.

Перед дверима, в невеличкому передпокої.

Вона лежала горілиць на підлозі, розкинувши руки. Це таки була Рая Лисиця — я ж сьогодні старанно вивчав її фотографії. Вона, поза сумнівом, була мертва, причому померла зовсім недавно.

За останній тиждень у цій історії з'явився вже другий труп, на обидва натикаюся я. Але смерть Раї Лисиці точно ніхто не збирався видати за нещасний випадок.

Її вдарили в живіт ножем.

Ніж валявся біля тіла. Лезо темно-багряне від крові.

15. Ковбой

Руками нічого не чіпати.

Щойно це попередження стрельнуло мені в мозок, як я витягнув із лівого рукава шкірянки рукав светра, стиснувши ліву руку в кулак і трохи зігнувши її в лікті. Потім, підтримуючи вивільнений рукав, заходився швидко витирати зовнішню дверну ручку, час від часу зиркаючи на жіночий труп у передпокої.

Міліцію я викличу, але хвилин за п'ять. Із автомата. Досить з мене міліції за сім останніх днів. Навіть Хмара не врятує — адже я не подзвонив йому і нічого не розказав. З іншого боку — що я міг йому розказати? Ділитися з майором міліції, який зятято ганяється за наркоманами і хоче притиснути до нігтя Романа Каракая, своїми припущеннями та фантазіями, навіяними історіями із життя та творчості німфоманок і сексуальних меншин? Грузин пошле мене на хер, і буде правий.

Так що від прямих контактів з міліцією тепер краще ухилитися.

На старанне витирання дверної ручки пішло не більше тридцяти секунд, тільки я все одно не встиг. Двері під'їзду рвучко відчинилися, пройму заступила темна висока постать.

Я відсмикнув руку.

Постать посунула на мене, і тепер, при світлі лампочки, я розгледів високого незнайомця у плащі з піднятим коміром. За ним сунув ще один, приблизно на півголови нижчий і лисий.

— Карний розшук, — відрекомендувався Плащ. — Поверніся, тримай руки перед собою.

— Я...

— Верхівка від буя, — обірвав Лисий, висуваючись на перший план. — Став, бля, повернувся, нах, мордою до стіни!

— Подзвоніть майору Хмарі! — все ж таки промовив я пароль, який уже виручив мене два дні тому. — Міський главк, відділ наркотиків! Він усе пояснить!

Лисий рвучко схопив мене за руку. Ривок. Хруснуло. Від болю скреготнули зуби, я не стримав зойк. Наступним рухом Лисий впечатав мене писком у стіну, роз'юшивши при цьому ніс. Хвацькими ударами ноги розсунув мої ноги на ширину плечей, вільною рукою обшукав і знайшов за паском пістолет.

— Оп-паньки! Гля! — Я не бачив, але розумів — Лисий показує знахідку своєму напарнику.

— Дозвіл є, правда? — байдуже запитав Плащ, наперед знаючи відповідь. — Чи запитати в майора Хмари з відділу наркотиків? Він усе пояснить, правда?

— Це не його волина, — гигикнув Лисий. — Він знайшов. Тут, перед дверима. І в міліцію ніс. Не? — Він рвонув мою полонену руку вгору, плече знову пронизав різкий біль.

— Дай сюди, — звелів Плащ. — Отак, тепер пускай його.

Лисий послабив хватку. Я відліпився від стіни, витер носа тильним боком долоні. Кров. Шморгнув, намагаючись хоч так зупинити її.

— Та-ак, — Лисий тим часом зазирнув усередину квартири. — Жіночий труп. Кримінальний. Ти його так само знайшов, як і пістолет? Стояв тут, двері витирав.

— Він виходив із квартири, — зробив висновок Плащ. — Виходив і нищив сліди після себе. Наш клієнт. Ходи, з нами поїдеш. Воруши копитами.

— Звідки ви взялися? — вирвалося у мене. — Куди це — з вами? Мої документи в кишені куртки, а ваші де?

— Грамотний, — зробив висновок Плащ. — Покажи документи.

Я поліз у кишеню по посвідчення, але тут же виявилось — прохання стосувалося не мене. Лисий, зайшовши мені за спину, несподівано дав сильного штурхана. Від удару я втратив рівновагу і не впав під ноги Плащу лише тому, що встиг уцепитися за бильця сходів. Ось які документи чи, швидше, вірчі грамоти мав на увазі Плащ. Цих документів з мене цілком вистачило.

Вони — не карний розшук.

Вони навіть взагалі не менти.

Вони дуже швидко прийшли сюди. Мабуть, чекали, поки я зайду в під'їзд, дали мені час відчинити двері і наткнутися на труп. Не здивуюся навіть, якщо хтось із них завдав Раї Лисиці смертельного удару ножем.

Шукаючи Наталю Зиму, я знову нарвався на серйозні неприємності.

А головне — ці двоє не особливо й приховували, ким є насправді. Правда, за великим рахунком, вони могли справді бути ментами — двоє башибузуків у районному відділенні, котрі грали зі мною в «слоника», були справжніми працівниками міліції. Ці теж могли працювати на Каракая і бути перевертнями в погонах.

Але погони все ж таки зобов'язують навіть перевертнів: жіночий труп зі слідами насильницької смерті не може сприйматися ментами так відверто байдуже. Кому-кому, а мені це точно відомо. Значить, для цієї парочки трупом більше, трупом

менше — жодної різниці. Отже, я теж скоро стану трупом. До цього йде.

— Спокійно, — ніби прочитав мої думки Лисий. — Нічого з тобою не буде. Просто поясниш свою поведінку одним серйозним людям.

— Яким людям? — я вперто хорохорився.

— Побачиш. Топай у машину.

Я рухався попереду. Мої ангели смерті — за мною.

Довкола ще вирувало життя, місто ще не скоро засне. Та кричати, кликати на допомогу не було смислу. По-перше, ніхто не допоможе. По-друге — з мене вишибуть життя просто тут, причому — з мого ж пістолета. Так є хоч маленький шанс протриматися і спробувати виграти час. Хоча час працював не на мене, і взагалі — день сьогодні не мій. Тільки везти себе, мов ягня на бійню, і при цьому мовчати, як те саме ягня, я не міг просто так дозволити.

Машина — синій «опель» — чекала трошки вище, біля сусіднього будинку. Коли я зробив крок до передніх дверцят з боку пасажира, Плащ притримав мене за плече.

— Стоп.

— Що? — озирнувся я.

— Нічого. Тримай, — він щось простягнув мені, я машинально взяв і лиш тепер роздивився — ключі від машини. У вечірній темряві я не міг розгледіти його обличчя, та був переконаний — воно лишилося незворушним. Він просто старанно виконував якусь свою роботу.

— Що це? — дурнувато перепитав я.

— Льодяник, — риторично відповів Плащ. — Сам не бачиш? Сідай за штурвал, покатаєш нас.

— Як це? — я далі нічого не розумів.

— Машину поведеш ти, — пояснив Плащ. — Поїдеш, куди скажемо. Можемо запхати тебе в багажник. Тільки такого наказу не було.

— А який був? — наївно запитав я.

Замість відповіді на перший план висунувся Лисий.

— Ти ще пожвинди мені, лошаро! Сказали тобі — крути бублика, значить — крути, і не вийо...! Бо ти мене, вбивця жінок, ще більше розізлиш.

Навіть якби вони хотіли щось пояснити, то не пояснили б — факт. Але, очевидно, цій парочці дуrolомів просто звеліли доставити мене в певне місце. Тільки чому б, справді, не засунути мене в багажник чи не закувати в кайданки і покласти на підлогу машини під ноги комусь із викрадачів? Знаючи, що відповіді на всі ці питання не буде, я покійрно взяв ключі й сів за кермо.

Лисий примостився ззаду. У мене за спиною.

Плащ сів спереду. Мій пістолет він недбало кинув у бардачок.

— Крути на Обухів, — звелів він і, простягнувши руку, ввімкнув радіо. У салоні зазвучав «Шансон». — Давай по набережній.

Тепер хоч щось почало прояснюватися. Мене везуть кудись у бік Обухова, тобто — треба виїжджати з Києва. Їхати слід по набережній Дніпра — з Куренівки на Поділ, потім — вздовж річки. Так простіше, пряма дорога. А ось на виїзді з міста в той бік стоїть багато патрулів, у Чапаєвці ціле КПП. Усе ж таки, можна сказати, урядове шосе, на Кончу-Заспу та звідти постійно їздять сильні світу нашого. Значить, мене, полоненого, слід тримати на виду. Навряд чи хто допре, що водій машини і є тим самим, кого захопили в полон. Та й у мене руки зв'язані, виходить, надійніше, ніж наручниками, — кермом.

Якщо я, кермуючи машиною, захочу кудись рипнутися, то в першу чергу зроблю гірше собі. Мої конвоїри правильно вирішили — я не самогубець.

Логіка в усьому цьому якась вивихнута, проте нічого іншого для пояснення дії моїх викрадачів у голову просто не приходить. Вирішивши відкласти пошук пояснень на потім, я зосередився на дорозі. Забивати сторонніми думками голову, коли ти за кермом, не варто.

З носа далі цибеніла кров. Не сильно, проте це все одно заважало — мусив постійно шморгати і вище тримати голову, щоби зупинити кровотечу. Вести машину в такий спосіб було важкувато, хоча цілком можливо. Плащ, помітивши мої страждання, кинув мені на коліна почату упаковку серветок-клінексів. Кивнувши на знак подяки, однією рукою витяг серветку, приклав до носа, витер кров. Зіжмакану серветку запхав до кишені, витяг другу, проробив ту ж саму процедуру. Нічого, стало легше.

Грала музика. Її змінювали рекламні блоки. Мої конвоїри мовчали, хіба що Лисий ззаду час від часу підспівував, коли чув знайому пісню. Я теж мовчки стежив за дорогою.

Скоса поглядаючи на бардачок, де заховався пістолет.

Так, під супровід «Шансону», проминули всі міліцейські пости, і нарешті позначка «Київ» лишилася за спиною. Пройшли Кончу-Заспу, Кончу-Озерну, минули санаторій «Жовтень». Машин ставало дедалі менше, рух у цей бік поволі робився менш інтенсивним.

Я нічого спеціального не планував. У мене в голові не було жодних ковбойських планів. Просто чим далі ми від'їжджали від Києва, нехай навіть Обухів — не найвіддаленіший куточок Київщини, тим сильнішим ставав мій страх за своє життя. Я не знав, що зі мною буде і чи не зникну кудись, як Наталя Зима.

Мені не хотілося зникати ось так, без сліду. Я люблю тебе, життя... Я люблю тебе, життя...

Те, що я зробив наступної миті, не було продумано наперед. Я взагалі нічого не думав. Я діяв, керуючись неймовірно зрослим інстинктом самозбереження.

Крутнувши кермо вправо, я одночасно вдавив донизу педаль гальм.

Гальма вереснули. Машину смикнуло, рвонуло. Лисий завалився набік, не втримавшись ззаду. А Плаща кинуло головою вперед на лобове скло. Готуючись до такого ривка, я притиснувся спиною до водійського сидіння, і таким чином мені вдалося втриматися. Побачивши, як Плащ буцнув скло, я додав прискорення його голові, вгативши його в потилицю, ніби вдавлюючи в лобовуху.

А тоді несподіваними для себе розміреними та по-математичному чіткими рухами відчинив бардачок, витягнув пістолет — під руку попалося дуло — і з розвороту влупив ним по лобі Лисого, який саме, чортихаючись, розпрямлявся і за мить попер би на мене. Куди влучив — не побачив. Рукоятка «тетешника» луснула об щось лунке. Крик болю дав зрозуміти, що я не промазав.

А наступним рухом я вже відчиняв дверцята зі свого боку, викочуючись із машини.

Ривком перетнувши шосе, я чимдуж погнав до лісу.

Я навіть не біг — нісся величезними, наскільки міг, стрибками, при цьому ще й пробуваючи петляти, мов заець. Цей простенький маневр виявився доречним — за спиною гримнуло раз, потім — ще раз, іще. Над головою щось свиснуло, на мить обдавши маківку чимось гарячим. У мене ще ніхто ніколи в житті не стріляв, і розуміння цього шморгнуло батогом — я рвонув ще швидше.

Позаду знову бахнуло, тепер куля чваркнула біля правого вуха, я рвонувся вліво, втратив рівновагу і впав на вологу зем-

лю. Перекотившись через голову і при цьому не впустивши пістолет, я знову скочив на ноги. До рятувальних дерев лишалось метрів зо три, цю відстань я подолав двома стрибками, і коли вже стовбур сосни був поруч, ліва нога втрапила в якусь ямку, підвернулася — знизу до коліна ногу пронизав різкий біль. Я знову завалився на прілу березневу траву, заповз за стовбур, який виявився не надто товстим, і тільки тепер глянув, що робиться за спиною.

Переслідувачі розділилися. Лисина бовваніла ліворуч від мене — він саме переходив шосе. Поли плаща розвівалися з правого боку, і цей переслідувач був набагато ближче до мене, ніж його лисий напарник. Вони гнали мене вправно і грамотно. Головне, що саме в цей час у бік Києва та у протилежний бік, до Обухова, проїхало два легковики. Те, що відбувалося зараз на дорозі, не привернуло нічиєї уваги.

На шосе під Києвом чого тільки не трапляється...

Перевівши подих, я притиснувся до стовбура, виставив перед собою руку з пістолетом. У живу людину стріляти не доводилося, хоча в тирі практикувався як по стоячих, так і по рухомих мішенях. Ураховуючи критичність ситуації, я дивувався сам собі — не просто готовий палити в людину, а й при цьому поводжуся цілком професійно, навіть не забуваю в запалі гонитви зняти «тетешник» із запобіжника. Стріляти влучно в такій ситуації я навіть не мрію. Тут треба показати цим двом убивцям, що жертва теж може огризнутися. Це на-вряд чи відразу зупинить їх, проте змусить зважити на те, що «клієнт» озброєний.

Рука зрадницьки труситься. Від викиду адреналіну взагалі колотить усе тіло. Дуло наводжу просто на Плаща, навіть не намагаючись скільки-небудь влучно прицілитися. Пістолет гуляє разом із рукою, та все ж таки я тисну на спуск.

Дуло мого пістолета плюнуло вогнем. При цьому рука смикнулася, зрадницьки розтиснулася, пістолет випав мені

під ноги. Зате потрібного ефекту я досяг: Плащ присів і кумедно порачкував убік, а Лисий — той взагалі з розгону впав на землю і перекотився, стрельнувши у відповідь. Отже, вони мене бояться! Ну, нехай так — побоюються. Тепер хоча б не пертнуть напролом, у психічну атаку.

Нахилившись і піднявши пістолет, я розвернувся і покульгав у глиб лісу.

Перелому нема. Там тільки вивих, з яким не дуже-то й побігаєш. Та й куди бігти, я не мав жодного поняття. Тутешні місця зовсім не безлюдні. Наткнутися на санаторій або чийсь замиський особняк із охороною — раз плюнути. Ось тільки не факт, що ця сама охорона вчасно прийде мені на допомогу. Тим більше не факт, що мої переслідувачі злякаються охорони. Мені раптом стукнуло в голову, що в обох таки можуть бути, навіть напевне є серйозні документи. Якщо не працівників міліції, то якоїсь приватної служби охорони. Те, що мені їх не показали, ще нічого не означає. Переді мною вони особливо й не крилися. Але якщо доведеться видряпувати мене з-під чийогось досить умовного захисту, такі документи дуже знадобляться.

До того ж, усі довколишні охоронці, кого б вони не охороняли і кому б не служили, мають одну дуже цінну рису характеру — вони ніколи не запитують зайвого і не поцікавляться тим, що виходить за межі їхніх службових обов'язків. Вони стережуть спокій депутатів та мільйонерів. Нічия більше особиста безпека їх зовсім не переймає.

Через біль у вивихнутій нозі рухатися між деревами зграбно я не міг. Час від часу озирався на бігу. Переслідувачі не відставали. Обох одразу я не бачив, але то з лівої, то з правої сторони майоріла постать. Притулившись до якогось соснового стовбура, я знову вистрілив, не цілячись. У відповідь ахнули постріли відразу з двох боків. Зціпивши зуби, я побіг далі.

Хоча побіг — це сильно сказано. Пошкоджена нога боліла, ступати на неї було неможливо, і мені доводилося, по суті,

стрибати на одній правій, спираючись на п'яту лівої, мов на якийсь костур. Далеко я так не забіжу.

Ніби на підтвердження цих думок позаду знову бабахнуло, тепер — майже зовсім близько. Сахнувшись, аби вийти з імовірного сектора обстрілу, я раптово втратив опору під ногами. Земля кудись зникла, я шкереберть покотився кудись униз, де мене відразу вдарило щось під ребра.

Рівчак, на дні якого я оговтався, виявився не дуже глибоким. Нахромився я на суху гілку, що валялася в рівчаку, і куртка не дала завдати моєму тілу сильнішого, ніж синець, пошкодження. Рипнувшись, аби вилізти з рівчака, я зрозумів — діла не буде. Ліва нога відмовилася служити остаточно. Єдиний спосіб — рятуватися рачки, тільки далеко я так не втечу.

— Гей, ковбою, ти де? — почулося звідкись збоку. — Побігав — і харе! — це кричав Лисий. — Ми вже побачили, що ти крутий перець! Давай, вилазь! Тебе ніхто не буде вбивати, якщо ти вже так цього боїшся!

Найрозумніше в моїй ситуації — лежати тихо.

Я перевернувся на спину, якомога зручніше вмоствившись на дні рівчака, стиснув руків'я пістолета обома руками і виставив зброю перед собою, зігнувши руки в ліктях, аби не так трусилися.

Гілки під ногами Лисого хрустіли вже майже поруч. Ще трохи — і його голомоза постать виросла на краю рівчака. Зупинившись, Лисий закрутив головою в різні боки. У темряві, та ще й на дні ями, мене з першого разу побачити важко. Та мисливець не збирається обходити її і йти далі. Це було б зовсім по-кіношному. Навпаки — рівчак приверне його увагу, просто мусить привернути. Зараз він опустить голову, гляне собі під ноги, придивиться...

Не знаю, чи встиг Лисий побачити мене до того, як я виставив уперед руки з пістолетом і двічі вистрілив.

Спеціально я не цілюся — просто направив дуло в його бік. Ціль стояла так близько, що промахнутися означало лише те, що Бог зараз не на моєму боці. Таки на моєму: Лисий скрикнув, сіпнувся, зігнув ноги в колінах, поточився і впав просто на мене. Я ледь встиг відкотитися вбік — тіло гупнулося поруч, почувся стогін. Перехопивши пістолет правою рукою, я став на коліна і кілька разів ударив Лисого по обличчю. Стогін припинився, тіло піді мною обм'якло.

Не випускаючи пістолета з руки, я спритно подерся нагору. Що робитиму далі — не знав. Але чомусь здавалося — від одного мисливця кульгавому втекти буде легше, ніж від двох. Та й рівчак не здавався тим безпечним сховком, де можна пересидіти погоню.

Я не встиг вибратися — Плащ наспів сюди раніше, ніж моя голова вистромилася з рівчака. Він біг на крики та звуки пострілів.

Урятувало мене те, що переслідувач не встиг як слід роздивитися в темряві, що тут відбувається. Коли його ноги опинилися переді мною, я, відкинувши пістолет, відчайдушно рвонувся вперед, підбадьорюючи себе бойовим викриком, вчепився обома руками за ці ноги, шарпнув. Не чекаючи такого вінта з мого боку, Плащ завалився на землю, незграбно махнувши руками. Мить — і я вже опинився зверху, пальці намацали його очі, вдавили їх у череп. Мене ніхто не вчив такому прийому. Навіть не знаю, чи він десь прописаний. Я лише боровся за своє життя, і заради цього готовий був стріляти і рвати ворога зубами.

Коли в око встромляють пальця — це боляче. Плащ завив від болю, і, скориставшись цим, я сперся йому на груди коліньми. Замахнувшись, ударив обома руками, стиснувши пальці в замок. Вдаривши, хекнув, мов дроворуб. Тоді, знову замахнувшись, ще раз ударив.

Без сумніву, мій супротивник був більш тренованим. Скинути мене з себе такому, як він, завиграшки. Та на моєму боці були блискавичність, несподіванка, відчайдушність і непереборне бажання врятуватися.

Останнє — безвідмовна перевага навіть маленького гобіта над гобліном-одороблом.

Після п'ятого удару Плащ перестав опиратися, лише стогнав. Я зіліз із нього, він тут же скотився на бік, затулив руками обличчя. Ліва нога боліла, та все ж таки я, спершись її п'ятою об землю, замахнувся і два рази влупив супротивнику по яйцях. Він заскавчав побитим собакою, зігнуті в колінах ноги потягнулися до живота, прикриваючи одночасно пошкоджене чоловіче хазяйство. Стукнувши його для певності ще раз, я підібрав свій пістолет і пошкунтильгав у бік шосе, не озираючись.

Навіть якщо Плащ оклигає досить швидко, а поранення Лисого виявиться не надто тяжким, все одно в мене є фора щонайменше півгодини.

До траси дістався досить швидко. Перетнувши її, заліз у машину. Ключі стирчали в замку. Відкинувшись головою на спинку водійського крісла, помацав кишеню, перевіряючи мобільний. На місці. Витяг трубку з кишені, натиснув кнопку виклику. Дисплей підморгнув зеленим кольором — працює, зв'язок є. Та спочатку — подалі звідси.

Запустивши мотор і розвернувши машину, я подався назад, у бік Києва.

16. Кіцманські школярки

Я прокинувся, коли поїзд уже переїжджав Прут.

У голові трошки шуміло від випитого напередодні. До Чернівців дорога не близька, до того ж у моєму стані шифруватися

навіть від випадкових пасажирів — цілком природно. Та все ж я думав, що від кількості випитого у вагоні-буфеті на ранок мені буде гірше і я не зможу довести до якого-небудь кінця справу, заради якої поїхав на Буковину. Знав це — та все одно не міг зупинитися. Хотілося швидше зняти напругу останніх днів, залізти на свою улюблену верхню полицю плацкартного вагона, закутатися з головою, повернутися обличчям до стіни і віддатися цілком на милість дороги.

Поїзд їде, ти — в поїзді, і від тебе тепер нічого вже не залежить аж до кінцевої зупинки.

Замовивши похмурій провідниці розчинної кави і отримавши гарячий і зовсім не смачний напій, я присунувся ближче до вікна, дуже задоволений з того, що мої випадкові попутники не звертають на чоловіка, котрий пив до глибокої ночі, жодної уваги. А ще більше мене тішив мій стан — пом'ятий, проте зовсім не розбитий. Видно, вчора, на моє щастя, був саме той нечастий випадок, коли алкоголь у великих дозах несе не руйнівну, а лікувальну дію. І, як результат, не бере людину в лещата, а лише приносить розслаблення.

Сьорбаючи каву, точніше — кавовий напій, я дивився на прикарпатські краєвиди за вікном, вглядався в затягнуті вранішнім березневим туманом далекі карпатські бескиди і ще раз прокручував у голові вчорашній день.

Насправді вчора нічого особливого не сталося.

Вирвавшись від своїх викрадачів, я повернувся до Києва і вже з дороги набрав номер Хмари. Той за звичкою попросив передзвонити за півгодини або ще краще, почекати, поки він звільниться і набере мене сам. Не давши Грузинові відключитися, я крикнув у трубку: «Мене щойно трохи не вбили!», після чого Хмара тут же запитав, де я, і звелів, де б я не був, їхати до нього в «контору».

Цього мені тільки не вистачало після всього — української міліції!

Назвавши Хмарі свою теперішню тимчасову адресу, я вимкнув телефон, повернувся на Кудряшова, машину залишив за пару будинків від своєї схованки і до появи Грузина встиг прийняти душ, заодно оцінивши ступінь отриманої в бою шкоди.

Нічого страшного не сталося: нога боліла, та перелому, як я й передбачав, не було. До завтра повинна сама пройти. Кілька подряпин, пара синців, брудні джинси і, як встиг заодно переконатися, розстріляна обойма від «ГТ». Хмара дав мені його вже з початою обоймою. Запасної не передбачив. Так що тепер пістолет можна було використовувати хіба що як холодну зброю для рукопашного бою.

Грузин понуро вислухав історію моїх пригод, після цього назвав мене бараном. Не змінив він своєї думки і після того, як я розказав правдиву історію про свої чесні спроби зв'язатися з ним, розповісти останні новини і попросити поради. На глибокі переконання майора Хмари, я мусив сидіти тут, у цій ось дірі, крячкою і носа не висовувати. Та коли трохи заспокоївся, погодився з двома основними моїми висновками.

Перший: усю цю кашу заварив Роман Каракай, у Хмари є полонений, який за певних обставин може стати цінним свідком, і якщо всі карти ляжуть добре, вже до кінця наступного тижня Каракай матиме серйозні проблеми з правоохоронними органами.

Другий: роль незнайомої нам Наталі Зими в усій цій історії не прояснилася, але, судячи з усього, ця роль дуже важлива. Вона знає щось таке, що, на думку Хмари, прискорить процес відправлення Романа Каракая в тюремну камеру, а потім — і на лаву підсудних. Убита Рая Лисиця, очевидно, знаходилася під пильним наглядом як близька приятелька Зими. Сама Наталя, коли вірити останній інформації від Раї, зникла з поля зору,

проте до недавнього часу була в межах досяжності. З нею, принаймні, можна було поговорити, і розмови ці не викликали в подруги особливих підозр. Значить, ситуація довкола Наталі Зими кардинально змінилася буквально кілька днів тому, коли закрутилася вся ця історія із замахом на Сонцеву та вбивством Боброва.

Чи слухав хтось розмови Раї Лисиці по мобільному телефону? Навряд, у людей Каракая все ж таки обмежені можливості.

Але її вбили, коли я їхав до неї на зустріч. Причому підстроїли все так, аби я опинився в пастці. Значить, Рая все ж таки проговорилася комусь. Хмара припустив ось що: Лисицю могли просто налякати, придумати якусь історію про проблеми, які має тепер Зима, і просили про кожен випадок, коли її подругою цікавитимуться, повідомляти певній особі. Деталі, можливо, колись стануть відомими, та загалом я погоджувався з існуванням подібної схеми.

Так чи інакше, знайти Наталю Зиму, мертву, а краще — живу, стало тепер проблемою номер один. А проблема номер два впливла з першої: у світлі останніх подій я повинен сидіти тихо і не рипатись.

Я міг би погодитися з Хмарою — вдруге мені вже не зіграти відчайдушного ковбоя та останнього бойскаута. Але наступний день поміняв наші плани.

Почати з того, що Грузин подзвонив близько десятої ранку і повідомив ось що. Труп відомої журналістки та художниці Раїси Лисиці виявили в її майстерні вчора пізно вночі. Сусіда, який вигулював на ніч собаку, побачив прочинені двері, а пес біля них почав поводити себе дивно. Оперативна група, яка приїхала на виклик, дійшла висновку — це було вбивство з метою пограбування. У майстерні все було перевернуто догори дригом, тут явно щось шукали і, швидше за все, знайшли. Убивати жінку ніхто не збирався. Просто вона, попри розра-

хунок грабіжників, виявилася вдома. Є інші версії, та Хмара зі свого багатого досвіду схилився до думки, що вони відпадуть. Міліція шукатиме грабіжників-наркоманів, може, знайде з часом когось, хто візьме на себе і цей злочин. Так чи інакше, слідство переконане — вбивство не навмисне. Жахливе, brutальне, нагле — і все ж таки не навмисне.

Це трагічний збіг обставин, від якого ніхто не застрахований.

Тепер підемо далі. Майор Хмара попросив приватним шляхом «пробити» номери машини, яка дісталася мені як бойовий трофей. Цей слід теж нікуди не вів: виявляється, її викрали вчора зранку, і єдина радість в усьому цьому — авто можна повернути власнику, менеджеру середньої ланки, працівнику величезної торговельної фірми. Грамотно спрацювали мої викрадачі, нічого не скажеш.

Далі — головне: у зведенні по області за вчорашню ніч жодної згадки про стрілянину. З вогнестрілом у лікарню ніхто не звертався. Так що формально мене, журналіста Ігоря Вараву, ніхто не намагався викрасти і я ні від кого не відбивався в темному заміському лісі. Мене, до речі, ніхто не підозрює і в убивстві Раї Лисиці — слабке, та все ж таки — заспокоєння.

Видавши мені весь цей пакет інформації, Хмара зайвий раз попередив: сидіти в хованці, носа на вулицю не потикати, нікому з приводу Наталі Зими не дзвонити, досить уже. Але Грузин не врахував одного: що з приводу Наталі Зими можуть подзвонити мені.

По обіді мені на мобільник подзвонив Вітька Насінчук із Чернівців.

— Бач, братику, як я тебе вичислив! — похвалився замість «здрасьте».

— Хіба я тобі свій номер не давав? — Слово «вичислив» мене зачепило — я ж переховуюся, на нелегальному станови-

щі, а мене легко вираховує заступник редактора чернівецької міської газети.

— Нічого ти мені не давав! Я зв'язався з твоєю редакцією. Мені сказали — ти хворий, грип чи що там таке... Я назвався, хто я є, попросив твої координати. Кобіта дала домашній, по якому ти не відповідав. Тоді я подзвонив знову, перепросив, сказав, що ти, мабуть, вимкнув телефон, бо є хворий. Але мобільний навряд чи вимикаєш. Кобіта зітхнула і дала мені цей номер. Отак!

— Значить, так твоєму другові приспичило?

— Якому другові? — не зрозумів Насінчук.

— Тому, який у Києві справедливості хоче шукати. Ну, ти ж сам говорив — статтю про себе хоче замовити, те, се...

— А, то само собою! Розберемося! Ти мене тоді, позавчора, зачепив Наталкою Зимою, особливо тим, що вона — носата. Я тут випадково вчора ступав у той самий «Водограй», сиділи з одними там хлопцями... Коротше, запитав. Знаєш, що мені сказали? Зараз упадеш, братику!

Не те щоб я від почутого справді впав.

Але те, що видав Вітька Насінчук, могло не просто суттєво поміняти всі мої припущення. Нова інформація ставила історію про Анжелу Сонцеву та Миколу Боброва з ніг на голову і навіть...

Навіть робила її неможливою.

— Я можу зустрітися з цією людиною? Ну, яка тобі все це розказала?

— Хоч завтра!

— Ловлю на слові! Завтра я буду в твоїх Чернівцях, залізно! Заодно всі твої питання спробуємо вирішити. Подзвоню, як візьму квиток, номер вагона скажу. Давай, до завтра, братику!

До вокзалу два кроки. Навряд чи Хмара буде проти того, аби я гайнув з Києва до західних кордонів України. Навпаки,

зрадіє. Поки що пояснювати йому нічого не буду — я ще сам не готовий повірити в почуте і переварити його. Нехай Грузин далі рие під Каракая, це не буде зайвим.

Квитки на Чернівці в середині березня не були проблемою.

До поїзда лишалося трошки більше п'яти годин. Для того, аби видзвонити потрібну мені тепер людину, знадобилася майже година. Назвавшись, я пояснив, як знав, суть справи. Співбесідник зацікавився і погодився знайти для мене хвилин двадцять, аби надати консультацію. Говорили ми в результаті майже п'ятдесят хвилин, після чого я зовсім відмовився щось розуміти в цьому житті.

Надто неймовірні напрошувалися висновки. Хоча, зрештою, нічого неймовірного в одній частині цих сміливих висновків не було.

Мені вистачило часу, аби повернутися до свого сховку, заплатити господині ще за три дні, потім сісти за стіл і записати по пунктах усі свої нові припущення. Блокнот для чогось закинув під диван. Туди ж запхав пістолет без патронів. Лише тоді передзвонив Хмарі, сказав, що вважаю за потрібне зникнути з міста, пообіцяв регулярно давати про себе знати і вже після цього рушив на вокзал.

По дорозі прихопивши пляшку горілки. А за добавкою пішовши потім у вагон-буфет.

На пероні Вітька Насінчук одразу поліз обніматися.

Він був у новенькому синьому пальті, розстебнутому, аби видно було костюм-трійку, який він гордо називав «анцугом із камізелькою». Довівши всім свої близькі стосунки зі stolичним гостем, він з підкресленою західницькою чемністю представив свого супутника, одягненого так само, тільки ще з крислатим капелюхом на голові. Капелюх робив цього смагля-

вого вусаня схожим на крамаря зі старих фільмів про життя Австро-Угорської імперії початку минулого століття.

— То є, Ігорку, пан Кульчицький. Зиновій Назарович, коли вже на те пішло...

— Лиши тих Назаровичів собі в сраці, Вітьку, — відмахнувся крислатий, діловито простягнув мені руку. — Зенек, і то всьо.

— Це про нього я тобі казав, — затараторив Насінчук. — Файний чоловік, бізнес робить, нікого не чіпає, але має такі проблеми нині, що но! Вірніше, не він проблеми має, а вони мають хлопа на рівному місці.

— Де ж на рівному, коли в сраку мають! — буркнув Зенек. — У мене в машині всі ті папери, такі документи, що їх тут усі бояться навіть до рук брати. Давайте, хлопці, до машини, про все поговоримо...

Я з докором глянув на Вітьку. Той зробив рукою заспокійливий жест, і ми пройшли повз вокзал до старенького, але потужного джипа-«кубика».

— У нас тут у жовтні шістсот років місту, — тараторив на ходу Насінчук. — Усі вже бігають з намиленими дупами, а крадуть під це діло стільки — йой! Написали тут одні діячі президенту, аби виділив з бюджету якісь спеціальні кошти. А прем'єру написали, що президент листа отримав, але кошти виділяти не хоче, бо кругом корупція. Хто кому в борщ плюнув, тепер не важливо. Чим це закінчиться — теж невідомо. Тут знаєш, за яким принципом усе робиться? Війна — херня, головне — маневри!

Поки він говорив це, Зенек маневрував на своєму джипі по вузьких брукованих вуличках. Я був у Чернівцях один раз, і то — давненько, років десять тому, як не більше, до того ж у нетверезому стані. Мій нинішній стан мало чим різнився від того, та все ж таки зараз я міг хоч щось бачити, видивляю-

чись із вікна на занедбані, і тим красиві старовинні австрійські кам'яниці, повз які мене провозили.

— Ага, подобається? Це не ваш безликий Київ, це — старі Чернівці. Або малий Відень, коли так тобі більше подобається.

— Так Чернівці — чи Відень? — не витримав я.

— Європа! — викрутився Насінчук. — Якби не ваші москалі, такі ось, як ти, ми б уже давно були частиною великої Європи, а ви б із Києва сюди мов за кордон їздили!

— Ну, понеслося! — зітхнув я.

— Тут у нас один фацет, — втрутився в розмову Зенек, — запропонував зробити двадцять дев'яте березня днем скорботи в Чернівцях.

— Чого саме в цей день? — не зрозумів я.

— Історію знати треба, москалю! — гордо промовив Насінчук. — Це — день повторної окупації Буковини совєцькими військами. У цей день сорок четвертого року — тисяча дев'ятсот, ясна річ, — червоні вибили звідси німців та румунів. Ось від якого дня ми почали віддалятися від Європи!

— Ну ось, — вів далі Зенек, крутячи кермо, — зіграв цей фацет на національних почуттях наших людей і заснував фонд. Туди народ мусив перераховувати, хто скільки може, на день похорону нашої Європи.

— Це він так двадцять дев'яте березня назвав, — знову вставив Насінчук.

— Ага, — вів далі Зенек. — Усе правильно було, усе законно. Наші популярні газети оголошення друкували, інтерв'ю з ним. Хотів фацет, ні більше ні менше, перетворити день похорону Європи на день її ж відродження. Європи, в сенсі... Цілий рік народ кошти перераховував, підприємці особливо старалися. А потім цей фонд бабах — і луснув. Аби тільки того горя, що аферист із грішми змився! Нікуди він не змивався — на ці гроші почав будувати пансіонат «Нова Європа». Тут до самих

гір двадцять кілометрів, від Чернівців недалеко. Ось тобі і відродження Європи. Доведи, що не так. Коли я спробував довести, знаєш, що впливло? У мерії цього фацета родичі прикривають, у міліції все куплено-схоплено, у Києві дах не протікає... А на мене після того податкова, КРУ, пожежники, хто хочеш — усі єдиним фронтом пішли. Ще трохи — і лишуся без бізнесу. Це до наших справ, Ігорку: мо', якось реально на рівні Києва цю історію розкрутити? Дах київський у цієї падлюки не в «регіонах», а в «Нашій Україні». Може, якось публікацію організувати, Юлі чи її хлопцям аби на очі потім підшаманити, вони ж там із корупцією...

— Ти певен, що це допоможе? — зітхнув я.

— Тут, знаєш, головне — почати, — запально заговорив Зенек. — Мо', в Києві це все справді до сраки, там таких газет із такими статтями мільйони. Але в нас тут коли побачать, що інформація просочилася і її не спинили, зовсім інші теми почнуться. Ясно, гроші мені не повернуть, але хоча б воювати зі мною перестануть. Побачать, що теж певні виходи на Київ є... У нас такі речі діють, аби ти не сумнівався...

— Нічого не обіцяю, — зараз я говорив чисту правду.

— І не треба! — вигукнув Зенек. — Ти зроби, обіцяти кожен може. Сьогодні, завтра, через місяць — тільки зроби! А матеріал я тобі дам, живий, такий забойний — йой! Ляля, кажу тобі, чисто ляля!

Мені не хотілося починати абсолютно непотрібні розмови про те, що газетними публікаціями подібні проблеми не вирішуються. І не вирішать ніколи нічого. Та замість цього почав прокручувати в голові, під яким соусом реально подати цей чернівецький анекдот у нашій газеті чи якомусь іншому виданні, яке без скрипу візьме таку байку в роботу.

— Подумати треба.

— О, подумай! А ми тут тебе стимулюємо, ти не того...

— Вітьку, — перемінив я тему розмови ближче до своїх проблем. — Як там справи з тією людиною, про яку ми говорили вчора?

— Усе в порядку, — відмахнувся Насінчук. — Одинадцята тридцять, чекатиме в кафе на Кобилянській¹, Зенек тебе заведе. Я, звиняй, до праці, лиш заїдемо кудись, кави тойво... Не, Зенеку?

— Чого — не? — щиро здивувався Кульчицький. — Кави треба і до кави. Он наш гість, певне, трошки страждає. Так зараз полікуємо, всьо як має бути!

Я вже зрозумів, що від Зенека я сьогодні не відчеплюся. Але він на машині, і цей плюс переважає всі мінуси, які є і можуть ще виникнути.

Мій новий знайомий зі мною не пішов, залишившись натомість чекати в машині на площі.

За столиком в умовленому місці сиділа жінка, коротко стрижена і в елегантних окулярах із тонкою стильною оправою, на вигляд їй було років сорок. Мене дещо здивувала ця містечкова конспірація. Та я впізнав її відразу.

По-перше, мені добре описав цю жінку Насінчук.

А по-друге, в цей час у кафе на центральній вулиці було малолюдно. Розминутися з жінкою я просто не міг.

— Вибачте, ви — Катерина? — перепитав про всяк випадок.

— А це ви — з Києва?

Навіть якби я не знав, із чого почати розмову, сто п'ятдесят коньяку, щедро запропоновані до вранішньої кави моїм несподіваним спонсором, розв'язали язика і давали шенкелів думкам.

¹ Кобилянська — вулиця ім. Ольги Кобилянської в Чернівцях, центральна вулиця міста, пішохідна.

— Мене звати Ігор Варава, я журналіст, пишу про шоу-бізнес, його звичаї...

— Застарий ви про таке писати, — зробила несподіваний висновок моя нова знайома, і я зрозумів — уперше за мої тридцять п'ять років хтось назвав мене застарим. Збоку воно видніше, звісно. Особливо якщо врахувати події останніх днів і мій загальний пом'ятий та не надто представницький вигляд.

Без анцуга і камізельки.

— Який є, — розвів руками. — Будете щось?

— Я вже замовила чай. О, несуть.

Катерині справді принесли горнятко, в якому парував окріп і плавав пакетик із чаєм, судячи за запахом — фруктовим. Попросивши принести такий самий напій, я вмовстився зручніше. Та перш ніж почав говорити, Катерина застережливо піднесла руку:

— Відразу попереджаю — в жодній справі свідком не буду. І записувати мої слова не треба, тільки слухайте.

— Ви чогось боїтеся?

— Якби всі, хто працював у «Водограї» десь так два з половиною роки тому, становили для когось небезпеку, винищити треба було б зо двадцять людей. Усі живі, Богу дякувати, і здорові. Просто тоді ніхто з нас не надавав цьому особливо-го значення. Навіть розважалися. А потім, коли наша Галка заспівала з телевізора, плечима знизали і все. Тим більше, що в Чернівцях вона мало бувала. Разів зо два, і то — коротко. Мабуть, розуміє — тут нарватися можна. Навіть Галка такі речі мусить розуміти, а Наталка — та відразу просікла. Вони ж в тій ситуації одна без одної не могли. Якщо ви розумієте, про що йдеться...

Я вирішив не квапити подій і розкручувати пружину поступово.

— Хто раніше почав працювати у «Водограї» — Галя Чепелик чи Наталя Зима?

— Наталка, звичайно, — Катерина зробила великий ковток чаю. — Я дуже добре це пам'ятаю, тоді тільки два місяці як стала директоркою, а офіціантки почали звільнятися. Дві перейшли в «Буковину», одна пішла в декрет. Ось вона і привела замість себе ту Наталку. Знаєте, у нас, звичайно, не модний салон... Тільки все ж таки будь-який заклад хоче, аби відвідувачів обслуговували вродливі офіціантки.

— Невже так безнадійно?

— Розумієте, я жінка, і теж, — посміхнулася, — не красуня. При Наталці все було: фігура, ніжки, як має бути. А ось лицем природа обділила. Навіть не стільки лицем, скільки носом. Забери цей, вибачте на слові, дзьоб — і все, приємне личко, навіть оті плями на шкірі можна замазати та припудрити. Але я тоді пожаліла дівчину. Мало того, що в нас офіціанток не вистачає, так ще нормальну, в принципі, дівку через її ніс на роботу взяти не можемо...

— У неї були якісь документи? Маю на увазі — сертифікати...

— Диплом філфаку нашого університету. У нас, шанований, дівчата-філологи вже з четвертого курсу починають на «стометрівку» ходити, це від залізничного вокзалу вниз. Розумієте, про що я? І там ніс якраз не заважає. А Наталка сама прийшла, чесно сказала — роботи нема, візьміть офіціанткою. Чесно — претензій не було. Потім, десь через місяць, привела вона Галю Чепелик. Каже, вчилися разом ще зі школи, в Кіцмані. А через два місяці в нас співачка звільнилася. Ну, тоді все й закрутилося...

Мені принесли чай, та я його не пив. Слухав колишню директорку ресторану «Водограй» — і готовий був повірити своїм вухам. Я вирішив не пояснювати, чому Наталя Зима не пішла знімати клієнтів на «стометрівку». Вирішив залишити при собі думки з приводу того, чому ця історія почала впливати тільки тепер, а також своє нерозуміння того, як довго можна було приховувати такі очевидні речі.

Уся розмова зайняла півгодини.

Я пообіцяв, що Катерина ніде не вигулькне в моїх можливих статтях, а тоді повернувся до джипа, де на мене терпляче чекав борець із корупцією Зенек Кульчицький.

— Як можна зараз до Кіцмані доїхати? Маршрутки там чи ще щось...

— Сідай, — махнув рукою Зенек. — Треба — завезу хоч у Кіцмань, хоч у Чорторию, хоч у Вижницю¹.

— А часу я не забираю?

— У мене? — щиро здивувався Зенек. — Скільки там до тієї Кіцмані — двадцять два кілометри. І область наша, аби-сь ти знав, взагалі найменша в Україні. Тобі в Кіцмані куди?

— Не знаю, — відповів я. — Мабуть, у школу.

Чекаючи, поки потрібний мені педагог звільниться, я читав гімн Кіцманської школи, слова якого були урочисто вивішені на видному місці, поряд з українською символікою та портретом Тараса Шевченка.

Наснагу даєш нам, шляхетні манери.
І хист нам шліфуєш, щоб він не пропав.
Тут шлях свій почав Ісидор Воробкевич
І автор «Червоної рути» зростав.

— Цікаво? — почувся за спиною приємний жіночий голос.

Я повернувся, мов переляканий школяр, котрого застали за малюванням на стіні голої жінки. Видно, на території будь-якої школи я завжди буду лишатися школярем. А будь-якого вчителя — побоюватися, нехай він навіть буде молодшим за мене. Хоча ця пані виглядала років на сорок п'ять, а насправді могла бути ще старшою. Шкільні вчительки мають одну особливу прикмету — майже завжди виглядають старшими за свої роки через консервативний стиль в одязі та мінімум косметики.

¹ Чорторія, Вижниця — районні центри Чернівецької області.

Якось я зловив себе на думці, що не впізнаю своїх шкільних учителів у неформальному вбранні.

— Дуже. Я знаю, що школи тепер пишуть свої гімни. Це ще від «Республіки ШКІД»¹, мабуть, пішло...

— Ну, знаєте, ви не рівняйте, — жінка посміхнулася кутиками губ, але навіть такий жест викликав у мене підсвідомі асоціації на тему: «Сідай, “два”!». — Наша школа найстаріша не лише в Кіцмані чи навіть у районі. Їй двісті двадцять вісім років цього місяця було, а це певні традиції, це зобов'язує. Слухаю вас.

— Мене звати Ігор Варава, я журналіст із Києва. На телебаченні працюю, — збрехав я. — Готуємо цикл програм про культурні українські міста, села, регіони.

— Культурні? — перепитала вона.

— Ну, знаєте, ті, з якими пов'язані насамперед мистецькі традиції. Криворівню² візьміть — там і митці відпочивали ще до революції, і Параджанов «Тіні забутих предків» знімав. Чи ось ваша Кіцмань — батьківщина музикантів, я б сказав.

— Правильно, — охоче погодилася жінка. — Це ж давно відомо. А для вас це новина?

— Розірваність стосунків між центром і регіонами країни, — цю фразу я не готував наперед, вона сама зірвалася. — Ми там, у Києві, так відстали, що навіть дорослі люди відкривають для себе відомі речі вперше. Далі власного носа не бачимо, відпочивати їздимо на Кіпр чи в Емірати, а свого не цінуємо. Вибачте, як вас...

¹ «Республіка ШКІД» — відома повість Г. Белих та Л. Пантелєєва, вихованців школи-комуни імені Достоевського (ШКІД), заснованої в 20-х роках ХХ століття в Ленінграді. Школа відома також тим, що відродила дореволюційні традиції складати власний гімн навчального закладу та створювати власну геральдику.

² Криворівня — село в Івано-Франківській області, популярне місце відпочинку.

— Валентина Андріївна, — назвалася педагог.

— Чудово. Значить, пані Валентино, ми можемо десь хвилин двадцять-тридцять з вами поговорити?

— А чому саме зі мною? Я щось ніяк не зрозумію, чому мені така честь і яка моя місія...

— Усе дуже просто, — мою брехню виправдовувало те, що правду цій шкільній вчительці я говорити не маю права і не скажу ніколи, бо сам ще не до кінця в неї повірив, до того ж правда лякає. — Ми беремо не лише історію мистецької Кіцмані, а й проводимо паралелі із сьогоденням. Традиції живуть і перемагають. Ви були вчителькою музики в Галі Чепелик і Наталі Зими. Дівчата ж однокласниці, правда?

З обличчям педагога щось сталося. Тінь, яка пробігла по ньому, швидко зійшла, проте слід свій залишила. Тепер пані Валентина дивилася на мене з підозрою.

— Чому ви раптом запитали про цих дівчат?

— Галя Чепелик... тобто Анжела Сонцева в нас, у Києві — популярна молода співачка. Можна сказати, «зірка»...

— Ось це мене і дивує. Нам справді треба поговорити, аби ви не нарobili на вашому телебаченні зайвого. Хочеться розставити хоча б деякі крапки над «і». Ходімте, тут є вільний клас.

Уже було по обіді, школа спорожніла, лише за одними двома чулися дитячі голоси — видно, якийсь шкільний гурток працював. Ми зайшли в порожню класну кімнату, на стіні якої поруч незмінного Шевченка висів портрет вусатого добродія. Я хоч сам написав однеєнку, яку не яку, але все ж таки — книжку і можу вважатися після цього сучасним письменником, у класиці, особливо — українській, плаваю, мов сокира в ставку. А в обличчя взагалі нікого не впізнаю, не відчуваючи від цього особливих докорів сумління. Та шкільним вчителькам, особливо — у маленьких містах, такого краще не говорити.

Пані Валентина за звичкою сіла за вчительський стіл. Я при-
мостився навпроти за партою.

— Так що вас насторожує?

— А вас нічого не насторожує?

Ще й як! Особливо — після сьогоднішньої розмови.

— Поки що ні. Якщо ви про те, що Галя Чепелик взяла
сценічний псевдонім...

— Вона могла б взяти хоч десять сценічних псевдонімів! —
категорично перебила мене вчителька музики. — Скажу від-
верто — я не слухаю сучасну молодіжну музику. Та й у нас, у
Кіцмані, нема стільки телебачення, скільки в Києві чи навіть
Чернівцях. Може, у когось тут і є, але в мене вдома лише кіль-
ка каналів. По радіо я слухаю лише ту музику, яка витрима-
на часом і має право музикою називатися. Але коли мені мої
учні похвалилися, що якась співачка Сонцева вчилася в нашій
школі, я не повірила — учениці Сонцевої в мене не було. Потім
мені пояснили: Анжелою Сонцевою назвала себе Галя Чепелик.
Тут я взагалі перестала щось розуміти в цьому житті. Бо Галю
Чепелик я вчила, але ця дівчинка ніколи в житті не могла б
стати співачкою.

— Бездарна?

— Бездарних дітей не буває. Здебільшого бувають ті, чії
таланти з різних причин не розкривалися. Ви згадали про На-
талочку Зиму — ось вам саме такий випадок! Усі задатки для
співочої кар'єри в неї були, тільки дитина мало того, що про-
блемна, так іще й з проблемної родини. Нею не займалися,
дівчинка росла замкненою, достукатися до неї часом було дуже
важко. У Галі ж завжди гуляв вітер у голові. Вона, між нами
кажучи, школу насилу закінчила. Хоча сім'я в них нормальна,
пристойна, тепер пишаються нею. Маму на базарі чи в місті
зустріну, так останнім часом усе нагадує: мовляв, ви нашу Га-
лочку не розгледіли, а вона нині он яка!

— Як же вона вступила до університету?

— Вродливій дівчині, та ще й на філологію... Ви ж доросла людина, самі все розумієте. Щось таке в ній було... як вам сказати... — пані Валентина склала пальці в пучку і потерла один об один, наче говорила про гроші. — Їй якось усе пробачалося. Колеги в останній момент жаліли її, натягували оцінки, витягували середній бал тощо. Про те, що хлопці за Галею чере-дою ходили, можна, думаю, спеціально не говорити. Наталка біля неї сірою мишею трималася, хоча проблему мала тільки із зовнішністю. Решта на своєму місці. Вибачте, що так оцінюю колишню ученицю, тільки ж тепер такі часи — зовнішні дані на першому місці, вони ж — на другому.

Я відчував, що пора вже ступати на слизьке, тому заговорив обережно.

— Пані Валентино, а невже не може так бути: не було в дівчини таланту до музики, слуху там чи голосу, а потім — р-раз — і все е! Якби так могло статися, то про магію Кіцмані можна було б знімати не одну, а кілька програм. Ми б змогли говорити про Кіцманський феномен...

— Ні! — відрізала педагог. — У випадку з Галею Чепелик — ні!

— Але ви чули, як вона співає?

— Два рази бачила по телевізору. Раз — у концерті, раз — відеокліп, і то випадково, діти гукнули. Я не чула, як співає Галя Чепелик. Я бачила, як вона роззявляє рота. Запис і живий звук — дві різні речі.

— Тоді, — я почав просуватися ще обережніше, — хто б це міг співати? Наталя Зима?

— Поняття не маю. У Наталі справді були всі дані, тільки, кажу ж вам, дівчина їх не розвивала. Як співає Наталя, я вам зараз не скажу. Співатиме — не впізнаю. Здібна й нещасна дівчина, бо здібностей своїх боялася. А здібностей боялася, бо боялася себе. А себе боялася, бо через зовнішні дані мала купу

комплексів. На цьому матеріалі, шановний Ігоре, не одну дисертацію написати можна.

— Гаразд, — тепер я приготував вирішальний удар. — А якби вам сказали, що замість Галі Чепелик співає Наталя Зима, ви б здивувалися?

— Це правда? — стрепенулася пані Валентина.

Хотів би я сам це знати напевне!

— Це я фантазую. Обдумую зараз нову концепцію програми. Бо після того, що ви розповіли, подавати Анжелу Сонцеву, тобто — Галю Чепелик співачкою, котра наслідуює співочі традиції Кіцмані, особисто я не ризикну. Тим не менше, вона співає, і досить успішно. Значить, вона або відкриває рота під чужу фонограму... хоча б тієї-таки Наталі Зими. Або сталося якесь диво. Бо це диво я сам особисто бачив.

— Тобто? — Вчителька музики здивовано глянула на мене.

— Кілька днів тому я був присутній на прес-конференції Анжели Сонцевої. Тобто Галі Чепелик. І вона сама наживо виконала нову пісню. Це була така, як у нас кажуть, потужна піар-акція з її боку. Співала, повторюю, сама Анжела... тобто Галя. Ніде під столом пристрій для ввімкнення фонограми причепити не могли. І тепер я розгублений. Не знаю, що і думати. Виглядає, справді диво відбулося, чи як?

Пані Валентина довго мовчала, дивлячись у вікно і при цьому малюючи на гладкій поверхні столу пальцем якісь дивні кола. Нарешті знову подивилася на мене:

— Я мушу сама це побачити і почути. Поки цього не станеться, в жодне диво не повірю. Але якщо диво таки сталося і Галя Чепелик сама заспівала так, як я це чула на фонограмі, — писатиму заяву про звільнення! Чого ви так дивитесь? У нас школа з давніми традиціями. І якщо педагог не розгледів таких талантів у безнадійному учневі чи учениці, у школі йому нема чого робити.

Як і домовлялися, Зенек підібрав мене в центрі міста, біля пам'ятника Володимирі Івасюку.

— Погнали? Чи пообідаємо? — Тут мій колега непогану ресторацію тримає. Буковинська кухня, те, се, коньячок...

— У тебе трохи часу ще є? — поцікавився я. — Бо як нема, тоді їдь, мені ще трохи треба затриматися.

— Трохи — це скільки?

— Не знаю... Година, може — півтори. Коротше — до двох, не більше.

— Стільки я ще маю, — кивнув Зенек. — Тоді давай так: кажи, куди тебе завезти, а поки ти по своїх справах, я таки катну до колеги, обід замовлю. Ти ж наш гість чи як?

— Давай так, — приречено погодився я і назвав адресу — пані Валентина не розуміла, для чого мені до Чепеликів, та зрештою адресу підказала.

Кіцмань маленька — усі всіх знають. Тим більше батьків Анжели Сонцевої, ще однієї гордості краю.

Жили Чепелики відразу за міським парком, більше схожим на дикий ліс, у невеличкому приватному будинку — точно такому, як описувала в своїх інтерв'ю сама співачка. Правда, тепер тут потроху будувалися — виростав другий поверх, зводилася невисока, як прийнято на Заході України, огорожа з білої цегли. Видно, донька не залишає батьків без фінансової підтримки.

А швидше за все — відома донька повинна мати на малій батьківщині будинок, котрий відповідає її теперішньому статусу та вимогам. І в марнославстві є свої переваги.

Мені сьогодні щастило на зустрічі — Галина мама була вдома, і я тут же відзначив: донька вдалася в свою матір. Тільки в пані Ружі — так назвалася жінка, при тому пояснивши, що Ружа те ж саме, що Роза, — врода не виглядала такою глянцевою, столичною, я сказав би навіть — урбаністичною, якою причаровувала до себе чоловіків її донька. Це була врода дівчи-

ни-горянки, яка колись, за діда-прадіда, бігала босими п'ятами по полонині, всотувала в себе волю чистих гірських вітрів, а потім, приборкана одруженням, народжувала дітей і наводила красу лише на великі церковні свята, дістаючи з великої бабиної скрині намиста зі свого посагу. Потім ця врода перестала буяти в горах, перебралася в міста й містечка і визривала тут, показуючи себе в усій красі лише на якому-небудь дні міста чи весіллі родичів.

Пані Ружі — Ружі Василівні Чепелик, як вона назвалася київському телевізійнику офіційно, — я вирішив говорити ще менше, ніж учительці музики. Тим більше, що про неї почув відразу:

— А бачите, ці вчителі самі нічого не розуміють! Он у школі Галочці за спів та музику завжди дорікали. Вона навіть у хорі не співала, бачте — слуху нема! Ось тепер хай мають, подавляться і слиною захлинуться!

— Ну, ми вже аж так не будемо людям бажати, — поблажливо мовив я. — Усе ж таки про Галю треба добрим словом згадувати. Нова зірка Кіцмані, я сказав би...

Ми пройшли до хати, де в залі на почесному місці при-мостилася фотографія Галі-Анжели в рамці. Цю фотку я вже бачив — вона була на календариках із Сонцевою за минулий рік, такий я знайшов на робочому столі в Люськи Корбут. Тільки цей знімок роздрукували на фотопапері і вставили в спеціальну оздоблену сріблом букову рамку. Поруч — ще одна фотографія в такій самій рамці, зроблена теж не дуже давно: Галя, мама і якийсь чоловік, очевидно — тато, стояли в садку на фоні трояндового цвіту.

— Часто доця буває вдома? — кивнув я на «іконостас».

— Останній раз перед минулорічним Миколаєм. Заскочила на якусь годинку. Йй же ніколи, — пані Ружа поправила зачіску. — Чаю?

— Кави, — мене починало поволі розморювати, треба б було чогось підбадьорливого і точно не коньяку.

— У нас розчинна, такої, натуральної, не тримаємо. Чоловікові не можна, мені якось все одно, а Галя давно вже лиш трав'яні чаї п'є.

Знали б ви, мамо, що п'є, а особливо — що курить ваша балувана Галя...

— Нічого, хай буде розчинна.

Поки вона ходила на кухню, я відкинувся на спинку крісла і думав, з чого почати розмову та як її повести. Мої припущення підтверджували всі, з ким я зміг поговорити сьогодні. Але всі ці слова заперечувала і перекреслювала прес-конференція Сонцевої. Власним вухам та очам я поки що вірив. Та в жодному разі жоден із моїх сумнівів не повинен бути озвучений люблячій мамі талановитої молодой співачки.

Але якщо ні в чому не сумніватися, то як перевести розмову на тему, яка мене цікавить?

І головне: що саме мене цікавить з огляду на вже почуте й побачене?

Ружа Василівна впливла з кухні, несучи в кожній руці по чашечці кави. Поставивши їх на краєчок накритого вишитим рушником столу, вибачилася, знову забігла на кухню і повернулася з акуратно порізаним завиваним рогаликом із маком.

— Завиванець до кави прошу брати.

— Дякую, — я відкусив крихкого рогалика, запив його розчинною кавою і стрельнув навмання: — Галя, значить, у школі музикою не цікавилась?

— Як то — не цікавилась? Не говорила я такого, — пані Ружа не доторкнулася до своєї чашки. — Ви не зрозуміли: музику вона любила, слухала завжди, тих касет по хаті повно валялося. На танці бігала, все як має бути. А щоб сама співати,

ось так, як тепер, — ні. Я дізнавалася потім в одних дуже поважних людей, — жінка стишила голос, — до них і мер наш, і з Чернівців усякі політики з бізнесменами, і навіть з Києва за порадою їздять... Так ось, сказали мені так: буває, що в дитини здібності ніби сплять. Це така дитяча зима називається. Потім проходить якийсь час, усе це дрімає, дрімає, і раптом — прокидається! Зима стає весною, тільки пізньою. Зате пізня квітка, як кажуть, довго цвіте. Так і наша Галочка. Щось її підштовхнуло. Узяла — й одразу заспівала!

— Ви тут про зиму згадали, — я взяв ще один шматочок завиванця, і хазяйці це сподобалося, бо підсунула таріль ближче. — І я про Зиму, тільки про Наталку. Це ж Галчина подруга, правильно?

— Дружили, — погодилася пані Ружа. — Я ще дуже зла на неї була, на Наталку. Це ж вона тоді, після університету, підбила Галочку в ресторані офіціанткою працювати. А в нашій же школі так учителі треба, та ще й молоді... Тільки потім, бачте, як вдало все повернулося.

— Дівчата змалку вдвох?

— Ця Наталка взагалі якась... не така трошки... — пані Ружа скривилася. — Батько їх покинув, коли дівчинці два роки було. Потім ще якийсь до її матері прибився, з ним прижила дитинку — посадили за наркотики, уявляєте?

— Та звична тепер, на жаль, справа...

— Ото й воно, що не тепер! Якраз перебудова почалася, діти наші ще в школу не пішли. Тоді про наркотики мало знали, зате кожен наркоман на обліку стояв. Упізнавали їх у місті, діти пальцями показували, кричали: «Наркоман, наркоман смердючий!» Отоді Наталчин вітчим якимось боком у наркотики вп्लутався. Знаєте, як воно — донька наркомана... Особливо в Кіцмані, особливо — в ті часи... Не рідна, та все одно ганьба. Поки той сидів, мати ще одного приголубила, від нього дитин-

ка. Наркомана випустили, прийшов, на всю вулицю розбори влаштував. Міліція одного назад у тюрму, другого — в реанімацію. Вжив, але бабі вже не потрібний став. Ви не думайте, я не пліткую — просто кажу, аби ви зрозуміли, чому Наталка спочатку таким наче вовчням росла, а потім до моєї Галі пристала. Ви бачили Наталку? А взагалі — для чого вона вам?

— Програма передбачає інтерв'ю з кращою подругою дитинства, — відчеканив я.

— А, ну, тоді ясно. Значить, ви не знайомі з Наталкою, ніколи не бачили її?

— Чув тільки, що Наталя Зима — близька подруга Галі Чепелик. І дуже допомагає тепер Анжелі Сонцевій, — я відпив захололої вже кави.

— Годується вона біля Галочки, ось що я вам скажу! — заявила пані Ружа. — Але я нічого, я все розумію. Куди б вона поділася без Галі? Між нами кажучи, з виду вона... — Пані Ружа скривилася: — Ніс стирчить, мов кілок, наче хто встромив у середину обличчя, прости, Господи, що скажу. Обличчя порепане. Та й сама вона, бачте, з проблемної родини. Діти знаєте як? Хтось не такий — дражняться. Зовсім один час зацькували дівчину. Тоді якось почали їх разом із Галею бачити, нічого, ожила дівка. Разом на танці бігали. Галя їй могла свої речі позичити для виходу. Розмір у них один, виявляється, Наталка тільки дещо нижча, але то не заважало. Навіть хлопці почали і Наталці увагу приділяти. Знаєте, — тепер пані Ружа посміхнулася задоволено, — до мене почали один час доходити розмови: коли, мовляв, хто з хлопців Наталю Зиму танцювати не запросить, той до Галі Чепелик може не підходити. Бачте, благородна в мене дівчинка.

— А ще таке буває, — я допив каву, — що вродливі дівчата навмисне тримають біля себе, гм, менш вродливих подруг, аби ще більше виділятися на їх фоні. Яскравіше сяяти, як кажуть.

— То й що! — щиро здивувалася пані Ружа. — А коли й так, хіба це кримінальний злочин? Та й потім — Наталці, якби обличчя більш вдалося, решти вистачає. Можу вам фото показати.

— Ага, ага, — пожвавився я. — Бо ми говоримо, а я навіть не знаю, як краща подруга виглядає. До речі, мені, Ружо Василівно, треба будуть Анжеліні, в смислі Галіні, дитячі, шкільні фотки. Підберете?

— Самі підбирайте. А все — ось тут, — пані Ружа плавно підвелася, пройшла до шафи, витягла звідти кілька стандартних фотоальбомчиків для знімків десять на п'ятнадцять та один грубезний альбом у замшевій палітурці. — Усе тут, гортайте. А я, може, ще кави принесу. Чи як?

— Ви краще покажіть і розкажіть, хто тут і що.

Я розумів, на який подвиг іду: доведеться вислуховувати розлогу оповідь про весь родовід Чепеликів, зафіксований на чорно-білих фотографіях із тлустого замшевого альбому. Це не лише випробування для нервів, але й для часу, а його лишалося все менше — зловживати терпінням Зенека Кульчицького не хотілося, навіть з урахуванням того, що я йому зараз потрібен не менше, ніж він мені.

Єдине, що мені вдалося, — швидко заволодіти ініціативою з гортання альбомних сторінок. Перегорнув одну, вислухав коротку лекцію — і перегортаю наступну, не даючи пані Ружі договорити. Так перший альбом прогорнули в темпі хвилин за десять, перейшли до маленького, і тут я, нарешті, побачив Наталю Зиму.

Уже знаючи її особливі прикмети, цю дівчину важко було не впізнати.

Не сказав би, що ніс дівчини був аж надто одіозним чи надто сильно спотворював її обличчя. Якщо сприймати цей справді задовгий і трошки гачкуватий на кінчику ніс не окремо

від усього обличчя, його можна навіть назвати симпатичним та милим. Якщо ж закохатися в Наталю, то закоханий взагалі може з часом на ніс не зважати. Звісно, порівняно з Галиними фотографій Наталі в альбомі було не так уже й багато. І лише одна закарбувала її крупним планом, де червоні цяточки на щоках та підборідді були надто помітні. Там, де дівчата позували на середньому плані, їх взагалі не видно. Та й ніс не так кидається в очі.

Ще одне, що я помітив, — Наталя Зима всюди стоїть ніби на другому плані. Навіть коли вони зняті за столиком у кафе і поруч лише Галя-Анжела, Зима все одно примудрялася сісти так, аби фотограф дивився на Галину, завжди широко усміхнену, сяючу, сексуальну, звабливу, бажану й жадану.

Усього я надібав сім фотографій, на яких у компанії Галі Чепелик була сфотографована Наталя Зима.

Дві — на відкритому майданчику в якомусь кафе. Мабуть, чернівецькому — в Києві мало брукованих вулиць, і бруківка наша не така, як у західних містах. Очевидно, це ще часи навчання або, швидше за все, роботи у «Водограї».

Одна — посиденьки або в гуртожитку, або на чийсь квартирі. Дівчата, хлопці, горлечка від горілчаних пляшок унизу фотографії, Наталя крайня праворуч, затиснута в самий куток дивана.

Дві — вже Київ. Тут біля величезного джипа стоять троє — у чоловікові по центру я впізнав Миколу Боброва, Галя вже в образі Анжели Сонцевої — ліворуч, Наталя, в скромних джинсиках і футболці з написом «Sontseva» — праворуч.

Дві — на пляжі. Обидві подруги в сміливих бікіні, що підтверджувало — за свою фігуру Наталя Зима могла бути спокійною. Це якесь морське узбережжя, причому — не Крим, чомусь мені так здалося. І відразу зрозумів чому — Наталя тримається на диво розкуто, зовсім не схожа тут сама на себе, похмуру та

постійно комусь щось винну. Аби триматися так вільно, треба вибратися подалі від батьківщини. Батьківщина, навіть якщо це Крим з його необов'язковими та одноразовими знайомствами, все одно тисне на мізки таких, як Наталка. І це стосується не лише нетерпимості до, гм, деяких рис нестандартної зовнішності. Думаю, свої певні сексуальні проблеми, про які я словом не обмовився у Кіцмані, але був начуваний у Чернівцях, Наталя легше переносила в світі, який вважала більш вільним за наш, грішний.

Я придивився уважніше до однієї з пляжних фотографій.

Підніс її ближче до очей.

Потім на мить заплющив очі. А коли відкрив їх і знову глянув на фото, побачив, нарешті, те, чого не побачив би на інших фотографіях.

Побачив — і злякався побаченого. Надто вже неймовірним, а тепер — і зовсім фантастичним та нереальним виглядало припущення. Яке негайно почало претендувати на те, щоби називатися відкриттям.

Якщо все підтвердиться, то я буду знати те ж саме, що знають Наталка Зима та, мабуть, Роман Каракай. Потім доведеться переконувати в цьому мента Хмару, позбавленого будь-якої творчої уяви. А для цього треба...

— Пані Ружо, а чи не дасте якісь контакти тих людей, що говорили про дитячу зиму? Вони для телебачення це скажуть, і всі заткнуться. І ще... ви не могли б позичити мені ось цю фотографію? У вас же їх дві, вони ніби однакові...

Можна.

Обід я проковтнув, не відчуваючи смаку.

Хоча буковинські страви, якими мене годували, смачно пахли і, мабуть, були неповторними на смак. Особливо — банош, як переконував мене Зенек, — каша пастухів. А його друг,

який нас годував, додав при цьому, підливаючи мені коньяку: «Тому пастухи і хлопи такі — ого-го! Під ними дівки так кректали — вівці розбігалися, ги-ги!»

Обід затягнувся на півтори години, і ми сиділи б ще, але я постукав по годиннику — час, час. Ще хвилин десять вибачався. Та все ж таки перед тим, як сісти за стіл, я пішов помити руки і з туалету подзвонив Насінчуку.

— Слухай, медіа-магнате... у тебе в конторі сканер є?

— Це в Києві у вас магнати, а ми тут — чесні трударі! Конторою називають кадебе, тобто — есбеу, хоча все воно — чека¹. Так що прошу не порівнювати. А сканер у нас є, у мене навіть Інтернет працює в редакції безлімітний і зі мною ти говориш по стільниковому телефону. Сноби ви там усі в столиці.

— Усе сказав?

— Буковина ще своє слово скаже. На фіга тобі сканер?

— За прямим призначенням. Дочекаєшся мене?

— Ти із Зенеком усе повирішував?

— Нормально. Години за дві на місці будеш? Ми в Кіцмані взагалі-то...

— Чого тебе аж туди... А-а, ясно. Ну, давай, я на місці.

Другий дзвоник я зробив уже з дороги. У голові шуміло, але це тільки дозволяло не плутатися в думках і чітко висловлюватися.

— Гамарджоба, генацвале!

— Як ти там? Ще не стріляли?

— Добрий ти, Хмаро. У вас у міліції електронна пошта працює? Бо в Чернівцях технічний прогрес.

¹ ЧК (тут «чека», рос. *Чрезвычайная комиссия* — перший репресивно-каральний орган радянської влади; КДБ (тут «кадебе») — Комітет державної безпеки СРСР, останній каральний орган СРСР, розмовна назва — «Контора Глибокого Буріння» (від рос. — КГБ) чи просто Контора; СБУ (тут «есбеу» — Служба безпеки України, створена на базі колишнього КДБ).

— Що треба?

— Електронна адреса, на яку я можу переслати один файл.

— Який файл?

— Відскановане фото. Красиві буковинки на пляжі.

— Ти чим там займаєшся?

— Поясню, коли ти отримаєш файл. Але дуже тебе прошу — нікуди не зникай. Надішлю пошту — передзвоню.

Відключився, глянув на годинник.

— Чор-рт! На київський поїзд не встигаю.

— Посаджу тебе на московський, він нормально йде, не так, як київський, увечері. Поїдеш у фірмовому купе, — відмахнувся Зенек. — Заодно ще поспілкуємося.

Пискнув телефон — це Грузин прислав sms-кою актуальну електронну адресу.

Час уже не йшов — біг.

Думками я був дуже далеко звідси. Прокручував, рахував, перераховував варіанти. Дуже хотілося, аби фантазії не підтвердились: так точно буде ясно, що живу в реальному світі.

У редакції мовчазний верстальник зробив мені скан фотографії подружок.

З комп'ютера Насінчука я переслав її на адресу Хмари в Київ. Поки робив це, в кабінет Насінчука принесли коньяк і шоколадку.

Час летів стрілою.

Дзвінок. Хмара.

— Можеш говорити?

— Секунду.

Вибачившись перед Зенekom і господарем кабінету, виходжу в коридор. Роззираюся, куди б у цьому старому австрійському будинку можна заховатися від сторонніх вух — це навіть

випадково ніхто не повинен почути. Єдиний варіант — сортир у кінці коридору. Заходжу, зачиняюся.

— Тепер можу.

— Ну, і для чого ти прислав мені цих дівчат? Сонцеву впізнаю. Ця носата поруч із нею, очевидно, та сама лиховісна Зима, яку тобі не дають знайти.

— Правильно. Тепер послухай мене уважно. Треба ось що зробити...

Намагаюся говорити коротко і ясно, та Хмара все одно нічого не розуміє.

— Що це нам дасть?

Набравши в груди побільше повітря, видихаю в трубку всі свої здогади та прикидки. Нічого не пояснюю. Але навіть якби я почав пояснювати — Хмара б мені не дав цього зробити.

— Ти, Вараво, або п'яний там, або придурок! Або — п'яний придурок! Не мороч мені голову!

Я вперто повторюю своє прохання.

— Хто і для чого цим буде займатися? — зітхнув Хмара.

— Попроси людей. Тільки нічого не кажи зайвого...

— Якщо ти ідіот, то не треба робити ідіотами всіх інших.

— Послухай мене ще раз, блін!

Я розповідаю знову, тепер — від самого початку. У подробиці та аналітику не вдаюся, тільки факти. На тому боці Хмара переварює почуте.

— Значить, так, — чую нарешті. — Я піду до одного спеціаліста. Але на цьому твої фантазії слухати припиняю.

— Незалежно від результату? — не стримую ехидства. — Мене вже два рази через це хотіли вбити.

— Хотіли б — убили. Попресували трошки. Гарзд, я тобі сам подзвоню.

Повертаюся. Робити нема чого, і ми поволі п'ємо коньяк. Зенек за кермом, тому просто сидить поруч і поступово пере-

бирає ініціативу розмови в свої руки. Коли пляшка спорожніла, я дізнався все про корупцію в Чернівецькій області.

Коли Кульчицький нарешті поїхав мені по квиток і ще по одну пляшку, озвався мій телефон.

— Коли будеш у Києві? — без передмов запитав Хмара.

— Ніби завтра. Людина поїхала по квиток.. А...

— Бе! З вокзалу нікуди не рипайся. Може, тебе зустріти?

— Розберуся. Так що там у тебе вийшло?

— Скільки ти випив, аби додуматися до такого? Треба знати, як стимулювати розумовий процес у своїх архаровців¹.

— То що...

— Те саме! — відрубав Хмара. — Не знаю, як це вдалося, тільки це — реально в теорії. А значить, буде реально на практиці. Мовчи, мов риба об лід, замовкни взагалі, зрозумів? Тут на місці вирішимо, що із цим робити. Я обережно начальство промацаю. Бо це тебе я ідіотом називаю — і нічого. А з мене за подібні версії мінімум рапорт на стіл, максимум — примусове лікування в дурдомі.

— Хіба воно ще буває?

— Для особливо небезпечних хворих. Таких, як ти, та і я з тобою заодно.

— Тоді давай ще більше захворіємо, — я глянув на Вітьку, той відмахнувся, я знову вийшов у коридор. — Послухай мене...

Моя пропозиція Хмарі не сподобалася. Але іншої просто не запрошувалося.

Так, із цим — ніби все. Тепер — ще один дзвінок.

¹ Народна назва правоохоронців, що відрізнялися особливою жорстокістю. Походить від імені Миколи Архарова, московського обер-поліцмейстера 1775—1782 рр., який розробив систему жорстких заходів придушення злочинності в Москві.

Телефон продюсерського центру Антона Назарова був зазначений у прес-релізі. Цей папірець я машинально прихопив із собою, не виклав із сумки і тепер дуже тішився: не треба залучати додаткових людей, шукаючи його координати.

— Добрий день, чи можна говорити з паном Назаровим? Мене звати Ігор Варава, я журналіст, хотів би зустрітися з ним або взяти по телефону коментар стосовно нового проекту Анжели Сонцевої. Якщо можна, хотів би домовитися на завтра на ранок, бо тепер я в Чернівцях, а завтра вже буду в Києві. Дякую, я передзвону.

Ось тепер, здається, все.

Зенек Кульчицький посадив мене на поїзд і кілька разів перевірив, куди я поклав папку з переданими мені важливими матеріалами, які знадобляться мені в роботі над статтею про його протистояння місцевій корумпованій владі.

Лише залізни на свою верхню полицю, я відчув, нарешті, непереборну дію всього випитого за цей довгий день алкоголю. Тому заснув миттєво, прокинувся перед Києвом, вихлебтав пляшку мінералки та дві склянки пакетикового чаю з лимоном і надмірно великою порцією цукру.

Хмара мене не зустрічав. Ніхто від його імені так само, хоча номер поїзда та номер вагона я назвав. Швиденько проскочивши на Кудряшова, заховав там під диван документи Зенка, вклавши в папку оригінал фотографії кіцманських подружок. Подумавши, запхав туди рештки грошей, лишивши собі тільки на таксі з невеличким запасом.

Я гнав до розв'язки.

Останній доказ моєї правоти, якою б неймовірною не здавалася комусь ця історія, зберігається в мене вдома. На щастя, я його не знищив.

Зупинивши машину, назвав свою святошинську адресу, за півгодини був біля будинку. Роззирнувся — нікого підозрілого. Витяг ключі, відчинив двері і зайшов.

Назустріч з кімнати ступила чоловіча постать.

Розгледіти її не встиг — в обличчя вдарив ядучий струмінь. Для вірності ще стукнули по голові.

Усе зникло.

17. Укол

Спочатку світло здалося яскравим, навіть різонуло очі.

Але коли, кліпнувши, я знову обережно та поволі розтулив повіки, виявилось, що лампочка під стелею досить слабенька, можна сказати — ледь світиться. Коли виринаєш із темної ями, навіть сірник може засліпити. Он як крота в казці про Чіполліно — хлопчик-цибулька вмовив нового знайомого прокопати йому підземний хід з тюремної камери на волю, клянучись, що сонця на горі в цей час не буде, кріт повірив і ледь не збожеволів, коли побачив промінчик.

Очі довго не звикали до напівтемряви. Перед собою я бачив барвисті кола, а в голові шуміло, тупо нила забита потилиця. Коли остаточно прийшов до тями, спробував поворушитися. Це мені вдалося — хто б на мене не напав, ці люди явно не чекали навіть спроби опору. Руки та ноги вільні, і ця обставина мене, навпаки, насторожила. Потім — відверто злякала.

Якщо мене взяли в полон і навіть не потрудилися стриножити, значить, ворог упевнений — усі спроби вирватися будуть марними. Навіть з вільними руками я не стану для них серйозним противником. А маючи вільні ноги, нікуди все одно не втечу.

Або вони дуже погано знають мене, або — і це більш імовірно — чудово знають, що жодних шансів вибратися в мене нема при будь-яких розкладах. Чомусь згадалося: в камерах смертників приречених теж ніхто не позбавляє можливості вільно рухатись. Потім у голову скочила зовсім уже непотрібна думка — своїм полоненим ворогам індіанці давали вибір: померти на місці або спробувати переплисти річку, повну хижих піраній чи зубатих крокодилів. Відчайдухи не допливали навіть до середини, хоча могли вільно гребти і вміли добре плавати.

Значить, я приблизно в такій ситуації. Бл-лін!

Я стукнув кулаком по твердій підлозі, на якій лежав. Кулак забився — бетон. Мене кинули на бетонну підлогу. Зі стогоном сівши, я покрутив головою.

Приміщення, в якому я знаходився, нагадувало бункер. Невеличке за розміром, воно мало не лише бетонну підлогу, а й, судячи з усього, міцні бетоновані стіни. Не підкопаєшся за прикладом графа Монте-Крісто, нігтями не подряпаєш, головою не протараниш. Звівшись на ноги і перечекавши, поки шум у голові пройде, я обережно підійшов до найближчої стіни. Помацав її — безнадійно тверда і холодна. Тут атомну війну пересидіти можна.

Вікон, ясна річ, не було. Зате були двері, міцні, важкі, металеві та міцно зачинені. Кілька разів грюкнувши по них кулаком та носакон, я у відповідь отримав тільки луну, що відбилася від стелі після моїх ударів. Розуміючи безглуздість свого вчинку, я прокричав: «Е!Е!Е!». Нічого, жодної реакції.

Далі я обмацав кишені. Дивно — при мені залишили і мобільник, і гаманець. Спробувавши подзвонити, відразу побачив відсутність мережі покриття. У цьому бункері телефони не працювали. Перевірив для чогось гаманець. Скільки там було — не пам'ятаю. Але гроші в ньому лежали. Значить, нічого не вкрали. Було б нелогічно тирити одну купюру, лишаючи

кілька інших. Порозпихавши свої скарби по кишенях куртки, повернувся до протилежної стіни.

Не повірите, але ліжко в дальньому кутку бункера я побачив тільки тепер.

На ліжку, здається, хтось лежав.

— Хто тут! Ей! — гукнув я, не дочекався відповіді і наблизився до ліжка.

Тепер міг розгледіти його ближче. Власне, це було не зовсім ліжко, а стандартна койка з полуторною панцирною сіткою. Людина, яка на ній лежала, була з головою накрита незвичним для такої темниці, зовсім уже домашнім картатим пледом. Простягаючи руку, аби торкнутися лежачого, я боявся, що помацаю труп. Але під пледом лежало щось живе. Воно дихало.

Взявшись за краєчок пледа, я потягнув його до себе, відкриваючи голову. Обличчям униз на подушці з легковажною квітчастою наволочкою лежала жінка. Торкнувся плеча. Плече поворухнулося, скидаючи мою руку. Узявшись за плече сильніше, перевернув жінку обличчям до себе.

І відразу впізнав її.

Анжела Сонцева.

Така, якою я її бачив кілька днів тому на зустрічі з пресою — і все ж таки не така.

Очі заплющені, на обличчі — блаженний вираз. Здавалося, вона мирно спить. Або — і це в світлі останніх подій більш імовірно — ширяє в невагомих наркотичних мареннях.

— Анжело! — Я труснув її за плече, потім у половину сили ляснув по щоці: — Анжело! Галю! Галко! — може, на справжнє ім'я вона відреагує: — Галко, ти де? Підйом! Давно тут, Галко?

Повіки відомої естрадної співачки повільно розліпилися. Вона дивилася крізь мене. Навіть у напівтемряві, до якої я вже звик, було видно, які в неї велетенські круглі зіниці.

— Це я! Чуєш мене? Галко! Галю! Анжело, чорт забирай!

— Ти, — спокійно повторила вона й очі знову заплющилися.

Ну, в будь-якому разі хоч ситуація остаточно прояснилася. Мені, правда, від цього не легше. Так само, як Галі Чепелик, накачаній наркотиками. Оскільки ані її, ані моє найближче майбутнє не те що невідоме: навіть якщо я здогадуюсь про нашу з Галею подальшу долю, здогад зовсім не видається райдушним.

За дверима почувся рух. Брязнули ключі в замку, тричі повернулися.

Накривши Анжелу-Галю пледом, я повернувся і зробив крок назустріч розв'язці, яка тепер зовсім близько. Не важливо, скільки до неї кроків — десять, п'ятдесят чи сто.

Того, хто стояв у дверях, я не розгледів.

— Живий? — запитали мене. — Топай сюди. У тебе ще буде час із нею поговорити.

Ліворуч від входу в бункер виявилися сходи, що вели нагору.

Мене тримали не зовсім уже під землею — всього лише десять сходинок. Конвоїр, котрий супроводжував мене, не давав роздивитися, де саме знаходилися ми з Сонцевою, — підштовхнув уперед і звелів не крутити головою. Коли я піднявся на десятку сходинку, наказав іти прямо, тоді — ліворуч. Побачивши перед собою широко прочинені важезні двері, пішов туди й опинився у великому прямокутному приміщенні з високою, метрів з три, стелею.

На відміну від місця, названого мною бункером, це приміщення досить яскраво освітлювалося. Ліворуч від мене, вздовж стіни, стояли якісь ящики та коробки. Частина їх накривав брезент. Половину протилежної стіни займали двійчасті металеві ворота, зачинені зсередини. Ближче до воріт,

перпендикулярно ящикам, поставили пошарпану білу «газель». У правій стулці воріт були пророблені двері, які прочинилися саме тоді, коли я доходив до центру цього явно складського приміщення.

— Стій, де стоїш! — крикнули ззаду.

Я слухняно зупинився. До мене, тримаючи руки в кишенях коричневого пальта зі стоячим коміром, наближався Роман Каракай. За ним сунув мій недавній знайомий. Цього разу, правда, він був не в плащі, а в куценькій дублянці. Заклеений пластиром ніс робив його писок комічним та лиховісним одночасно. З ним не було лисого приятеля. Зате прийшли двоє інших мовчазних гевалів із пиками дегенератів. Мій конвоїр, якого я теж встиг роздивитися, порівняно з ними виглядав помітно краще.

Четверо і Каракай. П'ятеро проти одного. Вірніше, п'ятеро на одного. Коли вже бути зовсім точним — усі проти одного. Навіть ті, кого тут немає: вся потужна імперія Романа Каракай проти одного мене й беззахисної буковинської дівчини в бункері.

Вона винна в тому, що красива і не вміє співати. А я — в тому, що зрозумів це й маю докази. Ось тільки навряд чи мої докази, як і мої логічні доводи, потрібні Роману Каракаю.

Він зупинився за три кроки від мене. Якийсь час його очі буравили мене, тоді він зробив крок убік і кивнув тому, кого я за звичкою називав Плащем. Той для чогось скинув дублянку. Мить — і в його правиці я побачив кастет.

— Ти зламав йому носа, — спокійно промовив Каракай.

Мій конвоїр і один із гевалів спритно забігли мені за спину, схопили за руки і в момент розіп'яли, причому так вправно, що я не міг навіть рипнутися — найменший рух віддавався болем у суглобі. Плащ неквапом підійшов до мене впритул, подивився згори вниз, примірівся, різко замахнувся. Подумки я попро-

щався з носом, і кастет справді майнув у міліметрі від обличчя. Та удару не було — рука ката описала коло в повітрі, знову замах — і ніби край колоди врізався мені в сонячне сплетіння.

Відразу забракло повітря, я зігнувся, як міг, стогнувши від болю в животі та вивихнутих руках. Та мені дали впасти тільки після третього удару, коли мені здавалося, що ще мить — і тіло розірветься навпіл. Гепнувшись мішком на тверду підлогу, я все ж таки рештками сил утримався від того, аби не гупнути-ся об бетон головою з усього маху, а пом'якшив удар плечем. Хтось, очевидно — Плащ, копнув мене носакон під куприк, та згори крізь туман пролунав рятівний голос Каракає:

— Харе з нього вже. Він побачив, який ти злий. Він тебе боїться. Боїшся?

— Боюся, — я не брехав.

— Посадіть.

Якісь рухи довкола — і ось мене вже піднімають під руки й саджають верхи на табуретку, невідомо звідки принесену. Дочекавшись, поки я випростаюсь і почну рівно дихати, Каракає жестом звелів нукерам відійти далі, а сам почав походжати переді мною, далі не виймаючи рук із кишень.

— Нарешті ми познайомилися, — мовив він нарешті. — Треба було тобі, Вараво, ще тоді з нашими їхати. Коли тебе, як людину, запрошували. Я міг би наказати, аби тебе запхали в багажник. Звідти б ти не втік. Тільки ж я думав, ми зможемо по-мирному розібратися. Тебе навіть за руль пустили.

— Для чого? — видихнув я. — Це справді якось не тее...

— А воно в цьому житті, хлопче, все якось не тее. Хочеш — вір, не хочеш — іди в задницю, але якби тоді, пару днів тому, ми з тобою про все домовилися, ти б назад поїхав на тій самій машині. Сам, без ансамблю. Без конвою, в смислі. Це тобі така була б компенсація. На твоїй же купі брухту вже їздити не можна.

— Треба було відразу сказати: сідай, Вараво, за кермо, тачка твоя, — я криво посміхнувся. — А то різні вистави, понти, загнуті пальці. Лисиця подзвонила вам і попередила, що я до неї їду. Ясно, чого її зарізали. Не ясно тільки, чому на цей раз так грубо, без автокатастроф, викрадень і передозувань.

— Додумався, — кивнув Каракай. — Ти взагалі, Вараво, дуже розумний. Мало того, що на дно заліг — із собаками не знайдеш, так іще якимось хрінком цю Лисицю, лесбійку погану, вирахував. Перед Райкою стояла чітка задача: про будь-які спроби встановити з нею небажаний контакт із проханням поговорити про Сонцеву негайно повідомляти Анжелі. Чесно скажу, бажаючих знайти через неї Сонцеву було останнім часом багато. Але коли побачення їй призначив саме ти, я вирішив валити руду — надто небезпечною тепер вона ставала. Слухай, може, повідаєш нам, нарешті, що ти там за ці дні вибігав і за яким чортом тобі знадобився раптом мій друг Антон Назаров.

— Значить, він теж повідомив свого хазяїна, тобто — вас, про мій дзвінок.

— Нічого ти не навчився ані за цей тиждень, Вараво, ані за всі свої тридцять з гаком років, — картинно зітхнув Каракай. — Тобі ж кілька разів роги ламали. Мусив знати, що Назаров у цьому конкретному випадку ходить піді мною. Хоча загалом я йому ніякий не хазяїн, це правда. Просто іноді його ресурс мені потрібен...

— Концерти в клубах, які ви контролюєте.

— Правильно. До речі, кінчай мені «викати». Скоро ми станемо дуже близькими, можна сказати — рідними людьми, тому сміливо можеш говорити мені «ти».

— Добре, — легко погодився я, не зовсім зрозумівши, правда, що він мав на увазі, обіцяючи стати моїм родичем. — Коли концерт, плата за вхід у кожний клуб, де він відбувається, бе-

реться чисто символічна. Але така шара стимулює продаж екстазі, коксу та іншої клубно-дискотечної гідоти, правильно?

— Хороший маркетинговий хід, — знову кивнув Каракай. — Ніхто не додумався, зуб даю. Це моє ноу-хау.

— А Бобров із... тобою, — перше «ти» на адресу Каракай далось важкувато, — працювати відмовився з принципу, правильно?

— З наркочапами, котрі намагаються стати повноцінними членами суспільства, домовлятися про щось дуже важко. Тут ти теж правильно вирахував. Я, наприклад, сам вважаю наркочоту гідотою. І серйозно ніколи нею не захоплювався. Ти як журналіст бачив хоч одного алкоголіка — директора лікерно-горілчаного заводу? Або алкоголіка-винороба? Чи власника кондитерської фабрики, який обжирається своїми ж цукерками та тортками і дожерся до порушення обміну речовин? Чи, скажімо, виробника ковбас, який тими ковбасами блядськими запихається? Той, хто придумав горілку, Менделєєв чи хто там ще, невже нічого не знали про алкоголізм? Ну, а наркомани, пожирачі таблеток чи нюхальники благородного білого порошку — невже не знають, чим усе це закінчиться? Але люди хочуть бухати, хочуть жерти ковбасу і цукерки — і сидять на наркотиках. Є споживач — є виробник. Є виробник — є продавець.

— Не переконав.

— А я й не збираюся! — реготнув Каракай. — Хто ти такий і що ти можеш? Написати статтю про те, що наркочотики — суспільне зло? Доведи це хлопчикам і дівчаткам, готовим до ранку стрибати в моїх або якихось інших клубах під музику, зарядившись маленькими кольоровими таблеточками. Тільки я їм приношу ще більше радості: свою улюблену музику вони можуть слухати безкоштовно або — майже безкоштовно. Тому тягнуться до Каракай люди, тягнуться. Особливо любить мене

наша прекрасна молодь, — він вишкірився і став навпроти мене, поставивши ноги на ширину плечей. — Так є і так буде. Пишіть, говоріть, кричіть, створюйте громадські організації, партії, рухи, влаштовуйте громадські слухання — поки наркотики модні, я завжди матиму вдячних покупців.

— Не збираюся тут і тепер писати продовження віршика товариша Маяковського про що таке хорошо і що таке погано. Якщо молоді та дорослі придурки нікого не слухають і готові труїти та калічити себе — хто їм лікар? І хоч сто разів кричи їм: «Стоп — наркотик!», вони все одно будуть ржати мені в морду й показувати пальцем: гляньте, мудак непросунутий, від водяри далі балдіє, а водяра — бичачий кайф. Ну, в такому дусі, — я посовався на табуретці, живіт ще болів після езекуції. — Але мене тепер цікавить одне окремо взяте вбивство. Не Раї Лисиці, упокой, Господи, її грішну душу. Микола Бобров...

— Цей склеїв би ласти рано чи пізно! — перервав Каракай. — Знову підсадити його на кокаїн виявилось дуже просто. Це в нього не перший зрив, і ніхто не знає, скільки б разів після того він ще зривався перед смертю.

— Тим не менше, ти звелів її прискорити, — тепер я говорив обережно, старанно контролюючи кожне своє слово, аби все, сказане мною далі, виглядало логічним. — Бобров у жодному разі не був білим та пухнастим дядечком, який всюди ходив і волав: «Алло, ми шукаємо таланти!». Швидше, такий собі Карабас Барабас, від якого періодично тікали ляльки. Він не поводився з ними по-людськи, хоча не розумів цього й вважав себе зрадженим. Ось тільки одна лялька не зрадила цього доктора лялькових наук. Знаєш чому, Каракай? Артисти, котрі рвали стосунки з продюсером Бобровим, були такі артистами. Хтось — кращим, хтось — гіршим, хтось просто мав амбіції. Галя Чепелик, з якої Микола Бобров зробив Анжелу Сонцеву, таких амбіцій не мала. Бо, за великим рахунком, артисткою не

була. Не мала жодних талантів у житті, крім лялькового личка, красивих круглих грудей, довгих струнких ніг і слабенького передка. Ти це знаєш без мене, тут таємниці не відкрию. Свого часу Наталка Зима дала тобі, як потенційному новому партнерові, повний розклад про свою шкільну подругу.

Я замовк, даючи Каракаю посил — тепер, мовляв, твоє слово.

Але він дивився на мене, мов на цікаву комаху, схиливши голову набік, і мовчав. Його нукери взагалі не подавали ознак життя, і в мене склалося враження, що вони взагалі не зовсім розуміють, про що тут їхній хазяїн тре із цим лохом, якому ціна — три копійки. І я повів далі:

— Наталку Зиму природа трошки обділила. Вродливою її не назвеш — ніс довгий, червоні цятки на обличчі, схожі на гнійники чи взагалі якусь заразу. Її, до речі, шкільна малишня так один час і дражила — Натка Зараза. Недовго, правда, — подружку однієї з шкільних красунь якимось не випадає так гнобити. Крім того, Зима росла закомплексованою дівчинкою. Складна родинна ситуація, потяг до дівчаток, який вона надто рано в себе виявила і надто швидко зрозуміла, до чого може призвести пригнічення власної сексуальної орієнтації. Коротше, там є з чим працювати психологам, психіатрам, психоаналітикам, сексопатологам — було б бажання. Тільки в природі, як ти, мабуть, знаєш, — зараз я звертався тільки до Каракаю, в задниці маючи цих його службових собак, — усе збалансоване: красуня Галя Чепелик обділена талантами й дурненька, негарна закомплексована Наталя Зима — розумна, навіть хитра, а ще — талановита. У неї чудовий голос і вокальні дані, про які мріють учителі музики. Вона боїться себе, бо знає — з такими зовнішніми даними «зіркою» не буде, та й не зможе вийти на

сцену. Навіть не на сцену — просто перед людьми співати не зможе. Не переламає себе.

— Це ти сам придумав чи хтось тебе просвітив? — поцікавився Каракай.

— З деяких пір я ніби драматург, — скромно відповів я. — Тому додумую характеристику образу на основі вихідних даних, які зібрав як журналіст. Якщо помилюся, то лише в деталях. І потім — Зиму, сподіваюсь, все ж таки колись обстежать. Хоча б у тюремній лікарні.

— Валяй, трави далі, — криво посміхнувся Каракай.

— Це я виклав передісторію проблеми. А історія її в тому, що Зима, очевидно, закохалася в свою подругу Чепелик. Та ж, у силу обмежених розумових здібностей, не змогла вчасно це зрозуміти. Присутність Наталі поруч лише зайвий раз відтіняла її особисту вроду. До того ж подружка виявилася згодом дуже корисною. Адже це Наталка запропонувала фокус із піснями. Записали в невеличкій приватній студії з десяток чи півтора улюблених народом шлягерів у її виконанні. Потім цю фонограму вмикали, випускаючи на кабацьку сцену лялечку Галочку, і все — нова співачка готова. Навіть назвали цю солістку по-гламурному — Анжела Сонцева. Ну, не Галкою ж Чепелик її іменувати! У чернівецькому ресторані повелися на це спочатку з цікавості. Своїх грошей ніхто ні за що не платив, а подивитися, що з того вийде, кортить. Вийшло навіть дуже непогано. Не ідеально, але хто в кабаку звертає на якусь ексклюзивну якість виконання чи інші деталі? Тоді Галя Чепелик уперше почала відчувати себе реальною «зіркою». Ну, а Наталя Зима, очевидно, вирішила — для подруги зробила надто багато, можна сподіватися на якісь почуття. Тільки хера з два! Галя крутила з одним тамтешнім барменом, серйозно крутила. Наталка якось не витримала, влаштувала просто на кухні скандал, який більше нагадував сцену ревнощів. І спочатку всі

думали — дівчата зійшлися через хлопця. Потім найкмітливіші просікли: не все так просто, там інші заморочки. Зиму тихцем звільнили. Не вигнали, просто порадили поміняти роботу. Чепелик далі співала під подружчину фонограму, не переводитися ж їй зі співачки знову в офіціантки. Хто знає, чим би все це скінчилося, якби буквально через тиждень чи два після тієї історії в чернівецькому ресторані «Водограй» не вирішив повечеряти київський музичний продюсер Микола Бобров. — Я перевів подих і продовжив: — Тут задача ускладнюється. Бобров прекрасно розбирається в співаках і чує голос, який при докладанні певних зусиль можна з часом зробити золотим. Та й дівчисько, котре тупцяє на малесенькій сцені та акомпанує загальному жуванню, зовні так нічого. Розмови Боброва і Сонцевої-Чепелик ніхто не чув. Але за тиждень Галя звільнилася. А через рік про Анжелу Сонцеву говорили як про нове відкриття Боброва. Думаю, сталося таке: Галя все йому розказала, і Бобров вирішив не відступати. Зрештою, роззявляння рота під фонограму — це формат сучасної естради. У Галі була яскрава зовнішність. У Наталі — голос. У Боброва — вміння, досвід та зв'язки. Ось і виник новий естрадний проект під назвою «Ангела Сонцева». Цікаво?

— Дуже, — погодився Каракай, не змінюючи виразу обличчя. — Але чому ти постійно говориш про якусь проблему? Я, наприклад, не бачу жодної. Усі дурять усіх, і Бобрик — не виняток. Усіх це влаштовувало. Народ дивився на ляжки та цицьки, слухав музику типу гоп-ца-ца і не особливо парився, звідки це береться. Якщо ти затіяв усю свою біготню тільки заради того, аби розкопати цю дуже страшну таємницю і написати про це статтю в газеті, я тебе відпущу просто зараз. Вип'ємо мирову й забудемо один про одного. Бо Ангела Сонцева все одно буде співати, хоча й поміняє стиль та формат музики. І твої викриття спрацюють тільки мені на кишеню. За великим

рахунком, Вараво, я навіть готовий тобі спеціально забашляти, аби ти все саме так і написав, як тепер розкажеш.

Ми обидва розуміли — він бреше. Кидає мені соломинку, і якщо я, прорахувавши ситуацію, вхоплюся за неї, тоді все. Я в команді Каракая. Назад дороги не буде, і вирок, винесений мені, тільки відстрочиться. За тиждень, місяць чи півроку зі мною щось трапиться. Нещасний випадок, швидше за все.

Тому я не бачив причин приймати відстрочку. Навпаки — почав ще завятіше копати собі могилу. Зовсім трошки лишилося.

— Дякую за пропозицію. Та на цьому історія не закінчується і задача не розв'язується. Микола Бобров і тут діяв за своєю старою схемою — ламав артистів. І тепер я переходжу далі від фактів, ближче до власних здогадок та припущень. У проекті «Ангела Сонцева» артистом, митцем була Наталка Зима. Вона хотіла більшого. Вона тепер уже не була закомплексованою кіцманською школяркою. Її не влаштовували солоденькі тексти про те, хто кого полюбив, хто кого не хотів, а хто кого не забуде. Вона дозріла для серйозних музичних проектів. Вона навіть погоджувалася лишатися «голосом» Сонцевої, аби Сонцева погоджувалася співати іншу музику. Галі Чепелик було все одно, під що відкривати рота. Цю влаштовувало зіркове життя і чоловіки, яких вона без проблем міняла, — тут я на мить запнувся, та швидко взяв себе в руки. — Але Бобров стояв на своєму: Ангела Сонцева буде співати лише те, чого від неї звикли чекати. Припускаю такий ультиматум: Наталя грозиться піти з проекту, а Бобров каже: «Вперед! Лишаться фонограми, і ми ще пару років протягнемо. Потім я знайду ще двох дівчат, одна з яких точно вмітиме співати, і Ангела Сонцева ввійде до складу дівочого трію. Ми не пропадемо, а куди поткнешся ти?» І знаєш, він був на всі сто правий. Наталя Зима зненавиділа його за це. Галя остаточно пустилася берега,

кохання Наталка теж втратила. Тому зненавиділа тепер і шкільну подругу. Дівчина сподівалася, що ці двоє змінять її життя на краще. А виявилось — проект «Сонцева» остаточно його занепастив. Не допомагали навіть любовні інтрижки: у київських богемних тусовках лесбійство давно вже не вважається чимось неприйнятним. Навпаки, це навіть модно і, не побоюся цього слова, престижно. Ні, реалізація в сексуальному плані Наталю Зиму не цікавила. Аж раптом вона дізнається: такий собі Роман Каракай вів якісь переговори з їхнім продюсером, і Бобров чомусь відмовився. Хоча від співпраці він здебільшого не відмовляється. Зима розумна, тому вирішила сама дізнатися — що до чого. Так ви, мабуть, і познайомилися.

Каракай мовчав. Таке мовчання красномовніше за будь-які слова. Та я вже не міг зупинитися, навіть якби дуже хотів. Мене несло на гострі скелі, мов човник із понівеченого штормом вітрильника.

— Тебе, Каракаю, не зупинило, що Анжела Сонцева — це дві людини. Наталю Зиму не зупинило розуміння того, що непрямо доведеться працювати на успішний розвиток наркобізнесу. Прибрати з дороги продюсера Боброва й перейти до іншого продюсера, в принципі, можна. Вирок йому ви, напевне, підписали вже тоді. Тебе, Каракаю, навіть влаштовувала така ситуація. На особисті стосунки з Наталкою ви перейти з відомих причин не зможете, тому лишаються ділові й партнерські. Це лише допомагає бізнесу. І якщо бізнес вимагає знову підсадити Боброва на наркотики та в процесі імітувати передозняк, при цьому жодну зі сторін не гризуть докори сумління — прекрасно. Тільки усунути з розкладу продюсера — половина, навіть третина справи. Лишається Галя Чепелик, «обличчя» Анжели Сонцевої. А вона, на жаль, вірна тому, хто виписав їй путівку в життя. Убивати її не можна — Сонцеву знають в обличчя. Залякати, посадити на наркотики? Варіант. Але хто

знає, скільки так можна протягнути? Залякана людина, особливо — вродлива дівчина, особливо — публічна особа — це міна сповільненої дії. І тоді, — я зробив останню в цьому монолозі паузу, — в чиюсь голову приходить дуже простий план. Треба з двох дівчат зробити одну. Співати й торгувати зовнішністю мусить одна людина. Якщо «обличчя» проекту заважає успішному втіленню задуму нового хазяїна, треба дати це обличчя іншій людині. У нашому шоу-бізнесі можна міняти гравців одного на іншого. Кого завгодно заміни ким завгодно — суть від цього не зміниться. З Наталі Зими треба було зробити Галю Чепелик.

Усе. Назад дороги нема. Човник потопуючого розбився на друзки.

Цього разу мовчанка тягнулася довше, ніж звичайно.

Видно, Каракай переварював почуте й не вірив у те, що чує це від людини, яка ще вісім днів тому знати не знала про існування Анжели Сонцевої та мала досить приблизне уявлення про шоу-бізнес. А головне — про його, Романа Каракая, особисті бізнес-плани й домовленості.

Спочатку він озирнувся на свою свиту. Плащ, зрозумівши рух хазяїна як наказ діяти, тут же приготував кастет і зробив крок до мене. Інші теж заворушилися. Та Каракай жестом зупинив їх, потер вказівним пальцем перенісся, нарешті знову вступився в мене:

— І як же це теоретично можна зробити?

— Так, як це зробили практично. Двоє дівчат, ровесниці. Якщо їх роздягнути і поставити поряд, а потім дивитися тільки на тіла, аж такої різниці не буде. Наталя трошки нижча за Галю. Але ж Галя постійно носить взуття на високих підборах, це робить ногу стрункішою і довшою. У Наталки ноги теж гарні, і вона теж може носити таке взуття. Не певен, що в них

один розмір ноги, хоча все може бути. Груди в Наталки теж менші за Галчині, та й тут різниця не надто велика. Сучасна пластична хірургія цілком може зробити дівочі груди на розмір більше. До того ж фанати Анжели Сонцевої не вимірюють її ноги, стегна, груди та зріст спеціально і прискіпливо. Вони навіть голою її не бачили — в Інтернеті Сонцева кидала свої фотки тільки топлес. Колір волосся не той? Для чого ж тоді Господь придумав фарбу для волосся! Колір очей? Є спеціальні контактні лінзи. Лишається одна суттєва проблема — обличчя. Зовнішність. Наталка не гарна, Галя — вродлива. Тільки що таке — не гарна? Задовгий неакуратний ніс? Хірурги-віртуози позбавлять дівчину цієї прикрої вади. Тим більше, що на боці Зими несподівано зіграла природа-матінка: якщо фігури дівчат просто подібні, то тип обличчя в обох — ідентичний. Припускаю, що Наталка довго й часто дивилася на себе в дзеркало, поки раптом не зрозуміла: якщо вона змінить форму носа, то від Галі її відрізнять хіба що рідна мати.

— Я їй не повірив, — вирвалося в Каракаю.

— Я б теж не повірив. Але повірити хотілося, скажи? Надто красиво все складалося. Як же все пройшло? Давай, не тримай у собі, тут же всі свої.

— А ти, я бачу, зовсім освоївся, — гмикнув Каракай. — Давай, давай, я ж тобі сам дозволив. Ну, Наталка умовила мене поїхати з нею до одного спеціаліста — гримера. Той поставив поруч Наталчин і Галчин фотопортрети і мало не математично довів мені: коли щось зробити з носом цієї дівчини, то портретної подоби потім досягти буде зовсім легко. Тоді я знайшов одного хірурга, перебазарив із ним, теж фотки показав. Він говорить те ж саме. Сумніви відпали, вирішили ризикнути. Заодно оту хрінь на щоках знищили, тільки пересадка шкіри допомогла.

— Це ж коштувало безумних грошей! Невже окупність проекту того вартувала?

— Хочеш правду? — тепер тон Каракая став несподівано інтимним. — Будь-який проект, в основі якого лежить торгівля наркотою, окупає себе в три рази мінімум. Тут уже я сам зацікавився, чи зможемо ми аж так далеко зайти. Аж таку подлянку закрутити. Аж таке народу впарити. І потім, Вараво, я ж із цієї нещасної Наталки ось цими руками, — він виставив перед собою розчепірені п'ятірні, — Анжелу Сонцеву робив. Іншу людину, хоча й відому вже в цьому світі. Якщо Бобрик отримував кайф від цього, чого я не повинен такого кайфу ловити? Коли щось робиш своїми руками, знаєш, як воно здорово... Я он у дитинстві, малим коли був, лобзиком випилював...

— Далі лишається провести підміну технічно, — тепер я навіть не говорив, а рапортував: — Навряд чи помилюся, але ти все одно мене поправ, коли що. Значить, приблизно під цей Новий рік, якщо не раніше, Наталя Зима лягає в закриту елітну клініку на пластичну операцію. Аби не зникнути раптово, вона до останнього тримає з усіма телефонний зв'язок. Бобров не особливо її розшукує. Мабуть, вони домовилися поки не мозолити одне одному очі після серйозної сварки. Тим більше, що саме в той період Наталя Зима йому не особливо була потрібна. Проект «Ангела Сонцева» працював на повну. Деталі уточню пізніше, але в загальних рисах усе виглядало так. З часом усі звиклися з відсутністю Зими. На березень, коли лишалося зняти решту пов'язок, запланували рішучі дії. Галя Чепелик, вона ж Ангела Сонцева, безтурботно гуляє на вечірках. Її продюсер Микола Бобров знову взявся за старе — за кокаїн. Як йому підсунули «благородне» — теж деталі, які тепер не мають значення. Отже, день «Ч». Чепелик—Сонцева повертається додому по заміському шосе на своєму авто. Дорогою до неї чіпляється автомобіль. Невідомий спочатку женеться за нею,

потім стукає ззаду, притискає до бровки, фактично змушує зупинитися неподалік від наперед визначеного дерева. Тоді Галю-Анжелу, як я це бачу, витягають з машини, пересаджують на іншу, чимось присипляють і завозять сюди, де ми зараз є. Не помилюся, якщо скажу — тут її тримають на наркотиках. Потім на іншій машині привозять Наталку, і тепер Анжела Сонцева — вона.

— Слухай, а це не надто складно?

— Я теж так думаю, тільки воно ж того варте. Правда, Каракаю? Це ж усе гра, це затягує сильніше за наркотик, скажи? Отже, Галине авто розганяють і луплять об дерево. Наталка вмощується в салоні. На обличчі ще видно рубці — і нехай, їх маскують... чим?

— Справжня кров, — знову кривить посмішку Каракай. — Тільки свиняча, спеціально діставали.

— Ага, ну а потім ті ж самі, хто переслідував Галю, перетворюються на випадкових свідків дорожньо-транспортної пригоди, викликають «швидку» й завозять потерпілу Сонцеву в мою рідну Святошинську лікарню. Тепер рубці та бинти на обличчі співачки нікого не здивують. Людина аварію пережила, що ж ви хочете. Тим часом у Боброва депресія, він нанюхався кокаїну, організм слабкий, кінець трагічний та логічний. Далі була ваша прес-конференція — перший вихід Наталі Зими в образі Анжели Сонцевої. Тепер все.

Тільки закінчивши з викривальною промовою, я відчув, як весь змокрів.

Таке враження, наче щойно перевантажив сам-один усі ці коробки та ящики, зібрані тут. Десь глибоко всередині жевріло відчуття: якщо не припиню говорити, якщо далі буду вдавати із себе Шехерезаду, зможу, подібно їй, відтягнути трагічний фінал свого життя. У тому, що живим мене звідси не збираються випускати, жодних сумнівів не було.

— Складно, — промовив нарешті Каракай, кинув через плече: — Вам сподобалося, нар-род?

— Заткнути йому хайло? — з готовністю виступив наперед Плащ.

— Почекай, — відмахнувся Каракай і запитав тепер уже мене: — Сам додумався чи хто підказав?

— Світ не без добрих людей. Але про двійників та пластичну операцію здогадався лише вчора. До того часу колами ходив. Усе не міг доперти, чого це ви мене всі так активно ловите й по-китайському попереджаєте.

— Я не буду тебе питати, як ти склав два і два. Навіть якщо ти зараз докладно повідаєш, де я помилився і кого не зачистив вчасно, нічого не зміниться ні для тебе, ні для мене, ні для Сонцевої. Ти правий: Анжела Сонцева — не людина, а проєкт. Через те хто завгодно може стати Анжелою Сонцевою. Від цього проєкт або втратить, або виграє. У нашому випадку — виграє.

— А Галя? Це ж вона лежить там, ну, в тій кімнаті...

— Для себе вона вже все вирішила. Справді дурна — розкричалася, не захотіла зрозуміти свого становища. Тому її приборкали, тепер вона щаслива. Ще трохи — і за дозу буде по-собачому гавкати. Так би жила десь скромно й непомітно під нашим наглядом. Але — жила. А так доведеться списувати. Хіба мало наркоманок знаходять мертвими в підвалах? Над личком хлопці теж попрацюють, і май на увазі — я спеціальних найму. Не за гроші — за дозу. Віддам їм цю ширялку, яка остаточно втратить відчуття реальності. Вони зроблять з нею все, що захочуть, тоді піку почикають — і все, невідомий труп. Для чого, думаєш, я тобі так докладно все це розказую? — Я промовчав, хоча знав відповідь! — Тебе таке саме чекає. Або — трохи не таке, це вже як я вирішу. Потримаю тебе з твоєю подружкою десь так тиждень. Тебе, ясна річ, шукати-

муть — і ти вилізеш на поверхню. Ніби після великого загулу. Почнеш усе це верзти, що тут мені зараз вкручував, — ніхто не повірить, бо ти — наркоман і в тебе галюни. Чому ти в своєму віці сів на голку — нікого не гребтимо. А я тебе буду тримати на дозі. Тому ти, мабуть, нікому нічого не казатимеш, бо тоді точно не отримаєш укольчика. І робитимеш та писатимеш усе, що тобі скажуть від мого імені. Або так, або — за Галкою. Вибір невеликий, але він є.

Справді.

Вибір є.

Я відчув несподіваний прилив сил.

Рвучко скочив з табуретки, спритно підхопив її за ніжку, перехопив обома руками і, відбивши конвоїра, котрий спробував зупинити мене ззаду, кинувся на Каракая.

Дістати його не вдалося. Перехопили, збили з ніг, притиснули на підлоги. Здається, я пручався, виривався, хвицався, кусався, матюкався. Тільки з мене здерли куртку, мою праву руку все одно сильно тримали міцні руки.

А друга вправна рука, озброєна шприцом, вочевидь, наперед заготованим, зробила мені укол просто через рукав сорочки, без особливих проблем влучивши в таких польових умовах просто у вену.

Перед очима все попливло.

Я почув грім чи мені здалося...

Здалося. Пірнаю в морок.

18. Два і два

Не знаю, як правильно називається медична процедура виведення з організму наркотичних речовин, але я її пройшов.

Ще в мене виявили черепно-мозгову травму середньої тяжкості: коли лупцюють по голові, наслідки завжди є. Крім того,

одне ребро зламане, а одне — тріснуло, і оця тріщина більш небезпечна за конкретний перелом. Чомусь тріщина заростає довше, а чому — я так і не зрозумів.

Хоча могло бути гірше, сказав мені потім Хмара.

Після того, як на його прохання хлопці з експертно-криміналістичного відділу зробили за допомогою спеціальної комп'ютерної програми порівняльний аналіз облич Чепелик і Зими на пересланій мною фотографії, вони переконалися — якщо ніс Наталки змінити до форми носа Галини, то портретної подібності цілком реально досягти. Правда, хлопці потребувалися робити це у фотошопі. Але хірурги-кудесники ще не на таке здатні.

Погодившись, що мої припущення стосовно двійника не такі вже й абсурдні, Хмара, передзвонивши мені в Чернівці, з горем пополам погодився грати далі. Продовження гри вимагало, аби я дав про себе знати Антону Назарову, новому продюсеру Сонцевої. Той, за моїм стратегічним задумом, точно повідомить про це Каракаю. Продюсера вже потрусили, і він підтвердив — мусив доповідати новому партнерові про кожну спробу контактів з боку преси. Коли вирине моє прізвище, Каракай повинен зробити мисливську стійку.

Я вирішив попрацювати живцем. І ми з Хмарою все правильно вирахували.

Крім одного: люди Каракая справді чатували на мене в моїй святошинській квартирі. Але замість того, аби, як ми думали, працювати зі мною там же, на місці, витягли з дому, запхали в багажник машини і кудись повезли.

Поки знайомий вже мені опер Карташ сам, без підкріплення та прикриття, з ризиком бути викритим чи загубити моїх викрадачів пас їх до самого Обухова, куди мене вже один раз хотіли везти, тільки іншим способом, Хмара лявся з начальством, вимагаючи швидше узгодити та вирішити питання з

групою захоплення. Поки я говорив свою викривальну промову, тим самим тягнучи час, у кабінетах міліцейське керівництво міста погоджувало свої дії з міліцейським керівництвом області: чи може київський спецназ проводити операцію за межами міста, чи треба залучати обласний. Увесь цей час Карташ сидів у засідці біля складу на околиці Обухова, куди мене привезли, і не знав, що взагалі відбувається: на мене ж не почепили жодних «жучків».

Коли, нарешті, бійці київського «Беркута», група, «заточена» на визволення заручників, пішла на штурм, просто з гуркотом висадивши шматком вибухівки металеві ворота, мені вже встигли вкочати кінську як для першого разу дозу героїну. Якщо це когось заспокоїть — мені потім сказали, що герич був дуже високої якості.

Роман Каракай тим і славний серед інших наркоділків. Він ніколи не розбодяжує свій товар. У нього ціна відповідає якості, хоча я так і не розумію, чим якісна наркота відрізняється від неякісної. Це все одно, що радіти, коли тебе заріжуть гострим ножакою з блискучим клинком, а не тупим, з іржавим лезом.

На складі, до речі, знайшли чималу кількість героїну, кокаїну, ящик з екстазі та іншу гидоту. Навіть третина знайденої кількості тягнула на серйозний термін ув'язнення. Помножьте це на незаконне утримування людей, і стане ясно: Каракай цього разу залетів серйозно та, будемо сподіватися, надовго. Полонений дилер, якого Хмара так вчасно тоді сховав, заливався соловейком і просив лише тримати його в окремій камері, поки все не скінчиться. Грузин особисто гарантував йому безпеку і тепер шкодував: адже оберегати дорогоцінне життя свідка мусили в результаті ті ж Карташ, Сазонов та ще кілька хлопців із відділу Хмари.

Спеціальної охорони для подібних випадків не передбачено. Та й начальство, казав Грузин, бурчить: дрібний пушер — не

велике цабе. Каракай уже хоч як не відкрутиться, тепер колишні партнери самі зацікавлені валити його, списуючи заодно на нього, по можливості, свої гріхи.

Тут ми з Хмарою, можна сказати, перемогли. Я за кілька днів у своїй рідній Святошинській лікарні вже встиг поділитися з колегами з преси та телебачення досвідом, як треба проводити журналістське розслідування, щоби в результаті воно стало частиною міліцейської спецоперації з викриття та затримання небезпечного наркоторгівця, перекривши заодно важливий канал доступу наркотиків в Україну.

Ну, а тепер — про менш приємні речі.

Навмисне вбивство Миколи Боброва ніхто доводити не збирається.

Так, він купував кокаїн через дилерську мережу Каракая. Тільки через неї багато хто діставав наркотики. До того ж сам Роман Каракай продюсера не вбивав. А хто з його людей безпосередньо причетний до цього — лишиться невідомим, бо справу про смерть наркозалежного Боброва від передозування не пере kwalіфікують на справу про зумисне вбивство. Каракаю без того не солодко. Для чого заморочуватися ще відкриттям додаткової справи...

Крапка.

Галю Чепелик досі приводять до тям в спеціальному реабілітаційному центрі. Вона ще толком нічого не може говорити. І, як підозрює Хмара, провідавши її, дах у дівчини таки підтікає після тижня в закритому приміщенні та інтенсивного шпигування героїном. Вона може назвати себе Анжелою Сонцевою, може Аллою Пугачовою, може Брітні Спірс чи Мадонною: лікарі сумніваються в її адекватності. До того ж на свій портрет, тобто — на портрет задоволеної життям співачки

Сонцевої — нинішня Галя Чепелик, худа, з мішками під очима та сірим кольором обличчя, зовсім не схожа. Галю з часом передадуть батькам, їх уже викликали з Кіцмані, тільки попередили: вона — Галя Чепелик, а не Анжела Сонцева. Вона — їхня донька, яка вирішила пошукати щастя в Києві і в результаті вскочила в халепу. Інакше доведеться пояснювати багато речей, що виставлять їхню доньку в менш привабливому світлі, ніж тепер. Так що краще хай вона буде жертвою спокус великого міста.

Крапка.

Наталя Зима заявила: Анжела Сонцева — її сценічний псевдонім. Хто хоче доказів, для того вона готова заспівати. У тому, що вона робила пластичну операцію, криміналу нема. Ніхто ж поки що не оскаржує її права називатися Сонцевою і взагалі ні в чому її не звинувачує. А те, що після трагічної загибелі Миколи Боброва вона знайшла нового продюсера, — теж нормальне явище, покарання за яке не передбачене чинним кримінальним кодексом. Звичайно, ані вона, ані її продюсер Антон Назаров уявити не могли, чим насправді займається Роман Каракай. На його пропозицію співпрацювати відгукнулося багато артистів, у тому числі — російських та американських. Звісно, після всього, що сталося, всі домовленості скасовуються. Хто і за що по-звірячому вбив Раю Лисицю, вона теж не знає. Так, вони були близькими подругами. А у вас, пане з міліції, хіба немає близьких друзів? Є? Дуже добре! І ця дружба має на увазі сексуальний характер стосунків? Ось і я про це. Взагалі не ясно, кому вигідно піднімати цю спекулятивну тему. Після всього, що сталося за ці дні, Наталя Зима, вона ж — Анжела Сонцева, хоче на місяць виїхати з країни, аби відпочити, полікувати нерви, поправити здоров'я.

Крапка.

— Хитра баба, — зробив висновок Хмара, розкладаючи на моїй тумбочці апельсини з бананами та додаючи до натюрморту пляшку коньяку. — На кривій козі таку не об'їдеш.

— Ти офіційно її викликав? — Я вмовстився на краю ліжка, підбивши собі подушку під правий бік.

— Ага, зара. Я її взагалі нікуди не викликав. Підстав нема формальних, розумієш. Хто Зима в цій справі? Свідок, причому — не основний. Таких свідків, як вона, зо два десятки. Усі допитані на предмет співпраці з клубами, співвласником яких, — Грузин, націливши в стелю вказівний палець, наголосив, — спів-влас-ни-ком, січеш, а не власником, значиться Роман Каракай. Усі, звичайно, в один голос кажуть — нічого про наркобізнес не знали. Не мають до проектів Каракай та збуту великих партій екстазі та амфетамінів під час концертів жодного відношення. І, мабуть, більшість не бреше. Взагалі, Вараво, історію про Сонцеву краще того... ніде особливо не цеє... Не просувати, коротше. Усе одно ж не повірять, будуть вимагати доказів, а хто збиратиме ці докази? Я? Дуже смішно. Ти? Ще смішніше. Свідків нема. Я навіть не можу довести, що цього твого дружбана, режисера, як його...

— Барабаш. Рома.

— Ага, барабашку цього з міста спеціально прибрали. Заманили солодкою цукеркою у вигляді грошовитих зйомок. Так що усе в шоколаді.

Він хлюпнув у пластикові стаканчики коньяку. Можна, мешканцям цієї палати не забороняють. Якщо вони, звичайно, не співають тут потім хором.

Палата, в якій я лежав, розрахована на двох. Це від головного лікаря послуга за старою пам'яттю. Сусіда вчора перевівся на денний стаціонар, так що цю ніч я взагалі спав тут сам, а сьогодні раз до обіду нікого не поселили, то до завтра точно буду без нового сусіди. А там за пару днів і я звідси чухну.

Ходити з поламаним ребром можна, перелом закритий. Різких рухів бажано не робити — так я й не буду.

Випили, кинули навздогін по скибці апельсина.

— До речі, про пташок, — Грузин витер губи тильним боком правиці. — Тобто про докази, яких нема й не буде. Тобі ж щось крутилося в башці, стукало. Ти ж знав, де й кого шукати. Поперся ж для чогось аж у Кіцмань, ту фотку в купальниках надивав. А я так і не знаю, з якого переляку.

— Ти ж сам кажеш — не повірять ніхто.

— А ти нікому й не кажи. Мені можна.

— Не зрозумієш.

— Та не дурніший за тебе, Вараво!

— Справа не в тому, хто дурніший. — Я дотягнувся до ще однієї апельсинової скибки, для чогось спробував роздивитися через неї лампочку під стелею. — Різні є докази. У гудзик від штанів, відбиток пальця чи навіть свідчення якогось учасника подій повірити простіше та легше. Відбиток можна збільшити й порівняти, як он тих двох дівчат на фотографії. Гудзик запакувати в кульочок і до справи долучити. Свідчення очевидця взяти на протокол і дати йому підписати, аби потім не відпирався. А тут...

— Що — тут? Не теліся, шпар!

— Ну, як хочеш. — Я знизав плечима і поклав скибку назад на тумбочку. — Перший дзвіночок — Сонцева мене не впізнала. Хоча бачила менше доби тому. Можна це списати на відсутність звички запам'ятовувати сексуальних партнерів в обличчя. Але в такому разі вона б не виганяла мене так затято. Зима, ясна річ, нічого не скаже й не пояснить. Сам я думаю в світлі останніх подій ось що: Наталя, котра лежала в цій самій, до речі, лікарні замість Галі й видавала себе за неї, боялася зробити хибний крок. Упізнати мене означає підтримувати якусь розмову та якісь банальні стосунки. Тут легко можна проколо-

тися. Нехай спочатку небажання спілкуватися спишетесь на погане самопочуття. Але ж якщо наші стосунки з Галею більш тісні, я рано чи пізно вирину знову. Доведеться шукати причину небажання спілкуватися далі. Ні, впізнавати мене ризиковано. Не впізнавати простіше — наполегливий прихильник, прогноза-журналіст. Та в такому разі доведеться не впізнавати багато кого. Це теж ризиковано. Отже, моя поява була не запланована. Зима просто не знала, як себе зі мною повести. Тому після чергової спроби вийти на контакт зі співачкою Сонцевою я отримав перше китайське попередження. І це не могло не насторожити — погроза виринула з нізвідки.

— Ну, скажімо, на той час ми з тобою прикинули, що на Сонцеву напали.

— Правильно, — погодився я. — І це ще більше насторожувало. Раз мають місце погрози, значить, напад на машину співачки теж не наша фантазія. Але сам же бачиш: усе це інтуїтивно. Раз так, то й до справи не підшиєш.

— Це все?

— Це — початок. Далі мене насторожила історія про категоричну відмову Сонцевої співати наживо. Тут же виринула тема з фонограмою. Секрету з цього не робиться, ось де фішка. Кожному естрадному співаку можна реально закинути використання фонограми та зловживання нею. Ось тоді в мене в голові стрельнуло: якщо Анжела співає під фонограму, то чи означає це, що вона співає під свою власну «фанеру»? Тут теж тільки припущення, доказів не було. Їх могла дати Наталя Зима. Але тільки я почав її шукати, як на мене відразу наїхали. Значить, Зиму в будь-якому разі треба знайти! Один час я думав, що її вбили.

— За що це?

— Багато знає. Зокрема, з нею помре таємниця живого звуку та фонограми. Тільки погодься — надто це все мілко

навіть для такого склочного середовища, як шоу-бізнес. Ну, не вбивають за використання чужої фонограми! Хіба що той, чий голосом співають, дуже захоче вийти на перший план, усунувши паразита.

— Так у результаті й сталося. Між іншим, на що вони всі розраховували? Бобров, Зима, навіть Каракай? У Кіцмані знали — Чепелик співати не вміє. У Чернівцях могли підтвердити: Анжела Сонцева — це Галя, за яку співає Наталя. При бажанні там знайшлися б спритники, готові навіть шантажувати... хоча б того ж таки Боброва.

Я випив запропонований коньяк, зібрався з думками.

— Ось тут виникає ситуація, яку важко пояснити кількома словами. Навіть цілий день товчи — не потовчеш. Її розуміти треба й відчувати.

— Постараюся вже, — буркнув Хмара.

Я зітхнув.

Починалася найменш доказова частина всієї цієї історії. Колись вона мусила початися.

— Тоді дивись. У нас, в Україні, так заведено: якщо ти досяг якихось вершин, нехай умовних, у межах свого села, містечка чи міста, про тебе знатимуть усі. Он дивіться, це кращий і найстаріший жебрак на нашому базарі! А ви знаєте, ким був його прадід? Січковим стрільцем! Чи комуністом, тут не суть важливо. Головне — кожен мусить жити в своєму болоті. Варто людині поміняти болото, як про неї в рідній багнюці автоматично перестають говорити. У світі навпаки: якщо виходець із глибинки чогось досягає в столиці чи в світах, у тій глибинці йому ставлять пам'ятник чи бодай чіпляють меморіальну дошку. Українці заздрісні. Варто дівчинці з Кіцмані кудись пробитися, і в Кіцмані про неї пам'ятатимуть лише близькі родичі. Решта або скаже: «Подумаєш, теж мені!», або нічого не

скажуть. Не було такої людини, все, аллес. До того ж, Анжела Сонцева ще не стала «зіркою» такої величини, яку можна виводити на чисту воду та чимось шантажувати з користю для себе. Таким чином, на малій батьківщині Сонцева принципово не вважалася особою, вартою уваги. Нехай собі шариться по столицях. На це й зробив, очевидно, ставку Микола Бобров. Хто знає, як би було все за пару років. Але нині — ось так. Проект «Анжела Сонцева» не був під загрозою викриття. Його просто не збиралися найближчим часом викривати.

Хмара пожував губами, мов кріль.

— Нехай так. Вам, інтелігентам, видніше.

— Але й це ще не все. Лишається останній доказ, і тут тобі доведеться або прийняти його, або плюнути зараз в мій коньяк. Зовнішність Галі і Наталі я порівняв на фотографії справді випадково. Однак у тому, що мозковим центром і головною творчою одиницею проекту «Сонцева» є Зима і треба шукати її, я переконався наступного дня після того, як вона з обличчям Галі вийшла до журналістів і заспівала. Розумієш... Наталка Зима — лесбіянка.

— Це її особисте горе, — вставив Грузин.

— Представляючи новий проект Анжели Сонцевої, її нову іпостась, продюсер Назаров заявив її як українську відповідь Діані Арбеніній та Земфірі. Тепер скороти цю фразу до такого: Анжела Сонцева — це наша Земфіра. Я нічого не знаю про згаданих співачок, тому поліз в Інтернет. Знаєш, що там пишуть?

— Інтернет завалений різним сміттям, — впевнено заявив Хмара.

— Ага. І ось серед цього сміття — коли обмовки, коли прості згадки, а коли — відверті натяки та навіть розмови про сексуальну орієнтацію співачок Арбеніної та Рамазанової. Це все дурня, відразу погоджуюся, — я заговорив швидко, не да-

ючи Хмарі вставити хоч слово проти. — Бог з ними, хай живуть, як хочуть. Але мене насторожили паралелі: якщо тексти пише Сонцева, як це сказано всюди, то значить вона — лесбійка. Орієнтація митця здебільшого накладає відбиток на його творчість. Я не полінувався, дав одному знайомому фахівцю з подібних питань послухати диски з піснями Арбеніної, Рамазанової та Сонцевої. Висновок однозначний: щось спільне, невловиме, але — спільне в них є. Не тематика — саме манера та світогляд.

— А ти не думав, що Сонцева того... ну, на два фронти? — гигикнув Хмара.

— Бач, тобі вже весело. Дарма, це дуже серйозно. Припустімо, Анжела Сонцева — бісексуальна. Та навіть при цьому якась половинка — чоловіча або жіноча — повинна домінувати. У Сонцевої домінує чоловіча. Тільки ж у мене є прекрасний свідок того, що Анжела — не лесбійка. Більше того — там тяга до мужиків аж світиться! Ось тобі свідок! — Я постукав себе кулаком у груди. — Власною персоною! Дівчина, яка так натхненно віддається чоловікові, не може бути навіть подвійної орієнтації. Виходить, вирішив я тоді, Анжела Сонцева — не просто дві дівчини. А конкретно Галя Чепелик, прізвище якої сказав мені однокурсник із Чернівців, та Наталя Зима. Причому Зима в цьому тандемі явно домінує і кермує. І якщо на прес-конференції Анжела Сонцева сама заспівала живцем, представивши при цьому новий проект, якщо ці пісні написані, ймовірно, людиною не зовсім традиційної сексуальної орієнтації, це може означати лише одне: під псевдонімом Анжела Сонцева ховається таємниче зникла Наталя Зима. А враховуючи специфічні запити Романа Каракая, після цього висновку напросився другий: є ще одна Анжела Сонцева, підставна. Наталя Зима просто не могла займатися зі мною сексом і отримувати від цього задоволення, розумієш? Мені навіть стукнула в голову думка

про сестер-близнючок. Одна вміє співати, інша — ні. Одна готова працювати з Каракаєм, інша — категорично проти. Тому одна погоджується на вбивство продюсера й усунення сестри. Звідси — підміна в машині. Зупиняло розвиток моєї багатой уяви тільки те, що близнюки стоять один за одного горою. Так уже вони влаштовані: кожен із них відчуває частинку другого в собі. Це не просто рідні брати чи сестри або ровесники. Вони народилися в один день і майже одночасно. Тому природа їх запрограмувала таким чином, що жоден із близнюків не скривдить іншого і порве будь-кого, хто захоче його образити. Тому я відклав свої підозри в довгий ящик. І все остаточно стало на місця, коли я побачив фотографію подруг у купальниках, придивився до їхніх облич і припустив можливість появи двійника. Поведінка Наталі та її погляди на життя, висновки про які я зробив із зібраної на той час інформації, а також нездорова атмосфера таємниць навколо неї в подібну схему вкладалися ідеально. Хочеш щось сказати?

— Нічого не хочу, — після паузи відповів Хмара і знову налив. — Може, все так, як ти кажеш. На твою користь те, що ситуація на виході виявилася саме такою, як ти прикидав. Проти тебе, сам розумієш, відсутність більш конкретних та зрозумілих доказів, ніж роздуми про падлючність українців та підступність талановитих лесбіянок. Саме тому ця історія лишиться історією, а не оформиться в кримінальну справу.

Я покрутив стаканчик у руці, примружився:

— А якщо я дам ниточку? Реальну, не роздуми чи припущення.

— Наприклад?

— Відбиток губної помади на дзеркалі в моїй ванній кімнаті, — тепер я дивився переможно. — Галя Чепелик вліпила поцілунок дзеркалу від усієї душі. З того часу я слід не витирав. Кажуть, відбитки губ людини такі самі індивідуальні, як папі-

лярні візерунки на пучках пальців. Узяти відбитки губ у Галі. Порівняти з тими, що на моєму дзеркалі. Потім взяти такий самий відбиток у Наталі Зими...

— Будемо мати підтвердження того, що Наталя Зима і Галя Чепелик — дві різні дівчини, — жорстко відповів Хмара. — Хто доведе, що ти тієї ночі був саме з Анжелою Сонцевою? Більше скажу: аби тебе не почали тягати в справі викрадення Галі. Зараз ти просто випадковий свідок, учасник міліцейської операції, за що я, до речі, досі вигрібаю від начальства: стороннього залучив. Ото краще мовчи. І помий дзеркало.

Ми знову випили.

Приблизно такий поворот я й передбачав.

Давно живу на цьому світі. Плавали — знаємо.

Але ж спробувати треба було...

Хмара пішов. На тумбочці лишилося півпляшки коньяку. Я заховав його під ліжко.

Спробувати треба.

Устав, пройшовся по палаті. Став біля підвіконня. Якийсь час мовчки роздивлявся березневі сутінки. Випитий коньяк додавав дещицю куражу.

Треба спробувати.

Зібравшись з духом, я взяв мобільник, знайшов в адресній книзі потрібний телефон, набрав номер. Відповіли після четвертого виклику.

— Це Ігор Варава, добрий вечір.

— Привіт, — озвався президент фінансової групи «Південь» Григорій Захаревич. — Я вчора повернувся з-за кордону і дізнався, що один журналіст допоміг міліції в боротьбі з наркомафією. Ви знаєте такого?

— Боротьба безкомпромісна, — погодився я. — А журналіст — лише скромний та небайдужий громадянин. Він не

міг учинити інакше. Ще він може дівчинку врятувати, яка тоне, бабусю через дорогу перевести, пенсіонеру за кефіром сходити...

— У цього журналіста маса чеснот, — відзначив Захаревич. — Ви у справі?

— Так. Коли ми останній раз прощалися, ви просили дзвонити, коли я щось надумаю. Були якісь пропозиції з вашого боку...

— Звичайно. Вони в силі. Особливо після того, що сталося. Я навіть готовий оцінювати вашу роботу дорожче.

— Тоді давайте зустрічатися.

— Не питання. Коли?

— Відпустять лікарі — днів через три.

— Щось серйозне? Може, допомогти?

— Хіба запаяти тріщину на ребрі.

— Вам хочеться чогось більш спокійного, ніж лови наркобаронів?

— Можливо. Але є одна тема... Бартер. Так би мовити, послуга за послугу. До речі, тема економічна.

— Слухаю.

— Треба допомогти одному підприємцю з Чернівців. Вашого впливу досить, аби просунути потрібну йому публікацію в якусь серйозну київську газету?

— Писати ви будете?

— Я. Матеріалу вистачає.

— О'кей. При зустрічі поговоримо. Думаю, все у нас вийде...

Київ

2008 р. січень—червень

Зміст

1. Сходить Сонцева.....	3
2. Поцілунок у дзеркало.....	17
3. Банани для потерпілої	34
4. Зустріти близького друга	46
5. Нема криміналу.....	56
6. Історія Попелюшки.....	64
7. Індійська кухня і китайське попередження	75
8. Як стати «зіркою».....	86
9. Мокрий ніс	101
10. Слоник	118
11. Контрольна закупка	139
12. Колобок	162
13. Вся ця фанера.....	171
14. Оголошується зміна іміджу.....	187
15. Ковбой	206
16. Кіцманські школярки.....	217
17. Укол	249
18. Два і два.....	268